

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

7'nci Toplantı

7 Ocak 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/414)

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 2

7 Ocak 2016 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM

(Birinci Oturumda tutanak talebinde bulunulmamıştır)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 7'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde, Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ve Adalet ve Kalkınma Partisi Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ile 35 milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Tasarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/414)

BAŞKAN – Düzeltme için atladığımız maddeler vardı. 8'inci madde üzerinde elektronik imzayla ilgili bir düzeltme istemiştik kurumdan, önergesi geldi. Öncelikle önergeler çoğaltılsın, dağıtalım, ondan sonra devam edelim.

8'inci maddenin önergesiyle TUBİTAK BİLGEM'le ilgili olarak yapılan elektronik imzayla ilgili düzenlemeye dün Komisyonunda yapmış olduğumuz çalışma neticesinde bir düzeltme yapıyoruz, sadeleştiriyoruz.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/414) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 8'inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 5070 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“b) Nitelikli sertifika verdiği kişilerin kimliğini resmî belgelere göre veya Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı vasıtasıyla uzaktan güvenilir bir biçimde tespit etmekle,”

Abdullah Nejat Koçer
Gaziantep

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcımız bu 8'inci madde üzerindeki önergeye katılıyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi var mı?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bakan yardımcısının Hükûmeti temsil etme gibi herhangi bir niteliğiyle ilgili herhangi bir şeyimiz yok.

BAŞKAN – Şöyle: Yetki belgesi var. Komisyonlarda Hükûmetin temsili ve uzman çağırılması İç Tüzük 30'da “Komisyon toplantılarına Başbakan veya bir bakan katılabilir. Başbakan veya bakan, gerekli görürse, kendi yerine yüksek dereceli bir kamu görevlisine yazılı temsil yetkisi verebilir. Komisyonlar fikirlerini almak üzere uzmanlar çağırma yetkisine sahiptirler.” şeklinde.

Bu çerçevede, eğer...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi burada bir torba yasa...

BAŞKAN – Yeni bir tartışma açacaksak bir beş dakika bekleyebiliriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bekleyelim, bekleyelim; Bakanı bekleyelim.

BAŞKAN – Tamam, değerli arkadaşlar, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:14.43

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.05

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 7'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Bakan, öncelikle hoş geldiniz.

Yeni görevinizde de başarılar diliyoruz.

Komisyonumuza ilk katılımınız hayırlı uğurlu olsun.

Tasarımızın 8'inci maddesi üzerinde bir önergemiz vardı. Şimdi önergeyi tekrar okutup işleme alacağım, size katılıp katılmadığınızı soracağım.

Evet, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/414) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 8'inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 5070 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

“b) Nitelikli sertifika verdiği kişilerin kimliğini resmî belgelere göre veya Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı vasıtasıyla uzaktan güvenli bir biçimde tespit etmekle,”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde muhtarlar ile ilişkin bir şey vardı. “Adalet Bakanının bir görüşünü alalım.” denilmişti. Yapılmış olan görüşme neticesinde bu derlemenin daha sonra yapılması noktasında bir görüş oluştu. Maddenin kanun metninden çıkarılmasına ilişkin bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/414 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesinin tasarı metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz, evet.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde tasarı metninden çıkarılmıştır.

18'inci madde üzerinde, dün görüştüğümüz çerçeve içerisinde bir düzenleme yaptık Komisyonumuzun son almış olduğu karar çerçevesinde.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/414 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 18'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

MADDE 18 – 5490 sayılı Kanun'a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 6 – Nüfus cüzdanlarının düzenlenmesi ve dağıtılması 31/12/2016 tarihine kadar aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılır.

a) Nüfus cüzdanları, Bakanlıkça tespit edilen şekil, ebat ve örneğine uygun olarak Maliye Bakanlığınca bastırılır ve nüfus müdürlüklerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere muhasebe yetkililerine, dış temsilciliklerin ihtiyaçlarını da karşılamak üzere de Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

b) Muhasebe yetkilisince nüfus müdürlüklerinin ihtiyacı göz önünde tutularak, kadın ve erkek nüfus cüzdanlarının her biri için en fazla üçer bin adedi, bedeli sonradan ödenmek üzere, müteakiben üçer bin adetlik partiler halinde peşin para karşılığında verilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 5

Doğum bildirimlerinin kanunî süresi içinde yapılması halinde düzenlenecek nüfus cüzdanlarından değerli kâğıt bedeli alınmaz. Hatalı yazım nedeniyle iade edilen nüfus cüzdanları değerli kâğıt bedelinden düşülür.

c) Nüfus cüzdanı, yurt içinde ilçe nüfus müdürlüklerince ve yurt dışında dış temsilciliklerce kişilerin kendilerine, ergin olmayanların veli, vasi veya resmî vekillik belgesi ibraz edenler ile bu Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen, beyanla yükümlü kişilere Bakanlıkça tespit edilecek usuller çerçevesinde verilir.

d) Genel Müdürlük ile başkonsolosluklar, nüfus ve aile cüzdanları bedeli açısından 2/6/1934 tarihli ve 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümlerine tâbi değildir."

BAŞKAN – Yani, burada da bu "...41'inci maddenin hükümlerinin uygulanmasına karar verilir." Bu konuda Sayın Erdoğan'ın bir şeyi olmuştu, doğru bir şeydi, böyle bir düzenleme yaptık. Aslında, pek çoğunu yönetmekle düzenlemek gerekti ama bu şekilde geldi.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Bir redaksiyon yetkisi alacağım. Burada "...aile cüzdanı..." yerine "...nüfus cüzdanı bedeli açısından..." diyeceğiz buna.

Redaksiyon yetkisiyle birlikte, Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, değerli arkadaşlar, dün görüşmelerimizde Maden Kanunu üzerindeki önergemizde kalmıştı tekliften taşıdığımız önergeyi tekrar okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/414) esas numaralı Kanun Tasarısı'na aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emine Nur Günay

Eskişehir

MADDE- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan IV. Grup madenlerden "Linyit" ve "Taşkömürü" çıkaran ve özel hukuk tüzel kişilerinin ruhsat sahibi olarak işlettikleri yeraltı maden işletmelerinde, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 41, 53 ve 63 üncü maddelerinde 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ile bu Kanunun ek 9 uncu maddesiyle oluşan maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin destek verilebilir. Bu destekler Bakanlık bütçesine konulan ödeneklerden karşılanır. Maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu usul ve esasların uygulanma süresi Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir."

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde görüşme açıyorum.

Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Usul hakkında birkaç şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, öncelikle usul yönünden, buyurun Sayın Temizel.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, biliyorsunuz bu Komisyonunda ilk olarak 2016 yılının ilk üç ayında uygulanacak bir geçici bütçe çıkardık. Geçici bütçe, bir yıl önceki ödeneklerin belirli oranlarda artırılması suretiyle hesaplandı. Bazı durumlarda da üç ay içerisinde kullanılması gerekenlerdeki oranlar yüzde 100 olarak kullanıldı.

Şimdi, Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nı ve geçici bütçeyi düzenleyen 5018'in 19'uncu maddesinin son fıkrası şöyle - doğal olarak geçici bütçe uygulaması sırasındaki bir olayı kastediyorum- "Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerindeki ödeneklerinin yetersiz kalması hâlinde veya öngörülemeyen hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, karşılığı gelir gösterilmek kaydıyla kanunla ek bütçe yapılabilir." Şimdi, burada sınırları da pek fazla belli olmayan, ciddi anlamda ödenek gerektiren harcamalara ilişkin kanun tasarıları yapıyorsunuz. Bu, 19'uncu maddeye aykırıdır. Dolayısıyla, bunlarla ilgili olarak bağımsız kanunları getirip bütçesiyle, her şeyiyle beraber buradan çıkartmanız gerekir. Doğru olan usul budur.

Onun dışında, sınırı ve geliri belli olmayan bu kadar geniş bir konuda böyle bir düzenleme yapma olayı zaten Anayasa'ya da aykırıdır, bütçe hakkına da aykırıdır. Onun için, bunun usul yönünden uygun olmadığını düşünüyoruz. Bu maddelerin ayrılarak bütçesiyle beraber getirilmesinin gerekli olduğunu yasa gereği olarak söylüyoruz.

Aynı konu asgari ücret için geçerli tabii.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben geneli üzerinde konuşurken aynı konuya dikkat çekmiştim. Yani sınırı yok bu yasaların ve bütçeye getireceği yüklerle ilgili hiçbir öngörü yok. O açıdan, sınırsız olan bu yasanın geri çekilmesini ve bütçesiyle birlikte gelmesini öneriyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 6

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli konuklar; bu yasa maddesiyle Türkiye'deki kömür sektörüyle ilgili önemli bir düzenleme yapılacak. Onun için ilk sözü aldım ki kömür sektörü hakkında bütün hazırunu bir bilgilendireyim.

Değerli arkadaşlar, kömür madenlerimiz ilk kez yabancıların eline Osmanlı'nın son döneminde geçiyor. Ondan sonra Kurtuluş Savaşı sonrası büyük bir millileştirme yapılıyor. Daha sonra tekrar serbest liberal politikalar uygulamaları zamanında kömür madenleri tekrar özelleşiyor. 1979 yılında da yine geniş bir millileştirilme yapılıyor, hatta o dönem yapılan millileştirmelerde darbeciler her türlü şeyde siyasileri suçlamalarına rağmen o millileştirmelerde –çok geniş bir millileştirmedir- bir tek yolsuzluk iddiası bile dönemin siyasilerine ve bu millileştirmeyi yapan Cumhuriyet Halk Partisine söylenemiyor ve 1979 yılında madenler millileştiriliyor, ağırlıklı olarak. Daha sonra 2000'li yıllara geldiğimizde bir özelleştirme furusu başlıyor ve o zaman kamuya ait madenlerin birçoğu verimsiz diye raporlar düzenlenmeye başlıyor. Bolu'da, Oltu'da, Çorum'da, bir sürü yerdeki kömür madenleri verimsizdir, yakıt enerjileri düşüktür, külü yüksektir, nemi yüksektir gibi raporlar tutuluyor ve bu madenlerimiz kapatılıyor. Daha sonra kapatılan bu madenlerle birlikte madenlerimiz yavaş yavaş özel sektöre devredilmeye başlanıyor. Bu devir yapıldığı sırada da redevans denilen, aslında bir tür kiralama sözleşmesine benzer bir terim ortaya çıkıyor.

Yalnız, özelleştirmeler yani devirler yapılırken de onlarca yolsuzluk iddiası ortaya çıkıyor. Bunların çoğu da Sayıştay raporlarında ve kamuda çalıştığım sırada benim yaptığım incelemelerde belgeli usulsüzlükler. Mesela, Şırnak'ta bir kömür madenimiz var, asfaltit madeni, Cizre'de. Bu maden öncelikle Şırnak Valiliğine devrediliyor, Şırnak İl Özel İdaresine. Şırnak İl Özel İdaresi bir şirket kuruyor Dicle Madencilik diye, buna devrediyor. Dicle Madencilik de bir sözleşmeyle bir özel şirkete –adını vermeyeyim, artık çok gereği yok bu işlerin ama- bunu devrediyor ve bir madene bir özel şirket ihalesiz olarak sahip oluyor. Hatta o kadar ihalesiz sahip oluyor ki daha sonra orada bir termik santral kurulma planları ortaya çıkınca bir şirkete bu ihalesiz olarak devraldığı madenin bir kısmını 50 milyon dolara satmaya anlaşıyor, sonradan diğer şirket vazgeçtiği için de bu satış ortadan kalkıyor.

Başka bir maden, Çorum'da ihaleye çıkıyor. İki tane maden var: Bir üstü açılmış maden yani girdiğinizde çok düşük maliyetlerle kömür üretimi yapabileceğiniz, bir de üstü kapalı maden. Bu ihaleye çıkılırken deniyor ki: “Biz bu üstü kapalı madeni millî ekonomiye kazandıracağız. Onun için biz kapalı yeri ihale ediyoruz.” Şimdi, kapalı yer ihale olunca da oraya teklif veren şirket, daha çok maliyeti olacağı için de devlete vereceği payı düşük tutuyor. Ama o sırada şirketler soruyor, diyor ki: “Bakın bu kapalı alana ihaleye çıkıyorsunuz, açık yeri de verecek misiniz?” Önce Türkiye Kömür İşletmeleri şiddetle reddediyor “Bunlar ihalede yoktur.” diye ve ihale sırasında da katılımcılara ihalede olmadığı söyleniyor. Ama bir yıl sonra, bir buçuk yıl sonra bu maden açık madenle birlikte ilgiliye veriliyor ve fahiş kârlar elde ediliyor. Diğer madenlerin devrinde de Elbistan'da, Soma'da redevans sözleşmelerinde benzer sorunlar var. Bu madenlerimiz, halka ait bu madenler, özel sektöre, özel şirketlere transfer ediliyor. Daha sonra, bu madenlerden, devlete ait olan bu madenlerin ürettiği kömürler satın alınmaya başlanıyor değerli arkadaşlar. Devlet önce kendi kömür madenini karşı tarafa veriyor, sonra da bu madenlerden kömür satın almaya başlıyor. Burada iki tane işlem var değil mi? Birincisi, kiralama işlemi ve devir işlemi, muhakkak rekabetçi bir ihale olması lazım; ikincisi de kömür satın alma işlemi. Bunun da ihalesi olması lazım. 4734 sayılı Kanun'a göre kamu kurumları –KİT'ler dâhil- alacağı tüm malzemeyi, malı, ilk maddeyi, hizmeti ihaleyle almak zorunda. Ama böyle bir işlem yapılmıyor. Daha doğrusu şöyle yapılıyor, bir pazarlık usulü ihale açılıyor mesela. O pazarlık usulü ihalede onlarca usulsüzlük var.

Ondan sonra, mesela Kamu İhale Kurumuna haber bile verilmiyor, Kamu İhale Kurumuna şu soruluyor, bir redevans sözleşmesi diye bir şey bulunuyor. Redevans sözleşmesi de şu demek oluyor, diyor ki: “Ben sana kömürümü vereyim ama senden kömür alırım, rüçhan hakkım var.” Kömür madenini veriyor, sonra da “Benim rüçhan hakkım var.” derken kömür alıyor ama her ikisinde de ihale yok. Ve bu alım işlerinde fahiş fiyatların uygulandığı, çok yüksek fiyatların uygulandığı, hatta o demin anlattığım, hukuksuz olan pazarlık usulü ihalede bile çok daha düşük fiyatların çıktığı Sayıştay raporlarıyla ortaya konuluyor. Yani devlet, kendi madenlerinden fahiş fiyatlarla kömür almak durumunda bırakılıyor. Bu Kamu İhale Kanunu'na aykırı, usule aykırı, her türlü işe aykırı.

Benim bu konuda, devlette çalışırken mesleğimden de soğumama, mesleğimden olmama, görevlerimin alınmasına sebep olan soruşturma bu soruşturmadır, ben yaptım bu soruşturmayı. Ben bir rapor hazırladım. Raporu önce Hazine Müsteşarlığına götürdüm verdim. O dönem bakan Mehmet Şimşek'ti. Mehmet Şimşek dedi ki: “Böyle bir olay olmaz. Bana bir bilgi notu hazırlayın, ben bunu Başbakan'a götüreyim.” Hatta dedi ki: “Okumaz, bir sayfa en fazla bir buçuk sayfa.” Ben de bir buçuk sayfalık bilgi notu verdim, o zaman götürüldü. Başbakan da Antalya'daydı o not verildi. “Böyle yolsuzluk olmaz.” falan filan deniliyordu. Ben bilmiyordum tabii Hazine ile Enerji Bakanlığı arasındaki ilişkilerin de ne olduğunu. Raporu götürdüm. Önce raporum kabul edilmedi. Raporumun üzerine ısrarcı oldum, dedim ki: Bakın, burada ciddi bir kamu kaynağı kaybediliyor. Çok yüksek fiyatlar bu kömür şirketlerine ödeniyor. Ha, alınan kömür ne yapılıyordu? Bir kısmı fakir ailelere dağıtılıyordu, bir kısmı teshin amaçlı, bir kısmı da termik santrallere veriliyordu; milyarlarca dolarlık bir işten bahsediyorum.

Sonra, raporu yazdıktan sonra Hazine Müsteşarlığının görevi olmasına rağmen bunu savcılığa iletilmediler, hatta yönetmelik değiştirdiler. Mecbur, savcılığa götürüp ben teslim ettim suç duyurusu raporunu, burada ihaleye fesat karıştırma vardır diye, hatta dönemin Bakanı hakkında da Meclise gönderilmesini istemiştim bir bürokrat olarak. Ne yazık ki ondan sonra üzerimdeki görevler alınmaya başladı Hazine Müsteşarlığında. Yaşadıklarımı anlatmıyorum, o benim bileceğim bir şey. Normalde böyle bir rapordan sonra Ankara Cumhuriyet Başsavcılığında hemen bir dava açılması gerekiyor. Bu rapor yaklaşık dört yıl bekledi arkadaşlar. Niye? O zaman Sincan Ağır Ceza Mahkemesinde Osman Kaçmaz vardı ve ona giderse dava açılacaktı. Bu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığında beklletildi ve bu sırada 4734 sayılı Kanun'a bir istisna maddesi konuldu. İstisna maddesi şu demek: Eğer bir alım satım işlemi istisnaya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

girse Kamu İhale Kanunu'ndan kurtuluyor. Kamu İhale Kanunu'ndan kurtulunca da o ihale yolsuzlukları hukuken kısmen ortadan kalkmış oluyor ve 4734 sayılı Kanun'un "r" maddesinde "Fakir ailelere dağıtım amacıyla alınan kömürler Kamu İhale Kanunu kapsamı dışındadır." denildi ve ilk bu yasayla işin önü açıldı. Dört sene sonra da anlaşılmaz bir bilirkişi raporu... Elbette ki o bilirkişi raporuyla bu halk hesaplaşacak, elbet hesaplaşacak yani bu işlemleri yapanlarla. O bilirkişi raporunda öyle bir anlatılmış ki değerli arkadaşlar, hani elinizde bembeyaz bir yoğurt var ya, o yoğurdun siyah olduğunu nasıl anlatmışlar, görseniz yüreğiniz sızlar ve o bilirkişi raporuna istinaden savcılık takipsizlik kararı verdi. Demin anlattığım bütün işlemler belgeli. Ve ben itiraz ettim kişisel olarak, milletvekili oldum. Ağır cezaya gitti, ağır ceza da benim itirazıma bakmadı bile ve bu kömür yolsuzluğu kısmen bu şekilde kapatılmış sanıldı ama rapor üzerinde kapatıldı, işlemler devam etti. İşlemlerin sonucunda, değerli arkadaşlar, öyle bir hâle geldi ki bu "redevans" dediğimiz sözleşmeler ucu açık sözleşmeler. Ne kadar üretirsen üret devlet o kadar alacak şekilde. Sorarlarsa da "Madenlerimizin performansını artırıyoruz." diyorlar. Sayın Genel Müdürle kişisel hiçbir şeyim yok, ben soruşturma yaptığım sırada kendisi de Genel Müdür Yardımcısıydı, kişiselleştirmem ben meseleyi ama bu kömür işinde öyle bir şey vardır ki eğer konuya çok vâkıf değilseniz alır götürür o öyküler sizi; grizu nasıl patlamış diye anlatılır, başka şeyler anlatılır ama meseleye hâkim değilseniz sizi alır götürür, tıpkı Parlamentoda milletvekillerine olacak şeyler gibi.

Değerli arkadaşlar, bu redevans sözleşmelerinde devletin alacağı malın fiyatının belli olması, bütçede ödenek, bir sürü hukuk işi kural; bunların hepsi de belirli gerekliliklerden çıkmıştır. Hiçbir hukuki kural tanınmadan bu sözleşmelere... Bu fiilen hayatta ne yapıyor musunuz? Mesela Soma'da 1 milyon ton üretim vardı ya, işte, sattıkça da fahiş paralar kazanılıyordu ya -hani o kömür şirketleri, demin anlattım, kısaca anlattım, hukuki sistem dolayısıyla- işte, o dediğimiz hadi hadi düzeni, dayı başı düzeni var ya, altında bu sözleşmeler var değerli arkadaşlar. Çünkü sattıkça fazla para kazanıyor ve de o işçisini kamçılıyor satabilmek amacıyla.

Mesela Elbistan'da ne oldu biliyor musunuz? Elbistan'da bir kaza oldu, hatırlar mısınız? 11 işçiden 9'u hâlâ toprak altında. Elbistan'da maden ocağı var. Şu açık maden işletmesine göre şöyle kazılması gerekiyor. Bu teknik, çok yormayayım sizi ama böyle sıvı gıdya denilen bir toprak var orada, onun gerekli susuzlaştırma şeyini yapmazsanız yani madenin o kazılacak yerinden suyu çekmezseniz, belirli bir açı vermezseniz yani şöyle yatayca kesmezseniz o madenin yıkılma riski var ama şöyle kestiğiniz zaman bayağı bir hafriyat çıkıyor size. İşletmeci şöyle kesmiş, doğrudan madenin göbeğine inmeye çalışmış ve sonuçta burada sismik hareketler başlıyor. Şöyle düşünün: Çok büyük bir alanda şurası titremeye başlıyor ve -o zaman rahmetli oldu o Genel Müdür- hemen işçiyi yukarı çeviriyor, raporlar çıkıyor. Diyor ki: "Sismik hareketler başladı, bu maden yıkılacak." O zaman da susuzlaştırma çalışmasının yapılmadığını öğreniyoruz çünkü maliyet artırıyor, bir sürü rapor var ve yıkılıyor. Elbistan'da 9 maden işçisi hâlâ toprak altında, cenazeleri bulunamadı, bir mezar taşı bile yok, Fatiha okunacak mezar taşı yok.

Benzer bir şey Soma'da oldu. Soma'da bu şekilde sabit fiyat verildiğinde bunun... Zaten bu redevans sözleşmesiyle hizmet alım sözleşmesi arasındaki şey de çok kurulamıyor. Redevans diye bir şey olmaz, eğer yapılacaksa hizmet alım sözleşmesi olur ama bu şekilde fahiş ödemeler olduğu için hizmet alımında da redevansa da, maden işçileri kırılgan olarak çalıştırıldı. Hiçbir eğitimi olmayan köylüler madene sokuldu ve en sonunda ben o madenin başında bir hafta bekledim. 301 madenci öldü ve o 301 madenci öldükten sonra bir toplumsal infial başladı. Hepimizin vicdanı kanadı, hepimiz çok üzüldük ve işçilerin güvenliğinin artırılması için bir düzenleme yapılması için... Burada ben de vardım o sırada. O sırada bir baktım, yine, kömür madenleri sahipleri geldiler ve sadece redevanslı çalışan madencilere... Zaten diğer madenler eziliyor yani rekabet yok ortada. Bu "redevanslı madenciler" dediğiniz alacaklı bir kesim. Zaten fahiş paralar kazanılıyor çünkü maliyetin çok üzerinde ödemeler yapılıyor. Onun için zaten Soma'daki şirket Türkiye'nin en büyük şirketlerinden biri olup Maslak'ta gökdelenler dikti. Bu yüzden o Maslak'taki gökdelenlerin harcını Soma'daki maden işçilerinin kanıyla kardılar dedim ben. Bunlar buraya geldiler, oturdular ve Soma madencileri için çıkması gereken yasa bir anda işçiden döndü, işverene yönelik bir şey çıktı ve bunların fahiş kârlarının üzerine bu sefer devletin kesesinden paralar ödenmeye başlandı. Dün Enerji Bakanı söyledi, yaklaşık 700-800 milyon lira para ödenmiş. Niye para ödenmiş? Normalde kendilerinin katlanması gereken bir maliyet olmasına rağmen bu madencilere paralar ödenmiş.

Burada bir sürü alternatif var. Şimdi, bunu özel sektöre vermek üzere, diğerleriyle bu haksız rekabeti gidermek amacıyla bir düzenleme yapılıyor. Birincisi, şunu söyleyeyim arkadaşlar: Bu verdiğimiz paraların çoğu işçiye gitmiyor. Fiilen alanda sorun; "2 asgari ücret" diyorsunuz, bunların yemek ücretleri kesiliyor, servis ücretleri kesiliyor, serviste geçen zamanları kesiliyor. Örgütsüz işçi olunca zaten işsizlikle de tehdit edildiği için pazarlık yapma şansları yok bu insanların, ne deseler ona razı olmak zorundalar. Zaten herhangi bir şey dediğinizde Soma'daki işçiler gibi işten atılıyorlar. Onlarca, yüzlerce işçi işten atıldı. O dönem olduğunda, Zonguldak'ta bazı kömür madencileri var, işçisini işten atarak beni tehdit etmeye çalıştı, benim partimi, özellikle ben ve Özgür Özel üzerinden. Ben bir işçinin hakkı lehine kellemi ortaya koyacak bir adamım, ideolojik disiplinim bunu gerektiriyor. O işçiler çıktı yola, yürüdüm çünkü açtır işçi ama örgütlü bir işçi olsaydı böyle bir mevzu olmayacaktı. O zaman mesela maliyet araştırması yapılmadan doğrudan kanuna yetki verildi. Şimdi önümüze bir formül konulmuş; bunların maliyeti ne kadar, üretim maliyetleri nedir, kârlar ne kadar diye hiçbir araştırma yapılmadan doğrudan bir teşvik sağlanmış oldu. Dün Özgür Özel anlattı, bugün Soma'da işçiye giden hiçbir şey yok, can verdikleriyle kaldılar ve verdikleri can kömür patronlarına, kömür madencilerine rant olarak döndü. Oysa şunu düşünebilirdik: Madem biz 2 asgari ücret veriyoruz -bu madenlerin hepsi devlete ait madenler- kamu işletsin, madem beceremiyorlar işletmeyi. Daha önce olduğu gibi kamu işletsin bu madenleri, sendikası, güvenceli işçilerle işletsinler bu madenleri. Çünkü maden işletmelerine baktığınızda beğenmediğiniz TTK'da, beğenmediğiniz TKİ'nin kurumsal geleneğinde hiç GELİ işçisi ölmüş müdür yani kamu işçisi? Ama özel sektöre bakın, yaprak dökülür gibi işçileri ölüyor çünkü teknolojiye yatırım yapmıyorlar, çünkü maliyet düşürmeyi sadece işçinin masraflarından kısmak olarak görüyorlar, sadece gaz maskesi almayarak masraflarını kısıbileceklerini

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

düşünüyorlar çünkü görünmeyen bir sürü maliyet olduğunu tahmin ediyorum ben. Bu maliyetlerin adını vermiyorum burada bir sürü şey var diye ama görünmeyen bir sürü maliyet olduğunu düşünüyorum.

Madem Türkiye'deki madencileri koruyacaksınız, ithal kömüre karşı... Çünkü bir şeyi söylediğinizde de "ithal kömür mafyası" diyorlar. İthal kömüre karşı tarife içi ve tarife dışı bir sürü engel var gümrük ticaret anlaşmalarını delmeden uygulayabileceğiniz. Bunu koyun yerli kömürün fiyatı artsın. Hem devlet para kazanmış olur hem de bu şekilde bir nakdi yardım yapmazsınız. Bakın, tekrarlıyorum öneriyi, diyorum ki: Şu an nakdi yardım yaparak piyasayı dengelemeye çalışıyorsunuz. Ben kapitalizmi hiç sevmem ama kapitalizmin en tehlikeli başlığıdır piyasaya dışarıdan elle müdahale etmek. Bana kalsa müdahale edilmeli, o ayrı bir şey ama böyle değil. Ama kapitalist ekonomi ahlakı içerisinde söylüyorum, en tehlikeli şey, nakit teşviklerle yardım etmeye çalışıyorsunuz. Bunu yapacağınıza ithal kömürdeki vergiyi biraz artırsanız, tarife dışı engelleri biraz daha artırsanız, dışarıdan gelen kömürün fiyatını biraz yükselttiğinizde iç piyasadaki fiyatlarını da korumuş olursunuz. Bu sayede hem bu nakdi teşvikleri vermezsiniz hem de gümrük vergilerinizden gelir almış olursunuz.

Ama size şunu söyleyeyim değerli arkadaşlar: Ne yazık ki -Türkiye'nin dürüst madencilerini ayırarak söylüyorum- Türkiye'de bir kömür mafyası vardır, bu kömür mafyası çok güçlüdür ve bu kömür mafyası şimdiye kadar Parlamentodan istediği her şeyi geçirdi. Ben de bütün gücümle bu kömür mafyasını -çünkü benim gözümde en değerli işçi maden işçisidir yerin derinliklerinde çalıştıkları için- bunu engellemek için mücadele etmeye devam edeceğim.

İlk bu bilgileri verdim, geneli üzerine tekrar konuşacağım söz alıp.

Saygılarımı sunuyorum.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, usulle ilgili olarak Sayın Bakan bir tartışma açmıştı. Onun devam etmesi lazım. Araya girildi ama o konuyu devam ettirmemiz lazım.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

Usulle ilgili görüş bildirmek isteyen var mı?

LALE KARABIYIK (Bursa) – Vardı zaten, giriş yapmıştık ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, o konuyla ilgili öncelikle konuşmamız gerekiyor şu anda.

BAŞKAN – Tamamdır.

Sayın Karabiyik, buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkür ederim.

Çok kısa bir şey söyleyeceğim. Şimdi, buradaki amaç, tamam, ortaya konmuş, ulusal kömür madenciliğimizin uluslararası kömür madenciliğine karşı rekabet gücünü arttırmaya çalışıyoruz da kanun çok belirsiz bir kanun ve Bakanlar Kuruluna bir yetki veriliyor ve bu Bakanlar Kurulunun bu yetkiyi nasıl kullanacağı, ne şekilde kullanacağı da net belli değil. Bence demokratik ülkelerde yapılacak yetkilerin ve yapılacak kanun içeriğinin belli olması lazım. Bu nedenle benim eleştirim bu yönde. Ne yapılacağı belli değil, net değil, Bakanlar Kuruluna şu anda ne olacağı belli olmayan bir yetki veriliyor. Ben bunu demokratik ülkeler açısından doğru bulmuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Karabiyik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Usulle ilgili olarak Maliye Bakanlığının Bütçe Genel Müdürlüğünün de görüşünü alabilir miyiz? 5018'in sonuna uygun mu?

BAŞKAN – Bu arada siz söz almak ister misiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, Maliye Bakanlığının görüşünü alalım, ben ondan sonra söz alayım.

BAŞKAN – Ondan sonra, peki.

Buyurun.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI YÜCEL SÜZEN – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Soruyu tekrar alabilir miyim Sayın Vekilim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, biliyorsunuz, geçici bütçe dönemindeyiz, geçici bir bütçe çıktı, o şu anda yürürlükte üç ay için. Geçici bütçe döneminde 5018 sayılı Kanun'a göre bu dönemde maliyet arttırıcı bir gider yapılamaz ilave olarak. "...bunun yapılabilmesi durumunda..." diyor 5018, 19'uncu maddenin son bendine göre "...ek bütçe yapılmasını gerektirir." Şimdi, bu bir maliyet artışı getiriyor, bir.

İkincisi, biraz sonra görüşeceğiz bundan sonra, asgari ücretle ilgili olarak da getirilen madde -bunlara karşı çıktığımız için değil ama usul olarak böyle- bunlar da geçici bütçe dönemi için artış getiriyorlar harcamalarda. Bunlarla ilgili olarak ek bütçe yapılması gerekiyor. Ya bu maddeyle ilgili olarak, mesela, diyeceğiz ki: "Geçici bütçe döneminden sonra geçerli olacaktır, uygun hâle getireceğiz." ya da ek bütçe yapmamız gerekecek veya hiç dikkate almayacağız.

Onunla ilgili görüşünüzü alalım. 5018, 19 son, tamam mı?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI YÜCEL SÜZEN – Evet efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 9

Sayın Vekilim, kuşkusuz bu maddenin kabul edilmesi hâlinde bütçeye yük gelecek. Bunun bütçeye ne kadar yük getireceği konusunu Enerji Bakanlığı yetkililerimiz bize -ben dün Komisyonda değildim- ayrıntılı bir şekilde açıklamışlardır veya açıklayacaklardır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Açıklayamadılar henüz. Onu da soracağız. Bugün Sayın Müsteşarım bilgi getirecekti ama... Öncelikle sayın müsteşarı dinleyecektik, sonra geçecektik bu konulara.

Neyse, evet, siz devam edin.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI YÜCEL SÜZEN – Şimdi, ben Maliye Bakanlığı yetkilisi olarak şunu söyleyeyim: Bize genel anlamda bu maddenin amacı, işleyişi olarak bilgiler verildi, zaten gerekçesi de son derece açıklayıcı. Ama bu kapsamda, yıllar itibarıyla, özellikle bu ruhsat verilen, kaç kişiye ruhsat verildi, bunların ortalama süresi ne kadar, toplam süreleri ne kadar, bütçeye global olarak ne kadar yük getirecek, o konuda -en azından benim görev yaptığım birim itibarıyla- elimizde bir bilgi yok. Ama şu anda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Miktarı çok mu önemli? Yani, bir yük getiriyor, ek bütçe yapılmasını gerektirmiyor mu 5018?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Sayın Başkan, Sayın Bakanımın sorduğu soruyu şöyle cevaplayabiliriz en azından şimdilik. Ek bütçeyi şöyle düşünüyoruz: Ek bütçe kanunları, evet, Sayın Bakanım, ödeneklerin yetersiz olması hâlinde elbette ki harcama yapılması için Parlatentonun huzuruna tekrar gelip bir ek bütçe kanunu çıkması gerekiyor. Ancak ek bütçelerin uygulamasında merkezî yönetim bütçesi içerisindeki toplam rakamın aşımı hâlinde... Çünkü şöyle düşünüyoruz, kurumlar arasında aktarma yapma yetkisi, birimler arasında aktarma yapma yetkisinden dolayı ve yedek ödeneğin kullanılmasından dolayı ek bütçeye şu anda ihtiyaç olmadığını düşünüyoruz.

Ayrıca, şunu arz etmek istiyorum: Bizim hesaplamalarımıza göre yıllık yükünün 140 milyon lira civarında olacağını tahmin ediyoruz arkadaşların verdiği bilgiye göre.

Bir de efendim, teklifteki maddeyle okunan önergede Bakanlığımızın talebi üzerine şöyle bir düzeltme yapılıyor kabul edildiği takdirde: Bakanlar Kuruluna zorunlu fiyat farkı ödemesi yükümlülüğü getiriliyordu, Hükûmete. Bakanlığımızın "ihtiyari" yani "Bakanlar Kurulunun takdirine destek verilebilir." şeklindeki önerisi kabul edilirse Bakanlar Kurulu elbette ki bu ödemeyi yaparken bütçe imkânlarına da bakacaktır diye düşünüyoruz.

Artı, asıl bütçe kanununun ne zaman çıkacağını bilemiyorum ancak şubat veya mart ortasında çıkabileceğini tahmin ediyoruz, tabii, Parlatentonun çalışma takvimine bağlı olarak. Bu arada, Bakanlar Kurulu kararının da asıl bütçe, cari yıl bütçesiyle mümkün olduğu ölçüde birlikte yayımlanması gerektiği şeklinde de bizde bir şey var. Yani Bakanlar Kurulu kararı hayata girmediği takdirde zaten bu fiyat farkının ödeme kabiliyeti yok. Bakanlık olarak veya bu konuda sorumlu bakanlıklar olarak bunu eş güdümlü yürüteceğimizi düşünüyoruz.

Arz ederim şimdilik.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bütçe hakkı -burada geçici bütçe sırasında çok tartıştık- yasama organının halk adına kamu gelirlerini toplama ve yine halk adına bu bağlamda gelirlerini harcama konusunda yürütme organına sınırları belirlenmiş yetki verilmesi ve bunun sonuçlarının denetlenmesi anlamına geliyor. Bu Anayasa Mahkemesinin kararı. Sınırları belirlenmiş bir yetki verebiliyorsunuz ancak. Sınırları belli olmayan, "Şu kadar da olabilir, bu kadar da olabilir, istediğine uygular, istediğine uygulamaz." diye bir yetki verilemez, bu olmaz. Ha, verirsiniz ama yani bunun olmayacağını da görürüz hep beraber. Bunun olmaması gerekir.

Örneğin; daha önceden "...verilir..." ifadesinin "...verilebilir..." gibi ihtiyariliğe dönüştürülmesinin bile yasada ne kadar büyük değişiklikler yapacağını teknik arkadaşlardan dinliyoruz. "...verilebilir..." diye bir düzenleme olmaz. O zaman kanuna hangi koşullarda verilir diye tek tek sıralamanız gerekir. "Şu, şu, şu hâllerde verilir, şu hâllerde verilmez." dersiniz, kanun budur. "...verilebilir, yetki Bakanlar Kurulundadır." Böyle keyfî bir düzenleme bir gider kanunu olamaz. Bu birinci konu.

İkinci konu: Miktar belirlenmediği için ve düşünemeyen yepyeni bir harcama kalemi olduğu için yeni bir harcama ihdas ediyorsunuz. "Özel sektör işletmelerine yasalarla getirilmiş yükümlülüklerden ötürü doğacak olan zararlarını karşılama..." Yani yasalar özel sektör işletmelerine zarar getirmek için mi, zarar yüklemek için mi yaratılmıştır ki? Burada bir terslik varsa, o zaman önce öbür yasaya bakacaksınız. Öbür yasaya bakmadan, orada hiçbir şeyi değiştirmeden oturup da böyle bir düzenleme yaparsanız, sonu açık, nereye gittiği belli olmayan, ne kadar ödeyeceğiniz belli olmayan bir yükümlülük altına girersiniz. Kaldı ki keyfiliğe bakın. Dolayısıyla, usul açısından böyle bir yasanın yapılması olanaksızdır. Yaparsanız bu, yasa olmaz, sonuç olarak da ilk fırsatta Anayasa Mahkemesinden döner gelir. Yapılanlarla ilgili, yapılmayanlarla ilgili dünya kadar sorun çıkar, hele "Yapılabilir." cümlesinin altı eğer doldurulmuyor ise böyle bir yasa kesin olarak olmaz zaten. O nedenle, usul açısından uygulanamayacak bir yasadır, boşuna zaman kaybedilmemesi gerekir. Zaten sakıncaları olan, üzerinde çok konuşulması gereken bir yasadır. Hiç değilse usul kısmında bu olayı durduralım da ondan sonraki olayları nasıl geliştireceğimize, ne yapacağımıza hep beraber karar verelim; söylenmeye çalışılan olay budur.

Sınırları belli olmayan bir yetki Bakanlar Kuruluna verilemez, hele "Verilebilir." gibi bir ifade kullanılamaz -daha önergeyle gelecek olduğu için şimdi öğrendim- hele bir de geçici bütçede daha önceden düşünülmemiş, ödeneği olmayan... Ödeneği olmayan çünkü bununla ilgili bir ödenek konmamış. Aktarmayı bu kaleme yapabilmemiz için burada özel sektör zararlarının, özel sektör kömür

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 10

işletmelerinin zararlarının karşılanması diye bir şeyin olması lazım, yok. O nedenle, usul açısından yanlıştır, olmaz, yapılmaması gerekir. Takdir sizlerindir.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Başkan ve değerli arkadaşlarım; bu geçici bütçeyi çıkarırken bir uyarıda bulunduk. Dedik ki: “Geçici bütçe ilk defa çıkıyor, bu yeni, Hükûmetinizin de yaptığı kamu mali mevzuat reformu sonrası ilk geçici bütçe bu, ilk örnek bu.” Sayın Bakanı da uyardım, dedim ki: “Size nasip oluyor, onun için doğru dürüst, bundan sonra örnek alınacak bir şekilde çıkması gerekir.” Getirdiğiniz bütçe, 2002’de yapılan, geçici bütçe olmayan, sadece zorunlu olarak giderlerin yapılmasına cevaz veren bir kanun. Kanunun adı da zaten “harcamaların yapılmasına cevaz veren kanun” şeklindeydi hatırlıyorsanız. Gelir koymamıştı, gelirlerin, giderlerin net belli olması gerekiyordu, ne kadar borçlanma yapılacağıının, ne kadar hazine garantisi verileceğinin, hepsinin belli olması gerekiyordu. Maliye Bakanlığı bu yanlış yaptı, buraya bu şekilde Hükûmetimiz yanlış bir geçici bütçe getirdi. Bu skandalı aslında, kimse üzerinde durmadı ama skandalı, bizim muhalefet şerhimizde var.

Şimdi, geldik, bakın, kanun yapıyoruz, bazı yasalar çıkaracağız, bütçede artış söz konusu olacak. Buna ilişkin olarak da 5018 sayılı Kanun diyor ki, biraz önce Sayın Bakanın da söylediği şekilde: Ödeneklerin yetersiz kalması durumu değil yalnızca, öngörülme-yen hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla da bir ilave harcama gerekiyorsa, öngörülme-yen hizmetler varsa o zaman ek bütçe yapılması gerekir; bu çok açık. Biz bir hukuk devletiyiz, hukuk devleti olmaya çalışıyoruz, hukukun üstünlüğünü oturtmaya çalışıyoruz. Bunları nasıl görmeyeceğiz? Bunlar nasıl uygun olmaz? Yani, henüz Maliye Bakanlığı da bunun farkında değil herhâlde, bunu atlayamaz, atlayamayız; biz atlarsak Anayasa Mahkemesinden döner, dönmesi gerekir. Böyle yanlışlıklar yapmayalım yani çok kötü başladık bu döneme, hukuk açısından büyük sıkıntılar çekiyoruz. Yani, şu muhakkak düzeltilmesi gereken bir konu ve bundan sonra ele alacağınız asgari ücretteki artışla ilgili yükü Maliye Bakanlığı almaya çalışıyor, onunla ilgili olarak da benzer sorun söz konusu. Bu ikisini de düzeltmemiz gerekir. Oturalım hep beraber, bunların çözümü de var ama bir ciddiyet lazım. Bir hukuk devletiyiz, hukukun gereklerini yerine getirmemiz lazım, olmaz ki bu şekilde.

Bilmiyorum, Maliye Bakanlığı hazır değil ama bir ara verelim, Maliye Bakanlığı Bakanla görüşün ya da siz görüşün Sayın Başkan.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Hazırlar diye biliyorum ben.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Enerji Bakanlığı hazır.

BAŞKAN – Hazırlar, hazırlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, Enerji Bakanlığının sorunu değil ama.

BAŞKAN – Şu an usulle ilgili bir şey yok yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öncelikle Hükûmeti ilgilendiriyor, sonra Maliye Bakanlığını özelde ilgilendiriyor. Öncelikle buna bir cevap versinler. Bizim değil bu sorun, hepimizin sorunu, biz sadece işaret ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu usul tartışmasına ben de katılmak istiyorum.

Şimdi, burada bana göre de kesinlikle -bunu daha önceki birkaç maddede de biz söyledik zaten- Bakanlar Kuruluna böyle sınırları hiç belli olmayan, neye görev verileceğine ilişkin kriterleri belirlenmemiş bir yetki verilemez. Bu, Anayasa’ya aykırı, çok net burası.

Ayrıca, bu kamu tarafında, dün akşamki tartışmadan anladığımız kadarıyla, firmalar arasında farklılaştırma yapılmış örneğin. Doğrudur yanlıştır, orasında değilim, hani usul açısından söylüyorum. Şimdi, burada da eğer öyle bir farklılaştırma yapılacaksa -çünkü biraz maliyetlerine göre anladığım kadarıyla, işte modernizasyon durumuna göre firmalar arasında farklılaştırma yapılmış- burada da öyle bir şey düşünülüyorsa, bir defa bir farklılaştırma yetkisinin de alınması lazım. Dolayısıyla, bu anlamda maddenin sadece esas ve usullerin belirlenmesi... Yani, o yeterli bir şey değil. Dolayısıyla, burada bir açık olarak Bakanlar Kuruluna verilen bu yetkinin sınırlarının bir tanımlanması lazım.

Şimdi, Maliyeci arkadaşın açıklamasından sonra ben başlangıç şeylerini kaçırdım, orayı duymadım ama anladığım kadarıyla, geçici bütçe kapsamında böyle bir harcama yapılabilir mi, yapılamaz mı? Maliyeci arkadaşlar çok kolay bir şekilde “Yapılabilir.” dediler. Bana göre de yapılamaz yani bu üç ay içerisinde kesinlikle bununla ilgili bir harcama yapamazsın çünkü bunun bir tertibi yok. Yani, ancak şu anda üç aylık geçici bütçede biz geçen 2015 bütçesindeki tertipleri devam ettiriyoruz. Yani, benim hep eleştirdiğim, bürokratken de eleştirdiğim husus, bu 5018’i yaptık ama 5018’i hiçbir şekilde uygulamıyoruz. 5018’in en büyük katili de Maliye Bakanlığıdır. Yani, Maliye Bakanlığı bu 5018’i... Tabii, ben uzman, daire başkanı arkadaşlar için filan söylemiyorum, üst yönetim için söylüyorum yani nihayetinde onlar kendilerine verilen talimatı yapıyorlar. Şimdi, eskiden 1050 filan varken, biz bu kadar çok ödenek aktarmasıdır, işte ödenek üstü harcamadır... Ben hatırlıyorum uzman yardımcılığımdan yani şöyle bütçenin yüzde 1’i, yüzde 2’si kadar dahi ödenek üstüne çıkılması gerekse buraya gelinir, karşılığında da gerçektir veya değildir bir gelir gösterilir ve bir ek ödenek yasası sonrasında ilave ödenek kullanılabilirdi. Şimdi 25 milyar liraya kadar ilave ödenek kullanılan yılları biliyoruz ve Parlamente’ya da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 11

hiçbir şekilde uğranılmıyor. Niye? Çünkü, 5018 bunları düzeltmek için güzelce yazmıştı bunları, sınırlarını belirledi, söyledi filan, ondan sonra şimdi çok kolay bir şekilde bütçe kanunlarına koyduğumuz hükümlerle "5018'in şu, şu, şu maddesi bu yıl uygulanmaz." deyiveriyoruz. Hedef hâline getirdik yani, keşke 5018'i yazmasaydık. Eskiden mevzuatı dağınıktı, kimse nerede olduğunu bilmiyordu, atıf da yapamıyordu, şimdi atıf yapılabilir hâle getirdik. Şimdi, böyle olmuş olsa dahi, şu anki şey içerisinde ben tertibi olmayan bir şeye bu geçici bütçe kapsamında bir harcama yapılamayacağını düşünüyorum. Bu anlamda, Maliyeciler arkadaşların görüşlerini tekrar bir gözden geçirmeleri lazım.

Tabii, diğeri hakikaten daha sıkıntılı bir şey. Hani, "Efendim, bu belirlenir." demişti, işte iş yapış tarzımız bu. İş çalışmıyoruz. Birazdan bunun detaylarını konuşacağız işin esasına gelince, iş çalışmıyoruz.

BAŞKAN – Konuşacağız.

ERHAN USTA (Samsun) – Ondan sonra "Ya, şöyle azıcık bir yetki alalım, biraz muğlak yazalım, orada bürokrasiye bir alan açalım -tamam mı- verilebilir." Niye verilebilir efendim? Parlamento niye var o zaman? Yani, "Verilebilir." diye bir şey yazacağız, ondan sonra bütün sektörü Maliye Bakanlığındaki veya Hazine Müsteşarlığındaki veya Kalkınma Bakanlığındaki 3-5 tane arkadaşın insafına bırakacağız. Parlamento niye var? "Verilebilir." Neye göre verilebilir? Yani, böyle bir keyfîlik olabilir mi? Bürokrat arkadaşlar bunu nasıl önerir? Yani, ben hayal kırıklığı yaşıyorum. O zaman kanun filan yapmayalım yani böyle genel bir, her şeye bir yetki verilsin, herkes her şeyi oralarda yapsın. Yani, burada verilip verilmeyeceği... Ben "Tam tersine, burada kriterlerin belirlenmesi gerekir." derken, arkadaşlar burayı daha keyfî hâle getirecek önerilerde bulunuyorlar. Bu hiçbir şekilde yani Anayasa açısından da, bir bütçe sistemi açısından da, modern, çağdaş bir bütçe anlayışı açısından da, Parlamentonun bütçe hakkı açısından da yani nereye koyarsanız koyun, hiçbir yere sığmaz, hiçbir şekilde böyle bir şeyin kabul edilebilir bir yanı olamaz. Bakın, ayrıca böyle bir belirsizliği de yaratmamak lazım Sayın Başkan. Şimdi, işin esasına geçince konuşacağız yani bir karar alınıyor, işte etki analizi yok, kararın nasıl bir etkisi olacağını hiç kimse düşünmüyor. Ondan sonra onun üzerine bir başka karar alınıyor, yine etkisi yok, sonuçlara ilişkin rakamlar konusunda hiçbir bilgimiz yok yani sorumluların da bilgisi yok, Parlamenta da bilgi verilmiyor. Şimdi böyle bir kör dövüş içerisinde burada yasa yapılıyor, adaletsizlik diz boyu. Yani bunu, şu uygulamayı, ilk yasayı çıkardığımızda yüksek maliyetler nedeniyle birçok firma kapandı, istihdam kayboldu, firmalar el değiştirdi, firmaların değeri düştü. Şimdi böyle bir yasa çıkarttığımızda peki firmaları kapatan insanların, istihdam kaybı olanların, yani firma el değiştirdiyse bunların ne günahı var? Yani bunları biz niye zamanında düşünmüyoruz? Etki analizi dediğimiz şey işte bu. Yani "etki analizi" böyle iki kelime filan gibi ama işte etkisini ölçeceğiz. Yaptığımız düzenleme nereye... İleriyi görerek hareket etmemiz lazım. Burada da şimdi "verilebilir" gibi bir şeyle var olan bu belirsizlikleri daha da artıracaktır. Özel sektör şimdi ne düşünecek? Yani kanun çıktı, kanun bir şey söylemiyor, "verilebilir." Habire kavga gürültü. Biz bunları çok yaşadık. Yani böyle bazı bakanlıkların kendilerine olağanüstü yetki alıp, ondan sonra Parlamenta saf dışı bırakıp, ondan sonra sektörle kimi zaman kol kola, kimi zaman boğaz boğaza iş yapması doğru bir yöntem değil. Hiçbir şekilde, bizim de Plan ve Bütçe Komisyonu olarak böyle şeylere prim vermememiz gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Burada gösterilen çabalar ve gayretler daha iyi bir yasama görevini yapmak, daha düzgün, usulüne uygun, Anayasa'ya ve İç Tüzük'e uygun kanun yapmaktır. 5018'in son paragrafının, gerçekten şu anda görüşmekte olduğumuz maden ve daha sonra gelecek olan asgari ücretle ilgili bütçeye ek bir külfet getirdiği açık ve net. Şimdi 5018/19'da son paragrafı buna cevaz vermiyor. Şimdi, o zaman bizim zorlayarak, parmak çoğunluğuna dayanarak buradan bunu görüşüp müzakere edip çıkartmanın kimseye bir faydası yok, gerek de yok buna. Böyle bir düzenlemenin içeriğine katılırız-katılmayız, kabul ederiz-etmeyiz ayrı bir konu, içeriğine katılmaksızın ama usulüne uygun bir şekilde bunun çıkartılması gerekiyor. Bizim burada zorlamadan çıkartmamız gerekiyor. Dolayısıyla usul açısından bu her iki maddenin de geri çekilmesi... Ve önümüzdeki günlerde OVP açıklanacak, ondan sonra bütçe gelecek ve bütçeden sonra da bu maddeler, asgari ücret ve madenle ilgili konu tekrar gündeme gelir, burada görüşülür, buradaki tartışmalardan sonra kabul edilir-edilmez, devam eder. Ama bu 5018/19 yürürlükte olduğu sürece bunun bu şekilde görüşülmesi, müzakere edilmesi ve burada kabul edilmesi hem kanunun rafa kaldırılması ve kadük edilmesi anlamını taşır ki bu, Parlamenta yakışacak bir tutum ve davranış biçimi değildir. Bizim görevimiz yasalara saygılı kanunları burada çıkarmak ve uygulamaktır. Yasaları çiğneyen bir Parlamenta olmaması gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, tabii ki bu yasama sürecinden önce biz ilgili kurumlardan ve Maliyeden de bu konuda görüşleri aldık ve 5018'in 19'uncu maddesine de diğer ilgili çerçeve kanunlara uygun olarak bu görüşmeleri yapabileceğimiz bizim tarafımızdan net olarak, açık olarak görüldü. Bu da gönderildi.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu konuda yazılı bir görüş var mı?

BAŞKAN – Bu konuda yazılı görüş hiçbir zaman istenmemiştir, yoktur.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

1.- Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/414)
(Devam)

BAŞKAN – Kaldığımız yerden görüşmelere devam edeceğiz.

Bizim dün bırakmış olduğumuz noktada, Sayın Bakan Yardımcımız, sizden istemiş olduğumuz bilgiler vardı, yani Bakanlık tarafından. Bir bunları alacağım şimdi ama en son tekrar bir Maliye görüşünü bir kez daha alacağım, ondan sonra görüşmelere devam edeceğiz.

Şinasi Bey, buyurun.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİNASI YURDAKUL – Hepimizin bildiği üzere, bu üç aylık, 2016 yılının ilk üç ayında uygulanmak üzere Geçici Bütçe Kanunu yürürlüğe konuldu ve bu Geçici Bütçe Kanunu'nda da 2015 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun bazı maddeleri hariç aynen uygulanması kabul edilmişti. Şimdi, 2015 Yılı Bütçe Kanunu'nun bu 5'inci maddesine baktığımız zaman bu 5'inci maddesinde yedek ödenek maddesi düzenlenmiş durumda ve burada Maliye Bakanlığının bütçesinde yedek ödenek var ve tanımına baktığımızda da diyor ki: "Bütçelerinde mevcut ve yeni açılacak ekonomik kodlara çok acil ve zorunlu hâllerde aktarma yetkisi veriyor bu madde yedek ödenekle." Şu an itibarıyla buradaki ödenek miktarımız yaklaşık 1,5 milyar TL civarında ve Geçici Bütçe Kanunu'yla da bu ödeneğin yüzde 100'ünün kullanılmasına cevaz verilmişti. Dolayısıyla buradan bu -eğer kanun yasalasın yürürlüğe girerse- ilgili Bakanlar Kurulu kararı çıktıktan sonra buradan yapılacak olan ödeme için Enerji Bakanlığımızın bütçesinde -burada verilen bu yetkiye istinaden- yeni bir tertip açılacak ve Enerji Bakanlığımızın bütçesinde bu amaçla şu an itibarıyla tabii ödenek gözüküyor. Eğer kendi...

BAŞKAN – İlgili tertibe aktarım yapılacak.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİNASI YURDAKUL – Evet, ilgili tertibe. Kendi imkânlarıyla karşılanamayacak olan kısmın yedek ödenekten karşılanma imkânı çok fazlasıyla var. Rakamı da az önce ifade ettiğim üzere, üç aylık için burada 1,5 milyar civarında bir harcama yetkisi söz konusu.

Takdirlerinize arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, aslında Sayın Başkan, konuşmaya gerek yok. Kanun açık, hukuk çok net olarak ortada ama siz diyorsunuz ki: "Biz bunu dinlemiyoruz."

BAŞKAN – Öyle bir şey demiyorum efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, 5018'in 19'uncu maddesi ödeneklerin yeterli-yetersiz olduğunun dışında diyor ki: "Öngörülmeleyen hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla karşılığı gelir gösterilmek kaydıyla kanunla ek bütçe yapılabilir." Ne diye geçici bütçe yaptık o zaman? Geçici bütçeyi de zaten yanlış yaptık. Skandal! Skandalı bir durum ama bu savunulacak bir şey değil, bu da hiç savunulacak bir şey değil. Böyle bir şey olur mu? Geliri olmayan, gideri belli olmayan, ne kadar borçlanılacağı belli olmayan bir bütçe yaptık bir de geliyoruz bunu savunuyoruz. Böyle bir rezalet olmaz hakikaten! Nedir bu ya! Nedir? Ne diye konuşuyoruz o zaman biz, yani ne diye kendimizi yırtıyoruz, doğrudur, hukuktur, kanundur diye! Yapmıyorsak yapmıyoruz ya! Lanet olsun!

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Lanet olsun!

Teşekkür ederim ben de.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne diyelim?

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, orada Şinasi Bey'in söylediği yeni ekonomik programdan -var değil mi- kasıt nedir, yedek ödenekle ilgili maddedeki?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİNASI YURDAKUL – Yıl içerisinde ihtiyaç duyulacak herhangi bir ekonomik koda ihtiyaç olduğu zaman yeni bir kod açılmasına cevaz veriyor.

ERHAN USTA (Samsun) – O yeni tertiple aynı anlama geliyor mu?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİNASI YURDAKUL – Evet Sayın Vekilim.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Tertip zaten 5018 sayılı Kanun'da tanımlanıyor. Orada da ekonomik kod düzeyinde iki düzeyli olduğu söylenir.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİNASI YURDAKUL – Zaten başında "Yeni açılacak 01, 02, 03, 05, 06 ve 07 ekonomik kodlarını içeren tertiplerine aktarmaya..." diyor.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman hiçbir bütçe detayı yapmaya filan gerek yok. O zaman buraya biraz fazla para... Zaten yapılan o biliyorsunuz. Yani nereden yapılıyor? Genelde Millî Eğitim Bakanlığının öğretmen maaşlarından, maaşları yüksek olan bakanlıklardan paralarını alıyoruz, yedeğe getiriyoruz...

BAŞKAN – Tertipler arası aktarma yapıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – 20-30 milyar lira. Oradan da şey yapıyoruz. Dolayısıyla zaten itiraz ettiğimiz nokta burası. O zaman bütçe mütçe yapmaya gerek yok. Yani böyle bir yetki alalım, yani torba... Her şeyi torba yapıyoruz ya bu da torba olsun. Böyle bir şey olmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 13

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİNASİ YURDAKUL – Yalnız, Sayın Vekilim, şu an itibarıyla bu tertipte 1 milyar 547 milyon TL'lik yedek...

ERHAN USTA (Samsun) – Yedek ödenekteki ödeneği sormuyorum ben size. Şu anda böyle bir tertip yok. Şu söylenebilir bence: “Zaten bunun para ödeme imkânı üç ay içerisinde olmayacak, ondan sonra geçici bütçeden sonra da esas bütçe girecek, esas bütçede bunun tertibi açılır, ondan sonra bu yapılabilir.” denilse daha makul bir savunma olur. Yani bunu biz geçici bütçede de yapabiliriz yerine zaten hiçbir şekilde bunun üç ay içerisinde uygulaması olmaz. Ne kadar hızlı çalışırsa çalışsın, esastan usullerin belirlenmesi, hak edişleri, şunları, bunları, bilmem neyi filan. Bence öyle bir savunma daha mantıklı olur. Yoksa böyle bir savunma mantıklı bir savunma değil.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan Yardımcımız, kim yapacak açıklamayı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Ben yapacağım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle sizi ve değerli üyelerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu getirmiş olduğumuz teklif, gerçekten özel sektör madenciliğimize bir hayat suyu olacak türden. Gerekçemizde çok açık bir şekilde koyduğumuz gibi hakikaten özel sektör hem son yüzde 30 asgari ücretteki artış hem de 2 kat asgari ücret ve çalışma süresinin kısaltılması gibi birtakım sosyal haklardan dolayı yoğun bir işçi çıkartmaya neden oldu. Burada da çok detaylı tartışıldı. Ben üst komisyon üyelerimin hepsine de çok teşekkür ediyorum. Aykut Bey'e de çok teşekkür ediyorum, madencilik konusundaki derin bilgisi, özellikle Şırnak'a dikkat çekmesi nedeniyle.

Burada, dün, sanıyorum Bakanlar Kurulunun formülüyle ilgili bir bilgi istenmiş. Onu arkadaşlarımız dağıtacaklardı. Üyelerimizde şu an var.

Bu formülün...

BAŞKAN – Hayır, hayır...

Şöyle: Sayın Bakan, tabii ki, formül soruldu. Daha önce yapmış olduğunuz düzenleme kapsamında redevansla ilgili olarak şirketlere yapılan ödeme tutarı, hangi şirketlere bunun yapıldığına ilişkin sorular gelmiştir. Yani sadece siz dün oturumda olmadığınız için... Burada genel olarak yapılmak istenen düzenlemeye bir itiraz değil ama genel etkilerinin ne olduğu, kaç firma, TTK, TKİ, taraflarıdır, bu çerçevede genel net bir bilgi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Sayın Başkanım, isterseniz o formülün ana çerçevesini çizeyim. Detaylara girersek ben de kaybolurum siz de.

Ana çerçevesi şunu öngörüyor...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar harcama yapıldı, ne kadar ödeme yapıldı?

BAŞKAN – Bize, toplam ne kadar harcama yapıldı ve kimlere yapıldı? Burada formül olarak görmüyoruz. Siz “formül” diyorsunuz, o bize göre bir bazdır.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Çıkan kanunla Bakanlar Kurulu kararımız 2014-11 Eylülünden itibaren ve bu yıl sonu itibarıyla 180 milyon 966 bin lira TKİ tarafından ödenen var. 7 milyon 311 bin de TTK (Taşkömürü) tarafından ödenen var. Bu maliyet farkları.

BAŞKAN – Burada da bu maliyet farklarını derken de baz olarak, bir, işçi sayısını alıyorsunuz, ikincisi işçi başı oradaki üretime bakıyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şu rakamlar bir bitsin, kafa karışmasın.

ERHAN USTA (Samsun) – Yıllık etki olarak verin. Ödeme çok önemli olmayabilir. Bekleyen ödemeler vardı Sayın Bakanım. Yani yıllık etki şeklinde...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Şu an için, bizim yıl sonu itibarıyla ödemiş olduklarımız bunlar. Bu yüzde 30 ila gelecek olan bir etki nasıl etkileyecek onu ayrıca düşünmemiz lazım.

Burada, sizin de söylediğiniz gibi, işçi sayıları, üretim miktarıyla birlikte ton başına verilen destek. Bazı firmalarımız var çok kalifiye eleman çalıştırıyor. Dolayısıyla onun çalıştırdığı elemanlar neredeyse 2 asgari ücrete yakın. Dolayısıyla bunun maliyet yükü bize daha düşük. Ama bazı firmalarımızın maliyet yükü farklı. Dolayısıyla bunların her birinin maliyet yükünün ürettikleri ton başına maliyetleri değişiyor. Mesela ton başına maliyetleri 2015 içerisinde 18 TL/ton ile 11 TL/ton arasında değişebiliyor bu farktan dolayı.

BAŞKAN – Şöyle mi anlayacağız daha net olması açısından? Yani şu an yapılan şey, çalışan işçilerle ilgili olarak 2 asgari ücret –biliyorsunuz- düzenleme yaptık. Yani yaptığımız şey 1 asgari ücreti baz olarak orada bırakıyorsunuz, şirketlerin ödemiş oldukları ücretlere göre bugün aradaki 2 asgari ücret bazına giden aradaki farkı ilgili işletmeler tarafından karşılanıyor. Baz bin liraysa -bu 2 bin lira ödeniyorsa- bin lira ödüyorsunuz, eğer firma 1.500 lira ödüyorsa aradaki 1.500 lira ile 2 bin lira arasındaki farkı -500 lirayı- ödüyorsunuz. Buradaki 22 lira ile 30 lira arasındaki değişim dediğinizin de esası bu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Temelinde budur efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, önce bir rakamları alalım, tam olarak ama.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 14

Şimdi, 180 milyon lira TKİ ödedi, 7 milyon TTK ödedi. Başka bir şey de var gibi durdunuz. Başka bir ödeme var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Hayır, hayır. Şubat 2015'te yapılan düzenleme sizin de bahsetmiş olduğunuz redevanslı ve hizmet alımlı firmaların kamuya gelen maliyet yükünü karşılamak üzereydi. Dolayısıyla onların gelmiş olduğu yükleri TTK'nın kendi içerisindeki işçilerden gelen yükü... Çünkü TTK'nın kendi personelinin böyle bir yük gelmiyor onların ücretleri çok yüksek olduğu için.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben onu sormuyorum.

Şimdi, 180 milyon TKİ tarafından, 7 milyon TTK tarafından şirketlere ödendi. Alacakları ne kadar kaldı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Şu an için bir alacakları yok bu yıl sonu itibarıyla, onlara aylık ödemeler yapıldığı için. Ama 2016 için de ayrı bir...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani o zaman 2015 yılı için yapılan düzenlemenin kamuya maliyeti 187 milyon lira diyebilir miyiz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Evet, doğrudur. Bu da toplam çalışanların, yer altı kömürde çalışanların personel olarak, işçi olarak yüzde 79'unu...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Ton başına maliyet” dediniz. Bu ton başına maliyetten ek maliyeti mi kastediyorsunuz, yoksa ton başına ortalama üretim maliyeti mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Ton başına normal ortalama üretim maliyetine gelen, bu yüklerden, maliyetlerden dolayı gelen farktan bahsediyorum. Yani bizim normalde TTK'nın ve TKİ'nin sözleşmeli veyahut da redevansla üretim yaptırdığı yerlerde ton başına bir üretim maliyeti var, ihalelerle verilmiş bana şu fiyattan üretirsen bunu alırım diye. Fakat bu yeni gelen maliyetlerden dolayı daha önceki ihale bedeli üzerine bir yük geliyor. O bir fark. Sizlere de dağıttığımız o formülден hesaplanıyor. O da normalde 11 TL/ton ile 18 TL/ton arasında 2015 sonu itibarıyla bellidir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, hem TKİ'nin hem TTK'nın bir tablosu vardır. Mesela A firması işçilikten bu kadar, ek ücretten bu kadar toplam bu kadar diye. O tablolardan birer tane verebilir misiniz TTK ve TKİ için?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Onu Genel Müdürlerimize söyleyeyim size sağlasınlar Aykut Bey.

Yalnız biraz önce de bahsettiğim gibi, bazı firmalarımız var hakikaten kalifiye eleman çalıştırıyor, daha az eleman çalıştırıyor. Hem az çalıştırması hem kalifiye çalıştırması nedeniyle, teknoloji uygulaması nedeniyle bize yükü, maliyeti daha az.

BAŞKAN – Hem de tonaj.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tonaj, rezerv bunların farkındayım ama bir bölgesel dağılımı, bir firma dağılımını görmek zorundayım kamu kaynakları kullanıldığı için.

BAŞKAN – Şöyle: Anladığım kadarıyla mesela 100 milyon lira destek verilen de var, 40 milyon destek verilen de var...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Herkese sabit bir destek yok yani.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İşte o rezerviyle, işçi çalıştırmasıyla ama bir dağılımı görmemiz lazım bizim. Bir an önce verirsiniz hani o bilgisayarda hazırda vardır.

BAŞKAN – Bizim asıl yapmış olduğumuz düzenlemeye gelelim.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok oraya gelmeyelim.

Sayın Başkan, izin verirsiniz, bence bu anlaşılmadı.

Şimdi, 181 milyon lira TKİ, 7 milyon lira TTK dedik. Bunun şimdi başlangıç zamanı Şubat 2015 mi ve bitiş tarihi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Şöyle söyleyeyim sayın vekilim: 11 Eylül 2014'te başladı Soma bağlamında. Aykut Bey de bilecektir. Ben de Soma Komisyonu Başkanıydım o dönemde. Daha sonra 11 Eylül 2014'ten sene sonuna kadar ödenen 18 milyon 311 bin lira TKİ tarafından.

ERHAN USTA (Samsun) – Geriye doğru da yürütüldü mü?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Evet, geriye doğru da yürütüldü.

Sadece 2015 yılı içerisinde ödenen 139 milyon lira.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, ne kadarlık bir üretime denk geliyor bu toplam ödeme?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Şöyle söyleyeyim: Firmanın birinden 5,5 milyon ton, bir firma 1 milyon 50 bin ton, bir başka firma 1 milyon 300 bin ton, bir başka firma 300 bin ton ve Zonguldak'ta da 382 bin ton.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman bu 28 milyon tonun tamamı için yani oradaki bütün firmalar için bir ödeme yok, öyle mi?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Toplam 7 firma mı yani? 7 firma saydınız şimdiye kadar.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Hayır, hayır.

Bu, mesela Zonguldak'taki 382 bin tonu üreten 25 tane firma var. Zonguldak burada küçük sahalar...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 31 firma eder. Kaç tane bundan yararlanan var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Bundan yararlanan sadece kamuya hizmet veren, kamuya redevans...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kaç firma bunlar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Sayın Genel Müdürüm...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 15

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, ön tarafa, Sayın Bakanın yanına gelir misiniz söyledikleriniz kayda girsin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımın da ifade ettiği gibi, kanun 11 Eylül 2014 tarihinden geçerli olmak üzere çıkmıştır. Tabii, bunu iki dilim hâlinde değerlendirmek lazım: Bir, 11 Eylül-31 Aralık 2014; bir de 1 Ocak-31 Aralık 2015. Fiilî olarak gerçekleşenler itibarıyla böyle söylememiz lazım.

Dolayısıyla bu bahsettiğim, 11 Eylül-31 Aralık 2014 tarihi arasında burada bize üretim yapan 5 tane firmanın toplam ürettiği kömür 2 milyon 86 bin 806 ton ve bunun karşılığında firmalara kanundan gelen, 3 tane husustan dolayı gelen, birisi asgari ücretin 2 katına çıkarılması, bir tanesi çalışma saatlerinin düzenlenmesi, bir diğeri de yer altında çalışan işçilere 4 gün ücretli izinlerine ek yapılmasından gelen hususlar. Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilen usul ve esaslar kapsamında ödenen 2014 yılı 11 Eylül için yani üç buçuk aylık dönem için 2 milyon 86 bin 806 ton kömüre karşılık, üretime karşılık 18 milyon 331 bin TL ödenmiştir TKİ tarafından. 1 Ocak-31 Aralık 2015 tarihleri arasındaysa 8 milyon 59 bin 315 ton kömür üretimi gerçekleştirilmiştir bu bahsettiğimiz 5 tane firmaya ve bunun karşılığında da 2015 yılı için 139 milyon 205 bin TL ödeme söz konusu olmuştur kanundan gelen bu farktan dolayı.

BAŞKAN – Peki, o zaman şunu mu anlıyoruz? Yani siz ton başı 2014 yılı için 63 lira mı ödediniz?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – 2015 yılı için 8 milyon 59 bin 315 tona ödediğimiz 139 milyon 205 bin TL’yi böldüğümüzde ortalaması 17 lira 27 kuruşa denk geliyor ödenen fark. Farktan bahsediyorum. Bu, kanundan gelen fiyat farkı. Aslında, kanunda ton başına ödemedi bahsedilmiyor, kurgulanan sözleşmeler ton başına yapıldığı için. Mesela, TKİ firmanın ürettiği kömürün tamamını kendisi almakta ve ton başına bir bedel ödemekte, kurguladığı sistem budur sözleşmede. X lira para ödüyorsam bu üç husustan dolayı bir artış meydana gelmiştir. Bu artışın ton başına tekabül eden kısmı Bakanlar Kurulu kararında ifade edilen baz değerlere göre belirlenmiştir ve onun sonucunda da ton başına ortalama 17 lira 27 kuruş gibi bir rakama 2015 yılı için tekabül etmiştir. Aslında, normalde kanun ton başına ödemedi bahsetmemekte ama burada bizim elimizde bir ölçü var, değer var, o da şudur: Biz sözleşmelerimizi ton başına kurguladığımız için. Türkiye Taşkömüründe ise firmaya verilmiştir redevans sözleşmesiyle, kömürü kendi şahsına ait olarak değerlendirmektedir firma ve onun karşılığında Türkiye Taşkömürüne ton başına bir redevans bedeli ödemektedir. Burada da bu aynı mantıkla TTK alacağı paradan tenzil etmiştir ne kadar yansıdıysa ton başına.

Dolayısıyla durum bundan ibarettir. Bu, devamında da bu ikinci paragrafta özel sektör için yapılmakta olan, şu anda görüşülmekte olan kanun tasarımızda da aynı şekildedir. Birinci paragrafta da aynı şekilde yer almaktadır ve Bakanlar Kurulunun çıkaracağı usul ve esaslarla bunlar tespit edilmektedir. İkinci paragrafta şu anda görüşülmekte olan hususta da aynı yol ve yöntem izlenecektir ve buraya Maliye Bakanlığı uzmanları, Hazine uzmanları ve kurumlar, ilgililer, Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünde yapılan görüşmeler neticesinde Bakanlar Kurulu tarafından böyle bir usul ve esaslar yayınlanmaktadır.

Arz ederim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Rica ederim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sözleşmelerde ton başına ne kadar şu anda? Fark 17 bin lira da, ödenen ne, sözleşmelerdeki rakam?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Uzun uzun okumayayım arzu ederseniz ama bir tanesini örnek vereyim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır, “17 lira fark.” dediniz de...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şimdi, şöyle söyleyeyim efendim: Bu 11 Eylül 2014 tarihi öncesinde bizim kurguladığımız sözleşmede söz konusu bir firma, herhangi birisini alıyorum şu anda, herhangi bir firmaya ben 70 lira 69 kuruş ton başına para öderken bana vereceği kömüre karşılık, bu kanundan dolayı 11 Eylül ve 31 Aralık tarihleri arasından geçerli...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu hizmet ihalesindeki rakam mı, redevanstaki mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Redevanstan bahsediyorum şu anda. Yani bana kömürü vermekle alakalı redevans sözleşmeleri, rüçhan haklı kullanımlı redevans sözleşmemde... Daha açık konuşmak gerekirse hepsi var tablolarımızda. İmbat Madencilğe 70 lira 63 kuruştan ben 2014 yılı başından 11 Eylül’e kadar ki fiyatım buyken, bu paraya alırken kömürü 11 Eylül’deki bu kanuni düzenlemelerden dolayı firmalara yansıtılması gereken 9 lira 98 kuruş ton başına ilave edilmek suretiyle 80 lira 61 kuruştan almaya başlamış oldum bu kömürü. Ne zamana kadar? 2014 yılı Aralık sonuna kadar.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Peki, aynı firmaya bir yıllık fiyat artışı ne verdiniz?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Onu anlatacağım şimdi efendim.

2015 yılında bu kanuni düzenlemelerin dışında TEFE-TÜFE artışları uygulanıyor biliyorsunuz ve 2015 yılı başında, bakın, 2014 yılı sonunda bu artışla beraber 80 lira 61 kuruş olan fiyatın bu yansıtılmadan önceki fiyatı 70 lira 63 kuruştu biliyorsunuz, bu yansıtıldıktan sonra 80 lira 61 kuruş oldu. ÜFE’de bir eksilme oldu, onlara belirttiğimiz kriterde bir azalma oldu ve 80 lira 61 kuruştan 74 lira 98 kuruşa gerilemiş oldu farksız olan fiyatı.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Farkı ne kadar oldu bunun?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Ve farkı da 18 lira 41 kuruş kanundan gelen bir fark eklendi. Sonuçta 2015 yılı için 93 lira 39 kuruş şeklinde ton başına bedel ödenmiş olarak bu kömür firmadan alınmış oldu.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bu özel sektör ruhsatları için yani bu yeni düzenlemeyle ilgili şirketlere ton başına mı ödeme yapacaksınız, yoksa işçi başına bir asgari ücret ödemesi mi yapacaksınız? Çünkü yaptığımız görüşmelerde Sayın Müsteşarımız bir asgari ücret ödeneceğini ifade etmişti.

BAŞKAN – Özel ruhsatlı işletmeler...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 16

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Özel ruhsatlı yani bu şu anki düzenlemeyi içeren şirketlerle ilgili.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, ben, biraz önce bahsettiğim, kamuyla ilgili olan kısmını ifade ettim. Ancak Sayın Müsteşarımın da dün ifade ettikleri üzere iki asgari ücret verilmesi düşünülüyordu, bir asgari ücretin veya Maliye, Bakanlar Kurulu hangisine tekabül edecekse, yüzde 75'ini mi verecek, ne olarsa orada netleşecek. Bir asgari ücretin belli bir kısmı desek daha doğru olur belki. Neden böyle yapıyoruz? Çünkü kamuda her şey belli, açık ve net ama özel sektörde bu yanlış anlaşılmalara neden olur. “Ton başına” dediğinizde değişik hususlar dile gelebilir ama “asgari ücret” dediğinizde bu asgari ücret SGK tarafından takip edilmekte, birçok otokontrol tarafları vardır. O yüzden asgari ücretin belli bir kısmının kamu tarafından karşılanmasına yönelik hazırlanmıştır ikinci paragraf.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama asgari ücret uygulaması da suistimale açık olabilir. Yani kâğıt üzerinde özellikli olarak, örnek veriyorum. Bir işletmede 500 işçi çalışırken kâğıt üzerinde 700-800 işçi gösterip bu şekilde bir asgari ücreti sizden alabilir. Yani bu da suistimale açık. Yani bunu, denetim mekanizmaları doğru ve tutarlı bir şekilde ortaya konulmadan böyle bir düzenleme yapılması da bana göre biraz hatalı oluyor.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, bir firmanın -özel sektörden bahsediyoruz- kendisine şahsi bir menfaat sağlamadığı hiçbir şeye tevessül etmeyeceğini düşünmemiz lazım. Bu da şudur: Asgari ücretin 2 katının birisini devlet tarafından verilmesi, bir tanesini de kendi yükümlülüğü altında vermesi anlamına geliyor eğer hayalî olarak çalıştırmadığı işçiyi çalıştırdığını varsaysak bile ki bunun otokontrol tarafları çok var. SGK müfettişleri SGK tarafından bildirimler yapılmakta, gösterme yaptığı zaman ayrıca belli bir zaman sonra bir kıdem tazminatı hakkı doğacaktır. Babasının oğlu da olsa “Kıdem tazminatımı isterim.” diye yakasına yapışacaktır bu firmanın. Dolayısıyla bunun ayrıca 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çerçevesinde birtakım zorunlu yaptırması gereken hususlar da var firmalar açısından. Böyle bir riske girmek ton başına vermek kadar risk oluşturmayacak ve risk sıfırdır diye düşünmemiz lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdür.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen dönem hatırlıyor musunuz bu konuları epey konuştuk, tartıştık.

BAŞKAN – Çok iyi hatırlıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)- Bu fiyat farkı kararnamesini de çok konuştuk. O zamanki Enerji Bakanımız önce, daha kanun çıkmadan önce bu asgari ücretin 2 misline çıkması ve diğer unsurlar daha kanunlaşmadan bu konuda fiyat farkı kararnamesi getirmişti, Genel Kuruldan döndü, daha sonra geçen yılın şubatında yeniden çıkardık ama o zaman da epey bu konuyla ilgili itirazlarımız oldu. Sonuç olarak anormal bir formülasyonla, görüyorsunuz, ne kadar olduğu da belli olmayan bir şeyle ödemeler yapılmış.

Ben geçen dönem bu konuyla ilgili olarak gensoru vermiştim Enerji Bakanı hakkında. Enerji Bakanımızın o tarihte... Soma'daki 2 firmayla ilgili, bir tanesi kazanın gerçekleştiği firmaydı, usulüne uygun olmayan bir şekilde süre uzatımları söz konusuydu ve bu firmalara usulüne uygun olmayan bir şekilde süre uzatmakla bir haksız kazanç sağlanması söz konusuydu. Maalesef, onlara dikkat edilmedi ama belli bir noktaya geldik.

Şimdi, o kazanın olduğu firma ve biraz önce Sayın Genel Müdürün bahsettiği İmbat AŞ bu konuyla ilgili olarak en fazla kömür çıkaran firmalar ve rahat çıkaran firmalar. Normalde kendi sözleşmelerine göre yılda 1,5 milyon ton civarında çıkarmaları gerekirken bunlar 6-7 milyon ton çıkarabiliyorlar. Mesela bakarsanız 2012'de İmbat AŞ 275 milyon lira almış, 2013'te 341 milyon lira almış, 2014'ün ilk altı ayında -sonra takip edemedim- 253 milyon lira almıştı. Soma AŞ de -bu kazanın olduğu firma- 2012'de 312 milyon lira, 2013'te 309 milyon lira, 2014'ün ilk altı ayında 181 milyon lira almıştı.

Şimdi, bunların, bu firmaların zaten maliyetlerinin çok çok üstünde kazançları vardı. Sayın Çalışma Bakanının o tarihte de söylediği, aşırı kâr hırsı, aşırı kazanma hırsı, bundan dolayı daha fazla üretim yapma, hiçbir sosyal güvenlik tedbiri almadan üretim yapma hırsıyla bu üretimler gerçekleşti, o kaza da gerçekleşti. Çok üretim yapıldığı için de maliyetler göreceli olarak düşük kalıyordu. Normalde 60 liranın altında olması gereken ton başına ödemeler, bakın şimdi 60 lirayla bile o zaman yaptığımız hesaplara göre... Sayın Başkan, sizin de dikkatinizi çekiyorum. Arkadaşlar, değerli milletvekilleri; 60 lirayla bile 2 misli asgari ücret ödenmesi durumunda kârlı olan bu firmalar -hepsinden bahsetmiyorum, Zonguldak'tan bahsetmiyorum, TTK'ya bağlı olan firmalardan bahsetmiyorum ama TKİ'yle sözleşmesi olan bu firmalardan bahsediyorum- Soma'daki, Soma havzasındaki firmalar 60 lirayla bile 2 misli asgari ücret ödenmesi durumunda kârlı iken 93 lira 39 kuruş ton başına ödeme yapılmış kendilerine. Bu kimin parası, ödeniyor? Böyle bir skandal, böyle bir rezalet olur mu? Bu formülasyondan sonra bunlar yapılıyor. Nasıl yapılabilir böyle bir şey ya?

Şimdi, biraz sonra görüşeceğimiz, asgari ücretle ilgili olarak, yükün kamuya ait olmasıyla ilgili bir kanun gelecek. Ne yapıyor orada? Asgari ücret maliyetlerinin bir bölümünü kamu üstüne alacak. Ne diyor? “Sigorta bildiriminde asgari ücretli olarak ne kadar işçi gösteriyorsan, çalışan gösteriyorsan onların kişi başına 110 lirasını ben üstleniyorum.” diyor devlet, bildirge üzerinden bu hesaplanıyor, Maliye Bakanlığı da onu üstleniyor, bütçeden karşılanıyor; usulü o. Burada niye öyle yapmıyoruz da böyle 1,5 sayfalık bir formülasyon, ondan sonra bu konu tekrar gündeme gelmezse asla öğrenemeyeceğimiz bir durum ortaya çıkıyor? Böyle rezillik olur mu? Böyle skandal olur mu? Böyle devlet yönetimi olur mu Allah aşkına? Kimin parasını kime veriyoruz ya? Bu memlekette bakın, geçen gün şehit olan -Sayın Bakan da söyledi- kişinin Ordu Akkuş'taki evine greyderlerle zor gidilebildi. Biz ne yapıyoruz burada? Kimin parasını kime veriyoruz? Çalıştırdığı işçi başına bildirgesi var, bordrosu var, Maliye Bakanlığına verdiği bildirimler var, beyannameler var; bunlara göre niye hesaplamıyoruz da, gerçek durumu esas almıyoruz da gidiyoruz böyle formüllerle ondan sonra da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 17

böyle anormal ödemeler yapıyoruz? Yazıktır, günahtır. İnsanın vicdanı sızlar ya. Allah'tan korkar insan kuldan korkmuyorsa da. Böyle bir rezalet olur mu? Yazıktır, günahtır. Sayın Müsteşarım, bunu siz de savunamazsınız, savunduğunuzu da sanmıyorum. Böyle bir rezillik olur mu? Bir bakın bunlara, yasal olarak o sözleşmelerin uzatılıp uzatılmadığına bir bakın lütfen, yeni başladınız, bir görün. Böyle rezillik olur mu? Şuna bakın: Ton başına 60 lira ödenirken bile kârlı olan bu firmalar ton başına 93 lira para alıyorlar. Olur mu böyle rezalet? Yazık, günah değil mi ya? Biz neyi savunuyoruz o zaman, niye buralara seçiliyoruz, niye buralarda mücadele ediyoruz, kim için mücadele ediyoruz? Hiç mi imanımız yok bizim, inancımız yok, idrakimiz yok? Nedir bu yani?

Bir şey söylemiyorum, ben sonra teknik olarak yine konuşurum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum, şu kısmı dikkatli dinleyin. Bakın, bu hepimizi ilgilendiren bir şey.

Sayıştay raporundan okuyorum, 5'inci başlık, Sayıştayın tespiti: “Yüklenici firma tarafından hizmet alım yöntemiyle işletilen Eynaz maden ocağında 13/5/2014 tarihinde meydana gelen ve 301 kişinin ölümüyle sonuçlanan maden kazası sonrası yüklenici firma aleyhine açılan maddi ve manevi tazminat davalarında mahkemeler tarafından yüklenici firmanın TKİ kurumu nezdindeki doğmuş ve doğacak istihkakları üzerine ihtiyati haciz tedbirlerinin uygulanmaya başlandığı sırada bahse konu firmanın TKİ Kurumu Genel Müdürlüğüne müracaat ederek tahakkuk etmiş bir alacağı bulunmamasına rağmen, kapalı durumda bulunan ve ne zaman açılacağı belli olmayan ocaklardan ileride yapacağı üretimle oluşması muhtemel 182 milyon 134 bin 867 TL'yi temlik etmek için onay istediği, onay yazısını alır almaz temlik işlemleri için harekete geçerek söz konusu tutarı bir bankaya temlik ettiği, temlikin yüklenici firmanın kendisinin veya ortağı olduğu firmaların tutarı belli olmayan, doğmuş veya doğacak, açılmış veya açılacak borç ve taahhütlerini kapsadığı, böylece muvazaalı bir uygulamayla sıra cetvelinde kazada ölen işçiler için verilen ihtiyati tedbir kararlarının önüne geçilerek ölen işçilerin hak sahiplerine yapılacak ödemelerin ötelenmesi ya da engellenmesine sebebiyet verildiğinden konunun ilgili bakanlıkça incelenmesi...”

Sayın Genel Müdür, lütfen açıklayın, bu durum nedir?

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, şunu ifade etmem lazım: Sayıştay bu raporlarını yazmıştır, henüz daha ne KİT Alt Komisyonunda ne de KİT Üst Komisyonunda ibra aşamasına gelmemiştir. Artı Bakanlığımız da konuyla alakalı mutlaka inceleme yapacaktır. İşin bu tarafını bir söylemem lazım.

Diğer tarafına gelince, temlik işlemleri tamamen yasal çerçevede ve yasal zemin altında yapılmaktadır. Bu da şudur: Temlikten kast, bir alacağı doğarsa kişiye temlik uygulayabilirsiniz, ödeyebilirsiniz. Yani firmanın kendisine ödeyeceğiniz paranın, eğer doğar da kendisine bir ödeme yapılacaksa kendisine ödenecek paranın firmanın temlik ettiği bankaya yatırılması esas söz konusudur. Ama şu ana kadar -onu da söylemem lazım- bu temlik işleminden dolayı bir kuruluş ne o bankaya ne de firmaya herhangi bir ödeme gerçekleştirilmiştir çünkü bir alacağı doğmamıştır. Eğer alacağı doğmuş olsaydı bu işlem tamamen yasal zemin çerçevesinde yapılmış olacak idi ama şu anda bu temlikle alakalı herhangi bir ödeme de söz konusu olmamıştır ve tamamen hukuki çerçevede yapılmış bir işlemdir.

Teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, nasıl hukuki?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, ben ailelerin avukatıydım ve ilk tedbiri ben koydurdum ama maalesef, o tedbir kararı hiçbir aile için uygulanmadı ve bu temlik, tedbir kararı verildikten sonra konulduğu için yasaya da açıkça aykırıdır.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, söz almadan konuştuğunuzda bunların hiçbir tanesi tutanaklara girmiyor, oraya basmış olmanız da yetmiyor.

Söz Sayın Erdoğan'da, Erdoğan bitirsin ondan sonra size söz vereyim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakın, bu 182 milyon 134 bin 867 TL temlik için onay istediği... Onay yazısını verdiniz mi?

Sayın Genel Müdür, onay yazısı verildi mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, istenen temlik şu anda rakamını hatırlamıyorum...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 182 milyon...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Ancak söylediğinizin belki daha üzerinde olabilir bakın yani. Hatta, bir ara Sayın Vekilimiz Bülent Kuşoğlu Bey 300 milyona yakın bir rakamdan bahsetmişti geçtiğimiz yıl. Elbette ki kişinin aylık hak edişleri, yıllık ödemeleri, bunlar bellidir, hesaplanır, ne kadar alabileceği, ne kadar üretim gerçekleştirebileceği. Bu çerçevede kendisine 182 milyon 134 bin 967 TL için temlik izni verilmiştir yasal çerçevede kurumumuz tarafından. Ancak, henüz bir kuruluş dahi hak etmediği için, bir alacak doğmadığı için bu temlik için bir para ödenmemiştir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, bakın, bu temlik niye veriyorsunuz? Gelecekte kapalı bir madenin hakkı için. Gene işçilerinin alacaklarının önüne yazılıyor, yazıktır. Yani, bunu Sayıştay söylüyor, yalan söylüyorsa hiçbir şey demiyorum. Koskoca Sayıştay 6-7 tane denetçisiyle oturuyor, Genel Kurulundan geçiriyor, Sayıştayda bu kadar baskıya rağmen bu tespit varsa insanın vicdanı sızıyor ya, işçilerin önüne geçmişler ya, işçilerin önüne geçmişler olacak olarak ya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 18

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, çok teşekkür ederim ancak şunu söylemem lazım: Bakın, henüz daha KİT Alt Komisyonunda ibra edilmemiştir, KİT Üst Komisyonunda ibra edilmemiştir ve Sayıştayın orada yazdığı hususlar Bakanlığımız tarafından da inceleme aşamasındadır. Elbette ki burada bir usulsüzlük, haksızlık varsa mutlaka ortaya çıkacaktır ancak ben Genel Müdür olarak şunu ifade etmek istiyorum: Burada herhangi bir hukuksuzluk söz konusu değildir.

Teşekkür ederim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok özür dilerim.

Birincisi şöyle bir şey var: 301 işçiyi katletmiş bir madenin gelecekteki bir alacağı için 182 milyon lira temlik veriliyor. Bu, alacak sırasına yazılıyor ve 301 tane canın alacağından öncesine geçiyor. Bu, bu ülke için bir skandaldır. Bu gördüğüm en büyük skandallardan biridir, gerçekten skandaldır. Yazık günahıdır ya bu Soma işçisine. Sonra gelip buradan para istiyorsunuz. Bu adamlar katil, nasıl temlik verirsiniz?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ederim, sözünüz bitti galiba.

Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Efendim, bu ihtiyati tedbir kararı mahkeme tarafından verildikten sonra diğer bütün ailelere de sirayet etti ve bütün mağdur olan ailelerin tazminatlarını güvence altına almak için mahkeme vermişti bu kararı ve maalesef kazanın üzerinden yaklaşık bir buçuk yıl gibi bir süre geçti ve hâlâ bu tedbir kararı uygulanamadı.

Öte yandan, bu kazanın meydana geldiği ocağın yanındaki diğer ocakta şirket faaliyetlerine devam ediyor, şirket faaliyetlerini durdurmadı. Dolayısıyla, şirketin diğer faaliyetlerinden doğan alacaklarına bu uygulanabilirdi, tedbir kararları uygulanabilirdi ama görüyoruz ki o da uygulanmamış. Yani, bu şekilde bir uygulama yapılması, ihtiyati tedbir kararı basına yansıdıktan sonra temlik verilmesi açıkça hukuka aykırıdır ve suç içerir. Bunu özellikle ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, benim anladığım kadarıyla kamuda bu bizim desteğimize tabi üretim yaklaşık 8 milyon ton değil mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – 2015 rakamı o TKİ için.

ERHAN USTA (Samsun) – 2015 rakamı TKİ için. TTK’da zaten çok fazla bir şey yok, onun şeyleri küçük olduğuna göre.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Doğru.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, kabaca 28 milyon ton civarında 2014’te bir üretim vardı ama...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCI ALİ RIZA ALABOYUN – O açık işletme için.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani o 8 milyon tonluk kısmı için...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Evet, yer altı işletmesi olması nedeniyle.

ERHAN USTA (Samsun) – ...şey yapıyoruz, tamam.

Şimdi, bu formülü biraz anlamaya çalışıyorum da, tabii, o redevanstaki normal artışlar burada yok ama buradaki fiyat farkı var. Sizin söylediğinizden anladığım kadarıyla normal şartlarda -yanılıyorsam lütfen düzeltin çünkü devamını getirmeme gerek yok- yıllık artışı bulmak için ÜFE yani enflasyon kullanıyorsunuz değil mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

Şimdi, şöyle bir sıkıntı olabilir Sayın Başkan, bunun önemli olduğunu düşünüyorum çünkü bununla geçmişte başka şeylerde de, devlette çalışırken karşılaştık.

Şimdi, buradan iki tür artış yapma gibi bir durumla karşılaşabiliriz, o riske dikkatinizi çekmek istiyorum. Bir tanesi: Şimdi normal vatandaş enflasyondan bir birim fiyatlarında bir artış olacak, artı fiyat farkı bu, sözleşmeden değil mi, bu formülasyona göre bir de buradan normalde fark alacak? Şimdi, asgari ücretin -bugün sabahleyin Merkez Bankasını da dinledik zaten kendimiz de biliyorduk- artışının enflasyon üzerinde yaklaşık 1,5 puan etkisi olacak. Dolayısıyla, asgari ücretin genel fiyat seviyesindeki artışından dolayı gideceğiz biz bir birim fiyatları artıracamız, bir de geleceğiz, buna münhasır olarak asgari ücret artışından dolayı ilave bir... Buradaki formülasyon çünkü onu ayıklamıyor. Bakın, buradaki formülasyona göre tekrar verdiğimizde aynı şeyden dolayı iki defa. Tabii, ikinci etki çok daha güçlü, genel fiyat seviyesi üzerindeki etkisi daha sınırlı ama 1,5 puan az bir şey değil. Bence ona dikkat edilmesinde fayda var.

İkincisi de: Bu formülasyon sanki şeyi de ayıklamıyor gibi geldi bana. Çünkü normalde ücretlerdeki artış bizim birim fiyatlarımızı değiştirmiyordu değil mi bu fiyat farkı şu kararname çıkmasaydı normal yıllarda? Ücret artışlarını şeye yansıtıyor mu? Sadece enflasyon kadar veriyorduk, değil mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – ÜFE artışı uygulanıyordu. Ayrıca, formülde işçilik artışları da bunun dışındaki, bu kanunun getirdiği asgari ücretin dışındaki birtakım artışlar da, yaptığımız sözleşmelerin içerisinde var olan hususlar yansıtılabiliyordu.

ERHAN USTA (Samsun) – O kısmını bilmiyorum. Oradan varsa orada tekrar bir duplikasyon...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Bir mükerrerlik ve duplikasyon yok, ondan emin olabilirsiniz Sayın Vekilim.

Biraz önce bahsettiğiniz ÜFE artışıyla alakalı da herhangi bir duplikasyon söz konusu değil formüller uygulanırken.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 19

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, ondan o kadar emin olma. Bak, o benim işim. Yani, şu anda az önceki söylediğimi karşılayacak herhangi bir şey burada yok. Ben diyorum ki: Asgari ücretin artırılmasının fiyatlar genel seviyesi üzerinde Merkez Bankasına göre 1,5 puan etkisi var. Sen bu etkiden dolayı bir defa fiyatları arttıracaksın, ondan sonra geleceksin bu tarafa -çünkü şu diğer formülleri bilmiyorum ama şu formülü biliyoruz, formülü inceledim- bir de buradan dolayı, asgari ücret artışından dolayı buraya bir yansıtma yapacaksın. Zaten kararname, devlet katkısı o değil miydi temel olarak?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – 3 husus vardı devlet katkısı olarak.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, 3 tanesi; 1 tanesini konuşuyoruz şimdi, ücret kısmını konuşuyoruz. Dolayısıyla, buradan bir duplikasyon etkisi var yani bunu görmemiz lazım. Ben bilmiyorum ne kadar anladınız siz ama teknik arkadaşlar, diğerleri de burada, mutlaka bir anlayan vardır.

Şimdi, ikincisi, bundan o kadar emin değilim ama ona bakmak lazım. Şimdi, normal şartlarda asgari ücreti zaten bir arttıracaktık biz, diyelim ki yüzde 10 civarında, hatta belki yüzde 12 filan arttırılacaktı, şu anda yüzde 30 arttırdık. Bunun farkını buraya bir şekilde yansıtmak lazım şimdi yüzde 30 için, bu 2016 için konuştuğumuz bir şey, ekstra bir şey olacaksa ona da bir bakmak lazım.

Bir de bu yer altı işçilik oranı var. Bu kavramı çok iyi bilmiyorum, tanımlarından filan baktım ama çok anlayamadım. Yine tekrar yani ikincil, üçüncül etki olabilir. Yer altı işçilik oranı da şimdi ücretlerin artması oradaki oranı da arttıracaksa o da formülasyonun içerisinde var, oradan da tekrar bir artış olma riski var. Bundan emin değilim yani ben risk olarak söylüyorum. Arkadaşlar, amacımız -burada siz de iyniyetlisiniz, biz de iyniyetliyiz- yani devlet gereksiz bir ödeme yapmasın. Yazıktır, milletin hakkıdır bu. Tamam mı? Bu konularda hemen bir şey geliştirmenize gerek yok. Ben “Millet çalıyor çırpıyor.” filan demiyorum yani, ben ikaz etmeye çalışıyorum. Nihayetinde bunu yarın gelir ikaz ettiğimiz hâlde bir şey yapılmazsa da birisi hesabını sorarsa sorar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Önemli bir maddeyi görüşüyoruz. Söyledik bunu, daha önce 2014 yılında Temmuz-Ağustos ayındaki torba kanunlarda da bunları çok detaylı bir şekilde konuştuk, müzakeresini yaptık.

Enerji Bakanlığının çok değerli bürokratlarına birkaç şeyi burada sormak istiyorum. Sayın Bakan çok yeni tabii. Enerji Bakanlığının yetkilileri acaba Mehmet Eser ismini hatırlıyorlar mı? Mehmet Şentürk'ü, Mehmet Yetim'i, Mesut Özkoç'u, Metin Uslu'yu, Muhammed Arslancan'ı, Muhammed Girgin'i, Muhsin Taş'ı, Murat Gezgini, Murat Gümüş'ü, Murat Kandemir'i, Musa Karaçoban'ı, Mustafa Çalı acaba hatırlıyorlar mı? Bu isimler kendilerine neyi anımsatıyor acaba? Ve devam ediyor, 301 işçi, 13 Mayıs 2014 tarihinde Soma'da hayatını kaybeden arkadaşlarımızın sadece bir bölümünün ismi.

Peki, Mehmet Baha, Ömer Cansu, Recep Çiloğlu, Osman Çoksöyler, Hüseyin Çolak, Hüsnü Çolak, Tezcan Gökçe, İsa Gözbaşı, Hüseyin Gültekin, İsmail Gürses, Ali Haznedar, Kerim Haznedar, Uğur İlhan, Mehmet Özcan, Mehmet Tokat, Hasan Tuncer, Bahri Üzer, Kamil Yaman isimleri sizlere herhangi bir şey anımsatıyor mu? Sayın Bakanı ve yanındaki Bakan Yardımcısını güldürüyor sadece, tabii, başka bir şey de değil.

Şimdi, bunlar da Ermenek'te 8 Ekim 2014 tarihinde hayatını kaybeden kardeşlerimiz ama, tabii ki, önemli mi? İşçi bunlar, madenci bunlar; ölen ölür, kalan sağlar bizim. Giden olur, kalanlarla biz yolumuza devam ederiz yani. Ölenlerin hiçbir kıymetiharbiyesi yok, onların geride bıraktıklarının, annelerinin babalarının, eşlerinin, çocuklarının, yetim bıraktığı insanların hiçbir kıymetiharbiyesi yok. Bizim için önemli olan para, para, para, para; başka hiçbir şey yok.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunların bir bölümünün cenazelerine, bir bölümünün duruşmalarına katıldık, özellikle Soma'da hayatını kaybeden 301 kardeşimizin hem Soma'da merkezde hem de çevre il ve ilçelerde olanların cenazelerine; ve Akhisar'da şu anda devam eden duruşmalarını takip ettik. 13 Mayıs 2014 tarihinde hayatını kaybeden maden işçilerinden, Kınık Beyoba köyünde Ergun Sidal ve Tuncay Sidal -iki kardeş, birçok aile dramları var- aynı evden birkaç kardeş hayatını kaybetti, yakınlar, aynı soyadı taşıyan insanlar kaybetti. Ergun Sidal'ı Kınık'ın Beyoba köyünde toprağa verdiğimiz gün de hanımı doğum yaptı ve bir erkek çocuk dünyaya getirdi. Geçtiğimiz günlerde Akhisar'da yapılan duruşmalara anne ve dede o gün doğan çocuğu duruşmalara getirdi. Gördük orada madenci ailelerinin dramlarını, orada yaşadık.

Şimdi, bununla ilgili düzenlemeleri de 2014'te Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında gerçekleştirdik ve maden çalışanlarıyla ilgili birtakım iyileştirmeler de gerçekleştirdik. Yeterli mi? Değil. Hâlâ yaşam odalarıyla ilgili, işçi sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili birçok iyileştirme hâlâ daha hayata geçirilebilmiş değil ve gerçekten çok zor ve çok güç koşullar altında çalışmaya devam ediyorlar.

Bazı -tümü değil tabii- firmalar da fırsatçılık yaparak, ölümü gösterip işçileri sıtmaya razı ederek, “Bakın, bizim bu istediğimiz koşullarda çalışmazsanız, bu ücretleri kabul etmezseniz biz ocağı kapatacağız.” deyip o bölgelerde büyük bir sendrom ve büyük bir kaos yaratarak çalışanları, işçileri mecburen tekrar o ocaklara sokmaya çalışıyorlar. Bu konuda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının yeteri kadar önlem aldığını veya da yeteri kadar denetimi sağladığını söylemek çok mümkün değil ama, aynı şekilde, Enerji Bakanlığının da gerekli önlemleri almadığını görüyoruz.

Şimdi, bütün bunları bahane eden büyük şirketler kazandıkları o paralarla -benden önce ve dün akşamki oturumda da arkadaşlarımız dile getirdiler- İstanbul'da veya da değişik illerde nasıl büyük gökdelenler diktiklerini ortaya koydular. Redevans sistemiyle, hizmet alım sözleşmeleriyle nasıl büyük paralar kazandıklarını ve taahhüt ettikleri kömür çıkarmanın çok çok üstüne çıkarak insan sağlığını, işçi sağlığını ve güvenliğini hiçe saydıklarını açık ve net bir şekilde görüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

Şimdi, buradan kaynaklanarak kimi küçük firmaların -büyük holdinglerin, şirketlerin değil- kimi küçük -dün akşam Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özgür Özel de söylediler- firmalarımızın, orta ölçekli firmaların büyük sıkıntılar yaşaması ve bu sıkıntılar bahane edilerek onlarla ilgili birtakım iyileştirmelerin yapılması ve birtakım teşviklerin verilmesiyle ilgili bu düzenlemeyi getiriyorlar.

Bizim firmalara karşı özel bir kastımız yok. Tabii ki o firmalar ayakta kalsınlar, o ocaklar çalışsın, o ocaklarda çalışan işçi kardeşlerimiz emeğinin, alın terinin karşılığını alsınlar, bunların hiçbirisine itiraz yok ama, yani, şimdi, kamuya bu kadar büyük bir külfet yüklemenin, bu kadar büyük bir maliyet yüklemenin hiç kimseye de bir faydası yoktur. Sonuç itibarıyla, orada kömür çıkaran, linyit çıkaran, taş kömürü çıkaran firmaların da devlet bütçesine bu kadar büyük bir maliyet yüklemelerinin bir anlamını da göremiyoruz.

Yine, kanunun, getirilen teklifin sonunda "Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir." cümlesi çok daha felaket bir durum. Yani, "Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu karar verir." ucu açık, çok ucu açık bir düzenleme. Bu, birtakım keyfiyetleri de beraberinde getirecek. Özellikle on üç yıllık AKP iktidarı döneminde bu keyfiyetlerin çok büyük boyutlarda olduğunu görüyoruz ve yaşıyoruz. Nitekim -biraz önce Sayın Temizel, Sayın Kuşoğlu, ben ve diğer arkadaşlarımızın söylediği gibi- 5018'in 19'uncu maddesinin son fıkrası açık ve net, geçici bütçe görüşülürken böyle teşviklerin, böyle desteklerin olamayacağı açık ve net ama, gördüğünüz gibi, komisyon burada görüşmeye devam ediyor. O nedenle, bunun mutlaka geri çekilmesi, bu maddenin geri çekilmesi ve önümüzdeki günlerde orta vadeli program ve orta vadeli programdan sonra gelecek bütçeyle birlikte konunun görüşülerek, müzakere edilerek, bu metin daha doğru ve daha iyi bir şekilde yazılarak Komisyona gelmesini öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben teşekkür ediyorum.

Kısa bir soru soracağım. Arkadaşlar tartışırken arada bazı şeyleri dinledim ama benim soracağım soru ilgili kanununuzla ilgili değil, yine fiyat farkıyla ilgili. Geçen yıl tartıştığımız bir şey vardı, bu çerçevede 6552 sayılı Kanun'da geçen sene çıkarmış olduğumuz 13'üncü –malum, gece, korsan- maddeyle verilen bir fiyat farkı yetkisi vardı. Bu çerçevede ne kadarlık bir ödeme yapıldığını merak ediyorum. Arkadaşlar bize "32 milyonluk." falan, bir "9 şirket." demiştiler. Onunla ilgili bilgi varsa, onu soruyorum. Araya, yine, Soma Kanunu'nun arasına sıkışmıştı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Söyledik onları ama bir daha tekrarlayalım.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O konu geçti, o ayrı bir konu da onun için.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Sayın Vekilim, çok özür diliyorum. Biraz önce sizin olmadığınız ortamda söylemişim ama tekraren yine söyleyeyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaman bir fotokopisini ver, uğraşmazsın.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tekraren söyleyeyim ben size.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yani, uğraştırmayım diye.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – 11 Eylül-31 Aralık 2014 tarihleri arasında -oradan geçerli oldu çünkü, 11 Eylül 2014'ten başladığı için- 2 milyon 86 bin 806 ton kömür üretimi gerçekleşmiştir; 18 milyon 331 bin lira fiyat farkı oluşmuştur 5 tane firma için.

2015 yılı 1 Ocak-31 Aralık tarihleri arasında 8 milyon 59 bin 315 ton kömür üretimi gerçekleşmiştir; 139 milyon 205 bin TL de fiyat farkı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öncekinde kaç dediniz? Herhâlde, ben soruyu tam sormadım gibi.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Nasıl efendim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu ikinci fıkrası çerçevesinde bir şey var. Yani, birinci fıkrayla ilgili değil, Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda yapılan bir değişiklik. Fiyat farkıyla ilgili, redevansın dışında, dekapajlarla ilgili alınan bir şey vardı orada, kömürle...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Yani, bu bahsettiğimiz maddenin içinde değil o, yani, dekapajla ilgili değil. Yer altı kömür madeninde daha önce çıkarılan kanun çerçevesinde üç husustan dolayı ilave, ek maliyetler oluşmuştu, devam eden sözleşmelere. Bu bahsettiğimiz hususlar bununla alakalı Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz -burada Hükümet yetkilisi de var- arkadaşlara şundan sordum, onlar buradayken... Siz gayet iyi hatırlayacaksınız, benim söylediklerimi hep tercüme ediyorsunuz, bunu da edin lütfen eğer arkadaşlara anlatırken, o biliyor geçmişini çünkü Sayın Bakanın.

BAŞKAN – Boğazım ağrıyor biraz, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 21

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Doğrudan bu söylediğimiz madedeki fiyat farkı değil, sizin o maddenin içine eklenen ikinci bir fıkra, onunla ilgili defiyat farkı ödenmesi için... Tabii, bu, yine, Bakanlar Kurulu kararıyla ödendiği için geçmişe yönelik bir ödeme öngörülmüştü. Bunun da bir kısmı TKİ'nin, yine, kömürle ilgili... Akaryakıt, yüzde 50' sinden fazlasını teşkil eden kurumlara geriye yönelik olarak yapılması gereken ödemeler vardı, Bakanlar Kurulu kararıyla ödenemediği için de buraya getirilmişti. Kabul etmedik. Sizin o maddenin içine ek bir fıkra korsan bir şekilde eklenerek gece yarısı Genel Kuruldan geçirilmişti. Hükümetin buradaki temsilcileri olarak, Sayın Bakan, sizler... Bunun büyük bir kısmının da belli yerde, bu dekapaj işlerini yapanların daha fazla akaryakıt gideri olduğu, geçmişe yönelik haksızlığa uğradıkları söylendi ama Bakanlar Kurulunun yeni şeyinde "Kamu İhale Mevzuatı'na göre yenisinde var, eskileri ödeyemiyoruz." demiştiler. Bilen varsa, bu konuda arkadaşlardan, ilgili kurumdan, o çerçevede yapılan ödeme nedir? Bana da 30-32 milyoncuk bir şey olduğunu söylemişlerdi ama ortalığı velveleye verince ben o kadar olduğuna inanmadım. Bir gerçekleşme var mı? Geriye yönelik olarak ne kadar ödendi diye, onu soruyorum, ikinci fıkra uyarınca, 13'üncü maddenin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Evet.

BAŞKAN – İzah edeyim mi bir daha ben de?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Ben anladım efendim.

BAŞKAN – Tamam, peki.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şimdi, şöyle: Bu, tabii, bizim tarafımızdan önerilen bir madde olmadığı için benim belki hatırlamam güç oldu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yenisi, sizin maddenin içine ek fıkra.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Olabilir. Yani, nasıl eklendi ama bilemiyorum ama Meclisten geçti sonuçta ve geçtikten sonra bunda TKİ'nin payına düşen de olmuştur, EÜAŞ'ın da olmuştur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Genelde TKİ.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Yani, dekapaj işi yaptıran bütün firmalar için bu söz konusu olmuştur. Yani, nedir bu? Belli dönemlerde zaman zaman bir ÖTV artışı söz konusu oluyor, bu ÖTV artışından akaryakıtın birdenbire değişikliği, Bakanlar Kurulunun...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam, onu biliyoruz, onu çok tartıştık.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – O husus var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben sadece ne kadar ödeme yapıldığını soruyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam, rakamını arkadaşlarımız şimdi alıyorlar. Bize, TKİ'ye düşen ne olmuş, onu birazdan bildireceğim size.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir şey varsa yani ödeme olduğuna ilişkin.

BAŞKAN – Arkadaşlar rakamı alalım ve bildirelim.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, sanki bir miting alanına dönüştü toplantı salonumuz ama bu kadar büyük bir ilgi görecektir başka bir madde yaratamamışsınız şimdiye kadar demek ki gördüğüm kadarıyla.

BAŞKAN – Efendim, asgari ücret için geldiler bildiğim kadarıyla.

Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, büyük dramlara sahne olan bir sektörün özellikle çalışanlarının iş güvenliği ve iş sağlığına dönük olarak düzenlemeler yapması gereken bir Parlamentoda öncelikle bu insanlara birazcık daha para verirek belki öfkelerini dindiririz amacıyla yapılmış bir kanunun sonuçlarını konuşuyorsunuz. Bunun sonucunda da "Kamuya iş yapanlara belirli bir ödeme yapılmış, özel sektördekilere bunlar yapılmamış." diyorsunuz ve şimdi bunları karşılamaya çalışıyorsunuz. Kamuda böyle bir düzenlemenin yapılması pek örneği görülen bir olay değildir. Daha önceki uygulamalarda fiyat farkı artışlarına benzer bir şekilde buna verilmiş olması, özel sektörde de benzer bir uygulamanın bu anlamda yapılabileceği anlamına asla gelmez, gelmemelidir de zaten. Ne yapıyorsunuz, neyi koyuyorsunuz bunların içerisinde?

Öncelikle, biraz önce sadece karşılıklı konuşma olmasın, polemik olmasın diye söylediğim bir konuyu bir defa daha söyleyeyim, altını çizerek söyleyeyim: Bir geçici bütçe yapacaksın, bu geçici bütçeye uygulama döneminde daha önceki dönemde olmayan hiçbir harcama kalemine ilişkin ödenek koymayacaksın, oraya koymuş olduğun yedek ödenekten "Ben bunu ödeyeceğim." diyeceksin ama teklifin içerisinde bunu yazmayacaksın, "Bu destekler bakanlık bütçesine konulan ödeneklerden karşılanır." diyeceksin Doğru, bunun ancak böyle olması lazım, bu ödeneklerin de ek bütçeyle bu kuruluşlara verilmesi lazım. Olay budur bir kere, bunun tartışması falan da yoktur. Eskiden böyle bakanlık görüşleri Plan ve Bütçe Komisyonundaki sıralara sormak suretiyle alınmazdı. Devlet ciddiyeti içerisinde bu yasayı düzenleyen kuruluş kimse bunu Maliye Bakanlığına sorar, Hazinesine sorar, ilgili hangi kuruluş varsa onlara sorar, yazılı olarak yanıtlarını alır, bunları dosyasına koyar; devlet ciddiyeti budur, o zaman da herkes görür. Dolayısıyla, bunun için bakanlık bütçesine konulan ödenek -bunun bir tertibi yok- oraya konulmuş olan, geçici bütçeye konulmuş yedek ödenek daha önce açılmış olan fasıllar, vesairelerle ilgili bir olaydır oradaki ödenek yetmediği zaman. "Düşünülmeyen harcama kısmı var." der.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 22

Değerli arkadaşlar, şu anda yaptığınız şey nedir, düşünülmeyen bir harcama mıdır? Düşüne düşünce yapıyorsunuz, kanun çıkartıyorsunuz. Ha bunu geriye dönük olarak mı yapacaksınız, geleceğe dönük olarak mı yapacaksınız -bu konuda daha tek bir cümle yok burada- yoksa otomatik olarak 10/9/2014 tarihinden itibaren aynen diğerlerine yapıldığı gibi bir ödemeyi zaten millet kafasından tasarladı ve ödeneklerini mi belirledi? Şu anda kaç bin tane işletmeye ne kadar lira ödenecek? Bunu ortaya koyduğunuz zaman bu ödenek yeterli olacak mı, olmayacak mı? Bu olmaz.

BAŞKAN – Şu anda 6.121 işçi var galiba bu ilgili şeyde.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bu olmaz. Yasaların böyle bölük pörçük gelmesinin sonuçlarına bakın. Bir madde sonra da oturacaksınız asgari ücrette işçi başına 110 liraya yakın bir ödemenin Hazine tarafından karşılanmasına ilişkin şey düzenleyeceksiniz. Bu işletmelerde asgari ücret artışı 2 katı mı uygulanacak? Yani, buradaki soruların artık sırası falan yoktur, alır başını gider, uygulayamazsınız, yapamazsınız, daha sonra da yaptığınız her uygulamanın üstünde yıllarca soruşturma yapa yapa yapa da bir hâl olursunuz. Böyle kanun olmaz, böyle düzenleme olmaz. Siz burada işçi hakkını korumak üzere mi düzenleme yaptınız, işletme hakkını korumak üzere mi yaptınız? Onun yerine, bunlara bunu vermek yerine -daha önceki zamanlarda bellidir- yer altında geçen sürelerle ilgili olarak verilen vergi teşvikleriyle falan bunlar sağlanabilecek olaylardı zaten, bunlar sağlanırdı. Onlarla ilgili olarak özellikle emeklilikte geçen sürelerin misliyle uygulanmasına ilişkin düzenlemeler vardı. Eğer verilecekse buralardaki yaşam odalarına teşvik verilmek suretiyle, vergisiz olarak getirtirilmek suretiyle işletmelere de teşvik verilebilirdi. Bu şekilde yatırımlarını yapanlara başka şeyler de yapılabilirdi, kurumlar vergisi istisnaları tanınırdı. Yoksa devlet kesesinden ha babam bu şekilde dağıtma, üstelik de keyfî bir şekilde Bakanlar Kuruluna sınırları belli olmayan bir yetki veremezsiniz. Veremezsiniz, yoktur bunun bir şeyi. Maliyede de bir mantığı yoktur. Oradaki öngörülemeyen harcama düşünülerek taşınarak kanunu çıkartılan bir harcama değildir. Pat diye deprem olur Allah korusun, başka bir şey olur, “Eyvah, bunu öngöremedik.” dersiniz. Ama burada oturacaksınız günlerce konuşarak kanun çıkartacaksınız, “Bunu öngörmemiştik.” diyeceksiniz. Görüyorsunuz, öngörüyorsunuz, o zaman bütçesini yapacaksınız. Eğer bütçe teorisinde bütün daha önceden bilinenlerin hepsi silindiyse, bizim buralardaki otuz-otuz beş yıllık çabalarımızın hepsinin üstüne bir kara çizgi çekildiyse diyecek bir şeyimiz yoktur ama bunun sonucu olmaz, bunun sonu gelmez. Gelmez, gelmeyeceğini de göreceksiniz. Böyle bir düzenleme yapılamaz. Böyle bir düzenlemenin yapılması kesin olarak hakkaniyete de aykırıdır, adalete de aykırıdır, zaten düzenleniş şekli itibarıyla da Anayasa’nın temeline aykırıdır. Sınırı belli değil, miktarı belli değil. “Şu kadar yetki veriyoruz.” deyin, diyebiliyorsunuz. Deyin, çünkü Anayasa bunu emrediyor. Şu anda burada oturmuş hiç kimse şu kanun nedeniyle devlete ne kadar yük geleceğini bilmiyor, bilmiyorsunuz. Peki, ne yetkisi veriyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, insan her defasında gerçekten “Ya, acaba niye konuşuyorum?” diye bir defa daha düşünüyor. Sonradan çekip gitmek geliyor içimden ama diyorsunuz ki: “Yahu bu ülke bizim, başka bir yer de yok.” Ama bu sistemi, şu anda yürüttüğünüz ve içerisinde oturduğunuz sistemi kökünden yıkarırsanız daha sonra inşa etme olanağınız da yok olur. Birazcık düşünün. Yeni bir bütçeniz geliyor, ödeneklerini koyun, başka neler yapılır bunları bir tartışın. Şu anda sadece para verme derdine düşmüş vaziyetteyiz, para verme. Yani, geçmiş bir buçuk yılı mı şimdi telafi edeceksiniz? Bu arada ayrılmış olan işçiler, kapanmış olan işletmeler, üretim yapmamış olan insanlar, bunlar ne olacak? Yani, mantığa vurduğunuz zaman aslında altından çıkılmıyor ama öyle anlaşıyor ki bu olaylardan da pek fazla bir şey çıkmayacak. Buradan yine çıkacak bu yasalar, bir yargı süreci başlayacak, bu yargı sürecinin sonucunda her şey yeni baştan gelecek, “Anayasa Mahkemesi nasıl olsa geçmişe yürümez, biz şu arada bir ödememizi yapalım da kurtulalım.” denecek ama bunu hiçbir zaman kamu vicdanında aklar hâl e getiremeyeceksiniz. Bunu yapmamanızı öneririm.

Son defa olarak bu konu üzerinde konuşuyorum. Yapılan şey yanlıştır, Anayasa’ya aykırıdır, bütçe ilkelerine aykırıdır, 5018 sayılı Yasa’ya da aykırıdır. Kısacası, yapılamaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurunuz lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim

Sayın Başkan, demin söyleyemedim, ilave olarak şunu söylemek istiyorum: Şimdi, bu Maden Kanunu’yla ilgili bu düzenlemeyi yapıyoruz. Geçen sefer alırsanız yaptık, sadece TKİ’yle ilgili getirdik, TTK’ya bağlı ya da özel sektör firmalarını ihmal ettik, asıl sorun da oradan çıktı çünkü tartışılmadı, konuşulmadı, alırsanız getirildi, çıktı. Şimdi, yine öyle yapıyoruz.

Bakın, Sayın Başkan, Sayın Bakanım; Hükümet tarafından gelen bir tasarı var, 2 tane asgari ücrete bağlı konu var. Geçen dönem yeraltı maden işletmelerinde çalışanların asgari ücretlerini 2 katına çıkardık, bu fiyat farkı kararnamesi geldi. Bu ayrı bir sorun. Usulsüz, geçici bütçenin olduğu bir dönemde bir de gelir gösterilmesi gerekirken, ek bütçe yapılması gerekirken usulüne uygun olmayan bir şekilde geldi.

Bir tane daha madde var. Bu da bu dönem asgari ücretin 1.300 lira olmasıyla ilgili bir yükün devlet tarafından, Hazine tarafından üstlenilmesini gerektiriyor. Orada da diyor ki: “Maden Kanunu’nun geçici 29’uncu maddesi uyarınca fiyat farkı ödenenler hariç olmak üzere özel sektör işverenlerine ait linyit ve taş kömürü çıkarılan iş yerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için (1)’inci ve (2)’nci fıkranın uygulanmasında (1)’inci fıkrada belirtilen günlük prime esas kazançlar 2 katı olarak uygulanır.” Yani, aynı konuyla ilgili olarak 2 tane ayrı, birbirinden de habersiz madde var. Burada da düzenleniyor, orada da düzenleniyor. Bunları birleştirelim o zaman. Yani usulsüz, yapılamaz bu dönemde. Usulüne uygun bir hâl e getirelim ama bunları birleştirelim, böyle bir şey olur mu? Baktınız mı buna yani bu asgari ücretle getirilen Maden Kanunu’ndaki düzenlemeye? Niye her ikisi de var?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

Bir de beyanname üzerinden; kim, ne kadar işçi çalıştırıyorsa kârını da hesaba katarız, madem asgari ücret artmış, ona paralel getiririz. Bazı firmaları neden koruyoruz? 60 lira diyorum. Tonu 60 lira olana 93 lira ödüyoruz. 60 lirayken zarar etmiyordu, kâr ediyordu. 2 misli asgari ücretle biz tutuyoruz bir de ilave olarak 93 lira veriyoruz, şimdi bir de onu artırıyoruz ilave olarak. Niye böyle şeyler yapıyoruz ya? Allah'tan korkmamız lazım. Bir anlamı var mı bunun? Yani, bununla ilgili söyleyeceğiniz Hükümet adına bir şey var mıdır acaba?

Sayın Başkan, bu asgari ücret maddesinde de madenlerle ilgili aynı konuyla ilgili bir konu var biliyorsunuz, asgari ücretin 1.300'e çıkarılmasıyla ilgili. Bu da onunla ilgili, bunları birleştirelim; daha böyle dört başı mamur hâle getirelim, ne olduğu belli olsun. Beyanname üzerinden, bildirge üzerinden olsun. Aynı yöntemi kullanalım, böyle farklı yöntemler kullanmayalım ve de usulüne de uygun hâle getirelim; kanuna, mevzuata da uygun hâle getirelim bütün bunları. Tamam mı?

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, yani, asgari ücret maddesi farklı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öbürü de asgari ücret maddesi.

BAŞKAN – Yani farklı bir düzenleme.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O da aynı konuyla ilgili, öbürü de yer altı maden işletmelerinde çalışanlar...

BAŞKAN – Hayır, farklı bir düzenleme.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Aynı yöntemle yapılabilir, bir araya getirilebilir.

BAŞKAN – Onun içerisinde bir atıf söz konusu ama farklı bir düzenleme.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Farklı olmasın işte, bir araya getirelim. Doğrusu o olur. Niye ayrı ayrı yapıyoruz?

BAŞKAN – Yani ikisi birbirinden farklı düzenlemeler. Nasıl bir araya getirelim, nasıl “match” edeceğiz birbirine?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Madenlerle ilgili olarak bildirge üzerinden aynı şekilde, aynı mantıkla yapılır. Ne kadar işçi göstermiş, kaç kişi çalışıyor, onun üzerinden fark ödenir. Kârlılığı yetmiyorsa, tabii ki, niye yapılmasın? Orada ayrı, burada ayrı olur mu? İkisi de asgari ücretle ilgili, asgari ücret artışıyla ilgili, her ikisi de öyle.

BAŞKAN – Biri genel, bütün, çalışan ve sektörleri kapsayan bir düzenleme.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orada da madenle ilgili olarak yapmışsınız. Genel düzenleme içerisinde madenlerle ilgili olarak ayrı bir fıkra getirmişsiniz.

BAŞKAN – Hayır, 3293... Ayrı bir kanunla Maden Kanunu'nda düzenleme yapıldığı için, oraya atıfta bulunmadan onların da bu kapsam içerisinde değerlendirilmeleri mümkün olmayacağı için o düzenleme yapılmıştır. Orada hazırlık aşamasında her iki asgari ücrete de destek verileceği şeklinde, 2 katı noktasında desteğin verileceğine ilişkin bir ibare vardı. Bu ibarenin doğru olmadığını, yanlış olduğunu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kişi başına asgari ücretle ilgili 110 lira uyguluyorsun, 200 lira dersin, 250 lira dersin.

BAŞKAN – Efendim, değil, doğru olmadığını da söyleyelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Neyse onu söylersin, aynı yöntemle yaparsın yani uzatmayın. Sonuçta bir destek olmayacaksa...

BAŞKAN – Canım, bir şey soruyorsunuz “Uzatmayın.” diyorsunuz.

Uzatmıyorum, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama yani burada var. Maden Kanunu'na göre bir beyanname, bildirge verilecek, 110 lira destek veriliyor. “Asgari ücreti maden işletmelerinde daha da fazla veririm.” diyorsunuz. O zaman bir hesaplama yapalım, 2 mislini dikkate alarak daha fazla verelim o zaman.

BAŞKAN – Öneriniz için teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vallahi, pişman da oluyoruz öneride bulunduğumuz için yani bu Komisyonunda olduğumuz için, çalıştığımız için, bilmem ne için. Yani, böyle bir kanun yapma olur mu Allah aşkına ya? Ne yapıyoruz Allaha aşkına ya? Böyle bir imansızlık, Allah'tan korkmazlık olur mu, bu kadar hukuksuzluk?

BAŞKAN – Efendim, imansızlık falan, lütfen bu söylediklerinizi geri alın. Bunlar çok ayıp, hiç yakışmıyor Sayın Kuşoğlu size.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu nedir peki? Biz doğru bir iş yapmaya çalışıyoruz, nedir yani? Deyin ki: “Evet, bu usulüne uygundur, bu doğrudur, bu bilmem nedir.” Söyle, söyle, söyle, söyle, boşuna mı konuşuyoruz?

BAŞKAN – Yanlış olduğunu söyleyebilirsiniz ama hiç kimseyi imanla, imansızlıkla... Yapamazsınız böyle bir şey, söyleyemezsiniz. Yani, özür dileyin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kimseye özel olarak bir şey söylemedim, kusura bakmayın lütfen.

BAŞKAN – Alınmayın üzerinize arkadaşlar zaten.

Buyurun Sayın Tamaylıgil.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, biraz önce Sayın Genel Müdür birtakım rakamlar verdi 2014-2015 yılı için ve orada oluşan farklarla ilgili hesaplanan rakamları dile getirdi ve arkasından da kamuyla ilgili olan düzenlemelerden sonra özel hukuk tüzel kişilerinin de ruhsat sahibi olarak işlettikleri yer altı maden işletmelerinde oluşan kendi adlarına destek bekleyen rakamları ve onunla ilgili bir düzenlemeyi konuşuyoruz.

Şimdi, böyle bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunun talebi ortaya çıktığında herhâlde bir rakamsal karşılaştırma imkânı veren, önünüze gelen raporlar vardır. Yani, benim istediğim ve sorgulamak istediğim rakam şu: Kamu eliyle yapılan taş kömürü ve linyit

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

madencilğinde ton başına olarak verdiğiniz bir fiyat var, yaptığınız anlaşmalar bağlamında. Orada, son, 2015 için de bir firma adına 90 kûsur lira bir rakam telaffuz ettiniz. Peki, böyle bir yasal düzenleme ihtiyacının ortaya çıktığı süreçte özel sektör içerisinde özel hukuk kurallarına bağlı firmaların bu ihtiyaçlarının ortaya çıktığını gösteren maliyet fiyatları ne kadar oldu ve nereden nereye böyle bir ihtiyaç söz konusu olup yasal düzenleme ihtiyacı oluştu? Şu anki ton başına fiyat orada nedir, kamudaki ton başına fiyat nedir? Bunu karşılaştıracak ve düzenleme yapacak ihtiyaç ve süreç nasıl işlemiştir?

Bir de her farklı farklı işletmelere göre işçi maliyetleriyle ilgili değişen faktörler, kriterler olduğunu biraz önce söylediniz yani tecrübesine göre veya çalıştığı alana veya oradaki teknolojiye göre. Bu değişimin yani 2014 yılında yapılan yasal değişimin ortalama olarak işçi maliyetlerine etkisi nedir ve ne kadar olmuştur? Onun çalışmasını da muhtemelen bu tür yasal çalışmaları ortaya koyarken hesap etmişsinizdir. Çünkü, ben farklı farklı sanayi ticaret odaları ve konuyla ilgili taraflardan aldığım da birbiriyle hiç alakası olmayan, birbiriyle hiçbir şekilde bağlantısı olmayan rakamların telaffuz edildiğini gördüm. Böyle bir yasal düzenleme ihtiyacı ve sonucuna varıldığına göre siz lütfen özel sektör ve kamu açısından fiyat karşılaştırmaları ve maliyet karşılaştırmalarının bize bir raporunu verebilir misiniz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Genel Müdür...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bu 93 lira sıkça telaffuz edildi. 2015 yılında bir firma için 93 lira... Kûsuratı da söyleyeyim tam olarak...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kendiniz söylediniz, biz bir şey telaffuz etmedik.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Evet, doğrudur, 93 lira 39 kuruş.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Siz söylediniz de onun için söylüyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Doğru, yani onun üzerinden gidiyoruz da...

Eğer TKİ kendisi üretmiş olsaydı ki Tunçbilek'te şu anda kendisinin de yer altından üretim yaptığı bir ocak var ve şu anda 242 lira 68 kuruşa mal etmişim. Kütahya'da kendi imkânlarımla ve kendi işçilerimle yer altından yapmış olduğum üretimin bana maliyeti 2015 rakamlarıyla 242 lira 68 kuruş olarak gerçekleşmiş.

Bir rakam daha söylemem...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kaç ton Sayın Genel Müdürüm oradaki üretim?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – 323 bin 692 ton olarak gerçekleşmiş.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öbüründe; 93,39 maliyeti olanda ne kadar ton?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Orada 5 milyon 429 bin ton.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 5 milyon 429 bin ton, 300 bin ton; 300 bin ton, 5 milyon 429 bin ton.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, şimdi, biz maliyetlerden bahsediyoruz. Yani, doğrudur ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, maliyetler üretim kriterlerine bağlı olarak azalır veya çoğalır.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Çok özür diliyorum, o zaman...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani biz maliyeti bilmiyor muyuz Sayın Genel Müdür? Üretim artarsa maliyetin düşeceğini, bu maliyetin...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Hayır, onu söylemek istemiyorum.

Bakın, orada...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hoca gibi bunu öğretiyorsunuz. Böyle şey olur mu?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Hayır, kullanılan işçi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Üretimi artırırsanız ton başına maliyet tabii ki düşer. 300 bin ton ile 5 milyon 400 bin tonu karşılaştırıyorsunuz.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, bir şey söylemek istiyorum: Bir eksik parametre var, bakın, onu da söyleyeyim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Buradakiler bu konuları bilen insanlar.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – 603 işçiyle gerçekleşmiş bu yalnız, ona da dikkatinizi çekmek istiyorum. 603 işçiyle 323.692 ton kömür üretilmiş. Diğerindeki işçi sayısı 6.408 işçiyle...

BAŞKAN – Bu, ocağa bakar, havzaya bakar, tabaka kalınlığına bakar.

Mustafa Bey, böyle bir karşılaştırmaya girip şey yapma Allah rızası için.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Yok, ben öyle bir karşılaştırma yapmıyorum ama bilinmesinde yarar olduğunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Biliyoruz.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam.

Dünya ortalaması da kömürde 35 dolar/tondur üretim maliyetleri.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Özel sektörün...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tabii, ben, kamu tarafını temsil ettiğim için, özel sektörle alakalı arkadaşlardan aldığım bilgileri size söylemem gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 25

Kömür maliyetleri 262,41 kuruş olarak hesaplanmıştır özel sektörün. 3. 500 kalori, kalori başına kilo/kalori/TL maliyetini de belirlemiş arkadaşlarımız. Dolayısıyla, bu, tabii, yer altı şartlarıyla da çok doğrudan bağlantılı; jeolojik şartlar, üretim yerlerinin şekli, üretimin büyüklüğü, küçüklüğüyle doğrudan bağlantılıdır. O yüzden, burada, özel sektör temsilcilerinden alınan ortalama değerlerde söylediğim ifadeler içeriyor. Burada da 170 tane ocaktan üretilen kömürün 3 milyon ton civarında olması nedeniyle bu rakam yüksek gözükmetedir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Müsteşarım, şu soru hep açıkta kaldı: Sizden net olarak istediğimiz, şu an, özel ruhsatlı işletmelerde Soma öncesi çalışan kişi sayısı, kapanan işletmeler, şu an çalışan işletmelerdeki işçi sayısı ve bugünkü işçi sayısı ile verilecek desteğin yıllık maliyeti. Sadece bu, başka hiçbir şey değil.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Teşekkür ediyorum.

Şu anda düzenlemeye çalıştığımız bu ek maddeyle birlikte aslında tahminen gelebilecek yükü ifade ediyorum, eğer bir asgari ücret destekleyecek olursa Bakanlar Kurulu. Bugün itibarıyla bu işletmelerde 6.121 işçi çalışmaktadır ve bir asgari ücretin bütçeden karşılanması hâlinde 133 milyon 699 bin TL'lik bir ek destekleme söz konusu olacaktır.

BAŞKAN – 6 bin kaç işçi dediniz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – 6.121 işçi, şu andaki hâlihazır işçi. Eğer Soma kazasından önceki seviyeye ulaşırsa. Çünkü bu teşvik edebilir işletmeleri. O tarihteki rakamımız 11. 472. Bu takdirde de destek miktarı 250 milyon liraya ulaşmış olacak.

MUSA ÇAM (İzmir) – 11 bin olursa 250'ye ulaşacak, değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Evet.

BAŞKAN – Tekrar 11 bin küsuru yakalarsa.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Maliyeti, vergileri de dikkate aldık, 1.820 lira gibi bir rakam çıktı. Asgari geçim indirimi...

ERHAN USTA (Samsun) – SGK primi düşürmek falan yok, değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Bu, işverene olan maliyeti açısından ve özellikle bu iş kolunda yer alan teşvikleri de dikkate aldık. Aslında, normalde 2 bin lira civarında ama...

BAŞKAN – 2.203 liraydı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Evet, burada 1.820 lira gibi bir rakam olacak.

BAŞKAN – Reel maliyet üstat.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Evet, reel maliyet.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu netleştirmeyi yapmamamız lazım: Bazen biz, devlette hesap ederken bir şeyin maliyeti ne olur diye, işte şu kadar yük gelir ama şu kadar da prim alırsın, bu prim düşülür şeklinde yapılır ya, sosyal güvenlik primi... Öyle bir şey olmaması lazım çünkü primin yükü de geliyor. Yani bu anlamda brüt olması lazım yani netleştirme yapılmaksızın...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Yani işverene etkisi açısından ifade ediyorum.

BAŞKAN – İşverene direkt 1.800 küsur lira kişi başı bu işin maliyeti var. Buradan hesap ettiğimizde de 139 milyon lira söz konusudur. Bunun da bu geçici bütçe süreci içerisinde etkisi de 26 milyon gibi bir rakamla -iki ay içerisinde çıktığında- sınırlı olacaktır diye düşünüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - 1.816 lira gibi şey almışsınız o zaman.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Evet, 1.820 aldık. 1.820 lira 23 kuruş gibi bir şey.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Bakan, bu önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Esası konuşmadık ki daha. Konuştuk mu?

BAŞKAN – Esası budur zaten yani madde yok, madde budur. Madde, önerge.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama usul konuştuk daha.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben konuşmadım hiç daha.

BAŞKAN – Usul bitti. Usulle ilgili bir şey yok. Usulü çoktan...

Buyurun esasla ilgili tekrar size...

ERHAN USTA (Samsun) – Konu hakkında konuşmadık.

BAŞKAN – Hayır, zaten size tekrar söz vereyim. Benim önüm temiz.

Ben şu ana kadar konuşma sürelerine hiç müdahale etmedim zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ona bir itirazımız olduğundan değil...

BAŞKAN – O zaman, siz devam edin, sizden sonra da Sayın Paylan'a söz vereyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 26

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

En azından rakamlar bir miktar kafamızda netleşmeye başladı. Umarım, bunlarda bir yanlışlık yoktur. Tabii ki bir öngörü nihayetinde ama hesap hatası olmadıktan sonra problem yok.

Tabii, şunu tekrarlamak durumundayız: Burada, torbanın kaçınıcı maddesindeyiz tam hatırlamıyorum şimdi ama 4'üncü bakanımızla çalışıyoruz. Sayın Bakana da hoş geldiniz dememiz gerekiyor çünkü sayın bakanlar bu kadar fazla değişirse her defasında bizim de bakanlarımıza hatırlatmamız gereken işler olduğunu daha önceden de söylemişim. Siz bu cümleleri hatırlıyorsunuz.

Sayın Bakan, tabii ki, Hükümet üyesi olarak burada bulunuyoruz, temsilde, o anlamda, teorik olarak bir problem yok. Bakan Yardımcımız var, Sayın Müsteşar buradalar, bir şeyimiz yok ama nihayetinde siyasi muhataplık açısından buralarda, torba kanunlarda böyle bir problemle karşılaşılıyor yani Sayın Bakanımızın Bakanlığının hiç alanına girmediği hâlde birçok soruya cevap vermek durumunda kalıyor, cevap verilemiyor. Burası nihayetinde bir ihtisas komisyonu. Burada amaç sadece bir yasağı savmak değil, ihtisas komisyonu olduğu için meseleyi anlamak, kavramak önemli.

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok uğultu var, lütfen biraz sessizlik.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Bu açıdan, torba yasaların ciddi sıkıntısı oluyor. Böyle bir sıkıntı var. Bunu tekrar hatırlatma ihtiyacı ben yine hissettim.

İkinci husus, bu yasalar, tabii, tekliften bu tarafa geliyor ama teklif de... Yani bu mesela Enerji Komisyonunda görüşülmedi bildiğim kadarıyla. O komisyonun adını tam bilmiyorum, ihtisas komisyonunda görüşülmeden buraya geldi. Nihayetinde Plan ve Bütçe Komisyonu diğer ihtisas komisyonları... Yani Plan ve Bütçe Komisyonu işin daha çok mali boyutuyla karar verebilir ama böyle bir desteğe ihtiyaç olup olmadığı, istihdam açısından, üretim açısından, enerji arz güvenliği açısından, yurt içi katma değer açısından bu konunun değerlendirilmesi gereken yer başka bir komisyon. O komisyonda görüşülmeden buralara gelmiş olması tabii ciddi sıkıntılar oluşturuyor. O yüzden, mesela, şeyi bile konuşmadık. Bu ne kadar istihdam kaybını engelleyecektir, ne kadar üretime katkı sağlayacaktır? Belki bu soruların cevaplarını da... Bu arada soru olarak da sormuş olayım, o cevapları da alalım. Üretime ne kadar katkısı olacaktır? Çünkü, bizim kalkınma planında da özel dönüşüm programlarında da enerji ihtiyacının yurt içinden biliyorsunuz daha fazla karşılanmasına ilişkin programlarımız var. Buralara bunun katkısı ne olacaktır? O konularda da bize bilgi verilirse sevinirim. Ama bunların daha çok konuşulması gereken yer başka bir komisyondur, o komisyonda görüşülmeden buraya geldiği için biz normal olarak işin sadece parasal kısmını, devlete ne kadar yük getireceği kısmını konuşmak gibi bir sıkıntıyla karşı karşıya kalıyoruz. Bu anlamda, burada bir yanlışlık var, onu da tekrar ifade etmek gerekir.

Tabii, sürekli “etki analizi” diyoruz, defalarca söyledik yani bir aylık bir vekilliğimiz var, bir aydır nihayetinde şurada bir komisyon çalışmasına katıldık, inanın, haklı çıkmaktan bıktık. 5018 söylüyor, uluslararası bütün iyi örnekler söylüyor. 5018 olmadan bile, nihayetinde biz de devlette çalıştık, yasanın arkasında olmasa bile yasa Meclise geldiğinde, onunla ilgili doyurucu bilgilerle birlikte gelirdi. Bu yasanın, bu yapılan düzenlemenin ekonomik ve sosyal faydaları... Sosyal faydaları çok ölçülemese bile -ölçme imkânları var ama onu yapmak daha üst seviyede analiz gerektiriyor ama- hiç olmazsa iktisadi yönden daha etraflıca bir düzenlemenin etkilerini görebilmemiz lazım.

Özellikle dün akşam çok kötüydü, bugün bir miktar daha rakamlarla karşılaştık ama bunlar, tabii, sormadan hazırlanıp kanunun içerisinde, kanunun arkasında olması gereken şeyler. Yasalar da bunu emrediyor fakat bunlar bir türlü yapılamıyor. Sorulduğu zaman da, işte, uzun bir süre mesela ciddi bir zaman kaybına neden oldu bunların anlaşılması, dünden beri düşünürsek. Hepimizin zamanı çok kıymetli, o yüzden biz yine Sayın Bakanın nezdinde Hükümete bu mesajımızı iletiyoruz. Yani, bu etki analizleri lütfen bu önergelere, kanun tasarılarında, tekliflerinde olsun. Yani, çok kaliteli olmasa bile, en azından mali boyutu olsun, üretim boyutu olsun, istihdam boyutu olsun. Öyle ya, bütçe yapmak bir tercih meselesidir. Şimdi, sonsuz bir kaynağımız olmadığına göre ben bir taraftan keseceğim veya bir tarafa vergi koyacağım, bunu karşılayacağım. Bunun bana faydasının, zararının ne olduğunu, toplum için ne getirdiğini, ne götürdüğünü bilebilmemiz lazım. Bunları bilmeden yaptığımız zaman bu sefer veya ileriye görmeden yaptığımız zaman veya nasıl bir şey oluşturuyor... Bakın, eğer kamuya bu destekler verilirken... Hatta, onun öncesine gidelim, karşı olduğumuzdan filan değil yani o işçilerimiz zor şartlarda çalışıyor, onların ücretlerinin tatminkâr seviyelere getirilmesi tamam ama o gün bunun etkileri çalışılmış olsaydı, o günden sonra defalarca kanun çıkarmak zorunda kalmayacaktık. O gün bunların etkilerinin çalışılması lazımdı. Bunun kamu maliyesine getireceği yüklerin, işçi-işveren ilişkilerine -işte, firmalar kapanacak, kapanmayacak- istihdama getireceği, üretime getireceği yüklerin hepsinin o gün çalışılıp buralarda konuşulması lazımdı. Yani, mutlaka buradaki sayın milletvekilleri sormuşlardır ama ne kadar cevap aldılar, ben onu, tabii, o tartışmaları bilmediğim için bilemiyorum. Ama, yani, bugün gördüklerimizden, bugün yaşadıklarımızdan sonra o gün de tatminkâr bir cevap alınamayacağını, hatta bunlara cevap vermekten sürekli kaçınıldığını biz biliyoruz. Biz burada defalarca sayın bakanlara bunun etkisi nedir diye soruyoruz, soruyoruz, soruyoruz... Yani, sanki biz hiçbir şey sormamışız gibi, çoğu zaman bunların hiçbirisine cevap verilmeden kanunlar kabul ediliyor, geçiyor. İşte, tekrar, daha önce neler yaşadığımızı tutanaklardan okumak istemiyorum.

Şimdi, dolayısıyla, bu etki analizi meselesi, Sayın Bakan, çok önemli. Kanun kalitesi açısından önemli, kanunun işletilmesi açısından önemli, adalet açısından önemli. Şimdi, mesela konumuzla ilgili olarak ilk düzenlemeyi yaptık Soma faciasından sonra. Sonradan kamuda bir kısım sıkıntıların ortaya çıktığını görüp kamu kısmını düzelttik fakat bu geçen zaman içerisinde bir sürü iş yeri kapandı, insanlar zarar etti, insanlar işini kaybetti, firmalar el değiştirdi belki -bilmiyorum, ona ilişkin bir rakam bize verilmedi ama muhtemelen el değiştirmiştir, yürütememiştir bir tanesi, öbürü almıştır- fakat, şimdi, bir anda getiriyoruz bir teşvik veriyoruz. E, bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 27

teşviki vereceğimizi bilseydi belki adam o fiyattan o firmasını satmayacaktı. Yani, bu adaletsizlik, bu yaptığımız işlerdeki bu öngörüsüzlük, bu iyi çalışılmaması sizleri hiç rahatsız etmiyor mu? Ya, böyle bir şey olabilir mi, bunu nasıl kabul edeceğiz? Ha, şimdi, bu yapılsın, yapılmasın kısmında değilim yani hiç olmazsa zararın neresinden dönülürse kârdır deyip bunu yapalım belki ama bunları daha iyi yapabiliydik. Bunlar bir sene öncesinden görülebilirdi, bunlar görülmeyecek şeyler değil. Ya, bu kadar yük getirdiğinizde bunların etkilerinin ne olacağını hepsini sizin kestiriyor olmanız lazımdı ve bu hazırlıklarla gelmesi lazımdı. Bunların hiçbirini yapılmadan buraya geldiği zaman böyle sürekli kanun yapılmaya çalışılıyor. Hele hele şu anda da iyi çalışılmadığı için “Efendim, daha muğlak hâle getirelim bunu.” diye bürokrasiden de teklifler geliyor. Yani, daha muğlak hâle getirelim, ne olduğu hiç belli olmasın, verip vermeme, ondan sonra iki bürokratin veya bir bakanlığın veya bir bakanın yetkisi dâhilinde olsun, sıksın boğazını veya isterse versin istemezse vermesin... Böyle bir şey olamaz. Yani, burada sınırlarının tamamen belli olduğu şekilde bu maddeyi bir defa düzeltmemiz lazım Sayın Başkan. Siz hemen maddeyi oylamaya falan geçeceksiniz ama yani bu kadar şey konuşuldu, bunlara yine hiçbir cevap verilmeyecek mi? En azından bu...

BAŞKAN – Bütün bunların hepsine cevap verildi, yani açıkta kalan bir şey yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hiçbirine cevap verilmedi. Bakanlar Kurulunun yetkisi konusunda, sınırların belirlenmesi konusunda hiçbir cevap verilmedi. Yani, bakın, bu, Enerji Bakanlığını da sıkıntıya sokacaktır. Devletin nasıl işlediğini biz biliyoruz. Yani, burada bunun sınırlarının çizilmesi gerekir. Enerji Bakanlığı veya diğer bakanlıklar... Enerji Bakanlığı-Maliye Bakanlığı ilişkisi, Enerji Bakanlığı-Hazine Müsteşarlığı ilişkisi açısından bunların bilinmesinde fayda var. Yani, Parlamentodan da yetki alınırken buna göre, bir defa, yetkinin alınması lazım.

Şimdi, hâlâ mesela rakamını... Ulaştık, işte, 100 milyon lira dedik kamuya gelen ama onun mesela üretimle ilgili, istihdamla ilgili bize ne kazandırdığıyla ilgili şu anda da hâlihazırda bir analiz yok elimizde. Şimdi, aslında, ikinciye de analiz yapmamızı kolaylaştıracak birinci unsur var. Yani, oradan epey bir esinlenilerek en azından ikincisinin analizlerini yapabiliriz. Öyle bir şey de şu ana kadar verilmedi ama bunu talep ediyoruz. Yani, bundan sonra, bunun, diğer sektörel göstergeler üzerindeki etkisinin de bizim tarafımızdan bilinmesi gerekiyor.

Ben şey açısından ilk gün tebrik etmişim Enerji Bakanlığımızı. Yani, bizim gerekçelerimiz çok kötü, hiç gerekçe yok. Yani, ekseriyetle madde gerekçeden daha açık ama burada, en azından Enerji Bakanlığı teferruatlı bir şekilde gerekçe yazmış, hem kanun teklifinde hem de önergede var. Ondandır ki arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Her ne kadar ikincisinde düzeltilmiş ama birincisinde çok ciddi imla hataları, Türkçe hataları vardı. Yani, bunlar kabul edilebilir şeyler değil. Yani, demeyin ki “Erhan Usta lüzumsuz işlerle uğraşüyor” falan. Ama, bu dil bizim dilimizse bu dile bizim riayet etmemiz lazım. Bunların bir kısmı düzeltilmiş ama hâlâ imla açısından orada ciddi bir ihtiyaç olduğunu ben görüyorum.

Yani, bu adalet vurgusu önemli, buna bu çerçevede bakmamız lazım. Yani, bu kapanan firmalar, istihdam kayıpları, bunlar nasıl olacak, bununla ilgili ne düşünüyor Bakanlığımız? Bu konuda da bize bilgi vermelerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, öncelikle, hemşehrimsiniz, hayırlı olsun göreviniz diyorum.

Sayın milletvekilleri, şöyle, ben teknik konuları arkadaşlarım söylediği için ve tekrara düşmemek için bunları söylemeyeceğim. Hepsine katılıyorum ancak “Soma öncesine dönmek” diye bir şey ifade edildi, hani sayı oraya dönerse diye ve bu benim tüylerimi ürpertti. Çünkü ben Soma faciasında, cinayetinde de oradaydım, şimdi de mahkemelerini, duruşmalarını takip ediyorum, ailelerin hâlini görüyorum. Soma bir cinayettir, bunu hepimiz biliyoruz. Yani, ne ruhsat açısından ne işletme açısından ne gerekli tedbirler açısından gerekli şeyler alınmadığı için Soma’da büyük bir cinayet işlendi ve bir sembol. Şimdi Soma öncesine dönmekten bahsediyoruz. Soma’da kâr hırsı öldürdü işçilerimizi. Yani, büyük bir deprem gibi geçti. Hani nasıl bir deprem öldürmez, binalar öldürür diyorsak Soma’da da o yanlış işletme, oradaki katil olan işletme, işletme mantığı ve kâr hırsı işçilerimizi öldürdü.

Şimdi, bakıyoruz, suç cezasız, kamu vicdanı şu anda hâlâ kanıyor ve biz şunu diyoruz işletmelere -yani on yılların tabii ki birikimi bu- verimsiz, evrensel standartlarda tedbirini almamış, gerekli incelemeler yapılmamış ve çalışmasına yol verilmiş ve cinayet işlemiş işletmelere “Devam edin.” diyoruz bu tasarıyla. “Biz sizi destekleyeceğiz, merak etmeyin, siz hırsla çalışmaya devam edin, biz sizi destekleyeceğiz.” diyoruz.

Şimdi, kapanan işletmelere baktığımızda, bu kapananların neredeyse tamamı evrensel standartlarda işletmeler değiller, gerekli tedbirler alınmamış işletmeler. O “yaşam odası” dediklerimize kadar, standartlar anlamında pek çok gerekli standart yok ve bunlara biz tekrar “Siz çalışın, biz sizin arkanızdayız.” diyeceğiz. Bunları, bakın, Almanya, Fransa veya şu anda gelişmiş dediğimiz ülkeler yüzyıl önce, iki yüzyıl önce yapıyorlardı. “İnsanlar ölsün, önemli değil, insan çok, yeter ki o maden işletmeleri çalışsın.” deniyordu ama artık bu devir geçti. Dünyadaki standartlarda, evrensel standartlarda işçiye gerekli hakkı veriliyor. Dediğim gibi, Avustralya’da 100 bin dolar kazanıyor bir işçi, Amerika’da 50 bin dolar kazanıyor. Demek ki orada işletilebiliyor. Amerika buradakının 50 katı kömür üretiyor ve ortalama 50 bin dolar maaşla bunu yapabiliyor. Bizim vereceğimiz para 10 bin dolar, yaklaşık olarak 2 asgari ücret ve biz diyoruz ki: “Siz verimsizsiniz, biz size bunun yarısını, 5 bin dolarını vereceğiz toplamda baktığınızda.” Bunu yapmayalım. Bu verimsiz işletmelere, bu katil işletmelere tekrar “Devam edin.” demeyelim. Gerekliyse kamu işletsin bunları standartlara uygun bir şekilde. Zaten kamunun malları bunlar. Gerekli tedbirleri alarak, işçilerimizin tedbirlerini birinci madde olarak öne koyarak, kâr hırsı veya üretim hırsı değil, bu anlamda devam edelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

Bu madde hayati anlamda önemlidir. Buna yol vermemiz demek özel sektöre "Cinayete devam edin." demektir. Çünkü çok kolay unutuyoruz yani biz cinayetleri, katliamları çok kolay unutuyoruz ve suç cezasız kaldığı zaman cinayetler ve katliamlar tekrar ediliyor. Soma bu anlamda bir sembolse Soma'nın üzerine basıp geçemeyiz. Şu anda bu madde, Soma'nın üzerine basıp geçmek demek bir anlamda.

Buradaki diğer eleştirim, yani tabii ki bütçe sınırı yok, onu mutlaka geri çekmemiz lazım o gerekçeyle, usulen geri çekmemiz lazım, o ayrı.

Bir de şunu anlamak istiyorum: Şimdi, asgari ücret gösterenlere dediniz ki: "Kalifiye işçi çalışanlara zaten böyle bir destek olmayacak, onların maaşları yüksek." Doğru mu anlıyorum? Şimdi, asgari ücretle gösterenlere de birer asgari ücret vereceğiz. Bu asgari ücretle göstermeyi, -hani bir sonraki yasada da görüşeceğiz- teşvik etmez mi? Biliyoruz ki madenlerde de hâlâ açıktan ödeme var. Pek çok özel ve küçük işletmelerde düşük gösterme diye bir şey var. 1.800-2.000 veriyor ama 1.000 lira gösteriyor. Gösterme diye bir şey var, hep bu bahsettiğimiz şey. Bunu teşvik etmeyecek mi bu yaptığınız uygulama, asgari ücretle gösterme diye bir uygulamayı? Özellikle sorum bu ve diğer konuda da bu madde mutlaka geri çekilmeli.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür, Sayın Usta'nın ve Sayın Paylan'ın sorularına cevap alalım.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Efendim, dünyada şu ana kadar bilinen 1,1 trilyon ton kömür rezervi mevcuttur ve dünya yılda 7,8 milyar ton kömür tüketimi gerçekleştirmekte, bunun 4,68 milyar tonunu tek başına Çin tüketiyor. Rezervlerin büyüklüğü itibarıyla 230 milyar ton Rusya'da, 248 milyar ton da Güney Amerika'yı içine alan Kolombiya havzasında ve diğer yerlerde, Güney Afrika, Endonezya, dünyanın değişik yerlerinde bu rezervler mevcut. Ülkemizde ise şu ana kadar bilinen rezervler, son aramalarla birlikte, 15,4 milyar tonlu rakamlara ulaşmıştır. Bunun 1,3 milyar tonu taş kömüründen oluşmaktadır.

Soma kazası 13 Mayıs 2013 tarihinde gerçekleşmeden önce, 2013 yılında, 106 milyon ton kömür tüketimi gerçekleşmişti ülkemizde ve bu 106 milyon tonun 80 milyon tonu yerli, 26 milyon tonu ise ithal edilerek ülkemizin kullanımına sunulmuştu. 2014 yılında, Soma kazasından sonraki –biraz önce sayın vekillerimizin de ifade ettiği gibi- birtakım gelen düzenlemeler, maliyet artışları, ithal kömür fiyatlarındaki, pazardaki düşüş eğilimleri, bütün bunlar alt alta toplandığı zaman üretim kayıplarını da beraberinde getirmiş oldu ve ülkemizde 2014 yılında 80 milyon tonluk yerli üretimin payı 24 milyon ton azalarak 56 milyon tonlara gerilemiştir. İthal kömürün 26 milyon ton olan payı ise 6 milyon ton artarak 32 milyon tona çıkmıştır. 2015 yılı rakamlarında ise bu durum ithal kömürün payını 35 milyon tonlara çıkarmış ve yerlinin payını da 40 milyon tonlara geriletmiş, 75 milyon tonlarda ülke tüketimi gerilemiş durumdadır.

Bu şunu ifade etmektedir: Türkiye'nin enerji ihtiyacı mı azaldı? Hayır, enerji ihtiyacı azalmadı. Kömür kullanımının azalmasıyla birlikte ithal kömür oranında bir artış söz konusu oldu, ithal kömüre bir döviz çıkışı gerçekleşmiş oldu ki 2013 yılındaki 26 milyon tona ödenen döviz 4,8 milyar dolardır ve geriye kalan kısmını ise doğal gazın ithalatının artışıyla birlikte, ülke, enerjide dışa bağımlılığını artıracak sebeplere doğru gitmiştir yerli kaynakları dururken. Dolayısıyla, burada maliyet artışlarının katlanılabilir hâle getirilebilmesi açısından elbette ki çok önemlidir. Bu ülke dinamikleri, ülkedeki kaynakların harekete geçirilmesi elbette ki çok önem arz ediyor. Hele hele dünyada, özellikle Fransa'da yakın zamanda imzalanmış olan COP21 sözleşmeleri ile Carbon Capture sözleşmeleri neticesinde, 2019 yılına kadar eğer büyük yakma tesislerini hayata geçiremezseniz bundan sonra kömürlerinizi kullanmakta ciddi anlamda zorluk yaşanacaktır. Bu, şu anlama gelmiyor: "Avrupa Birliği normlarını rafa kaldıralım, onların direktiflerine göre yakma tesisleri yapmayalım." Ve Türkiye, artık yeni yapacağı santralleri tamamen çevre kuralları ve Avrupa Birliği direktiflerini dikkate alarak yapmak durumunda ki ilk devlet tarafından 2006 yılında 320 megavatlık bir akışkan yataklı santral Çan'da yapılmıştır. Daha sonrasını takiben, bizim uygulamalarımızla, elektrik üretim amaçlı redevans uygulamalarımızla Göynük'te 270 megavatlık santralin 135 megavatlık kısmı hayata geçirilebilmiştir akışkan yataklı ve dünya standartlarında bir santraldir emisyon değerleri itibarıyla. Bundan sonraki yapılaşmalar mutlaka bu dikkate alınarak yapılıyor.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, toparlayın lütfen.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Dolayısıyla, istihdam açısından baktığımızda, eğer bu düzenlemeler gerçekleştiği takdirde ve gerçekten maliyetler katlanılabilir boyutlara geldiği takdirde yer altında toplam istihdam 35 binli rakamları bulabilecektir, özel sektör, kamu, hepsi dahil olmak üzere.

ERHAN USTA (Samsun) – Özel sektörü söyleyin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Özel sektörde 6.121 civarında bir fiilî çalışma var, bu mutlaka bununla birlikte 15 binli rakamların üzerine çıkabilecektir. Elbette ki bu düzenlemeleri ciddi anlamda zaten rakamlar gösteriyor, biz 80 milyon tondan 56 milyon tona, sonra da 40 milyon tonlara gerilemiş durumdayız. Bunun, bırakın 80 milyon tonu, daha da üst seviyelere çıkması lazım. Türkiye'nin 2000'li yıllarda enerji kurulu kapasitesi 26 bin megavatken şu anda 72.486 megavatlara ulaşmış. Yani, Türkiye büyümekte olan, gelişmekte olan bir ülkedir ve kömüre dayalı santrallerde ise geçmişte yüzde 30'lara yaklaşan bir oran varken -ki dünya ortalaması yüzde 30,6'dır- şu anda ise yüzde 12 yerli, ithalle beraber ancak yüzde 22 oranında kömürden istifade edilmektedir enerji santralleri itibarıyla. Bu oranları dünya ortalamalarının seviyelerine çıkarabilmemiz için mutlaka istihdama da çok ciddi katkısı olan, katma değeri çok yüksek olan bu sektörlerin ciddi anlamda bu tür iyileştirmeleri yapmamız suretiyle rekabet edebilir ve üretimi artırabilir boyutlara gelmesi gerekmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

Artı, Sayın Paylan'ın söylediği hususlara da kısaca bir değinmek istiyorum. Bu davalar henüz devam ediyor, siz de "Takip ediyoruz." dediniz, yargıda devam etmektedir. Dolayısıyla, bu, henüz sonuçlanmayan, devam eden davalar için burada bir şey söylemek çok doğru değildir. Dolayısıyla, sonuçlandıktan sonra sonucun ne olduğu illaki ortaya çıkacaktır.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Düşük gösterme meselesini sormuştum asgari ücrette, asgari ücretle gösterme meselesini teşvik ettiğini söylemiştim.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, bu, kamuya yapılan uygulama biliyorsunuz 11 Eylül 2014'ten başlamıştır ve bugüne kadar yaptığımız takibatlar, ödemeler sizin bahsettiğiniz hususlarda asgari ücretin düşük gösterilmesine işaret etmemektedir rakamlarla.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yeni uygulama teşvik etmeyecek mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Zaten bu teşvik kamudakilere devam etmektedir, özel sektör için de böyle bir şey söz konusu olamayacaktır.

BAŞKAN – Şöyle: Bu teşvikte asgari ücretten gösteriyor olmak gibi bir şart söz konusu değil. Biz sadece şunu söylüyoruz: Ücretin asgari 2 asgari ücret olması şartı var, bunun üzerinde olabilir. Bunun üzerinde olsa da alacağı destek gene bir asgari ücret oranında destektir, teşvik yoktur yani burada.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Üzerindeyse sabittir yani.

BAŞKAN – Sabittir, 1 asgari ücrettir destek, evet.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan...

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Aslında çok mantıklı bir şey söylüyor Garo Bey, diyor ki: "Mesela 2 asgari ücret ödüyor ama kayıtlarda 1 asgari ücret ödeme gösterip kalanını ağıktan ödeyip devletten almaya..."

BAŞKAN – Yasa var, gösteremez, yasa açık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yasaya zaten uymama riskini anlatmaya çalışıyoruz Sayın Başkan. Bu kadar kolay bir ihtimal ortaya çıkıyor, ağıktan ödeme. İşçiler çağırılıp dağıtılacak ama kayıtlara baktığınızda asgari ücret görünecek, kalan asgari ücret alınacak. Bu kadar yolsuzluğa bulaşmış bu sektörde bunun olmayacağını düşünmemek zaten bir saflık olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkanım, daha iyi anlaşılabilmesi açısından biraz rakamlara azıcık bakmamız gerekiyor. Şimdi, kamu ile özel arasında -yanlışsam lütfen düzeltsin arkadaşlar beni- şöyle bir mukayese yapıyoruz: Kamuda 2015 için 8 milyon ton karşılığında 139 milyon TL'lik bir maliyetin, bir teşvikin -adına teşvik diyelim bunun, tamam mı- karşılanmasıyla karşı karşıyayız. Şimdi, burada Soma faciası öncesinde özel sektör tarafında 11 bin 472. Şimdi, kriterleri değiştiriyoruz ama değiştirdiğimiz kriterlerde ne yapıyoruz ona bir bakmak lazım. Diğer tarafta ton başına veriyorsun, burada işçi başına veriyorsun.

Şimdi, Soma faciası öncesi özel sektörde çalışan 11.472 işçi var. Şimdi, sayın genel müdür bunun 15 bine çıkacağını söyledi. Ona, maliyet tablosuna ayrıca bakacağız zaten, dolayısıyla az önceki maliyetlerin hiçbir geçerliliği kalmadı.

Şimdi, tabii...

BAŞKAN – Kalır canım, seninki de "forecast" yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, o ayrı.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tahmin bu yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, tahmin üzerinden konuşuyoruz, hepsi tahmin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam efendim, yani buna bir sınırlama yapamazsınız, yani durum iyileştiği takdirde bu sektörde 15 bin de olur, 11 binde de kalır, 17 binlere de çıkabilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de onu diyorum işte, sınırlama yapamazsınız.

Sizin tahmininiz... Ben yoksa kendi tahminimi verirdim, sektörü bilen birisi olarak ben sizin tahmininizi soruyorum, "15 bin olur." dediniz, "Böyle bir şey verilirse 15 bine kadar çıkabilir." dediniz, tamam mı?

Şimdi, onun üzerinden bakalım. Şimdi, Soma faciası öncesi 11.472 kişi çalışıyor, üretim 2,3 milyon ton, değil mi? Şu nattan bakıyorum. Bu olursa rakam, sayın müsteşarın verdiği rakamla da "250 milyon TL bir yükü olur." demiştik. Burada peki kişi başından 1.820'lere veriyoruz da... Çünkü kriteri değiştirdik, bu tarafta işçi başından. Çünkü genel müdür onu nasıl açıkladı? "Üretimi kontrol edemezsiniz, işçiyi kontrol edersiniz" dedi. Ki, orada Sayın Garo Paylan Bey'in endişelerine ben de katılıyorum, o öyle yabana atılacak bir endişe değil, Türkiye'de kayıt dışılığın boyutunu bildiğimiz için. Ama onu şu anda bir kenara bırakıyorum.

11.472 kişiye 250 milyon olursa, üretim de 2,3 milyon ton, ton başına verdiğimiz destek 108 lira oluyor. Öbür tarafta, ton başına verdiğimiz destek 17 liraydı. Rakamda hata yapıyorsam lütfen arkadaşlarımız düzeltsin, gerisini getirmeyeyim.

Şimdi, buna bir bakmamız lazım, kamu tarafında... Yani nihayetinde orayı da özel sektör işletiyor işte. Yani ton başına ortalama 17,3 TL destek verirken, burada niye 108 lira veriyoruz? Veya 6.121 işçi üzerinden, işte, bir asgari ücretin karşılanması varsayımı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 30

altında... Şu anda üretimde olan 6.121 işçinin üretiminin buradaki notlardan 1,4 milyon ton olduğunu anlıyoruz. Buradan baktığımız zaman, ton başına destek... Ben yanılmıyorum değil mi arkadaşlar, bir hata mı yapıyorum?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – 8 milyon ton.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, olur mu? Burada özeli konuşuyoruz.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – 1 Ocak-31 Ocak arası üretim 8 milyon ton.

BAŞKAN – Yok, yok hayır. 130 küsur bölü 1,4'ten sizin dediğiniz gibi 90 küsur lira gibi bir rakama gider.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O kamudaki ama, özel sektörü diyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, hayır, siz kamuyu diyorsunuz, ben özel sektörü diyorum.

BAŞKAN – Ben de onu söylüyorum, ton başı 90 küsur liraya geliyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Güzel, Süreyya Bey, Sayın Başkan, gayet iyi, 95,5 lira.

Şimdi, ton başına kamu tarafında 17,3 veriyoruz, burada 95,5 veriyoruz, önce bunun farkında mıyız, onu bir sormak istiyorum.

Bu sorunun cevabına göre de şeye devam edeceğim.

BAŞKAN – Farkındalar efendim, ben sordum, buradan devam edebilirsiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, bu nasıl oluyor o zaman? Kaç lira bunun tonu? Bunun hepsini ithal etsek ne olacak? Yani bunun getirdiği, biz bu işçileri... Yani buna bir bakmak lazım, bu kadar yüksek, 108 lira ton başına. Değeri ne kadar bu kömürün ısıl değerini dikkate aldığınızda?

BAŞKAN – Öyle bakarsanız şu an 56 dolara ithal ediyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ondan vazgeçtim.

BAŞKAN – Bunların maliyeti 260 lira.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Dünyada maliyet 35 dolarmış ortalama, oradan hesap ederseniz 105 liraya geliyor işte.

ERHAN USTA (Samsun) – Toplam maliyeti ne oluyor bunun?

BAŞKAN – Toplam maliyeti o zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, 108 lira bizim verdiğimiz destek.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Hayır, o destek değil, o tamamı, maliyetin tamamı. Ayrıca bir 108 lira... Kamu 17 lira verirken ton başına...

BAŞKAN – Hayır, olur mu canım?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – ...özel sektörden öyle bir şey söz konusu olabilir mi? Mümkün değil. O, üretim maliyetinin tamamı?

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, sen anlamadın.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, siz nasıl üretim maliyetinin tamamı dersiniz? Bak, benim tepemi attırma, böyle bir şey olur mu? Allah Allah...

BAŞKAN – Böyle bir şey olur mu? 6.121 işçi üzerinden gittiğinizde, bir asgari ücret üzerinden 139 milyon lira/yıl...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – 133,7...

BAŞKAN – ...ya da 133 milyon lira/yıl destek veriyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Nasıl tamam oluyor bu? Vereceğim destek bu sene...

BAŞKAN – Bunun karşılığında 1,4 milyon ton ürettiğinize göre, siz ton başı 95 lira destek veriyorsunuz. Bahsetmiş olduğunuz işletmeler...

Şunu kaçırmayın: Siz kendi redevans anlaşmanız çerçevesinde 70 lira ya da 90 liraya kömür alıyor olabilirsiniz ama Türkiye Taşkömürü Kurumu için, taş kömürü üreten özel ruhsatlı işletmeler 260 liraya maliyetleri var. 260 lira şu an maliyet.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Hatta taş kömürünün maliyeti 632 lira.

BAŞKAN – Nasıl?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Ton başına taş kömürü, Türkiye Taşkömürü Kurumunun maliyeti öyle.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, yapmayın, etmeyin ya.

BAŞKAN – 632 lirayı nereden buldunuz ya?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – TTK, TTK'nın kendisi.

BAŞKAN – Ha, kendisinin maliyeti.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, yanlış bir şey yapıyorsunuz. Birincisi, kömür maliyeti kilokalori değeri olmadan, özellikleri belli olmadan konuşulacak bir şey değil. Üstelik, genel müdür de diyor ki...

BAŞKAN – Ya, 3.500'den hareket ederek...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya hangi kömür ama? 5.600 kilokalori kömürün maliyeti başkadır, yer altından çıkan başkadır, açıktan çıkan başkadır, kömürün özelliğini bilmeden fiyatlandırma konuşulamaz.

İkincisi...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Erhan Bey söyledi.

BAŞKAN – Ortalama bir fiyat konuşuyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Arkadaşlar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 31

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ortalama bir şey konuşuyorsunuz da, elmanın kilosu gibi bir şey konuşuyorsunuz.

Diğer bir şeye gelince, bu taş kömürüne yazık etmeyin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, özür dilerim, sizin söylediğinizi de söyleyeyim hemen.

Türkiye Taşkömürü Kurumunun kalori başına 87 lira, TKİ'nin 75 lira, Türkiye Taşkömürü Kurumunda redevansçı olarak çalışanların 42 lira, özel sektörün 35 lira, kalorifik değerler itibarıyla.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz diyorsunuz ki: “Türkiye Taşkömürü Kurumunun 630 lira maliyeti var.” Bu ne demek biliyor musunuz? Türkiye Taşkömürü Kurumunu kapatmak isteyen bir zihniyet var, bu özelleştirme düşkünü, o maden işçilerinin düşmanı, onların uydurduğu... Çünkü Türkiye Taşkömürü Kurumunun bütün verimli madenleri yok fiyatına peşkeş çekildi özel sektöre, kurumun elinde hiçbir şey kalmadı; şu an işçi var, çalıştırılacak durum yok, ondan sonra “Türkiye Taşkömürü Kurumu bu hâle geliyor.” deniliyor.

Bu redevans işletmelerinde bu birim maliyetlerinin hepsi fahiştir. Bu fahişlerin hepsini Sayıştay tespit etti, ben tespit ettim, Enerji Bakanlığından bu tip tespitler yapıldı. Şimdi, biz bu fahiş fiyatların üzerine para veriyoruz.

Ama ben yine söylüyorum: İstediklerini alacaklar, her zaman aldılar. İşçi hiçbir istediğini alamadı. Bakın işçilerin ailelerine, alacaklarına bile neler yaptıkları ortada.

Hiç avans veriyor musunuz şirketlere? Hiç avans verdiğiniz şirket var mı üretim öncesi? 38 milyon lira avans isteyip, Hazineden 50 milyon lira para istediğiniz yazıyor Sayıştay raporunda. Ya, yazık değil mi bu? Hiçbir şirkete avans verilmeyen bir şirkete avans veriyorsunuz, üstüne dönüyorsunuz, iki gün sonra Hazineye diyorsunuz ki: “Benim param yok, Hazineden bana para gönder.” Olmaz böyle şeyler arkadaşlar. Bu, kamunun malıdır, bu benim yüreğimi yakıyor ya, bu benim yüreğimi yakıyor. Hiç kimse hiçbir şey hissetmiyor olabilir, ben her anlattığımda vicdanım kanıyor ya, içim kanıyor.

(Oturum Başkanlığına, Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Bu işin baş kısmıyla ilgili ben bir izahat yapayım: Sayın Usta, biliyorsunuz, bir hesap yaptı ya “Ton başına şu kadar oluyor destek.” diye, yapılan konuşmalar, değerlendirmeler onunla ilgiliydi.

Siz, tabii başka bir boyutuna...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, ortalama bir hesap yapıyor, mantıklı bir hesap yapıyor ama ben onun için söyledim.

BAŞKAN – Yok, anladım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öyle anlatırlar ki size, hangi kalori fiyatını verdiğini bilmezsiniz, hangi maden ocağının yatağını bilmezsiniz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ocak başı mı veriyor, torbalı mı veriyor, nem değerini bilmezsiniz, ondan sonra hiçbir şey bilemezsiniz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, doğru, haklısınız da, bu değildi tartıştığımız. Sayın Usta bir kriter ortaya koydu, yani kamunun daha önceki yaptığı alım sözleşmelerinde ton başına 17 lira diye ve bu 133,7 milyon lira, 1 milyon 400 bin tondan böyle bir oran çıktı, odur yani.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben size orada dedim ki: “Avans veriyor musunuz şirketlere?” Avans vermiyor. Gidiyor bir tane şirkete, o da KİAŞ, Yeni Çeltik hepsi belirli belirli.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, bir saniye...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakın, bunu konuşmuyorsunuz, matematik hesabına Komisyonu bağlıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, biz bir şey bağlamıyoruz, istihdam ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben size şunu söyleyeyim: Bu kurum başından sonuna kadar yolsuzluğa batmış, gözünüzü seveyim ya.

BAŞKAN – İstihdam ediyorum, biz bir şey bağlamıyoruz.

Buyurun Sayın Usta, siz devam edin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Usta, matematiği anlat, bütün bunlar da alsın paraları götürsünler, yazıklar olsun!

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, şimdi, onlar işin başka boyutu. Yani işin matematiği önemli. Ben bakanlığın şu anda konuştuğumuz şeyin farkında olduğunu zannetmiyorum arkadaşlar. O zaman ısı değerlerine de bakalım. Yani kamudaki şöyle...

Şimdi, ton başına 17,3 TL şey veriyorsunuz. Bakın, konunun anlaşılmadığı oradan anlaşılıyor, diyor ki sayın genel müdür: “Efendim, sizin söylediğiniz 90, 100 lira tamamı.” Tamamı olur mu? Verdiğimiz destek, vereceğimiz desteği konuşuyoruz. Verilecek destek birisinde ton başına 17 lira, tamam, ısı değerlerinde bir farklılaşma varsa ona göre bakalım. Ama birisinde kabaca 100 lira destek veriyorsunuz.

Ya, ben niye özel sektöre bu kadar para vereyim? Ya, ben bu işçilerin hepsinin ücretini versem, hiç olmazsa... Ya şey yapmasınlar, ikide bir zaten facia oluyor, bu insanlar ölüyor. Yani hakikaten bunları oturtalım, bunun ekonomiye hiçbir katma değeri filan yok. Verelim bu işçilerimizin parasını biz, ondan sonra en azından önümüzü görelim.

Şimdi önümüze gelecek şeyi de bilmiyorsunuz. “15 kişiye kadar şey çıkabilir.” diyoruz. Tamam, istihdamın artması güzel bir şey de, yani bizim kaynaklarımızı ne kadar verimli ne kadar verimsiz alanlara yönlendireceğimiz hususunda da bir fikrimizin olması lazım. Yanılıyor muyum? Yani bu ısı değerle filan... Yani birbirinin 8 kat ısı değer farkı varsa bu anlamda olabilir, bu bilgiyi bize

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

verebilir misiniz? Yani kamu tarafından şey yapılan şu 17,3 milyon ton destek verdiğimiz kömürün ısı değeri ne kadardır, özel sektörde destek vereceğimiz kısmın -o 2,3 milyon tonun veya 1,4 milyon tonun- ortalama ısı değeri nedir? Onlara bir bakalım, oradan düzeltilebiliyorsa amenna, ben sözlerimi geri alacağım ama oradan düzeltilecek bir şey değil bu, 10 kat ısı değer olur mu veya 8 kat?

Onu arkadaşlar versinler, Sayın Başkan, kaygım şu: Biz, burada, işin hesabını kitabını yapmadan olağanüstü fazla bir destek veriyor olabiliriz. Ben, burada bir destek ihtiyacı olduğunu kabul ediyorum ama bunun hesabını kitabını iyi yapmamız lazım.

Şimdi, önemli olan nedir? Önemli olan üretilimdir. Birisinde kamu tarafından ton başına 17,3 lira destek veriyoruz -nihayetinde onu da özel sektör çalıştırıyor, yani kamu adına özel sektör çıkartıyor bunu- öbür tarafta 100 lira veriyoruz. Bunu nasıl izah edeceğiz? Yani bunu yarın Sayıştaya nasıl izah edeceğiz, bilmiyorum her şeyden önce biz vicdanımıza nasıl izah edeceğiz? Bunun farkındaysak onu bilmiyorum ama ben bunun farkında olunmadığını düşünüyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, benim söz talebim vardı.

BAŞKAN – Bitti mi Sayın Usta?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, bitti, yani sorularıma cevap bekliyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Bakan, Sayın Müsteşar ve Sayın Genel Müdürüm, kim cevap verecekse...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, ben, bildiğiniz üzere Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürüyüm ve kamuyla ilgili rakamları verdim.

Özel sektörle ilgili hususlara gelince: Biraz önce, Süreyya Bey, benim bir yanlış anlaşılardan kaynaklı Sayın Erhan Usta Bey'e söylediğim ifadeleri de düzeltmiş oldu bir yerde, çünkü özel sektör ocakları 170, 176 tane, bildiğimiz yeraltında kömür madeni var. Dolayısıyla, bunların sayıları fazla olmakla birlikte üretim kapasiteleri çok düşük ve teknolojiyi çok yoğun olarak kullanmadıklarından dolayı birim maliyetleri de çok yüksek, ancak yine de şunu söylemem lazım -Sayın Müsteşarım da ifade ettiler- bu rakamlar tahmini rakamlardır. Elbette ki bu kanun yürürlüğe girdikten sonra...

MUSA ÇAM (İzmir) – Aşabilir yani değil mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – ...Bakanlar Kurulumuz, mutlaka bütün uzmanlarıyla birlikte bu ödeme planını, programını ve usul ve esasları belirlerken enine boyuna inceleyecekler kamuda olduğu gibi... Mesela Bakanlar Kurulundan çıkan kararda kamudaki taleplerimiz karşılanmış değil aslına bakarsanız, ama oradan böyle bir karar çıktığı için biz bunu uyguluyoruz. Dolayısıyla, afaki rakamların çıkması söz konusu değil, çok yönlü denetim organlarından geçtikten sonra usul ve esaslar Bakanlar Kuruluna sunulmaktadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Burada demin bahsi geçen bir asgari ücret varsayımı altında yapılmış bir hesaptı bu, bunu kastediyorsunuz sanırım değil mi Sayın Genel Müdür?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Evet.

BAŞKAN – Şimdi, tabii, ben, bütün sayın milletvekillerine bir kere daha müsaade ederseniz hatırlatayım, çünkü, tabii tartışmalar zenginleştiriyor kuşkusuz konuyu ama getirilen teklifin, tekliften tasarıya aktarılan maddenin gerekçesi, şimdi tartışmalar esnasında da sık sık ifade edildiği gibi, yaklaşık 11.500 çalışan varmış bu ocaklarda, şu anda 6.100'e düşmüş. Yani 5 bin kişilik bir istihdam kaybı, kapanan ocaklar, duran üretim söz konusu. Bununla ilgili yapılan bir araştırma neticesinde bir destek verilirse sektöre, burada yeniden üretimin başlaması, istihdamın artması ve insanların yeniden ocaklarına dönmesi söz konusu olabilir mi diye. Tartıştığımız şeyin özünü de müsaade ederseniz hatırlatayım, diğer bütün eleştiriler saklı kalmak koşuluyla, yani üzerinde tartıştığımız bu konu bununla ilgili.

Ben de Kınık ilçesindeki durumu çok iyi biliyorum, Musa Bey de gayet iyi biliyor, mesela orada da işten çıkan, işsiz kalan, başka da bir işe giremeyen işçilerin durumunu görmüştük. Yani tekrar bir hafızalarımızı tazelemek için ben konuyu dikkatlerinize sunmak istedim.

Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, ben Zonguldak milletvekiliyim.

Az önce dediniz ki "Türkiye Taşkömürlerinin ürettiği kömürün maliyeti 630 lira."

Siz de bir kamu kurumunun genel müdürsünüz ve biliyorsunuz ki kamu kurumlarının çalışma koşulları kendisine özgüdür.

2009'da en son Türkiye Taşkömürleri Kurumuna işçi alımı yapılmış ve Genel Müdür, 2015 yılına kadar, norm kadro açığı olmasına rağmen, defalarca Enerji Bakanlığına talepte bulunuyor ve bu talep giderilmiyor. 14 bin norm kadroyla çalışması gereken kurum şu anda 9 bin işçiyle çalışıyor. Yani 5 bin civarında üretime dayalı bir işçi açığı var.

Şimdi, tabii, Zonguldak -gelmişsinizdir eminim- kömürle var olan bir kent. Zonguldak'ın ekonomisi kömüre dayalıdır, kömür varsa Zonguldak vardır ve yüz yetmiş yıllık bir madencilik birikimi ve deneyimi vardır. Bu diğer illerdeki madencilerin yetiştiği yer, madencileri yetiştiren yer Zonguldak'tır, bir okuldur, bir kültürdür ve Osmanlı döneminden bugüne kadar da Türkiye ağır sanayisini sırtında taşımış bir kenttir, çünkü biliyorsunuz özellikle cumhuriyetin ilk yıllarında kömür o dönemin petrolüdür, bütün sanayi ürünleri, bütün ağır sanayi kömürle çalışmıştır.

Şimdi, geldiğimiz nokta itibarıyla baktığımızda, bugün itibarıyla da enerjinin temel girdilerinden birisi kömür olmuş.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 33

Şimdi, bakıyoruz, on üç yıllık iktidar döneminde bu kurum ıslah edilmemiş, bu kurum bilerek özellikle zarar ettirilecek hâle getirilmiş; işçi talep ediliyor; kabul edilmiyor, verilmiyor, yatırım yapılması gerekiyor; yatırım yapılmıyor ve siz de bir kamu kurumunun genel müdürü olarak bunlara vâkıf olmanıza rağmen diyorsunuz ki “Üretimde bu kadar çok bir maliyet söz konusu.”

Bakın, Türkiye'nin yapmış olduğu ithalatı az önce açıkladınız; bende 2014 verileri vardı, siz 2015 verilerini açıkladınız. 2014 yılındaki verilere göre yaklaşık 33 milyon ton taşkömürü tüketilmiş ama 31 milyon ton da ithal edilmiş ve Kolombiya'dan tutun Ukrayna'ya kadar birçok ülkeden -son beş yılda yapılan ithalatın toplam değerini, rakamları da dün akşam açıkladım, sizin raporlarınıza dayanarak açıkladım- son beş yılda 20 milyar dolar ithalat yapılmış. Yani bunu bugünkü kur üzerinden TL'ye vurduğunuz zaman 60 katrilyon lira gibi bir paraya tekabül ediyor.

Şimdi, rezervleri de açıkladınız az önce, Türkiye Taşkömürleri Kurumunun rezervi, öngörülebilir rezervi 1,3 milyar ton. Yani buna baktığımız zaman, bugünkü teknolojik koşullarda yüz elli yıl boyunca çıkartılabilecek bir rezerv söz konusu.

Şimdi, ben size bakıyorum, özel sektör firmaları için bu düzenlemenin çıkması için elinizden geleni yapıyorsunuz. Soma kazasında, Soma Holdingin yine aynı şekilde, bankanın alacağını kurtarmak için temlik işlemi de yapmışsınız, burada üzülmek öğrendim az önce Sayıştay raporundan. Yani bir kamu kurumunun genel müdürü olarak, özel sektörün haklarını savunmak için elinizden geleni yapıyorsunuz, ama bir kamu kurumunun, devlete ait olan, ruhsatları ve bugüne kadar da Türkiye ekonomisini sırtında taşımış olan bir kurumun haklarını savunmuyorsunuz. Oradaki işçi açıklarını biliyorsunuzdur eminim. Geçen hafta bakanlarımız geldiler, Enerji Bakanımız geldi, Çalışma Bakanımız geldi -çok teşekkür ediyoruz- Zonguldak'ın en güvenli madenine indiler, orada maden işçileriyle yılbaşını geçirdiler. Zonguldak'ın en güvenli madeni Kozlu Maden Ocağı ve bu ocak Türkiye Taşkömürleri Kurumuna ait olan bir ocak. Yılbaşı mutluluğunu paylaştıkları işçiler de Türkiye Taşkömürü Kurumunun işçileri, ama bakıyoruz, ocak çıkışında açıklama yapıyorlar, Türkiye Taşkömürlerinin 5 bin norm kadro açığını gidereceklerine yönelik ve Türkiye Taşkömürleri Kurumunun ismini dahi telaffuz etmeden, sadece ve sadece özel sektörle ilgili müjdelere verip gittiler.

Şimdi, ben, bunu, bir kamu genel müdürü olarak içinize nasıl sindiriyorsunuz, anlamış değilim Sayın Genel Müdürüm.

Biz, sizden, bir genel müdür olarak... Bakın, bürokratlar olarak sizler, gerçekten Türkiye Cumhuriyeti'ni ayakta tutan, devletimizi ayakta tutan çok önemli insanlarsınız, çok önemli hizmetler yapan insanlarsınız.

Yani burada biz sizden şunu beklerdik: Burada, aynı özel sektörün haklarını savunduğunuz gibi, kendi başında bulunduğunuz kurumun ve sizin gibi olan kurumların da haklarını savunmanızı beklerdik. Ama üzülmek görüyoruz ki maalesef aynı önemi vermiyorsunuz. Yani bakanlarınız nasıl Zonguldak'a üvey evlat muamelesi yapıyorlarsa, Türkiye Taşkömürü Kurumuna üvey evlat muamelesi yapıyorlarsa siz de aynı düşüncesindeyiz sanırım.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Demirtaş, lütfen toparlayalım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Efendim, biz sizden şunu rica ediyoruz: Bu kömür meselesi, enerji meselesi gerçekten çok önemli. Enerjide ithalata bağımlı olmamızın önüne geçmenin yolu kömür üretmemizden geçer. Ama bu üretimi de sağlıklı bir şekilde üretebilmemiz için kâr mantığını ikinci plana atarak, işçi sağlığını ve iş güvenliğini, diğer faktörleri göz önünde tutarak kamunun yatırım yapacağı alanları açmalıyız. Bakın, kamu yatırım yapmaz ise bu sektör gelişmez. Şu anda özel sektör can çekişiyor diyoruz çünkü kâr mantığı güdüyor, çünkü yatırım yapmak istemiyor. Ne işçi sağlığına, iş güvenliğine yatırım yapıyor ne de diğer şeylere yatırım yapıyor çünkü ilk hedefi kâr elde etmek.

Biz, bu vesileyle sizden daha özenli bir şekilde-kamuyla ilgili- kamuya sahip çıkmanızı bekliyoruz.

Saygılarımla, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demirtaş.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, Sayın Başkanım, Sayın Genel Müdüre, tabii, normalde teknik açıklama yapmak üzere söz veriliyor büyük ihtimalle burada. O da tabii sürekli mikrofon ona bırakıldığı için artık yorumları filan da kendisi yapıyor. Dolayısıyla diyor ki: “İşte, ya buralardan çok fevkalade bir şey çıkmaz, canınız sıkmayın siz.”

BAŞKAN – Öyle mi dedi? Ben duymadım.

ERHAN USTA (Samsun) – O anlama geliyor. “Afaki şeyler olmaz.” diyor. Bizim konuştuğumuz rakam kendi Müsteşarının verdiği rakam. Sayın Müsteşar diyor ki: “1 asgari ücret üzerinden hesap yapıyoruz.” Bunun öyle olup olmayacağını... Zaten ilk tartışmaya geliyoruz; Sayın Temizel'in açtığı tartışma, bizim de haklı bulduğumuz tartışma. Sınırları belli olmayınca tabii yani ne yapacaksınız? Ama Enerji Bakanlığı... Böyle bir şey yapılıyorsa şeye en yakın olan, ihtimali en güçlü olan budur yani 1 asgari ücretlilik kadar her işçi başına karşılama gibi bir şey, onu anlıyoruz ve bütün hesapları onunla yapıyoruz. Ama yani böyle yeri gelince “Siz canınızı sıkmayın, onlar düzelir.” filan gibi bir şeyle bu işler yürümez burada. Dolayısıyla, burada torba kanunun sıkıntısına geliyoruz.

Burada Sayın Bakan var. Sayın Bakan bir şey söylesin Hükûmet adına, Hükûmeti temsil ediyor ya. Biz niye şimdi yani bizim... Belki de haksızlık yapıyoruz. Yani bir Genel Müdürün üzerine niye bu kadar gider? Biz de bürokratik yaptık. Benim üzerime bu kadar gelinseydi ben isyan ederdim. Nihayetinde, Genel Müdürün sorumluluğu ayrı, bizim burada muhabatımız Hükûmet. Sayın Bakanın bir şey söylemesi lazım, bu bir.

İkincisi: 15 bine kadar çıkma ihtimalini de dikkate alarak 1 asgari ücretten yaptığımız... Arkadaşlar -önümüzde konuştuğumuz şey- 300-400 milyon liralık bir yükü konuşuyoruz. Bakın, ben verilmesin filan demiyorum ama verdiğimiz şeyin makul ve mantıklı olması lazım. Verdiğimizle aldığımız arasında anlamlı bir ilişkinin olması lazım. Yani, şimdi, sadece 2-3 milyon tonluk bir kömür

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 34

üretimi için 300 milyon lira civarında bir yükü konuşuyoruz bugün ve bunun kamu tarafıyla arasındaki çarpık şeyi yani mukayese edilemeyecek kadar büyük farklılığı konuşuyoruz. Birisinde ton başına 17 lira destek, birisinde 100 lira destek ve sınırlar belli olmadığı için -ki o sınırların belli olması lazım- Anayasa'ya aykırılığını... Bakanlar Kuruluna bir yetki veriliyor yani ne yapılacağı belli değil; belki de hiç verilmeyecek, belki 1,5 asgari ücret karşılanacak. Ama hani Sayın Müsteşarın hesabı üzerinden 1 asgari ücret bunun makulü gibi, öyle anlaşıyor çünkü ondan önce 1 asgari ücretti bu. Yani 1 asgari ücret yük getirdiniz, hatta başka yükler de getiriyorsunuz işte. Zamanla ilgili yükler getiriyorsunuz, bunu karşılayacağız anlaşılan. Ama bunun karşısında üretime bakmamız lazım. O zaman sosyal faydayı ölçeceksek... "Bu maliyetle ben acaba daha başka nasıl yaparsam daha fazla toplum faydasına bir şey oluşturabilirim?" Meseleye öyle bakmamız lazım. Yani bu böyle hani bir inatla götüreceğimiz, "Efendim, madem böyle geldi, bunu mutlaka böyle çıkarmalıyım." diyeceğimiz bir şey olmadığını düşünüyorum.

Sayın Başkanlık Divanı ve sayın Komisyon üyesi arkadaşlarımız; buna bir daha bu çerçevede -bu tartışmaların faydalı ve güzel tartışmalar olduğunu düşünüyorum- bir kez daha lütfen bakalım. Bir ara verilsin; bakanlarla mı konuşuluyor, ilgili bakanlarla. Ben şu anda hesap kitap açısından geldiğimiz noktanın, bu teklifler buraya getirilirken çok farkında olunmadığını düşünüyorum. Eğer farkında olarak hakikaten getirdiysek... O zaman Enerji Bakanının kendisinin gelip burada bize bir hesap vermesi lazım yani bu bizim bürokratlarla çözeceğimiz bir konu değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Deminki iddiamın anlaşılması için kayıtlara düşün diye tekrar söylüyorum.

BAŞKAN – Düştü zaten efendim, tam tutanak var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tam anlaşılmadı.

Şimdi, "1 alana 1 bedava" diyoruz yani "1 asgari ücret alana 1 bedava" diyoruz. Diyelim ki 1.000 lira alana 1.000 lira bedava veya 1.300 alana 1.300 bedava. Şimdi, 2.000 alana da 1.300 bedava diyeceğiz mesela. Yani bu durumda 1 alana 1 bedava avantajlıdır. Yani her zaman rekabet açısından 1 alana 1 bedava olan madenci avantaj sağlayacaktır. Yani yüksek gösteren herkes düşük göstermeye teşvik edilecektir bu durumda. Hem vergi açısından avantaj sağlayacak hem de işçinin... 2.600'ün üzerinde para alan çok fazla işçi yok madencilerde. O açıdan herkes asgari ücrette gösterecektir işçilerini, fazla veriyorsa bile. O çerçevede, bu teşviki ortadan kaldıralım diyorum ve bu madde mutlaka geri çekilsin, tekrar üzerinde çalışalım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, sayın bakanlarım; şimdi, biz bu teşviki -maliyet artışını- neden getiriyoruz? Bu Soma faciasından sonra sıkıntı oldu, işten ayrılmalar söz konusu oldu, işçilerin sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili sıkıntılar oldu. En az 2 asgari ücret dedik, işçi başına böyle bir maliyet getirdik. Çalışma sürelerini kısalttık vesaire. Yani işçilerden dolayı bu geldi, işçi başına bir maliyet söz konusu oldu. Biz şimdi daha önce yaptığımız düzenlemeyle, biraz önce anlatıldığı şekilde ton başına teşvik, destek veriyoruz. Niye işçi maliyetlerini artırmışken işçiye destek olmuyoruz da, firmaların işçilik maliyetlerine destek olmuyoruz da üretime destek oluyoruz? Bazı firmada üretim düşük, bazısında anormal yüksek. Yüksek olan firmaya -bakın rakamlara- çok daha fazla destek veriyoruz haksız yere, onlar üretim yapıyor, kârlı. Bu asgari ücret artışından fazla etkilenmemiş firmalara, onlara daha fazla destek veriyoruz. Üretimi düşük olan özel sektör firmalarına da daha düşük destek veriyoruz. Böyle bir saçmalık olur mu? Madem işçilikten dolayı geldi, işçi başına bu desteği vermemiz gerekir.

Bakın "186 kömür işletmesi var." diyor, Sayın Müsteşarın dün akşam verdiği bilgiler. 16'sı kamu kurum ve kuruluşlarına ait, bunların önemli bölümü TKİ'ye ait. Bunlara 180 milyon lira verildi. 170'i şahıslar adına üretim yapan işletmeler, özel sektör işletmeleri, 170'i. 17'si kamu kurum ve kuruluşlarına ait özel sektör tarafından işletilenler. Desteği 16-17 firma aldı, 170 firma almadı ve bunlarda üretim düşük, hâlâ üretime destek veriyoruz. Bu haksızlıktır, saçmalaktır, doğru değil bu iş. Eğer gerçekten işçi başına bir maliyet getirdiysek, işçi tekrar işe alınsın istiyorsak işçiye desteklememiz lazım. İşçi başına maliyeti hesaplayalım. Biraz önce söylediğim gibi, asgari ücretteki gibi orada da düzenlemeler var aynı paralelde, bunu destekleyelim. Böyle bir saçmalık olur mu, böyle bir haksızlık olur mu? Böyle yanlış bir iş yapıyoruz, bu çok açık. Onun için demin de sınırlandım. Sayın Başkan da bunları görmüyor, bir değişiklik olmasın istiyor ama bu böyle.

BAŞKAN – İmansızlıktır, doğru söylüyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Nasıl beceriyorsunuz bunu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öyle midir Garo Bey?

BAŞKAN – Niye Garo Bey'e sordunuz? Anlamadım şimdi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Din adamlığı da var herhâlde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok mu?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok. Her sakallı din adamı olmuyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öyle dediler de onun için söylüyorum. Olsun, yine sakalınız var, söyleyin.

Şöyle, yaptığımız işin bir mantığı olması lazım. Tekrar ediyorum: İşçiye teşvik etmek için, işsiz kalmaması diye ya da çıkarılınlar tekrar işe alınsın diye yapıyoruz bu işi. O zaman çalıştırılan işçi başına destek getirmemiz lazım; ton başına değil, üretim başına değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 35

Yanlış oluyor, haksızlık oluyor. Üretimi yüksek olan firmaları destekliyoruz, kârlı firmaları destekliyoruz. Çalıştırılan işçi başına getirsek... Yani tekrar işçiyi kazanmak istiyorsak, işçiler işe alınsın istiyorsak o zaman çalıştırılan işçi başına bu desteği getirmemiz gerekir. Madem teşvik ediyoruz böyle olması gerekir.

Sayın Başkan, bu böyle değil mi? Yani bunu ben mi abartıyorum? Yani bu görünmüyor mu? Bir yanlış mı var bu işte?

BAŞKAN – Yok. İkinci yani şu an özel ruhsatlı işletmeler için önerilen modelde, dediğiniz gibi, tamamen işçi başı bir değerlendirme var fakat redevans usulüyle yapılan işlerde sadece işçilik değil ya da sadece tonaj değil, işçilik ve tonajın bir korelasyonuyla belirlenmiş ortaya çıkan bir birim fiyat üzerinden gidiliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bakın, İmbat AŞ örneğini verdi TKİ Genel Müdürümüz. İmbatta kaç işçi Soma faciası sonrası işten çıkarıldı, bize rakamları versin. Kaç işçi çıkarıldı, ne kadar destek aldı? Hiç işçi çıkarılmadı ve ne kadar destek aldığını göreceksiniz, en büyük desteği de o firma almıştır. Soralım.

BAŞKAN – Tabii, zaten işçi çıkarılması normal, bu düzenleme geldi arkadan ama öbür tarafta özel ruhsatlı işletmelerde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, niye değerleri çıkardılar? O arada herkes çıkarttı. Olur mu böyle bir şey ya? Hiç etkilenmeyen firmaya en büyük desteği verdik, hiç etkilenmeyen firmalara en büyük desteği verdik, etkilenen, işçi çıkaran firmalara destek vermedik.

BAŞKAN – Tamam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bu çok ne ya. Buna nasıl itiraz ediyorsunuz?

BAŞKAN – Etmeyorum efendim. Neden etmiyorum? Sadece ben hesaplama yöntemiyle ilgili olarak bana söylediğiniz için onu vurguladım yoksa bu işin muhatabı Sayın Alaboyun yani ben değilim ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu böyleyken niye bunu şey yapıyoruz?

Sayın Bakan, böyle değil midir?

BAŞKAN – Sayın Alaboyun, siz de cevap vermiyorsunuz orada, Sayın Bakan Yardımcım yani...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Açın efendim, ben de cevap vereyim.

BAŞKAN – Hayır, önce Sayın Çaturoğlu bir şey söyleyecek herhâlde.

Buyurun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, ben katkıda bulunmak için söz aldım.

Bir defa, o, Sayın Usta 17 lira destek dediği hadise redevanslı işletmeler içindir, bu yeterli değildir ve bu yeni düzenlemeden sonra yapılacak Bakanlar Kurulunda o redevanslı işletmelerin de aynı şekilde kişi başına asgari ücret artışından faydalanması mutlaka gündeme getirilmelidir. Bu birincisi.

BAŞKAN – Ya, el insaf zaten!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bak, yetkiyi niye aldıkları belli oldu.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hayır, zaten burada da yetki Bakanlar Kurulunda. Arkadaşlar, buradaki yetki zaten Bakanlar Kurulunda.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, madem yetmiyor nasıl üretiyorlar, nasıl işçi çıkartmıyorlar, nasıl bu teslimi yapıyorlar? O işletmenin sahibi ben olsam elli sefer kapatmıştım.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Üretmiyorlar zaten Zonguldak'takiler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, o ayrı.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Zonguldak'ta şu anda 4.500 olan işçi sayısı 1.000 kişiye düştü, onlar da ocakları korumak için çalışıyorlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – TKİ'nin ocaklarını.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Türkiye Taşkömürünün redevansçıları.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Redevansçıları?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Önce birisine veriyoruz, ona verdik diğerine de verelim diyoruz.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Pardon, çok affedersiniz.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Niye özür diliyorsun ki?

BAŞKAN – Sizden diliyor.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yani konuşurken de kesilmemesi lazım. Ben sizin sorduğunuz soruya katkıda bulunmak için burada söz aldım.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani bir yandan da Sayın Başkan bana da cevap yetiştirdiği için...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hayır ama sen devreye girme ağabey, niye giriyorsun ki? Ben konuşurken girme.

ERHAN USTA (Samsun) – O giriyor, o.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hayır, siz konuşurken ben girmiyorum devreye yani onu anlatmaya çalışıyorum.

Devam ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta, topa girmeyin lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 36

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Garo Bey’in dediği şey çok doğru. Yani burada herkes bir asgari ücret almıyor madenlerde. Bunların bir kısmı asgari ücretin üzerinde ücret alıyor. Aslında böyle bakmak lazım mantık açısından. Yani o iki asgari ücret derken hangi firma bundan 2 tane etkilenmiştir, hangisi 1,5 tane etkilenmiştir, hangisi hiç etkilenmemiştir, onların da bir analizinin yapılması bu işlerin, hesapların yapılması lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Geri çekin.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hayır, ben şimdi ona bir şey diyemem. O önerge kiminse o geri çeker.

İkincisi: Taş kömürü üretimiyle linyit üretimi aynı zorlukta değildir, taş kömürü üretimi daha zordur. Dolayısıyla, derecelendirme yapılması lazımdır ve derecelendirme yapılırken de taş kömürü lehinde davranmak gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, bunun içeriğine baktığımız zaman bu hiçbir zaman ton başına şu kadar ödeme yapın diye bir ifade yok her ikisinde de. Burada sadece hem hizmet alımı hem de redevansla yapılanlar ton başına sözleşme yapıldığı için ton başına çözüm bulunsun diye formül öyle geliştirilmiş. Burada, sayın milletvekilinin dediği gibi, işçileri koruyacak anlamda bir düzenleme yapılabilir. Sayın Usta’nın söylediği gibi burada –Sayın Müsteşarımız dedi- bir tanesini desteklememiz hâlinde böyle bir şey. Bunu destekleyeceğimiz anlamına da gelmiyor. Bakanlık olarak biz hem kamuya hem özele neler veriliyor, ne getiriyor, ne götürüyor hem sektörü yaşatmak hem de dengeyi sağlamak adına bir hesap “loop”u ortaya çıkacak. Yani biz burada belki de tartışmanın temelinde oturan...

BAŞKAN – Yani hesapsız mı geldiniz buraya?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O hesabı kapamadınız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kararname çıkarırken yapacaktın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – Bakın, burada ek 9’uncu madde sizi 2 maaşla sınırlıyor zaten, onun üzerinde veremezsiniz. 4857 sayılı İş Kanunu’nun 41, 53, 63’üncü maddesi bu tür çalışma saatleriyle ilgili bir yük getirmiş, burada da sizi sınırlıyor, bunun da üzerine çıkamazsınız. Bunun içerisinde biz özel sektörü yaşatacak mıyız, yaşatmayacak mıyız? Ha, derdimiz “Arkadaş, özel sektörün maliyeti şu kadar, Zonguldak’ı da kapatalım, özel sektörü de kapatalım.” diyorsak TKİ’ye mahkûm oluruz. O yüzden buradaki düzenleme, Sayın Kuşoğlu’nun dediği gibi, ton başına da olabilir, çalışan işçi başına da olabilir. Bunu biz arkadaşlarımızla çalışacağız ama daha öncekinin niçin ton başına olduğunu onu izah etmeye çalışıyorum. Tamamen ton başına üretim yaptırıldığı için, ton başına redevans, ton başına imalat yaptırıldığı için ton başına gelen yük hesaplanmış hem Zonguldak’ta hem de TKİ’de. Sorun ondan kaynaklanıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz, evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta, Sayın Bakanın katıldığı önerge üzerinde, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Yani tabii, şimdi, Sayın Bakan Yardımcısının ifadelerinden sonra iş iyice karıştı.

BAŞKAN – Yok, aslında hazırlıkları var. Sayın Bakan Yardımcım onu söylemek istemedi yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben hazırlığı var, yok onu bilmiyorum ama yani şimdi bir şey söyleniyor, onun üzerinde bir fikir oluşturduğunuz zaman hemen ondan çark ediliyor, bir başka şeye geçiliyor. Şimdi, biz sizin bize söylediğiniz şeyler üzerinden değerlendirme yapıyoruz. Bize bu sunum yapılırken ne denildi? Kamu tarafında işte ton başına 11 lirayla 17 lira bilmem kaç lira arasında değiştiriliyor denildi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALİ RIZA ALABOYUN – O 2014.

ERHAN USTA (Samsun) – 2014, tamam.

Ondan sonra, “Ton başına şu kadar fiyata geldi, ton başına buraya geldi. Bunun sözleşmesi ton başına olduğu için ton başına yapıyoruz.” dedi. Bak, ayrıca Genel Müdür dedi ki: “Şimdi, özel sektörde bunu ton başına yapamayız çünkü devlette ne aldığımızı, ne verdiğimiz biliyoruz ama öbür tarafta kayıt dışılık çok olur, hile hurda olur.” yorumu bu. “O yüzden orada daha sağlıklı kriter, ölçülebilecek kriter işçidir, orada da işçi deniyor.” denildi. Bakın, şu denilmedi bize: Efendim, bunların birbirlerine ne kadar yakın olması gerekir nihayetinde ton başına veya işçi başına verdiğimiz şeyin? Yani bir kriteri esas alırsınız ama öbür kriterle de hesabını yaptığınızda arada bir uçurum varsa buna da bir bakmak lazım. Yani şimdi birisinde ton başından gidiliyor, buna tekrar bakılabilir deniyor. Zaten işin mahzurları burada. Yani bir kanun yapılıyor, burada Parlamento çalıştırılıyor, biz hepimiz konuşuyoruz da konuştuğumuzun hiçbir kıymeti yok esasında. Bütün yapılacak işler daha sonra çıkartılacak Bakanlar Kurulu kararıyla veya Bakanlar Kurulu kararında... Yani diğer bakanların da ne kadar katkısı olduğunu görüyoruz biz Bakanlar Kurulu kararında. Yani bir tane, iki tane bakanın hangisinin bileği iyi geldiyse, güçlü geldiyse olacak bir şey bu. Yani bu kabul edilebilir bir şey değil. Hele şimdi, sayın vekilin açıklamasından sonra şöyle bir şey olduğu ortaya çıkıyor: Şimdi, kamuya önce verdik. Kamuyu emsal göstererek özel sektöre veriyoruz. Tekrar özel sektörü emsal göstererek, oradaki yüksek miktarları kamuya tekrar artırmaya devam edeceğiz gibi bir şey çıkıyor. Bunun için bize gelmeyecekler, onu biliyorum ben.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 37

BAŞKAN – Efendim, niyet beyanıdır Çaturoğlu'nunki, bir Zonguldaklı olarak niyet beyanıdır.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani en azından beklentidir, Hükümet tarafının bir milletvekilinin böyle bir beklentisi var. Dolayısıyla, böyle bir baskısının da olacağını...

BAŞKAN – Sayın Demirtaş'ın da var benzer beklentisi.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, şimdi, muhalefet milletvekillerinin beklentisinin olmasının bir önemi yok, konuştuklarının da bir önemi yok. Bunu burada çok net görüyoruz. Yani konuştuklarının kalitesi ne olursa olsun bunun bir öneminin olmadığını birazdan burada oylamada inşallah görmeyiz ama büyük ihtimal göreceğiz ama önemli değil.

Herkesin, bir defa, karşı karşıya olduğu bir vicdanı var Sayın Başkanım. Yani eğer vicdanlarımızı kaybetmediyse vicdanımız var. Eğer inanıyorsak Allah var, Allah'tan bir korkumuz var. Herkesin bir dinî inancı var. Bu çerçevede bir korkumuzun olması lazım.

BAŞKAN – Bu teknik görüşmeleri imana, Allah korkusuna falan sığdıırırsak yani... Yapmayın Allah rızası için.

ERHAN USTA (Samsun) – Siz lütfen kesmeyin.

Efendim, burada en fazla rakamlı konuşan, en fazla teknik konuşan benim ama müsaade edin... Yani şimdi onunla ikna edemiyorum. Ne yapayım? Bir de bu tarafı deneyeceğim. Yani hiç olmazsa, ismini bilmiyorum ama şu sayın vekilimin sanki benim bu söylediklerime bir miktar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İnaniyormuş gibi oluyor.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Yok, o alanı zorlama.

ERHAN USTA (Samsun) – Neyse... O sizin bileceğiniz bir şey ama lütfen benim nasıl değerlendirme yapacağıma bu anlamda karışmayın.

BAŞKAN – Ama muhatap biziz, arkadaşlar yani. O yüzden müdahale etmek zorunda kaldım.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, o zaman müdahale edecek bir şey yok. Yani ben elbette şunu soracağım: “Yani vicdanınızla hareket etmeyecek misiniz?” diyorum. Şimdi, yaptığımız hesabın bir yanışı varsa deyin ki: “Arkadaş, sen sabahdan beri yanlış hesap yapıyorsun, bizim hem vaktimizi çalyorsun, bizi kandırıyorsun.” Yaptığım hesabın bir yanışı var mı? Söylediğimiz şeyde bir yanlışlık yok. Buna karşı hiçbir fikir geliştirilemiyor ama en sonunda işte bilek güreşi... Tabii 40 kişi, 25 kişinin bileği 15 kişinin bileğini yeneceği için... O yüzden de diyorum ki...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok canım, bilek güreşi olsa yenemezler bizi. Parmak güreşi.

ERHAN USTA (Samsun) – Parmak güreşi.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – 1 Kasım'da bilek güreşi yapıldı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yapma, onu... Parmak güreşi bu.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, 1 Kasım'da vatandaş size...

BAŞKAN – Sayın Usta, çok teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır teşekkür etmeyin, bitirmedim.

BAŞKAN – Edeyim efendim, niye etmeyim?

ERHAN USTA (Samsun) – 1 Kasım'da vatandaş kendi kaynağına, kendi parasına sahip çıkılsın diye eğer size de oy verdiyse bunun için oy vermiştir. Yani vatandaş bizim kaynaklarımızı çarçur edilsin diye vermemiştir. Bunu böyle yorumluyorsanız bu çok yanlış olur.

Şimdi, bizim söylediğimiz şeylerin, yaptığımız teknik izahatların hakikaten yanlış olduğunu düşünüyorsanız lütfen bir izahat yapın. Yani bu söz herkese açık, hele hele Bakanlığın ve Sayın Bakanın bu konuda izahat vermesi lazım. Şu ana kadar bir izahat yapılmadı. Tek yapılacak izahat, neyin üzerine gidiyorsak... “Ya, onda olmaz da belki öbürü olur, ya, daha bakmadık, e çalışacağız, bakacağız, edeceğiz.” şeklindeki şeyler izahat değil. Burada bürokrasinin en tepesindeki kişi müsteşardır. Ben müsteşarın lafına itibar ederim. Ha onun öyle çıkması gerekmiyor ama herhâlde en yakın olacağını düşündüğü bir şeyi bize söylemiş olması lazım Sayın Müsteşarın yani bir asgari ücretin burada makul olabileceğini düşünerek. Elbette siyasi takdir yarın bir gün onun altında olur, üstünde olur. Ama bunun, işte bir şeyin üzerinden konuşmamız lazım. Yani hiçbir şeyin üzerinden konuşmayacak mıyız biz burada? Zaten eleştirdiğimiz şey de o. Yani hiçbir sınırı olmadan bir yetki olur mu arkadaşlar? Nihayetinde “Tüyü bitmemiş yetimin hakkı var.” diyoruz değil mi devletin kaynağında? Yani beytülmal diyoruz değil mi buna? Yani bunun kullanımıyla ilgili bir karar vereceğiz, bunu oylayacağız. Yani bununla ilgili hiç mi kriter olmasın? Dolayısıyla, bunlara bakmak lazım.

Ben, Sayın Başkan, karşılaşacağımız maliyetin kabaca 1 milyar TL'ye kadar gittiğini, kamu artı özelde, görebiliyorum, bakın bunu yaşayacağız. Kamu artı özelde 1 milyara kadar bu maliyet gidebilir. Hele hele özelde yaptığımızı emsal olarak kamuya da sonra yansıtmaya başlarsak... Yani ben tabii şimdi burada sektörün -bu sektörel komisyonda tartışılmadığı için- bununla ilgili şikâyeti nedir, kamuya verdiğimiz bu şeylerle ilgili hani beklenti karşılandı, karşılanmadı, maliyetler ne oldu, insanlar iflas edecek mi, işçi çıkaracak mı, çıkarmayacak mı o detaylarını filan bilmiyorum. Ama şu anda beklenti, konuşulanlardan bizim çıkardığımız, bu maliyetler önümüzde, zaten 300 küsur milyon cepte özel tarafın, bakın onu görün, onu göreceğiz, yaşayacağız, diğer tarafa da bunun çıkma ihtimali var.

Bu çerçevede ben bir yorum yapılmasını, bunlara karşı sağlıklı bir değerlendirme yapılmasını ve bir cevap beklediğimi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 38

Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkanım, benim demin kastetmek istediğim hadise şuydu: Zaten 6552 sayılı Yasa'nın maddeleriyle bu özel sektör-kamuyla ilgili konuda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiş. Bakanlar Kurulu da bununla ilgili bir Bakanlar Kurulu kararı çıkarmış. Bakanlar Kuruluna verilen yetki çerçevesinde Bakanlar Kurulu her türlü kararı yeniden çıkarmaya yetkili. Yani o kararı iptal eder başka bir karar çıkarır, orada bir sıkıntı yok. Yani bunu oraya buraya teşmil etmek gibi yani özeli kamuya, kamuyu teşmil etmek gibi bir hadise yok. Burada da biraz sonra verilecek olan şey Bakanlar Kuruluna yetkidir. Ama Bakanlar Kurulu bunu bir asgari ücret mi yapar, yarım asgari ücret mi yapar, ton başına mı yapar, o, Bakanlar Kurulunun takdirine kalmış bir şeydir. Bakanlık yetkilileri, üreticiler vesaire o büyük bir çalışma neticesinde ortaya çıkacak bir hadisedir. Yani burada her şeye de ön yargılı bakmamak lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel...

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, burada ön yargı filan yok. Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta, Sayın Günel söz...

ERHAN USTA (Samsun) – Ortağız ya biz burada, şeyi ortak kullanıyoruz, açılmışken... Yani bunu...

Şimdi, Allah aşkına, ben böyle bir şeyden çok rahatsız oluyorum, onu söyleyeyim. Ama, illaki bana cevap vermek durumunda değilsiniz Beyefendi, Sayın Milletvekili. Yani bu bizim söylediklerimizin karşılığında verilmesi gereken... Ben yirmi altı yılını devlete verdim. Bir Bakanlar Kurulu ne olur, neler yapılır Bakanlar Kurulunda, bunları çok iyi biliyorum. Benim elimden binlerce Bakanlar Kurulu geçti. Yani şimdi ondan sonra...

Zaten ilk itirazımız usulden, sabahtan beri konuştuğumuz şey, Bakanlar Kuruluna bu kadar yetki verilmemesi gerekir, Anayasa'ya aykırıdır bu diyoruz. Şimdi bunu benim karşıma çıkarıyorsun, burada hesap kitap yapmadan...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Biz söylemezsek zaten jeton düşmüyor ki. Bir tarafta 17 lira, bir tarafta 100 lira. Biz söyledik jeton düştü de rakam çıkartıyorsunuz.

BAŞKAN – “Jeton”u alalım geri. “Jeton”u aldık geri.

Sayın Usta, “jeton”u geri aldım ben.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani o hesabı kim yaptı, 17-100 lira hesabını?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sabahtan beri onu tartışıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Kim yaptı o hesabı?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hesap yapılmış, ortaya konulmuş.

ERHAN USTA (Samsun) – Kim koymuş hesabı?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ben bilmem.

ERHAN USTA (Samsun) – O hesabı ben ortaya koydum.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Öyle bir hesap olmayacağını bilmeniz lazım. Ben söyledikten sonra bir şeyler söylediniz demek istiyorum ben de.

ERHAN USTA (Samsun) – Neyse yani... Tamam, ben muhatap almıyorum. Muhatap almamak en güzeli. Muhatap almıyorum, hiçbir şekilde muhatabım olamaz bu konuda.

Bu hesapta bir yanlışlık varsa Sayın Ali Rıza Alaboyun bize söyleyin. Yani birinde 17 lira veriyoruz ton başına. Ben nihayetinde üretime bakarım. Bir kriter üretimdir daha doğrusu. Şimdi, işçi başına da bakılsın. Bak, mesela o hesap da bize verilmedi. Şimdi bu 8,059' luk üretimde yaklaşık 139,2 milyon lira. Buradaki toplam işçi miktarı ne kadar? Verdiğimiz desteğin işçi başına olan şeyine bir de orada da bakalım. Yani, şimdi bunlara böyle her bir tarafından bakılması lazım. Burada bir çarpıklık var, ben bu çarpıklığı ortaya koymaya çalışıyorum. Burada bir yanlış... Yani buna teknik bir cevap verilmesi en uygun yöntem olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Usta, mikrofonu kapatmadan bir düzeltme daha yapalım. “Elimden binlerce Bakanlar Kurulu geçti.” dediniz, herhâlde “Bakanlar Kurulu kararı geçti.” demek istediniz değil mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, tabii canım.

BAŞKAN – Onu düzeltelim çünkü alınganlık olmasın.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır canım, öyle kimsede bir şey olmadı. Tabii siz çok deneyimli olduğunuz için...

BAŞKAN – Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vallahi arkadaşlar, tartışıyoruz tartışıyoruz, işin dinî konuya gelmesi normaldir çünkü...

ERHAN USTA (Samsun) – Gidecek bir yer kalmadı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Kalmadı kaldı” meselesi değil de bu kömür işi netameli bir iş. Sayın Başkan iyi biliyor, onun için konuyu kapatmaya çalışıyor. O işte brifing alırken geçen sene ne tür yol kazalarına yol açtığını tırnak içinde söylüyorum, Sayın Genel Müdür de iyi biliyor. Burada Bülent Bey'e kızıyor ama Bülent Bey'e niye bunları sorduğunu o da biliyor, Bülent Bey'in geçen sefer neler söylediğini de, Mehmet Günel'in da neler söylediğini de burada olan arkadaşlar, Sayın Genel Müdür, Sayın Başkan, Sayın Kuşoğlu ve ben ne olduğunu gayet iyi biliyoruz.

BAŞKAN – İyi biliyoruz, evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Gayet iyi biliyoruz. Bize böyle yuvarlak laflarla bir şey anlatmayın, anlattıkça işin cılkı çıkıyor, özeti bu.

Burada söyledik, demin sordum, 3 milyon küsur... Sayın Bakanım hepsine cevap verecek. Ben şimdi bekledim ki...

BAŞKAN – Her cevap, her söz işi uzatıyor, onun için söz vermeyeceğim Sayın Bakan.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sıkıntı yok. Yok yok yani ben doğrudan zaten Sayın Bakana söyleyeceğim, geçen sefer olmadığı için bilgilensin diye söylüyorum zaten.

Sayın Bakanım, burada geldik, yine bilgi istedik yine bilgi eksik geldi, yine bilgi istedik yine bilgi eksik geldi, yine bilgi istedik yanlış bilgi geldi. Sonucunda Bakan buraya geldi oturdu. Ermenek'ten de gelmiş öfkeli bir şekilde, yorulmuş, arkadaşlar da kendini parti içinde hırpalamışlar. Dolayısıyla buraya gelen bilgide "Vardır yoktur, vardır yoktur." diye kavga ettik.

Benim demin size sorduğum, arkadaşların TKİ'yle ilgili kısmını verdiği şey buradan kaçırılan korsan maddeydi. Defalarca burada konuşmamıza rağmen, o günkü Komisyon Başkanımız Sayın Berber'e sormama rağmen, "Bundan kaç firma faydalananacak, ne kadar para gidiyor?" dememe rağmen, "Efendim 9 firma var, efendim 32 milyon var." dediler, bana bir türlü listesi gelmedi. Grup başkan vekilleri defalarca burayı arayıp söylediler, o kanun maddesini geri çektiydik. Aşağıda masum Soma madenindeki, şimdi konuştuğunuz fiyat farkı kamuya verilenlerle ilgili... Hâlâ arkadaşlarımız içinde maddenin olduğunu bile bak bilmiyor. Niye? Çünkü, onun Soma'yla alakası yok. İkinci fıkrasına koydunuz, gece yarısı korsan maddeyle geçildi. Sorduk, tartıştığımız... "Yönetim kurulu kararı var" dedi, "Yok." dedik "Var." dedi "Yok." dedik, burada Bakanla birbirimize girdik. Sayın Genel Müdür gayet iyi biliyor. Karar dedikleri şey Genel Müdüre verilen hukuksuz yetki.

BAŞKAN – Yok, hukuksuz değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 2016'da, 2018'de bitecek sözleşmeleri kalkar siz iki sene önceden uzatırsanız biz sizin söylediğiniz hiçbir şeye inanmayız. Özeti bu. Bize ona cevap veremezseniz, bize "Yönetim kurulu kararı var." deyip Bakan burada getirir yönetim kurulu kararı yerine bizim elimize sadece genel bir yetki verirse biz sizin söylediğiniz hiçbir beyana, buradaki maliyet hesaplamasına, hele hele böyle her soruşun arkasından da yuvarlak bir şekilde onu söylerseniz inanmayız. Olan güzelim kömür sektörüne olur. Gideriz ondan sonra da Rusya'yla kriz çıktı ne yapalım? Elindeki kömürleri kullanmazsan her seferinde doğal gaz çevrim santrallerine gider, kurulmasına müsaade edersen böyle de sürünürsün, bunun özeti bu. Yani kalkıp bir sürü gereksiz şeyleri konuşmayın, varsa bir şey anlatın, yoksa deyin ki kardeş, biz karar verdik, kafamıza göre yaparız, siz burada konuşur konuşur durursunuz, biz kanunu çıkarırız, Bakanlar Kurulu da kafasına göre yapar diyen işi kapatın, fazla konuşacak başka bir şey yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir saniye...

Başkanım...

BAŞKAN – Efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Çok güzel oyluyorsun da Bakan orada düğmeye bastı, "Cevap vereceğim." diyor, Bakan Yardımcısı diğerine söz verdi.

BAŞKAN – Burada yanmıyor ki ya.

ERHAN USTA (Samsun) – O kadar soru sorduk.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, iki saattir diyor ki: "Cevap vereceğim." "Ben de konuşacağım." dedi.

BAŞKAN – Açayım, canım, Allah Allah, fark etmez, maddenin geçmiş olması açıklama yapmamasını şey yapmaz ki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne kadar haklı olduğumuzu öyle bir teyit ediyorsun ki Allah razı olsun, sözlerimizin tamamının doğru olduğunu tescillemiş oldunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) - Söz istemedik.

BAŞKAN – İstemediniz, peki.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, söz istememe değil, biz soru sorduk, biz cevap istiyoruz.

BAŞKAN – Onların hepsini cevapladılar efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hiçbirisi cevaplanmadı efendim.

BAŞKAN – Ben cevaplamadıkları bir şey görmedim.

On dakika ara veriyorum birleşime.

Kapanma Saati: 18.32

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.02

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Sözçü Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Komisyonumuzun 7'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi, 20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(4) Kamu payı %50'den az olan ve Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlere ilişkin ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen bağımsız denetim raporları Sayıştay'a gönderilir. Sayıştay, kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunar."

BAŞKAN – Önergeler dağıtıldı.

Madde üzerinde söz isteyen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Önce bu konuda bir bilgi alalım ilgili kurumdan.

BAŞKAN – Kim bilgi verecek Sayın Bakanım?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Önerge sahibi olarak ben bilgi vereyim isterseniz, önerge benim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bence kurum bilgilendirsin, önerge sahibi olarak her zaman bilgi verebilirsiniz, bir de kurum bilgi verirse...

BAŞKAN – Borsa İstanbul'dan var mı kimse?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Ben varım Sayın Başkan.

Demir zaten satışmadan dolayı... Ama Aykut Bey gitmiş.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, görüşülmekte olan önerge...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şu anda önergeye geçmedik, şu anda maddedeyiz.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Ha, önerge diye ben... Çok affedersiniz. Ama madde de önergeyle aynı içerikte olduğu için...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yok, değişiyor.

BAŞKAN – İsterseniz, uygun görürseniz önergeyi okutup onun üzerinden mi devam edelim?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Zaten bunun üstünde yeteri kadar konuştuk.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum o zaman:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 20'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Mustafa Turhan
İzmir

MADDE 20- 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 4'üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(4) Kamu payı %50'den az olan ve Borsa İstanbul'da işlem gören şirketler ile bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıklarının denetimi, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve Sayıştaya gönderilecek bağımsız denetim raporları esas alınarak yapılır. Sayıştay, kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunar."

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turhan.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin malumları olduğu üzere, daha önce Sayıştay Kanunu'nda yapılan bir değişikliğin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesiyle burada bir düzenleme yapma ihtiyacı, daha doğrusu zarureti hasıl oldu. Gerçekten de kanunun payının yüzde 50'nin altında olduğu şirketlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yapılacak denetimin ne şekilde yapılacağını düzenlemek üzere bu önergeyi ben sundum.

Şimdi, burada, bu maddeyle ilgili tartışmalar yapılırken ben bunları dikkatle izledim. Bir kere, şunu çok açık ve net bir şekilde söylememiz lazım: Sanıyorum hiçbir milletvekili, Türkiye Büyük Millet Meclisinin hiçbir mensubu devlete ait, dolayısıyla da toplumun geneline ait bir iktisadi değer, bunun kullanımının denetim dışı kalmasını asla istemez, böyle bir şeyi amaçlamaz, içinde böyle bir niyet barındırmaz. Fakat tabii, bu denetimin nasıl yapılacağı da son derece önemli. Burada da bir taraftan millet adına hareket

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 41

eden, kamu adına, kamunun haklarını ve menfaatlerini koruyan, devletin iktisadi faydasını gözetken bir faaliyetin yürütüldüğünün yeterli güvence altına alınması gerekirken ama bir taraftan da hani, tıpkı maliye teorisindeki vergide ekonomiklik ilkesi gibi, yapılan işin, yapılacak denetim faaliyetinin oradan sağlanacak yararları ilintili, nispetle orantılı olması da sanıyorum ki hepimizin kabul edeceği bir husustur.

Şimdi, dikkat edileceği üzere, maddede ifade edilen denetim yöntemi, sadece payları Borsa İstanbul'da işlem gören halka açık şirketlerle ilgilidir. Şimdi, müsaade ederseniz, ben inanıyorum, burada birçok değerli milletvekilimiz bu konuyla ilgili bilgi sahibidir ama bu konuya bu kadar vâkıf olmayan arkadaşlarımız için ben bir kere, Borsa İstanbul'da payları işlem gören bu şirketlerin faaliyet esaslarını ve hâlihazırda tabi oldukları denetim yöntemlerini kısaca arz etmeye çalışayım. Şimdi, bildiğiniz gibi, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, payları borsada işlem gören şirketler kurumsal yönetim ilkelerine uymak mecburiyetindedir. Bu kurumsal yönetim ilkelerinin de temeli, dünyada kabul edilmiş, genel kabul görmüş, uygulamada defalarca geçmişte içine düşülen hatalardan da dersler çıkarılarak yapılandırılmış bu ilkeler, temelinde pay sahiplerinin tamamının haklarının, menfaatlerinin gözetilmesini, buraya yatırım yapacak olan herkesin şirketin faaliyetleriyle ilgili, şirketin hesaplarıyla ilgili gerçek bilgiyi tam, eksiksiz, doğru ve anlaşılabilir bir şekilde ve herhangi bir maliyete katlanmadan erişilmesini temin etmeyi amaçlar.

Ayrıca, Borsa İstanbul'da payları işlem gören şirketlerin -borsa mantığı sebebiyle- değerleri neredeyse anlık olarak piyasada ortaya çıktığı için bu şirketler çok güçlü bir rekabet ve şeffaflık baskısı altında faaliyet gösterirler. Yani halka açıklığın, payların borsada işlem görmesinin gerçekten şirketlere kattığı çok önemli değerler vardır. Burada tabii faaliyet gören şirketler yine aynı kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde, dönemselsel olarak, senede bir kere değil, en az senede iki kere yine Sermaye Piyasası Kurulu tarafından lisanslanmış bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenirler ve bu raporlar kamuya da açık hâlde getirilir. Aynı şekilde, biliyorsunuz, bu şirketlerin genel kurulları da çok özel birtakım hususlara tabidir. Genel kurulda paydaşların birisi bile herhangi bir konuda bir itirazda bulunursa mahkemeye gidip hakkını arama imkânı olduğu gibi, aynı zamanda açıklanması istenen her türlü bilgiyi, belgeyi de talep etme hakkına sahiptir. Yine bu şirketlerde Türk Ticaret Kanunu'nun getirdiğine ilave olarak mesela riskin önceden saptanması gibi, mesela denetim gibi, mesela kurumsal yönetim gibi konularla ilgilenmek üzere de yönetim kurullarının içerisinde özel komiteler oluşturulur ve bu komiteler, bu komitelerin üyeleri bu hususlarla ilgili bizzat ve şahsen de sorumluluk taşırlar. Yine aynı şekilde, bu şirketlerin iç kontrol ve denetim sistemleri vardır ve bu iç denetim sistemleri de yine yönetim kurulundaki denetim komitesine raporlarlar yani bu anlamda da yönetim ile denetimin bir ayrışması sağlanmış olur. Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, payları Borsa İstanbul'da işlem gören bir şirket için gerçekleştirilen bağımsız denetim raporu bütün bu hususları içerir yani herhangi bir anonim şirketin bir yeminli mali müşavir tarafından denetlenmesi gibi bir denetim değildir bu. Mesela, o denetim raporunda mutlaka şirketin ve varlığının maruz kalabileceği riskler risk komitesiyle, riskin önceden saptanması komitesiyle birlikte görüşülmek suretiyle tespit edilir ve bunlar da mutlaka genel kurulda bütün paydaşların bilgisine sunulacak şekilde hazır edilir. Şimdi, Sayıştayın bu payları, borsada işlem gören ve kamu payının yüzde 50'nin altında olduğu işletmeler ve bunların doğal olarak iştirakleri ve bağlı ortaklıklarıyla ilgili yapacağı denetimde, hâlihazırda zaten bağımsız denetim şirketlerinin yaptığı denetim Sayıştay denetiminin sağlayacağı güvencenin tamamını sağlamaya yeterli bir temel teşkil eder. Bu bakımdan da, Sayıştayın, kendisine sunulacak bu bağımsız denetim raporlarını esas alarak bir rapor hazırlaması son derece makul, yeterli güvenceyi sağlayacak, herhangi bir şeyin denetim dışında kalmasına imkân vermeyecek bir kapsam ve muhtevadadır.

Bunun dışında bir şeyi biz önerecek olursak, bakın, ben toplantıdan önce de ayaküstü sohbet ettiğim bazı değerli milletvekilleriyle bu durumu paylaştım. Şimdi, bakın, somut bir örnek vereyim: Bildiğiniz gibi, Ziraat Bankasının tamamı hazineye aittir. Ziraat Bankasının "Ziraat Yatırım" ismiyle iştiraki olan, bağlı ortaklığı olan bir aracı kurumu, yatırım bankacılığı faaliyetlerini yürüten bir aracı kurumu vardır. Yine bu Ziraat Bankasının "Ziraat Portföy" adında bir portföy yönetim şirketi vardır. Bu şirketler, söz gelimi Ziraat Portföy Yönetim Şirketi borsada payları işlem gören herhangi bir şirketin paylarını dilediğinde satın alabilir, satabilir, buradaki ortaklık yapısını değiştirebilir. Şimdi, şayet biz bununla ilgili böyle bir düzenleme yapmazsak muhal farz, kendisindeki bireysel emeklilik fonlarını yönetmek için ya da Ziraat Bankasının yatırım hesabı müşterilerinin kendisine yatırmış olduğu yatırımları değerlendirmek için, Ziraat Portföy, söz gelimi, Garanti Bankasından, Akbanktan, Arçelikten, herhangi birisinden belli bir miktarda hisse senedi satın aldığı zaman yatırım amacıyla, burada kamunun dolaylı pay sahipliği durumu çıkacak ortaya. Ve şayet biz buna böyle bir düzenleme çerçevesi oluşturmazsak Sayıştayın gidip orada belli bir miktarda kamu payı vardır diye Arçeliği, Garanti Bankasını, Akbankı, onun faaliyetlerini denetlemesi gibi bir durum ortaya çıkacaktır. Hâlbuki yapılması gereken şudur: Sayıştay burada denetleme yaparken bu şirketlerin genel kurullarına pay sahibi sıfatıyla katılacak olan hazine ya da hazine temsilcisinin orada kullandığı oyları, oradaki tavırlarını kuşkusuz denetlemelidir, ortaklık hakları çerçevesinde denetlemelidir ve denetimi de zaten hazineye ilişkin yaptığı denetim sırasında, esnasında yerine getirmektedir. Diğerleriyle ilgili de, bu dolaylı pay sahipleriyle ilgili de şayet işletmenin payları Borsa İstanbul'da işlem görüyorsa zaten halka açık bir şirket olarak, zaten kurumsal yönetim ilkelerine tabi bir şirket olarak, zaten Sermaye Piyasası Kurulunun denetimine tabi bir şirket olarak, düzenlenen uluslararası standartlardaki bağımsız denetim raporlarını esas alarak bu raporlar üzerinden, yine kuşkusuz Sayıştayın hazırlayacağı veya o raporlarda ilgisini çeken, gerçekten kamunun menfaatlerinin haleldar olduğu kanaati uyandıracak bir şey varsa, ayrıntılı denetim yapmasına tabii ki engel hiçbir şey yok. Ama bu çerçevenin ben mahzurları ortadan kaldırdığını ve ileride, gerçekten pratik uygulamada karşı karşıya...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mahzur olarak neyi görüyordunuz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Mahzur olarak Bülent Bey, yani Ziraat Portföy Yönetim Şirketinin Garanti Bankasından 400 lot hisse satın alması neticesinde yüzde 100'ü hazineye ait bir ortaklığın buraya iştirak etmesi dolayısıyla, o şirketin de Sayıştay tarafından denetlenmesi gibi, diğer kamu kurumları gibi bir durum ortaya çıkar.

Dolayısıyla, ben bu önergede çizilen çerçevenin hem kamunun haklarının ve menfaatlerinin korunması bakımından hem de uygulamada karşılaşılabilecek mahzurların giderilmesi bakımından uygun ve yeterli olduğunu düşünüyorum.

Saygılarımla arz ederim efendim. Teşekkür ederim.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Aracı kurumun aldığı hisse senedini kurum hangi hesaba alıyor? Bunu ortaklık olarak görüyorsunuz.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Şimdi, efendim, portföy yönetim şirketleri ve aracı kurumlar kendi nam ve hesaplarına, müşteri nam ve hesabına ya da müşteri namına kendi hesabına işlem yapabilirler biliyorsunuz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bunu biliyorum, ben de aracı kurum yönettim de onun için. Bu bir ortaklık hesabına girmez, onu o şekilde... Mümkün değil.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Hayır, hayır. Ziraat Portföy kendisi mesela Ziraat Yatırım adına bu işi yapabilir. Onun da yüzde 100'ü Ziraat Bankasına ait.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yapar ama ortaklık olarak girmez o.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Oradan da dolaylı kamu ortaklık durumu çıkar ortaya.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Öyle bir sonuç ortaya çıkmaz ondan, portföy yönetim şirketinin aldığı hisse senedinden.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Kendi nam ve hesabına yaparsa çıkmaz mı diyorsunuz?

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Çıkmaz.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Nasıl çıkmıyor? Yüzde 100'ü hazineye ait...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sonuçta portföy yönetim şirketinin...

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, mikrofona konuşursanız kayda girsin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anlatsın hepsini de sonra bir bakalım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam, evet, buyurun.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Anlatıldı ve bitti zaten. Teşekkür ederim. Bir soru sordunuz, o soruya cevaben ben söz aldım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, bu, dayanak olmaz bu konuya.

BAŞKAN – Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, görüştüğünüz konu, görüştüğünüz kanun maddesi Anayasa'da düzenlenen bir kurumla ilgili olarak, anayasal bir kurumla ilgili olarak Anayasa Mahkemesinde daha önceden iptal edilen bir madde olmasaydı, Sayın Turhan'ın yaptığı açıklamalar değerlendirilebilirdi böyle bir kanunun görüşülmesi sırasında. Burada söz konusu olan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkının gereği olarak denetim yetkisini kullanıracak, aracılığıyla kullandığı Sayıştayın işlevinin yerine getirilmesiyle ilgili bir madde, olay bu. Bununla ilgili olarak 6085'te yapılan değişiklik Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, orada da aynen bu düzenlemedeki ifadeler yer almış: Kamu payı yüzde 50'nin altında olan kuruluşlarda, iştiraklerde bu şirketlerin bağımsız denetim kuruluşları tarafından inceleneceği ve bu raporların da Sayıştay raporuna bağlanarak Meclisin bilgisine sunulacağı... Bu bilgisine sunulma olayının altını özellikle çizmek gerekiyor, bilgisine sunulmak. Anayasa Mahkemesinin bu konudaki kararı net. Bunu özel olarak okumak istiyorum çünkü bunun üstünde fazla tartışıldı ama hiç değilse bu, tutanaklara tam olarak geçsin. Anayasa Mahkemesinin iptal kararının en son paragrafı aynen şöyle: "6085 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde Sayıştayın denetimine tabi kurum ve kuruluşlar arasında sermayesinde kamu payı bulunan ve özel kanunlarla kurulmuş anonim ortaklıklar ile maddenin (a) bendinde sayılan idarelere bağlı veya bu idarelerin kurdukları veya doğrudan ve dolaylı olarak bunların ortak oldukları her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler de sayılmış olmasına rağmen -bunlar tek tek sayılmış Sayıştay tarafından denetlenecek diye- dava konusu ibarede alınan bu kuruluşların Sayıştay tarafından denetlenebilmesi için bunların sermayesindeki kamu payının yüzde 50'den fazla olması kuralına yer verilmiştir. Bu durum, Sayıştayın anılan kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin denetim yetkisini ortadan kaldırmakta, dolayısıyla yasama organının yürütmenin bütçeyle ilgili işlemleri kanunlara uygun bir şekilde yürütüp yürütmediğini denetleme imkânını sınırlandırarak demokratik devlet ilkesine zarar vermektedir. Açıklanan nedenlerle dava konusu ibareler Anayasa'nın 2'nci ve 160'ıncı maddelerine aykırıdır, iptali gerekir." Bizim burada şu anda yapmamız gereken bu iddia nedeniyle ortaya çıkan boşluğu doldurmak. Bu boşluğu doldururken Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bu iptal gerekçesini kelimesi kelimesine karşılayacak bir düzenleme yapmanız gerekiyor. Daha doğrusu Anayasa'nın maddesi değişir, Sayıştayın denetimiyle ilgili olay tamamen farklı bir hâle getirilir, "Belki ki Meclisin böyle bir denetime bile ihtiyacı yoktur, herkesin ne hâli varsa görsün." de denilebilir, onlar ayrı ama Anayasa'nın bu maddesi, 160'ıncı maddesi burada durduğu sürece o maddede belirtilen denetim şekline tam olarak uyan, o gereksinmeyi karşılayan bir düzenleme yapmak zorundayız, bunun başka çaresi yok.

Bununla ilgili olarak yapılan düzenlemede Anayasa Mahkemesinde tartışılan çok açık bir olay var, Anayasa Mahkemesi bu denetim yani Meclisin bu denetimi "Sayıştay tarafından yapılır." derken kanunda "Sayıştay bu denetimi başka birilerine yaptırır yani taşeron kullanır." gibi bir hüküm yok, böyle bir şey yok. "Yani bunun yaptığını da kabul eder, bunun yaptığını da kabul eder." değil. "Meclis denetimini Sayıştay aracılığıyla yapar." diyor. Dolayısıyla arada herhangi bir şekilde görevlerini kendi dışındaki kurum ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

kuruluşlara yaptırabilir şeklinde bir düzenleme de olmadığına göre Anayasa 160'ıncı maddede, demek ki bunları bizzat Sayıştayın yapması gerekiyor. Bütün bu gelişmeler çerçevesinde bu geri kalmış bir olay olarak görülebilir, buna bir itirazım olmaz, bununla ilgili olarak özellikle denetim yöntemlerinin, Sayıştayın kendi içerisinde geliştireceği denetim yöntemlerinin şu andaki gelişmelere uygun şekillerde yeniden düzenlenmesi de söz konusu olabilir, bu çalışmalar da yapılabilir, bunlar için özel gruplar da oluşturulabilir. Bunlar denetimlerini Sayıştay denetimiyle ilgili olarak Sayıştayın kendi içerisinde yapacağı düzenlemelerle belki de bağımsız denetim kuruluşlarına paralel hâle de getirilebilir, bu da olabilir. Ama burada Anayasa'nın 160'ıncı maddesi duruyor ise 6085 sayılı Kanun'un 4'ncü maddesini ona uygun olarak düzenlemek zorundayız, bu kadar çünkü bunu ona göre düzenlemediğiniz zaman Anayasa Mahkemesi bunu bir daha iptal edecektir, bir daha iptal edecektir, yüz kere gitse yüz kere de iptal edecektir, olay bundan ibaret. Onun için üzerinde "Böyle olsa daha iyi olur, şöyle olsa daha kötü olur, burası çok geri kalmıştır, şurası ileri gitmiştir." gibi şeylerin hepsi geçerlidir, doğrudur ama Anayasa'nın 160'ıncı maddesi vardır, bir de Anayasa Mahkemesinin kararı vardır. Bu karara uygun bir düzenleme yapmak zorundasınız, onun dışında herhangi bir şey yapamayız, olay bundan ibarettir. Bunun teknik tartışmalarını saatlerce de yapabilirsiniz ama sonuç olarak "Sayıştay tarafından yapılır." ifadesi olduğu sürece başkasına yaptırılmaz çünkü "yaptırılır" diye bir şey yok. Yok yani olmayınca yok, o nedenle de bunun, bu maddenin Anayasa Mahkemesinin kararına uygun bir şekilde yeniden yazılarak çıkartılması işte Anayasa'yla ilgili görüşmeler sırasında da bu konunun yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyoruz ve teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, tabii, Erhan Bey'in az önce konuda söylediği gibi, "Bunlar ne tartışıyor?" diye bakıyor olabilir, biz her seferinde bu Sayıştayı tekrar tekrar tartışıyoruz çünkü ne olup bittiğinden arkadaşlarımızın haberi olmuyor. Ben öncelikle Sayın Başkan, bir konuşma yapmadan önce Sayıştaydan bir arkadaşımızın Sayıştayın yargı fonksiyonuna ilişkin bir açıklama yapmasını, yargı fonksiyonuna ilişkin bir şey bulunduğu zaman bunu hangi delillerle yargılayabileceğine ilişkin bir bilgi eksikliğim var, onu bir sorup cevap alabilir miyiz? Yani çünkü konuşmamın kalan kısmında belki farklı bir yere gidebilir, bir de yargı fonksiyonu var.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Laptop'unuzda internet yok mu?

BAŞKAN – Hayır, şimdi bilemediğim şey var, orada Kanun'da yazmayan şeyler var.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Google amcaya bir sorsan çıkar?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada var, laptoptaki çok uzun, ben sizin vaktinizi almayayım diye...

BAŞKAN – Sayın Günal, ben mikrofonu açtım, arkadaş talebinizi buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani yargı fonksiyonu var, yargılarken elindeki delilleri nereden topluyor, onu merak ediyorum?

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – Efendim, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, yargı raporu konusu, kamu zararıyla ilgili bir konu. Yargı raporunu şirketler için düzenlemiyoruz çünkü Anayasa'mız bunu amir değil, Anayasa'mızda kesin hükme bağlamayla ilgili maddenin içerisinde kesin hükme bağlamayla ilgili kurumlar arasında şirketten sayılmıyor, dolayısıyla onların kamu zararıyla ya da yargı raporuyla herhangi bir ilgisi olmuyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Hayır, şirketlerden nasıl yapıyoruz yani kamu kurumlarındaki...

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – Sayın Vekilim, belki o şirket zararı şeklinde değerlendirilebilir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kamu zararı nasıl oluşuyor?

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – Yargı raporuyla bağlantılı bir husus olmuyor.

BAŞKAN – Kamuda nasıl yapıyorsunuz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kamu zararı tespit edilip yargıya verilirken?

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – Kamuda belgelendiriliyor, tabii hukuka aykırı hususlar belgelendirilir, bunlar bir rapora bağlanır, daha sonra Sayıştayda yargı dairelerinde yargılanır bunlar, karara bağlanır ve ilam çıkar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani kamu zararının tespit edilmesi, sonra bunların yargıya nakledilmesi, yargı dairesinin buna bakması, buna karar verirken kamu zararının nasıl oluştuğunu tespit etmesi lazım, onun için soruyorum. Doğru mudur? Yani şu anda özel şirketten bahsetmiyorum ben, herhangi bir kamu kurumunu denetlediğiniz zaman kamu zararını oluşturan şeyi bulup ilgili yönetici kimse onunla ilgili dava açılırsa. Şirketlerde yargılayamıyor. Niye sordum: Arkadaşımıza teşekkür edelim, gerekli bir şey olursa tekrar sorarız, bilgi alırız.

Sayıştay aynı zamanda bir yargı erki, kamu zararı oluşurken... Şirketler şimdi dedik ki: "Bakın, şirketlerle ilgili bizim böyle bir şeyimiz yok." Peki, biz neyi denetleyeceğiz?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Merkezî yönetim...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, şimdi, İbrahim Bey'in söylediğinden merkezî yönetim bütçesi kapsamında, Hazine merkezî yönetim bütçesi kapsamında değil mi, iştiraklere kim para veriyor?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Tam da onu söyledik, Hazineyi denetleyecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hazineci arkadaşlar burada, bir de onlara soralım.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Hazineyi denetleyecek...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, hayır, Hazineyi denetleyecek, Hazineyi denetledi, Hazinesinden baktı: Ziraat Bankasına ne kadar sermaye koydum? Bu kadar, yok yani sermaye artışı yapmış, nereye gitti? Şu kadarı Ziraat portföye gitti, iştirak yaptık. Bu iştirakim verimli mi, değil mi? Kaç paralık portföy almış, kaç paralık portföy satmış? Yaptığı portföy yatırımları doğru mu? Acaba hikâyeden ihraç edilen bir özel sektör tahvillerini alıp beni zarara uğrattı mı, uğratmadı mı?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yani denetlenmiyorsa çok haklısınız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, hayır, Hamza Bey, yani biz ne söylediğimizi biliyoruz, acele etme, bir dur, sakın ol, yanında uzman arkadaş var.

Şimdi, burada bize sadece efendim halka açık şirketlerin kurumsal yönetim ilkelerine göre denetlenmesi gerektiğini söylüyor, Sayın Turhan güzel söylüyor, tamam, bunda sıkıntı yok da. Kurumsal yönetim ilkeleri çiğnendiği zaman SPK kurumsal yönetimden dolayı denetliyor mu, denetlemiyor mu?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Denetliyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Maliyeciler, Ziraat portföye gidip vergi denetimi yapıyor musunuz? Yapıyorsunuz. Bunlar kim, kamu kurumu değil mi, niye sokuyorsunuz bunları içeriye? Maliyeciler denetliyor, vergi dairesi denetliyor, SPK gidiyor halka açık şirket diye denetliyor, Sayıştay denetlemesin. Yahu denetlese ne olur? Zaten kuşa çevirmişsiniz diyorum. Söylüyorum, diyorum ki yahu, İbrahim Bey güzel söylüyor, Ziraat portföy neymiş efendim elindeki menkul kıymetler varmış, ondan dolayı sıkıntı... Yazarsın o zaman, çok basittir yani...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yazdık zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öyle değil, burada herkesi birden kapsam içine sokup...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Hayır, sadece borsada payla işlem yapamazsınız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yahu anladım da, senin verdiğin örnek menkul kıymet alım satımı yapıyordu Sayın Turhan, ben söyleyeyim. Şimdi, Türk Hava Yolları menkul kıymet alıp satıyor mu?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Alıp satar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – TÜRK TELEKOM menkul...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Alıp satar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yahu, o kendisi sadece... Arkadaş, adamın, işgal konusu o mu, onu söylüyorum yani? Değil, işgal konusu itibarıyla alıp sattığı menkul kıymetin neyini inceleyecek adam, kâr mı yaptı, zarar mı yaptı diye bakarsın? Yani söylediğim gerekçeye bir şey anlayamadım. Kusuru bakma, sen Borsa Başkanı olmadan önce ben kurumsal yönetim lisansı sahibiydim, hâlâ öyleyim, SPK'dan aldım. Para banka, finans Hocasıyım. Yani, güzel söylüyorsun, kurumsal yönetim ilkeleri var, her yerde var. Kurumsal yönetim ilkelerine uysan zaten bu sıkıntı çıkmaz ki ya. Sayıştay denetlediği zaman kabak gibi raporunu sana verir. Sayıştay da denetliyor. INTOSAI kriterleri var. Yani, illaki "uluslararası kriter" diyorsan onların da INTOSAI kriterleri var, onlar da ona uygun denetim yapıyorlardı; AKP Sayıştaya darbe yapınca kadar yapıyorlardı eksik de olsa, kanun yoktu, gene yapıyorlardı. Şimdi ne oldu? Getirdiniz, "Efendim, bize ellemesin, orayı denetlemesin." performans denetimi sadece "Tablolar düzgün mü, kanuna, şurasına uymuş mu?" Ee, vergi, buradaki verimlilik, etkinlik ne oldu, tutumluluk ne oldu? Neyini denetleyeceğim ben senin? Verimli çalışıyor musun çalışmıyor musun, zarar ediyor musun etmiyor musun? "Efendim, uluslararası standartlara göre, Muhasebe Standartları Kurumuna göre a maddesi a'da mı, b maddesi b'de mi; altına mı konmuş, üst maddeye mi konmuş?" Onu ne yapacağım ben ya? Yahu, şimdi buradan okuyayım bağımsız denetimi, istiyorsanız, vaktiniz varsa; ne olduğunu, neleri içerdiğini okuyalım. Sayıştayın yaptığı denetimle o aynı mı? Allah rızası için yani. Ya, deyin ki: "Kardeşim, biz denetim kapsamı dışında kalacağız." Kulağınızı buradan gösterip de yok "Yüzde 50'nin altında olanlar orada olsun, üstünde olan burada olsun..." Öyle şey olur mu ya? Hakikaten yani garip ya. 3 defa, 4 defa AKP Hükûmeti Sayıştaya darbe yaptı, 2'si Anayasa Mahkemesinden döndü, birisi geri çekildi. Bir kere bunları tartışmadan böyle geldik, Sayıştaya bunu kapsam dışı... İbrahim Bey o kadar güzel anlatıyor ki hiç bilmesek valla inanacağız yani. Masum bir şekilde "Bunlar halka açık." Yani, yüzde 50'sinden fazlası halka açık olan ne olacak? Yüzde 50'sinden fazlası kamuda olan ne olacak? O da halka açık, aynı kriterler onun için geçerli değil mi Sayın Bakan? O da halka açık şirket.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Onunla ilgili Anayasa maddesi var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yahu sizin Anayasa'yı dinlediğiniz mi var, onu da getirir değiştirirsiniz yani Anayasa değişiklikleri var, içerisinde koyarsınız. Yani "Anayasa'dakini değiştirmeden ben bu Anayasa'yı tanımıyorum." diyen bakanlar hâlâ Bakanlar Kurulunda devam ediyor. "Anayasa'yı tanımıyoruz." diyor, "Anayasa bozuk." diyor, adam uymuyor yani şimdi oralara girersek siyaset yaparız, ben teknik şey söylüyorum. Sayıştayı zaten kuşa çevirmişsiniz, bundan bile neden korkuyorsunuz, hâlâ anlamadım. Hangi şirketin ne sorunu var ki, neyin görülmesinden çekiniyorlar? Ne yapacak? Yani, Maliyenin gördüğü şeyi Maliye bürokrasisi geriye, dışarı götürüp satmıyor da Sayıştaydakiler satacak mı yani? Ne olur yani incelediği zaman? "Efendim, rekabetmiş.", "Efendim, halka açıkmiş.", "Efendim, bilgileri." Ya, bunları geçin ya. Yani, devletin bir birimindekiler alıyor, onları gizli tutuyor da... Şuna benziyor: Biz buraya geliyoruz, diyoruz ki: "Arkadaşlar, şunu bize de söyleyin." "Söyleyemeyiz." "Kimin adına denetim yapıyorsunuz?" "TBMM adına, Plan ve Bütçe Komisyonu adına." "Ee?" "Onları söyleyemeyiz." Ne yani, şimdi oradaki memur bilecek, biz burada bizim adımıza denetim yapılan sonucu görmeyecek miyiz, bu nasıl bir anlayıştır? Ha, zaten raporlar kuşa dönüyor. Ben şunu anlıyorum: Raporlar zaten kuşa dönüyor ama bir denetim raporu yapılırken o, arşivde duruyor. Her ne kadar Rapor Değerlendirme Kurulunda kuşa çevrilse de yarın birinin eline geçiyor, burada da bunları getiriyor, muhalefet kullanıyor, yarın da iktidar olur, sorgularlar diye mi korkuyorsunuz, anlamıyorum yani bu denetimden ne zarar olur, gerçekten bunu hâlâ anlayabilmiş değilim. Ben çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 45

net bir şekilde söylüyorum, bu kanunun bu maddesi gereksizdir, daha önce de tartıştık, arkadaşlarımız aşağıda torbadan çıkardılar. Bu hâliyle, hele hele bu hâliyle, böyle yani ne olduğu belli olmayan bir şekilde bilgi verir değil. Yani, adına denetim yaptığı kuruma sadece usulen özetini getirip bilgi vermesi kadar saçma sapan bir şey yok. Normal şartlarda gelen raporları göreceksiniz. Arkadaşlar, gittiğinizde bakın, yeni gelen arkadaşlarımıza, Sayıştay raporlarının içine bakın; bütçeyle ilgili geldi, 2014 yılı kesin hesap raporları. Sadece ve sadece şunu yazıyor: İşte “Şu, şu, şu şeyler incelendi, hukuka uygundur, uymayan bir durum yoktur.”, bu kadar. 3-4 tane göstermelik olanı Rapor Değerlendirme Kurulu almış; göstermelik olanı, böyle fazla suya sabuna dokunmayanların da bazılarını koymuşlar. Bazıları da hiç yok, demek ki orada hafif bir şey bulamamışlar, böyle geçmiş. Tek tek size bütçe sürecinde bunları göstereceğim yani ne işe yaramadığını, nasıl kuşa çevrildiğini tek tek bütçe sürecinde göreceğiz. Yani, bu kurumların raporları geldi, odamızda şimdi balyalanmış vaziyette duruyor. Geçen geçici bütçe geldiğinde 1-2 tanesini okuduğumu gösterdim. Onun için, burada, bakın, bize işte “Efendim, şurada şöyle olur, burada böyle olur.” demeyin. Denetimden korkmayın. Şeffaflık, kurumsal yönetimin en önemli şeyi şeffaflık, güzel. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun en önemli şeyi hesap verebilirlik, şeffaflık. Peki, nerede hani, niye korkuyoruz? Söylediğimiz, kurumsal yönetimin en önemli şeylerinden birisi. Demin aynen söylediği gibi, şeffaflık. Ne şeffaflık? “Ortakların her şeyi görmesi.” diyor, “Ortaklara bir rapor sunulması.” Peki, bu şirketleri denetleyen, denetleme hakkını Sayıştaya devreden, bütçe hakkı olan Meclise yok, oraya geldi mi şeffaflık yok. Bu anlayış çok doğru bir şey değil. Bence, Sayın Temizel’in dediği gibi, bu hâliyle bunu tartışmak doğru değil. Hele hele böyle şeyleri bir torbanın arasına sıkıştırıp lütfen getirmeyin. Sayıştay Başkanı buraya gelsin, ne söylüyorsa anlatsın; ilgili daire başkanları da gelsin, biz de burada konuşalım, bunları ayrı bir kanun olarak çıkartalım. Bak hep aynı yapıyorduk. Bir oradan, bir buradan yaparken günümüz, zamanımız boşa geçiyor. Arkadaşlar, onun için Sayıştaya darbe yapmaktan artık vazgeçin, normal denetimini yapsın. Her seferinde, iptal edilen kanunları da Anayasa Mahkemesiyle inatlaşır gibi bize getirip durmayın. Bakın o Anayasa Mahkemesinin üyelerine, hepsi on üç yıllık iktidarınız döneminden kalan üyeler, bir kısmı da, büyük bir kısmı da Anayasa değişikliğinden sonra gelmiş üyeler. O adamların size bir husumeti mi var da iptal ediyorlar? Bir oturup düşünmüyor musunuz? Yani, bunun gerekçesini okurken bizim hissettiğimiz vicdani sorumluluğu arkadaşlarımız hissetmiyor mu, ben açıkçası garipsiyorum bazen yani biz mi yanlış anlıyoruz bazı şeyleri diye garibime gidiyor. Onun için, usulüne uygun yapalım. Gerçekten bir gerekçe varsa da bunu böyle laf kalabalığıyla burada iki satır bir şey yazıp... Yani, bunların denetlenmesinin uluslararası standartlara da bir aykırılığı yok, hukuka da aykırılığı yok. Normal şartlarda denetlenirse de zaten mekanizmayı koymuşsunuz, filtreliyorsunuz, bize gelmiyor zaten yani korkacak bir şey de yok, korkmayın öyle. İstedığınız zaman dokunuyor Sayıştay Başkanı, yazılan rapor, Rapor Değerlendirme Kurulunda kuşa çevrilip bize gönderiliyor. Onun için, bence bu raporu gerek yok. Onun yerine Sayıştaya bir talimat verirsiniz, çıkan raporları aynen bağımsız denetim raporları gibi onları size etkisiz hâle getirirler yani çok fazla bu kanunu tartışmanın bence gereği yok, çekelim diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli hazırun; ben de bu madde üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle, Sayıştayın denetim alanına ilişkin yaşanan gelişmeler hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu 2010 yılında kabul edilmiştir. Burada, Sayıştayın hem denetim yetkisi hem de denetim alanı yani denetleyeceği kurum sayısı hiç olmadığı kadar genişletilmiştir. Bunda Devlet Denetleme Kurulu ile Sayıştayın birleşmesi de rol oynamıştır. Özellikle, daha önce denetime dâhil olmayan kamu kurumları ve belediyelerin ortak oldukları şirketler de ortaklık payları da dikkate alınarak Sayıştay denetimi kapsamına dâhil edilmişlerdir.

Şimdi, maddenin değişim sürecinin değerlendirmesine gelince, burada, ilk düzenlemede, şirketlere yönelik olarak, yüzde 50’den fazla kamu payı olan şirketlerin tüm yönleriyle denetlenmesi, yüzde 50’den az olan kamu paylı şirketlerin de ortaklık hakları yönüyle denetlenmesi öngörülmüştür. Kanun ilk haliyle Anayasa Mahkemesine götürüldüğünde bu maddeye ilişkin bir Anayasa’ya aykırılık iddiası ileriye sürülmemiştir. Ardından, 2013 yılında yapılan değişiklikle, şirketlere yönelik olarak, kamu payı yüzde 50’den fazla olan şirketlerin denetlenmesi maddesi korunmuş ancak kamu payı yüzde 50’den az olan şirketler Sayıştay denetiminden çıkartılmıştır. Ardından yapılan değişikliğin Anayasa’ya aykırılığıyla Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz sonucunda 3 üyenin karşı oyuna rağmen madde iptal edilmiştir. Madde iptal edilmesiyle kanun ilk hâlinde daha kapsamlı hâle gelmiş, tüm şirketlerin kamu ortaklık payı ister yüzde 50’den fazla olsun, ister yüzde 50’den az olsun, tamamen ve tüm yönleriyle denetlenmesi durumu ortaya çıkmıştır. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı 2015 yılı Temmuz ayında Resmî Gazete’de yayımlanmış ve altı ay düzenleme yapılması için de Türkiye Büyük Millet Meclisine süre tanınmıştır. Dolayısıyla, bizim bu düzenlemeyi bu ocak ayı sonuna kadar bitirmemiz gerekiyor.

Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde şu hususlara yer verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yürütmeye tahsis ettiği bütçenin yetkilere uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Meclisin bu denetim yetkisi adına denetim yapan uzman kuruluş olan Sayıştay tarafından yerine gerilmektedir. Sayıştay demokratik devlet ilkesinin gereği olarak önemli bir fonksiyon görmektedir. Yapılan denetlemeyle kamu payının yüzde 50’den az olan şirketlerin denetim yetkisinin Sayıştaydan alınmasının Sayıştayın kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin denetim yetkisini ortadan kaldırdığı ileri sürülmüştür ve böylece Anayasa’ya aykırı bulunmuştur. Ancak burada karşı oy kullanan üç tane üye Anayasa’nın 160’ıncı maddesine atıf yaparak –ki Anayasa’nın 160’ıncı maddesi de Sayıştayla ilgilidir- ve der ki: Sayıştay merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleriyle mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlemlerini yapmakla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

görevlidir. Sayıştay'ın kesin hükümleri hakkında ilgili yazılı bildirim tarihinden itibaren... Orada süreler var, onlar bizim konumuzun dışında.

Ancak, aynı Anayasa'nın 165'inci maddesinde de "Sermayesinin yarısından fazlası -yani yarısından az olanı da kast etmiyor- doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının -yani bizim bahsettiğimiz ortaklıklar- Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir." denmektedir. Tam, şu anda yaptığımız işte budur. Yani burada...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamu iktisadi teşebbüsleriyle ilgili 165'inci madde başlığı öyle.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bu da kamu iktisadi teşebbüsü payları.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok. İktisadi devlet teşekkülü farklı bir şey.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Evet, devam ediyorum ben.

Şimdi, burada karşı oy kullanan üç üye demişlerdir ki: "160'ıncı maddenin gereklerini 2013'te yapılan düzenleme karşılamaktadır." Yani merkezî, çünkü merkezî idarenin... Bunlar da sayılmış. Merkezî yönetim nedir? Merkez teşkilatı: Cumhurbaşkanlığı, Bakanlar Kurulu, Bakanlıklar, yardımcı kuruluşlar, Danıştay, Sayıştay, Millî Güvenlik Kurulu. Taşra teşkilatları da iller, ilçeler, bucaklar, bölge kuruluşları. Yerinden yönetim kuruluşları da mahalli idareler, bunlar da özel idareler, belediyeler, köyler, hizmet kuruluşları ve üniversiteler, kamu iktisadi teşekkülleri, sosyal güvenlik kurumları, barolar vesaire gibi. Şimdi, burada kanun koyucunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kanunla Anayasa maddesinde yer almayan Sayıştaya ilave görevler verdiğini ve bu görevlerin başka bir kuruma da verilebileceğini ifade etmişlerdir. Yapılan düzenlemenin Anayasa'ya uygun olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, hukuk devleti ilkesi kamu kaynaklarının kamu yararına kullanılıp kullanılmadığının denetlenmesi gerekmektedir ancak Anayasa bunun hangi kurum aracılığıyla yerine getirileceğini belirtmemiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin de yetkisinde bırakmıştır. Yani, merkezi idareler dışındakileri şu anda görüştüklerimiz gibi. Dolayısıyla "Anayasa'nın 160'ıncı maddesinde belirtilenlerin dışındaki kamu idarelerinin ve ortaklık paylarının Sayıştay tarafından denetlenmesi bir zorunluluk değildir ve bu Anayasa'ya uygundur." denmiştir. Şimdi, yeni kanun teklifi ne getiriyor? Yeni kanun teklifi daha da bir... "Kamu payı yüzde 50'den az olan ve Borsa İstanbul'da işlem gören -Borsa İstanbul'da işlem gören ibaresi ilk defa giriyor- ve şirketlere ilişkin ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen bağımsız denetim raporları Sayıştaya gönderilir. Sayıştay kendisine sunulan" vesaire, falan... "Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar." diyor. Burada sadece BİST'te işlem gören kuruluşlarla ilgili sınırlandırma yapılmış. Yani kamu payı yüzde 50'nin altında olmakla birlikte eğer bu kurumlar Borsa İstanbul'da işlem görmüyorsa onların da denetimi tekrar Sayıştay tarafından yapılabilir hâle gelmiştir.

Sonuç olarak, artık borsada işlem görmeyen ve kamu payı olan tüm şirketler, ortaklık paylarına bakılmaksızın, isterse yüzde 1 olsun, yüzde 2 olsun, yüzde 5 olsun, ne olursa olsun, tamamen, her yönüyle Sayıştay tarafından denetlenir hâle gelmektedir.

Yapılan bu düzenleme ne kazandıracaktır? Bir: Yapılan bu düzenlemeyle Sayıştayın zaten çok olan iş yükü bir kere azaltılmış olacaktır. Çünkü, Sayıştay, genel bütçeli idarelerin tamamını, özel bütçeli idarelerden Yükseköğretim Kurulunun yüzde 91'ini, özel bütçeli idarelerin yüzde 99'unu, düzenleyici ve denetleyici kurumların yüzde 97'sini, il özel idarelerinin yüzde 98'ini, büyükşehir belediyelerinin tamamını, büyükşehirlere bağlı idarelerin yüzde 98'ini, il belediyelerinin yüzde 98'ini, ilçe belediyelerinin yarısına yakını, yüzde 43'ünü, sosyal güvenlik kurumları, kalkınma ajansları, kamu işletmelerinin tamamını denetlemektedir ve raporlarını Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermektedir.

Bu denetimlerle birlikte Sayıştay kamu payı olan şirketleri ancak kısıtlı sayıda denetleyebilmektedir. Sayıştayın iş yükü ve personel durumu dikkate alındığında kamu payı yüzde 50'den az olan şirketlerin bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesi Sayıştayın iş yükünün oldukça azaltacaktır.

Şimdi, burada arkadaşlarımız dediler ki: "Sayıştayın yaptığı denetimle bağımsız denetimin ne alakası var?" Burada Sayıştayın yaptığı denetim bağımsız denetime benzer bir denetimdir. Sayıştaya kanunla verilen yetki çerçevesinde, 5018 sayılı Kanun dışındaki kurumların sadece mali denetimi yapılmaktadır. Sayıştayın yürütmüş olduğu bu mali denetim esas olarak mali tabloların doğruluğuna ilişkin güvence vermek amacıyla yapılmaktadır. Özünde bağımsız denetim raporları da aynı amaç için hazırlanmaktadır ve Sayıştayın yaptığı denetimle benzer usul ve standartları kullanmaktadır. Nedir onlar? Denetimin planlanması, denetim kanıtlarının elde edilmesi, raporlanması ve sonuçta görülen denetim görüşleri açısından benzer usul ve standartların kullanılması. Özellikle borsada işlem gören ve Türk Ticaret Mevzuatı veya Sermaye Piyasası Kurulu Mevzuatı gereği bağımsız denetime tabi tutulan şirketlerin yeniden Sayıştay tarafından denetlenmesinin mükerrerlik oluşturabileceği düşünülmektedir.

Kamu kuruluşları ve şirketlerin, bağımsız denetim kuruluşlarının denetlenmesi tartışması yeni bir tartışma değildir, daha önce de bu tartışmalar yapılmıştır. 2014 yılında yayınlanan Sayıştay kanun taslağında, madde 45'te böyle bir denetimden bahsedilmektedir. Özünde Sayıştay raporlarında da bağımsız denetim raporlarından yararlanılmaktadır. Sayıştay raporlarını incelediğimizde bağımsız denetim raporlarına atıflar yapıldığı ve benzer konuların raporda yazıldığı görülecektir. Sayıştay İnternet sayfasında bunlarla ilgili örnekler mevcuttur.

Ayrıca değerli arkadaşlar, bizim mali denetim yapma yetkisi, biliyorsunuz, Maliye Bakanlığına ait. Bu yetkisini de müfettişleri ve kontrolörleri aracılığıyla kullanıyor. Ancak, orada yapılan bir kanun değişikliğiyle mevzuata yeminli mali müşavirlik müessesesi eklenmiştir. Yeminli mali müşavirlik müessesesi mensuplarının denetlemiş olduğu defterler Maliyece denetlenmiş sayılmaktadır. Yani, bağımsız denetim, Sayıştay denetimi de bu kapsamda mütalaa edilebilir.

Sonuç olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan, Meclis adına kamu kurumlarını inceleyip Meclise raporlar sunan Sayıştayın, bu düzenlemeyle denetleyeceği sayı artacak, daha etkin ve işlevsel denetimler gerçekleştirilebilecektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 47

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Anayasa Mahkemesi kanun koyucu değildir, sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bizim işte buralarda, mutfaklarda pişirdiğimiz, Genel Kurulda da kabul edilen kanunların Anayasa'ya uygun olup olmadığını denetleme görevi vardır. Zaman zaman Anayasa Mahkemesinin kendisini "kanun koyucu" yerine koyduğu ülkemizde sıkça rastlanmaktadır diyor, bu kanun tasarısının Anayasa'ya ve kanunlara uygun olduğu konusunda bu bilgilendirmeyi yapmış bulunmaktayım.

Hepinize sevgi ve saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

4 arkadaşımızın söz talebi var, ara verelim mi, yoksa devam edelim.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Başkan, ara vermeden önce benim sözlerim üzerine Sayın Temizel ve Sayın GÜNAL birtakım değerlendirmelerde bulundu.

BAŞKAN – Aradan sonra yaparsak çünkü şey olur.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Teknik bir açıklama yapacağım sadece müsaade ederseniz, tabii takdir sizin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Arkadaşların söyledikleri antiteknik mi?

BAŞKAN – Kısa olsun Sayın Turhan.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Teşekkür ederim.

Efendim mefhumumuhalifi kuşkusuz belagatte bir bahistir ama söylenen her şeyi mefhumumuhalifiyle izah etmek... Tefsir usulünde de bugün çokça teolojik referans yapıldığı için ben de rahatlıkla yapabiliyorum. Eskiden böyle konuştuğumuz zaman laikliğe aykırı oluyordu. Allah'a şükür, şimdi daha rahat kullanabiliyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Laikliğe değil de, öz Türkçe konuşun, daha iyi olur.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yani, dolayısıyla öyle değerlendirmeyin Sayın Çam.

Şimdi, Sayın Bakanımız, Zekeriya Temizel Bakanımız, yaptıkları değerlendirmede Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararda, bu benim sahibi olduğum önergedeki ifadelerin aynen geçtiği gibi bir şey...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, kesinlikle demedim.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – ...ya da ben öyle anladım, kusura bakmayın, yani bu bağımsız denetimden hiç bahsedilmiyor orada. İptal edilen kanunda yüzde 50' den az olan, kamu sahiplerinin yüzde 50' nin altında olduğu şirketlerde denetimin nasıl yapılacağına ilişkin bir husus olmadığı için burada bir boşluk doğduğundan hareketle Anayasa Mahkemesi "Hayır, yüzde 50' den az da olsa buraya da bir denetim yapmak gerekir." diye iptal ediyor. Bizimki, tamamen işte bu denetimin yapılmasını sağlayacak, sadece bu denetimin yöntemiyle ilgili bir önerge. Bunu arz etmek istedim sadece.

Öteki hususlarda aradan sonra tekrar bir söz talep edeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hemen bir cümleyle yanıt vereyim. Yanlış anlaşılmasın.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açtım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Benim söylediğim, Anayasa Mahkemesinin bu kararından sonra bizim burada yapmamız gereken, o kararın gereksinmelerine uygun bir düzenleme yapmak, bir boşluk yaratmamak. Siz burada, buradaki denetimi, yani yüzde 50' nin altındaki şirketlerdeki denetimi bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırıp raporlarını da Meclise sundurma şeklinde Sayıştay aracılığıyla bir düzenleme yapmışsınız. Ben de onu diyorum.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yok, öyle değil Sayın Bakanım. Sadece onları esas alarak Sayıştay raporunu hazırlayacak. Yani Sayıştayın elini ayağını tutamayız. Nasıl isterse yapar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Denetleyemeyecek yani.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Dolaylı denetim, direkt denetim yok ki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sonuç olarak bir envanter gelecek, ona göre kendisi yazacak.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Mehmet Ağabey, zaten öyle yapıyorlar, merak etme.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yalnız, burada çok önemli bir boşluk yaratıyorsunuz. Genellikle Sayıştayın başka bir kuruluş aracılığıyla denetim yaptıracağına ilişkin herhangi bir şey yok Anayasa'da, çok net bir şekilde "Sayıştay tarafından yapılır." diyor. Devletin denetim işlevleri asli görevleri arasında sadece kamu görevlileri tarafından yapılıyor. Kamu görevlileri nedeniyle de sadece Sayıştay tarafından yapılıyor. Dolayısıyla da Sayıştayın öngörülen hizmetleri yapmakla görevli olduğu net olarak belirtilmişken bu görevleri kendi dışında bir kurum veya kuruluşa yaptırma yetkisi de olmuyor, olamıyor, karşılamıyor o nedenle Sayıştay şeyini. Söylemeye çalıştığımız bu. Yani buradaki tartışma, şu andaki Anayasa'nın 160' ıncı maddesine göre Sayıştay yetkisinin bu şekilde paylaşılmasının olanaksız olduğu.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Bakanım, herhâlde farklı düşündüğümüz husus, ben payları Borsa İstanbul'da işlem gören ve kamunun sahipliğinin doğrudan ya da dolaylı yüzde 50' nin altında olduğu şirketleri Anayasa'nın 160' ıncı maddesi kapsamındaki merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleriyle sosyal güvenlik kurumları şeklinde mütalaa etmiyorum. Çünkü sizin de çok isabetle ifade ettiğiniz gibi Sayıştayın denetimini yapacağı hususlar, Anayasa'nın 160' ıncı maddesinde merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumları. Nitekim, Sayıştay adına konuşan değerli bürokratımızın da ifade ettiği gibi, söz gelimi Anayasa'nın 165' inci maddesinde Anayasa koyucu kamu iktisadi teşebbüslerini bile işletme oldukları için 160' ıncı maddeden farklı mütalaa ettiğine göre payları Borsa İstanbul'da işlem gören ve kamunun pay sahipliğinin yüzde 50' nin altında olduğu işletmeler haddizatında fazlasıyla zaten bu kapsamda mütalaa edilmemek gerekir diye naçizane düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 48

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani öyle düşünüyorsanız zaten böyle bir düzenleme yapmaya da gerek yok.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öyle düşünüyorsan borsada işlem görmeyenlere de aynı şeyi yapman lazım o zaman.
İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Bana bıraksalar ben de öyle derim ama mahkeme kararı var. Mahkeme kararına uygun bu; bu, mahkeme kararına uygun.
BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.
Birleşime...
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Kifayetimüzakere, oylasaydın Başkan.
BAŞKAN – Var, daha söz talepleri var Sayın Başkanım.
20.45'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.55

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.47

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Sözçü Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Komisyonumuzun 7'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Tasarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Söz talepleri vardı; onları karşılıyorum.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ara vermeden önce konuştuğumuz önerge Sayıştay Kanunu'nda değişiklik yapılmasıyla ilgiliydi hatırlayacaksınız. Önergeyle kamu payı yüzde 50'den az olan, Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin ve onların iştiraklerinin ve bağlı ortaklığının denetiminin bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılması, yapılan denetim sonucu düzenlenen raporun Sayıştaya gönderilmesi, Sayıştayın o raporlar üzerinden Büyük Millet Medisine raporlama yapması şeklinde bir gerekçesi vardı; özü olarak böyle.

Bu madde Anayasa'nın 160'ıncı maddesine aykırı Sayın Bakanım. Çok net olarak Anayasa'nın 160'ıncı maddesine aykırı ve Anayasa Mahkemesi de bunu tescil etmiş. Elimizde böyle bir belge var yani Anayasa Mahkemesi iptal ettiği hâlde bir daha aynı yolda bir düzenleme yapılıyor.

İkincisi ki Anayasa Mahkemesinin 160'ıncı maddesinin haricinde 5018 sayılı Kanun'un 69'uncu maddesi var Sayıştayın denetlenmesiyle ilgili; başlığı bu şekilde. "Sayıştayın denetlenmesi, her yıl Türkiye Büyük Millet Medisi adına Türkiye Büyük Millet Medisi Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen ve gerekli mesleki niteliklere sahip denetim elemanlarından oluşan bir komisyon tarafından, hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılır." diyor.

Çok açık bir şekilde İbrahim Bey, "Sayıştay denetimi hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılır." diyor. "Bir başka rapor esas alınarak yapılır." demiyor, asla buna yer vermiyor. Anayasa ve 5018 haricinde, şu benim sorduğum konu vardı. Ziraat Bankası bir yerden 400 lot hisse aldı, onu da mı denetleyecek? Yok. Eğer o bir yerde kamunun ortaklığı varsa, iştiraki varsa, bu zaten ticaret siciline tescil edilmek zorundadır. Özel kanunlarına göre -Maliye Müsteşarımız burada- bir yerde kamu payı varsa, hissedar olarak sermayesine ortak olmuşsa, o zaten kayıtlara girer, ticaret siciline girer, kendi özel kanununa göre bir yere işlenir. Yani bir yerden 400 lot alma kısa vadeli bir yatırımdır, o hissedar olma anlamına gelmiyor, bir şirketin hissesine ortak olma anlamına gelmiyor. Zaten kamunun bir yere ortak olabilmesi için Bakanlar Kurulundan da izin alınması gerekiyor. Biliyorsunuz, belediyelerin de şirket kurmaları izne bağlandı. Bir yığın prosedürü var bu işin. Yani öyle basit değil. Yani bir yerden 100 lot, 500 lot hisse almakla o denetim kapsamına girmez. Girmesinin de bir mahzuru yok ama girmez. Yani ben bir şirket olsam, bir şirket sahibi olarak kendi şirketimin Sayıştay denetçileri tarafından da denetlenmesinden memnun olurum, bedavadan denetim yapacaklar, daha ne istiyorum. Rapor düzenleyecekler, şirketimizin sağlığıyla ilgili bir rapor verilecek, ben hissedar olarak ondan memnun olurum. Yani dediğiniz gibi iş uzamayacak. Yani öyle birkaç yüz lot hisse alan kuruluşlar incelenmeyecek, şirketler incelenmeyecek zaten.

Ayrıca 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 25'inci maddesi var, orada da (ç) bendinde: Sayıştay Genel Kurulunun görevleri arasında Sayıştayla ilgili bir tasarı veya teklif -hangisi olursa olsun fark etmiyor- bir değişiklik olması hâlinde Sayıştay Genel Kurulunun onunla ilgili görüş vermesinden bahsediyor. Böyle bir izin de alınmamış, bildiğimiz kadarıyla, değil mi Sayın Başkan? Sayıştaya böyle bir Sayıştay Kanunu'yla ilgili değişiklik teklifi geldi, görüşünüz nedir diye sorduk mu? Böyle bir tekliften haberdar edildiler mi en azından? Sayıştay Genel Kurulunun da haberdar edilmesi gerekiyor, böyle bir şey de yok. Sayıştay Kanunu'nun 25'inci maddesi (ç) bendi.

BAŞKAN – Bu hususu Süreyya Bey takip ettiği için yani benim net bir şey söylemem doğru olmaz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Süreyya Bey nerede?

BAŞKAN – Şimdi gelir, onu sizin söylediğinizi tekrar şey yaparız.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ya da Sayıştaydaki arkadaşlara sorarım, burada değiller mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evet, Sayıştaydan arkadaşlar var, onlara sorarım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, Sayıştaycılara sorarım.

BAŞKAN – Siz tamamlayın onlara da sorarız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sorarım sonra devam edeyim, sorarım da o zaman.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – Bize resmî olarak gelmedi ama görüşlerimizi biz sözlü olarak ilettik. Bu kapsamda resmî evrak gelmediği için de...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 50

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 25'inci madde kapsamında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii “Yazılı olarak gelmedi.” dediği gibi arkadaşın, yazılı olarak gelmesi ve Genel Kurulda da görüşülmesi lazım tabii bu konunun.

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – 25'inci maddede çalışılmamış oldu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 25 (ç) maddesi gereğince de böyle. Yani sonuç olarak bu maddenin hem Anayasa'ya aykırılığı hem yersiz oluşu bu konuda ısrar edilmemesini gerektiriyor, bunun çekilmesi gerekiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada tabii, normalde yaptığımızdan biraz farklı bir iş yapıyoruz. Yani normal bir kanun maddesi gibi değil, Anayasa Mahkemesinin bir iptal kararı var, iptal kararının gerekçeleri var. Bu iptal kararı çerçevesinde bir yasal düzenleme yapıyoruz. Dolayısıyla burada en temelde bakmamız gereken şey Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararını yaptığımız düzenleme karşılıyor mu, karşılamıyor mu? Buna bakılması lazım. Şimdi, iptal kararında ne var? Mesela 209'uncu paragrafta: “Dava konusu ibarelerle anılan bu kuruluşların Sayıştay tarafından denetlenebilmesi için bunların sermayesindeki kamu payının yüzde 50'den fazla olması kuralına yer verilerek Sayıştayın bu kuruluşlara ilişkin denetim yetkisi sınırlandırılmıştır.” Yani o yapılan düzenlemenin bunu sınırlandırdığını söylüyor. Dolayısıyla “Bu nedenle iptal ettim.” diyor, en sonunda.

Yine, “Bu denetimin, demokrasinin temel gereklerinden olan şeffaflık, saydamlık, yasanın yürütmeyi denetleme hakkı ve yürütmenin yasamaya ve halka hesap verme sorumluluğu anlayışına uygun olarak yapılması gerektiği açıktır.” Bunun ihlal edildiğini söylüyor.

Ondan sonra işte bütçe hakkından bahsediyor. Bütçe hakkı çerçevesinde yapılması gereken hususları, bunları Sayın Temizel açıkladı. Daha sonra en son paragrafta da yine bu paragrafta okundu. Ben o yüzden çok tekrara düşmemek için son kısmını okuyarak... Sayıştayın alınan kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin denetim yetkisini ortada kaldırmakta bu durum diyor veya şöyle alayım: “Sayıştay tarafından denetlenebilmesi için bunların sermayesindeki kamu payının yüzde 50'den fazla olması kuralına yer verilmektedir. Bu durum, Sayıştayın anılan kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin denetim yetkisini ortadan kaldırmakta, dolayısıyla yasama organının yürütmenin bütçe ile ilgili işlemlerini kanunlara uygun bir şekilde yürütüp yürütmediğini denetleme imkânını sınırlandırarak demokratik devlet ilkesine zarar vermektedir.” Yani yüzde 50 sınırı başlı başına Sayıştayın denetim yetkisinin ortadan kaldırıldığını söylüyor. Bu nedenle iptal ediliyor. İptalden sonra bu boşluğu doldurmak üzere... Bir boşluk varsa eğer ki bana göre bir boşluk yok, gayet güzel şey oluyor, aslında hiçbir şey yapmazsak son derece güzel olacak fakat tekrar bir şey getiriliyor. Aslında iptal gerekçelerini, iptal nedenlerini taşıyan tekrar bir düzenleme bugün karşımıza getiriliyor. Bu apaçık bir şekilde... Yani burada Anayasa'yla... Başka yoruma filan gerek yok. Yani gerekçe olmamış olsa elimizde belki bunları bu kadar kolay söylemeyeceğiz ama iptal gerekçesi elimizdeyken ve bu kadar net bir şekilde yüzde 50 kuralının olması Sayıştayın denetim yetkisini, denetim alanını sınırlandırıyor, şu şu nedenlerle diye bir iptal gerekçesi varken yaptığımız düzenlemenin, bunun Anayasa'ya aykırı olmadığını söylemek veya bu iptal gerekçelerini karşıladığını söylemek doğru bir yaklaşım olmuyor. Bu çok net aslında.

Şimdi, bu, işin en temel hususu. Aslında normal şartlarda bundan sonra konuşmamak lazım. Çünkü yani bir şey Anayasa'ya aykırıysa onun işte, şöyle olmuş, böyle olmuş, şurasında ne var, burasında ne var, demenin çok fazla bir gereği yok ancak biz yine de şu nedenle konuşalım. Şimdi, önerge sahibi Sayın Turhan değil mi? Evet. Sayın Turhan'ın söylediği argüman çok zayıf bir argüman. Bu argüman çerçevesinde böyle bir düzenleme yapılamaz. Neydi argüman hatırlayalım? Efendim, işte, Ziraat Sigorta diyelim ki gitse Arçelik'in 400 lot hissesini alsın, şimdi Sayıştay gidip Arçelik'i denetleyecek. Arkadaşlar da ifade ettiler ama tekrar söylemekte fayda var. Böyle bir şey olamaz. Hemen Sayıştaya soralım, bu çerçevede... Şimdi, burada iptal olduktan sonra Sayıştayın bunları denetleme yetkisi doğru.

Sayın Başkan, Sayıştaydaki arkadaşlara bir sorabilir miyiz, bu dönem zarfında Sayıştay herhangi bir şekilde bu kamu şirketlerinin bir özel şirket hissesi alması nedeniyle gidip Arçelik gibi –Arçelik örneği verildiği için söylüyorum- orada denetim yapmış mı bu esnada? Onu bir öğrenelim, ondan sonra ben devam edeyim.

BAŞKAN – Soruyu duydunuz arkadaşlar.

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – Yalnız soruyu tam anlayamadım Sayın Milletvekili.

BAŞKAN – Tekrar alalım Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, önerge sahibinin temel argümanı şu, diyor ki...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Argüman değil Sayın Usta, örnek.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır “Arçelik” örnek.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Hayır, argüman o değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Olur mu? Böyle olacak. Yani biz bunun önüne geçmeye çalışıyoruz, biz denetimden kaçmıyoruz.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Öyle anlamışsınız o zaman. Ben örnek olarak verdim onu.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır efendim, bu ilk...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Affedersiniz...

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi örneğe doğru çeviriyorsunuz, o ayrı bir şey, tamam.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Portföy yönetimi, şirket, bir hisse alırsa...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 51

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Ben örnek olarak verdim ama çok affedersiniz, tamam, siz nasıl anladıysanız öyle.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Argümanın ne peki? Argümanla örneğin farkı ne? Argümanı desteklemek için örnek kullanmışsın.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Örnek yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Allah Allah, hocalık yaptırma bize şimdi.

ERHAN USTA (Samsun) – Örnek Arçelik'tir. Arçelik olmaz da AEG olur. Temel ortaya konulan... Hayır, efendim, şimdi, argümanını değiştiriyorsa, bir başka şey söyleyecekse, o, elbette onun takdirdir, ona bir şey söylemem ama ben şu konuları anlatırken çerçevesinde söylüyorum. Temel olarak yapılmak istenilen şey –onu söyledi çünkü bu- tek bir argüman ortaya konuldu. Yani buraya kadar gidilirse bu olur mu? Şeklinde birtakım şey söylendi. Yani şimdi gidip Arçelik'te Sayıştay denetim mi yapısın? İş bu noktaya geldi.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Portföy yönetimi.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben onu soruyorum arkadaşlara şimdi.

Bu iptalden sonra Sayın İbrahim Turhan'ın ifadesine göre ortaklık yetkisi doğdu. Diyelim ki, işte, bir Ziraat Sigorta, Borsa İstanbul'da bir Arçelik hissesi satın aldı diyelim. Bu çerçevede, devlet oraya da ortak olmuş olduğu için deniliyor ki: "Değildir." Burada kastedilen ortaklık o değil. Orada denetim hakkı doğuyor Sayıştayın.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Nasıl anlıyoruz burada kastedilenin o olmadığını?

ERHAN USTA (Samsun) – Onu izah edeceğim. Onu arkadaşlar izah etti, ben de izah edeceğim. Bu çerçevede, Arçelikte olmayabilir de bir başka şirkette, herhangi bir yerde bu çerçevede bir denetim yapılmış mıdır?

SAYIŞTAY BÖLÜM BAŞKANI MEHMET ALTINTAŞ – Sayın Milletvekilim yani zaten şu anda iptal kararından sonra o hükümler daha kalkmış değil. Ayın 16'sı itibarıyla altı aylık süremiz var, 16'sından itibaren hükümler kalkıyor ama sorunuzu şöyle de söyleyebiliriz: Yani "Eğer öyle olursa denetlenilebilir mi?" diye düşünürsek tabii ki denetlenemez. Ancak, yüzde 50'nin altında kamu payı olan şirketlerle ilgili, belki şirketin birtakım hakları bakımından -ana ortaklık tarafı- ana ortaklığın içerisinde denetim yapılabilir belki yani o düşünülebilir ama şu ana kadar biz bir çalışma yapmadık bu konuda.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, teşekkür ederim.

Zaten, arkadaşlarımızın da düşüncesi...

Şimdi, burada sermaye piyasasında günlük de yapabilirsiniz, elinizde yirmi yıl da tutabilirsiniz, o ayrı bir husus olmakla birlikte bir şeyin hak sahipliği, ortaklığı değil yani biz 233'te bununla çok karşılaşyoruz. Bir şirketin, bir kamu şirketinin bir başka şirketle ortak olabilmesinin, iştirak kurabilmesinin bir sürü prosedürleri var. Yani, bu bir hisse senedi almakla bir yere o anlamda, burada kastedildiği anlamda bir ortaklık olamaz. Öyle olduğunu var sayalım, böyleyse eğer argümanınız çok kolay bir şekilde maddeye şöyle bir şey yazalım, bu zor bir şey değil, bence buna gerek yok ama "Borsa İstanbul'da alınan hisse senetleri nedeniyle ortaklık pay hesabında dikkate alınmaz." diye bir şey diyelim yani böyle bir maddeye falan gerek yok mevcutta. O zaman olsun, bitsin. Bence gereksiz bir kaygı ama o zaman eğer temel kaygımız buysa bizim, burada da ihtilaf varsa "Bu ortaklık pay hesabında bunlar dikkate alınmaz." dediğimiz zaman bunu çok kolaylıkla ortadan kaldırabiliriz. Tabii, burada o yüzden temel meselenin aslında bu olmadığı anlaşılıyor. Şimdi, burada geçen sefer de sorduk yani biz, hakikaten, eğer dürüstsek denetimden niye kaçıyoruz? Biz dürüstüz, denetimden de kaçmıyoruz ama Sayıştay kötü denetim yapıyorsa Sayıştay niye düzeltmiyorsunuz? Yani, şimdi, Sayıştay düzeltmek yerine... On üç yıllık bir iktidar var nihayetinde, her yerde her şeyi yapma yetkisi var. Sayıştay üzerinde yaptığı her şey, denetimi düzeltmemiştir, aslında denetimi tırpanlamıştır, Sayın Günel'in dediği gibi "Darbe şeklindedir." Onu, arkadaşlarımız, biz devletle çalışırken o işi yapan arkadaşlar, müsteşarlar "Formatladık Sayıştay" diye ifade ediyorlardı yani Sayıştaya 3 defa format atıldı kendi ifadeleriyle. Yani, o zaman düzeltin kardeşim. Bir şeyi düzeltmek yerine onun dışına çıkarmak diye mantık olabilir mi? Sayıştay kötü değil, Sayıştayın mutlaka geliştirilmesi gereken yanları var. O zaman Sayıştay denetiminden niye kaçıyoruz? Bakın, bir yerde bir hakkımız varsa, payımız varsa bunun bana göre yüzde 1' ile yüzde 100'ü arasında hiçbir fark yok biliyor musunuz. Yani, orada bir şeyi korumaya çalışıyorsanız, devletin, milletin bir hakkını korumaya çalışıyorsanız yüzde 1'iyle yüzde 100'ü arasında nasıl bir fark olabilir? Bir şeyin çoğu haramsa azı da haramdır. Çoğunda bir problem varsa, azında da... Böyle bir şey olabilir mi? Kaldı ki kimi yerdeki yüzde 100 hissesinden, diğer taraftaki -sizin- yüzde 5'lik hissesi mali açıdan çok daha fazla bir anlam da ifade ediyor olabilir. Burada Sayıştay gidecek de orayı tarumar mı edecek? Züccaciye dükkânına fil girmesi midir Sayıştayın denetimi? Böyle bir şey olabilir mi, böyle bir şey düşünülebilir miyiz? Nihayetinde Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan bir merciden bahsediyoruz, bir organdan bahsediyoruz. Bizim hep birlikte yapmamız gereken şey, Sayıştayın denetimiyle ilgili bir sorun varsa o sorunu düzeltmemiz lazım yoksa "Bugün bunu çıkartalım." E, diğerlerini de çıkartalım. Yani, yüzde 100'ü kamu sermayeli olan şirketler de Sayıştayın şimdi denetiminde. Oralara da zarar verir Sayıştay. Çıkartalım, onlar da ticari iş yapıyorlar. Bu mantık, mantık değil. O yüzden herhangi bir zaten izahat da getirilemiyor bana göre.

Şimdi, gariplik bitmiyor ki. "Bağımsız denetim firmalarınca denetlenir." Bağımsız denetimin nasıl yapıldığı konusuna girmeyelim. Orada bile şu var: Bağımsız denetim firmasını yani o rapor esas alınarak, bakın, esas alınarak... Şimdi, bunlarla çok karşılaştık, herkes çalışırken yani mevzuatla işi olan herkes bununla karşılaştı. Bir şeyi "Esas alarak" dediğiniz zaman iş bitmiştir, onun kapsamının hiçbir şekilde dışına çıkamazsın. O hangi alana ne yaptıysa, ne bilgi verdiyse onun dışında hiçbir noktaya çıkamazsın. Bunu mazur gördüğüm için söylemiyorum, şu bile denilse: "Bağımsız denetim raporu da dikkate alınarak..." Onun bir miktar dışına da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

çıkılabilir çünkü denetçi orada bir şey görecektir ama onun esas aldığı için başka dışına çıkamazsınız, hiçbir bir bilgi, belge isteyemezsiniz. Yani, bunun adı denetim menetimi değil, bunun adı Sayıştay hiçbir şekilde orada işin içerisine sokmamaktır. Dediğim gibi, dolayısıyla, bu Sayıştay denetiminden apaçık kaçmanın bir yoludur, ona çalışılıyor.

Şimdi, mesela, bir şeyi soracağım ben teknik olarak, onda da çünkü eğer bu kanun geçerse yarın uygulamada ihtilaf olabilir diye düşünüyorum. İbrahim Bey'e belki hemen kısaca bir sorayım: O iki şart birlikte mi aranıyor yoksa tek, tek mi? Yani, yüzde 50'den az olması ve Borsa İstanbul'da işlem görmesi aynı anda mı yoksa tek tek mi? Öğrenmek için soruyorum.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Efendim, mantık, biliyorsunuz, ilkelerinde ve, ve/veya matematiksel mantıkta da kullanılan önermelerdir. “Ve” olduğu zaman iki şartın birlikte olması aranır, “Veya” olduğu zaman ikisinden biri olsa kâfidir. Burada “ve” bağlacıyla bağlandığına göre iki şart arıyoruz. Bunlardan birincisi: Söz konusu işletmelerin kamu payının yüzde 50'den az olması. İkincisi yani birlikte bulunması gereken şartlardan ikincisi: Bu şirketlerin Borsa İstanbul'da işlem görmesi.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, teşekkür ederim. Ayrıca, mantık dersi için de teşekkür ederim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama, bu böyle olmayınca... Ne kanunlar gördük, farklı yorumlandığı için iptal oldu. Mantıkla hukuk uymuyor.

HAMZA DAĞ (İzmir) – 1'inci sınıf hukuk başlangıcı dersi bu ya.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Demin Sayın Günel bana -sağ olsun, eksik olmasın- katkıda bulundu, ben de ondan aldığım ilhamla size o şekilde cevap verdim. Başka bir şeyim yoktu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaman söyleyiverelim, “Kamu payı yüzde 50'den az olan şirketlerden hisseleri borsada işlem görenler” dersin o zaman.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – O da bir ifadedir, doğru.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bunu böyle yaptığın zaman bizim bürokrasi öyle bir uyguluyor ki sonra da Danıştaydan, Anayasa Mahkemesinden döndürüyoruz yani. Yaşadığımız şeyler.

ERHAN USTA (Samsun) – İbrahim Bey, şunu söyleyeyim ben size, inanın, buna benzer çok olayla karşılaştık uygulamada, tamam mı? Çok ciddi bir şeydi. Hemen gerekçeye bakın, gerekçede de bir şey yok, gerekçede de aynısı yazılmış, tamam mı? Yani, sorduğum soru öyle Sayın Hamza Dağ'ın öyle çok hafife alacağı filan...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çok basit ya.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, yani...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bilmiyorum, bürokrasi deyken siz farklı uyguladıysanız bilemiyorum da bir hukuk kuralıdır yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, tabii, size çok basit geliyor da. Yani, hayatında...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kanun öyle yorumlanır, tersi uygulanır.

HAMZA DAĞ (İzmir) – “Ve” ile “veya” arasındaki fark bu yani. “Ve” şunu kasteder, “veya” bunu kasteder.

ERHAN USTA (Samsun) – Bak, konuyu bile anlayamamışsınız biliyor musunuz, bu kadar yani, ve veya ayrımını mı soruyoruz?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Öyle işte, bakın, burada “ve” bağlacı var zaten, “veya” bağlacı yok, “ve” bağlacı var; o kadar net yani. Önerge burada. “Kamu payı yüzde 50'den az olan ve Borsa İstanbul'da işlem gören şirketler...” “Veya” demiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben buradan ne anladım biliyor musun, yüzde 50'den az olan, yüzde 50'den fazla...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sorunuzun cevabı iki şartın bir arada bulunduğu şirket.

ERHAN USTA (Samsun) – İbrahim Bey, ders vermeye kalkmayıp yanınızdaki beyefendi de müktesebatıyla ilgili hiçbir fikir sahibi olmadan...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ders verme olayına girersek siz zaten bunu başından beri yapıyorsunuz, biz buna bir şey demiyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sizin derse ihtiyacınız var, o yüzden veriyorum size dersi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben sana Borsa İstanbul'da işlem görmeyen, yüzde 50'den fazla olanı ve Borsa İstanbul'da işlem görenin tersinde geçerli kılmazlarsa...

BAŞKAN – Sayın Usta, siz devam edin lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Ve” diyor “ve” çünkü ikisi de geçerli.

BAŞKAN – Mehmet Bey, lütfen...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, arkadaşlara söylüyorum.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – “Veya” olsaydı nasıl yorumlayacaktık?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söylüyorum oraya, birazdan anlatacağım.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – “Veya” olsaydı, nasıl yorumlayacaktık?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Birazdan anlatacağım, merak etme şimdi, örnek de vereceğim açıklamalardan.

ERHAN USTA (Samsun) – İbrahim Bey, sizin nezaketiniz... “Evet, efendim, bu ikisi birlikte olması gerekiyor, biz onu kastediyoruz.” demeniz yeterliydi. Neyse onu da sizin kendi durumunuza havale ediyoruz. Teşekkür ederim ben yine de verdiğiniz cevap için.

Şimdi, en azından bu işin biraz zararını bir miktar azaltıyor ama bunu gerekçeye filan da belki yazmak lazım en azından bu tutanakların, bu tartışmaların daha sonra uygulamada, eğer bu kabul edilirse şayet, ortaya çıkacak mahzurları gidermek açısından bunun bir şekilde bilinmesinde fayda olabilir. Çünkü çok kolay bir şekilde buradan başka sonuçlar çıkartılabilir diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 53

Şimdi, özetle, bütün bunları... Sonradan daha hafif meselere girmekle birlikte en temel meseleye tekrar dönüyorum. Anayasa Mahkemesi... Anayasa'ya yorum filan yapacak bir durumumuz da yok burada bakın. Hani, bazen bir konu oluyor, biz diyelim ki Anayasa'ya aykırılığını iddia edebiliriz, bir başkası da "O Anayasa'ya aykırı değildir." diye birtakım argümanlar ileri sürebilir, bu normaldir. Ama burada öyle bir husus da yok, burada çok açık, net bir şekilde Anayasa Mahkemesinin bir iptal kararı ve iptal gerekçesi var. O gerekçe de yüzde 50 kuralına yer verilmesi "Sayıştayın denetim yetkisini sınırlandırdığını ve diğer argümanlarla bunun iptaline..." diyor. Biz çok net bir şekilde aynı şeyi, iptale neden olan unsuru yeni maddede de koyuyoruz ve bunun da Anayasa'ya aykırı olmadığını ve Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini de karşıladığını söylüyoruz. Bu, hiçbir şekilde kabul edilebilir bir şey değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, özellikle bu kanun maddesiyle ilgili bu kadar uzun ve üzerinde tartışarak devam etmemizde herhâlde Sayıştay ve Sayıştayla ilgili kanun yapma anlayışında 2010'dan sonraki süreçte ortaya çıkan Sayıştayı pasivize etme, baypas etme, yetkilerini elinden alma, Sayıştayla ilgili olarak ortaya çıkmış raporların "duman eder" korkusuyla ilgili olarak, birçok kurum ve kuruluşla ilgili "duman eder" korkusundan Sayıştayın adı geçen veyahut onun denetiminde olan veya olması gereken süreçlerde yine "Nereden bir baypas yaparız, nereden bir farklı yerden dolanırız?" mantığıyla ortaya çıkan bir tercih, bir yasa yapma anlayışını, maalesef, burada da görüyoruz.

Geçtiğimiz tasarı üzerinde konuşulurken ve o tasarının çıkartılma sürecinde de bugün buraya gelip üzerinde bu kadar yoğun konuştuğumuzda da böyle bir baktığınızda Anayasa ve ilgili yasalarla aykırılığı net olarak ortaya konmuş bir maddede ısrarcı olmak ve maddeyle ilgili önerenin gerekçeleriyle de beraber baktığınızda bu gerekçelerin var olan fiilî durumu maalesef çözmediğini ortaya koyan görüşlere rağmen, inanıyorum ve görüyorum ki biraz sonra yine parmaklar kalkacak, Anayasa ne derse desin, Anayasa Mahkemesi ne derse desin, ilgili yasalar ne derse desin bu yasa buradan, Komisyondan geçip Genel Kurula kadar gidecek.

Çok açık Anayasa Mahkemesi kelime kelime neden iptal ettiğini anlatmış. 5018 sayılı Kanun Sayıştayın denetim yetkisini nasıl kullanacağını çok net anlatmış ve yine bizim yasama içerisinde Sayıştaydan nasıl görüş almamız gerektiğini de yazılı olarak anlatımlı ortaya koymuş. Bunların hiçbirisi yapılmamış, bu var olanlar dikkate alınmamış ama "Biz böyle istedik, Sayıştaydan rahatsızız." Bunu da açık azık söyleyin. "Sayıştaydan rahatsızız, onun denetiminden rahatsızız."ı burada bir kanun uygulamasıyla ortaya koyan bir tercihle direte direte, devamlı olarak karşımıza çıkaran bir anlayışı sergiliyorsunuz.

Şimdi, burada, yüzde 50'nin altında olmuş, üzerinde olmuş diye bakmamış Anayasa Mahkemesi, demiş ki: Hazinesinin veyahut kamunun elindeki hisseyi kamu adına -çünkü kamunun elindeki hisse 78 milyonun ortaklığında olan bir hisse- onun adına Sayıştay görevlendirilmiş. Bizler, burada yasama kadar denetim görevini de yerine getiren kişileriz ve denetim yetkisini de Sayıştayın hazırlamış olduğu raporlamayla o denetim yetkisinin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirerek bütçe hakkını kullanmak için burada görev ifa ediyoruz. Şimdi, bütün bu temel ilkeleri göz ardı ederek "İlla olacak, işte oradan olursa böyle... Yok, işte denetimi eksik kalmış, onu oradan..." Bir çok gerekçe ortaya konularak bu yapılıyor.

Şimdi, bu "ve" mantığıyla ortaya çıkan, yani yüzde 50 kamu payı altında olan ve Borsa İstanbul'da -eski İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, o da şirketleşti, Borsa İstanbul oldu- işlem gören şirketler kimlerdir diye baktığınızda, karşınıza iki tane şirket çıkıyor açıkçası. Biri TÜRK TELEKOM, diğeri Türk Hava Yolları. Ben, size, hani bu denetlenmesi dolaylı olarak... "Sayıştaya taşeron kullan." denilen bağımsız denetleme kurumları ki o da Sayıştay denetim tanımının tamamen çok dışında. Yani, böyle bir dolaylı denetim yetkisi var mı sizin verdiğiniz birilerine? Yok. Raporunuzu böyle bir taşeron hazırlayıp bilgilerini siz mi yazıyorsunuz bugüne kadar? Yok.

Bir TÜRK TELEKOM başlığındaki olayla kısaca anlatacağım, çok da uzatmayacağım. Çünkü biliyorum, ne kadar anlatsak, sabahdan itibaren pek çok konuda uzun uzun anlattık, yani bunların, anlatılanların hiçbir değer ifade etmediğini gösteren "parmak kaldır" anlayışıyla yasa yapmaya devam edeceksiniz.

Şimdi, TÜRK TELEKOM 2005 yılında ki geçtiğimiz geneli üzerindeki görüşmelerde Aykut Erdoğdu arkadaşımız, özelleştirme değil aslında, imtiyaz sözleşmesiyle ilgili devir sözleşmesine kadar olan süreçte TELEKOM'un yapısıyla ilgili detay bilgiler verdi. Oradaki varlıkları, fiyatlamayı ve oradaki yürütülen mantığı geniş anlamıyla açıkladı. Ama şimdi denetlemesi Sayıştaydan uzaklaştırılan TELEKOM'la ilgili bazı gerçekleri de ben altını çizerek sizinle paylaşmak istiyorum. Bakın, yine söylüyorum, 2005 yılındaki yapılan işlem bir pay devri değildir. Yani, bu sözleşmeyi imzalayan taraf bir imtiyaz sözleşmesiyle kullanım hakkı almıştır. Yani, oranın yeni bir ortağı değildir. Bu süreç sözleşme dâhilinde Danıştayın almış olduğu kararla da tescil edilmiştir. Belki o süreci hatırlamayanlar olabilir, ben kısaca o süreci de anlatayım: Sözleşme imzalandıktan sonra Danıştay onayına gittiğinde 38'inci maddeye bir ekleme yapıldı ve o eklemede dendi ki: 2026 yılında yani sözleşme, bu imtiyaz sözleşmesi sona erdikten sonra veyahut işte yenilenmesi olursa, bilemiyorum, sistemin işleyişini etkileyen tüm teçhizatı, bütün fonksiyonlarıyla çalışır durumda ve taşınmazlarla, bakın bir daha söylüyorum, taşınmazlarla birlikte kuruma devreder. Yani, Türkiye'de o sözleşmenin tarafı olan, bizim sözleşme devrini gerçekleştiren yapıya devreder diyor yani -alan- işte Oger Telecom yapısı açısından.

Daha sonra, sözleşmenin diğer tarafı bir muhalefet şerhi koyuyor sözleşmeye ve kendi tarafından imzalanıyor ama onu da yine TÜRK HABER-Sen'in açmış olduğu şerhe karşı iptal davasını kazanmasıyla bu şerh de geçerliliğini kaybediyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 54

Şimdi, gelin, son yıllarda yapılan ilanlara bir bakın. Bu TÜRK TELEKOM'un taşınmazlarını, yani 2026'da devredilmesi gereken taşınmazlarını kim aldı? Yani PTT, posta, telefon, telgrafken hadi posta kısmı bir tarafa bırakıldı kargo şirketlerinin yoğunlaşmasıyla, telgraf bırakıldı, telefon işletmesi kaldı ama onun bütün varlıkları sonuçta bu milletin parasıyla alınmış ve kullanımı sözleşmeyle devredilmiş olan varlıklar. Ama şimdi bu şirketin bünyesinden bu gayrimenkuller, bu taşınmazlar haraç mezat satılıyor. Bunun ilanlarını her ilde görebiliyorsunuz, hâlen de devam ediyor. Peki, bağımsız denetimi de oluyor. Burada kamu payı devam ederken "Ya, bu yapılamaz!" diye ne soruldu, nasıl hesap soruldu? Bugün bu noktaya geldiğimizde, kamunun, hakikaten halkın payı olan, halkın hakkı olan bu yerler satılırken kimin ne sesi çıktı? Ben bunu net olarak sormak istiyorum.

Sayıştay fobisinden artık kurtulun. Sayıştay bu ülkede kuvvetler ayrılığı ilkesinin tamamlayıcısı olarak kamu adına denetim yapan, denetim ilkeleri belli olan ve denetim sonucunda çıkartmış olduğu sonuçlarla -daha 2014 raporlarını yeni görüşüyoruz- orada bile nelerin problemli olduğunun altını çizerek belirtmiş olan bizim kurumumuz. Bu, Anayasa'ya aykırı, ilgili bağlı yasalara aykırı kanuni düzenlemeyi de dilerim devam ettirmekten vazgeçersiniz ama dileğim değil, gördüğüm olacak, yine parmaklarınızı kaldırıp bunu bu şekilde geçirmeye devam edeceksiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Aslında konu enine boyuna, uzun uzadıya tartışıldı. Burada bir yargı kararı söz konusu, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir karar var. 2013 yılında sizin Hükûmetiniz döneminde 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (a) ve (b) bentleri değiştirilmiş. Bu değişiklik sonucunda Cumhuriyet Halk Partisi konuyu Anayasa Mahkemesine götürmüş ve Anayasa Mahkemesi demiş ki: "Bu yapılan düzenleme Anayasa'ya aykırıdır." Gerekçelerini de yazmış ve 16/1/2016 tarihine kadar yani önümüzdeki hafta cumartesine kadar da bir mühlet vermiş. Dolayısıyla, iktidar da önümüzdeki hafta cumartesine kadar yine bir oldu bittiyle Anayasa Mahkemesini arkadan dolanarak, vermiş olduğu kararı yok sayacak şekilde... Dört yıldır ben Parlametodayım, buradayım ve dört yıldır bu Komisyon'da görev yapıyorum. Defalarca bu torba kanunlarda Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararları arkadan dolanan, yok etmeye çalışan düzenlemelerin, kanun tekliflerinin, tasarılarının, önergelerin dört yıldır burada şahidiyiz ve bunun tanığıyız arkadaşlar. Bu da klasik olarak bunlardan bir tanesi.

Şimdi, iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız, bu işin uzmanı olarak gördüğümüz, en azından eski Merkez Bankası Başkan Yardımcısı ve İstanbul Borsasıyla yakından ilgilenen arkadaşımız da gerekçelerini ne kadar söylerlerse söylesinler yargı kararını, Anayasa Mahkemesi kararını ortadan kaldırmaya yönelik bir düzenleme. Bunlara gerek yok. Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karara uygun bir düzenlemenin yapılması gerekir, hiç içeriğini tartışmaya gerek yok. Ama, sağ olsun Sayın Bakan da Gümrük Bakanımız da bir hukukçu, bizi öyle bir dinliyor ki yani bu konuda hiçbir ipucu vermiyor bir hukukçu olarak, bütün bu söylenenlere hiç tepki vermeden böyle dikkatlice dinliyor. Acaba kafasından neler geçiyor, onu da merak ediyorum böyle.

O nedenle, bundan vazgeçilmesi gerekir. Anayasa Mahkemesi kararları, benden önce konuşan çok değerli konuşmacılar... Anayasa Mahkemesinin sayısal dengeleri, yeni Başkanı dâhil olmak üzere hepsi mevcut görevlerinde ve çok kısa bir süre önce, 7'nci ayda bununla ilgili kararı verdiler. Şimdi, acaba tekrar Anayasa Mahkemesine giderlerse Anayasa Mahkemesi bu verilen kararın tersine karar verir mi gibi bir ruh hâli içerisinde olabilirsiniz. Ama, şunu bilmeniz gerekiyor: Bu ülkede Balyoz davaları, Ergenekon davaları, Oda TV davaları ve diğer davalar yaşandı, birtakım kumpaslar kuruldu ve biz herkese söyledik, dedik ki: "Bir gün adalet sizin için de gerekli olacak. Yargı size de gerekli olacak." Dinlemediniz. Ama, o kararları veren kimi yargıçların şimdi yurt dışına kaçtıklarını görüyoruz ve izliyoruz. Şimdi sizler de bağıriyorsunuz "Adalet arıyoruz." Adalet arıyorsunuz. Biz de Anayasa Mahkemesi kararlarına uygun düzenlemelerin yapılmasını istiyoruz. Biz maddenin şeyine karşı değiliz ama Anayasa Mahkemesi kararlarına, yargı kararlarına uygun düzenlemelerin yapılmasını istiyoruz ve talep ediyoruz.

Birazdan, Sayın Tamaylıgil'in söylediği gibi, yine parmaklar kalksın, kabul edenler, etmeyenler şeklindeki bu düzenleme... Bir zamanlar birinin söylediği gibi, "Berlin'de yargıçlar var." dediği gibi biz de bu ülkede yine Anayasa Mahkemesi olduğunu, yine bu ülkede yargıçların olduğunu düşünüyoruz, düşünmek istiyoruz. Bu vermiş oldukları kararın arkasında duracaklarına inanıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Turhan...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önce, müsaade ederseniz, dostane bir şekilde bir rahatsızlığımı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bakın, ben gerçekten aşağı yukarı on beş yıl akademisyenlik, ondan sonra Merkez Bankasında, Borsa İstanbul'da görev yaptıktan sonra ülkeme, toplumuma yararlı olabileceğim düşüncesiyle milletvekili oldum, bu görevin de çok onurlu bir görev olduğunu düşünüyorum. Ondan sonra da Plan ve Bütçe Komisyonu gibi bir Komisyon'da görevlendirildiğim zaman bundan çok memnun oldum çünkü daha önceki görevlerim sırasında defalarca bu salonda bulundum ve Plan ve Bütçe Komisyonunda, en azından benim katıldığım toplantılarda son derece düzeyli, son derece muhtevalı ve gerçekten bir sonuç almaya yönelik konuşmaların, tartışmaların yapıldığına şahit olmuştum. Maalesef -yani benim gözlemim bu, katılmayanlar olabilir kuşkusuz ama- Genel Kurul'daki tartışmaları her zaman

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 55

böyle değerlendiremiyorum. Orada bazen işin ölçüsü kaçırılabilir. Hani, burada sık sık ifade edildiği gibi -tınrak içinde kullanıyorum o ifadeyi- siyaset yapmak maksadıyla bazı şeyler söylenebiliyor. Ben katıldığım Plan ve Bütçe Komisyonu toplantılarında böyle bir şeye hiç şahit olmamıştım. Onun için de burada bulunduğum için çok büyük bir mutluluk duyuyorum.

Hakikaten şu geçen bir ay zarfında değerli milletvekili arkadaşlarımla da daha yakından tanıştıkça, onları daha yakından tanıma imkânı buldukça bu başlangıçtaki tepitlerimde haklı olduğum kanaati hasıl oldu. Çok rahatlıkla buradaki her arkadaşımızla, iktidar partisinden olsun, muhalefet partilerinden olsun çok iyi ilişkiler kurabileceğimizi düşünüyorum.

Şimdi, bu bakımdan, bir rahatsızlığımı sizlerle paylaşmak istememin sebebi de bu. Lütfen, buradaki ifadelerim de yanlış anlaşılmasın.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bazen muhalefet partisindeki arkadaşlarımız eleştirilerini, görüşlerini ifade ederken ki kuşkusuz eleştirecekler, muhalefetin görevi bu yani söylenen şeyi ya da iktidar partisinden getirdiği önerileri öyle hiç eleştirmeden desteklemelerini kuşkusuz beklemiyoruz, öyle bir şey olursa zaten demokrasi işlevini görmemiş olur. Ancak, zaman zaman bu eleştirileri ifade ederken âdeta -yani bende oluşan izlenim- sanki bir zihin okuma yapıyor. Bakın, burada, mesela, defalarca... Bu önerenin sahibi benim. Allah şahit, hiçbir şekilde herhangi bir şeyi herhangi bir şeyden kaçırmak gibi bir endişeyle, bir saikle imza atmadım buraya.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – İbrahim Bey, Allah'ı karıştırmayan bir siz kalmıştınız.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Siz yoktunuz Sayın Başkan, teolojik bir gündem oldu bugün, ona ben de katkıda bulunmak istedim.

Ama, birkaç arkadaşından bunu duymak beni üzdü yani "Sayıştaydan korkmayın. Sayıştay denetiminden rahatsız olmayın. Sayıştaydan kaçırmaya kalkmayın." şeklinde. Yani, şöyle bir şey söylene "Bu önerge kanunlaşırsa hiç istenmemekle birlikte Sayıştayın denetiminde bir zaaf ortaya çıkabilir." şeklinde bir görüş, argüman ileri sürülse bunu saygıyla karşılayacağım ama kendi değer yargılarımızı yükleyerek... Bir an kendinizi lütfen benim yerime koyun. Yani, bu şekildeki bir ifade, bir üslubu ben hakikaten kendime yakıştıramıyorum. Onun için yani bu rahatsızlığımı sizlerle paylaşmak istedim.

İkinci bir husus da şu parmak kaldırma, parmak indirme meselesi. Şimdi, bunu söylediğimiz zaman acaba hiç şunu düşünüyor muyuz: Parmak indirmek, parmak kaldırmakla itham ettiğimiz arkadaşlarımızı kendi iradelerini, bilgilerini, değerlendirmelerini âdeta hiç dikkate almadan buna kabul oyu veriyorlarsa ya da ret oyu veriyorlarsa, duruma göre, sadece parmak indirip kaldırıyorlardır yani bunun muhtevasını, kapsamını, içeriğini hiç dikkate almadan sadece bu şekilde davranmaları gerektiği için böyle davranıyorlardır gibi bir bunun arkasında sanki... Dediğim gibi, ben öyle hissediyorum en azından, bende böyle bir algı oluşuyor. Belki de ben biraz fazla lüzumsuz hassasiyet gösteriyor olabilirim, onu da siyasetteki acemiliğime yorun lütfen. Yani, henüz daha o kısma işin alışmadım ve intibak edemedim.

Bu rahatsızlıklarımı ifade ettikten sonra müsaadenizle imza sahibi olduğum önergeyle ilgili ifade edilen bazı eleştirilere cevap vermek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben muhalefet partisi mensuplarımızın, önerenin bu hâliyle Anayasa'ya aykırılık taşıdığı şeklindeki görüşlerine ne yazık ki katılamıyorum. Neden katılamıyorum? Çünkü, böyle düşünecek olursam -Anayasa Mahkemesinin de böyle bir şey kastettiğini ben zannetmiyorum- bunu kabul edecek olursak bizatihi Anayasa'nın kendisinin Anayasa'ya aykırılığı gibi bir tuhaf durum ortaya çıkar ki, herhâlde hiçbirimiz Anayasa koyucunun abesle iştiğal ettiğini düşünmüyoruz. Zira, kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimini düzenleyen Anayasa'nın 165'inci maddesi "Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi" diye bir ibare kullanıyor. Demek ki, Anayasa'nın bizatihi kendisi, kamunun doğrudan veya dolaylı ortaklık paylarının yüzde 50'nin altında olduğu şirketlerin, ticari işletmelerin denetlenmesi için başka usuller ve yöntemlerin geçerli olabileceğini kabul etmiş. Yani dolayısıyla burada ortaya konulan şeyin Anayasa'ya aykırılığına ben ne yazık ki katılamıyorum. Şayet Hazinesin denetimiyle ilgili biz böyle bir önerge getirmiş olsaydık, kuşkusuz bu değerlendirme doğru olurdu yani Hazinesin denetimiyle ilgili Sayıştayın kendi usul ve yöntemleriyle yapacağı denetimin dışında bir denetimi önermiş olsaydık bu değerlendirme doğruluk payı taşırdı. Ancak bakın burada kastedilen, tıpkı Anayasa'nın 165'inci maddesindeki KİT'ler gibi, devletin doğrudan ya da dolaylı olarak pay sahipliğinin yüzde 50'nin altında olduğu şirketlerden bahsediyoruz. Üstelik de yine ben Anayasa Mahkemesi kararına baktığım zaman sizin gördüğünüzden farklı bir şey görüyorum: Anayasa Mahkemesi -doğrudur yanlıştır, artık onun bence tartışmasını yapmamızın bir anlamı ve gereği yok ama- demiş ki: Yüzde 50'den fazla olan ibareleri siz bu kanuna koyarsanız yüzde 50'den az pay sahipliği olan devletin iştiraklerin ne şekilde denetleneceğine ilişkin hiçbir düzenleme kalmamış olur. Bu da bir boşluk doğurur, bu doğru değildir. Dolayısıyla bakın, biz de Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararını yerine getirmek kastıyla diyoruz ki: "Peki, mademki Anayasa Mahkememiz, yüce yargı böyle karar vermiş, yargıya kuşkusuz saygı göstermemiz gerekir kararlarına katılmasak, kararlarını tam manasıyla benimsemesek bile, kamu payının yüzde 50'den az olduğu işletmelerle ilgili ne şekilde denetim yapılacağına ilişkin usul ve esasları belirleyelim." Hani Anayasa'nın 165'inci maddesi yüzde 50'den fazla olanlarla ilgili usul ve esasların belirlenmesini emretmiş ya, biz yüzde 50'den az olanlarla ilgili de usul ve esasları belirleyelim. Bu belirleme çerçevesinde de demişiz ki: "Kamu payı yüzde 50'den az olan ve ki, orada bir daha tekraren ifade edeyim, sözlerim kusura bakmayın zaman zaman Sayın Usta aramızdaki eski hukuka binaen böyle latife maksadıyla birtakım şeyler söylüyor olabilirim ama size ne kadar saygı duyduğumu, birlikte çalıştığımız dönemde de, şu anda da değerlendirmelerinizden her zaman istifade ettiğimi bilirsiniz, bir kere daha bunu da itiraf edeyim yani el öpmekle dil aşınmaz, dudak aşınmaz deriz. Biz hakikaten sizden her zaman istifade ediyoruz. Bu iki şartın bir arada olduğu... Neden bu iki şartın bir arada olduğu? Çünkü bakın, ben de en az sizler kadar denetimde bir zaaf oluşmasından endişe ederim ama ben biliyorum ve yürekten inanıyorum ki, payları Borsa İstanbul'da işlem gören

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

kamuya açık şirketlerdeki mevcut denetim çerçevesi, mevcut kontrol çerçevesi, kurumsal yönetim ilkeleri zaten Sayıştay denetiminden beklediğimiz neticeyi fazlasıyla karşılamaya yeter. Üstelik de bakın -burada yine değerli muhalefet partisi temsilcileri tarafından birkaç defa ifade edildi- yüzde 1 ile yüzde 100 arasında fark yoksa, çoğu ile azı arasında fark yoksa benim demin herhâlde yanlış anlaşıldı, bir örnek olarak verdiğim Ziraat Portföy... O argüman değildi gerçekten Sayın Usta. Benim temel argümanım, bu düzenlemenin gerekli denetim güvencesini sağladığı ve Anayasa Mahkemesinin iptal kararındaki gerekçeleri karşıladığı. Bu düzenlemenin gerekli bir denetim güvencesini sağladığını düşünüyorum. Kaldı ki, Sayıştaydaki arkadaşlarımıza birkaç defa soru tevcih edildi, ben en azından şunu biliyorum ki -Sayıştay dememek lazım çünkü orada bir kavram kargaşası oluyor- eski Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulundan gelip Sayıştaya katılan arkadaşlarımızın yaptığı bazı KİT denetimlerini biliyorum, orada mutlaka bağımsız denetim raporlarından istifade ederler. Yapılan bağımsız denetim raporlarını en azından bizden istemişlerdi bizi denetlerken.

Şimdi dolayısıyla, örneğini ben tekrar ediyorum: Bakın değerli milletvekilleri, herhangi bir kamu iştiraki, daha doğrusu kamu bağlı ortaklığı olan bir şirket, herhangi bir anonim ortaklıktan 1 hisse bile olsa onun ortağı olur ve bunun doğuracağı Ticaret Kanunu açısından genel kuruldaki haklar, yönetimle ilgili haklar, temettüyle ilgili haklar vesaire, herhangi bir şekilde 1 hisse ile 100 hisse arasında, sizin de defaatle ifade ettiğiniz gibi değişiklik göstermez.

Şimdi, bir diğer husus, anladığım kadarıyla burada da bir endişe var, "Şayet bu bağımsız denetim raporları esas alınarak bu denetim yapılırsa hiçbir belge ve ilave bilgi istenemez." diye. Burada da bakınız, bırakın kamu kurumu tarafından böyle bir talebin gelmesini, ortaklardan herhangi birisi -halka açık bir şirketten bahsediyorum yani payları Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerden bahsediyorum- ben sizin ortağınız olarak genel kurulda faaliyet raporunu ve bağımsız denetim raporunu dinledim ama ikna olmadım ilave şu bu bilgileri de istiyorum, talep ediyorum dediği anda o bilgileri, o belgeleri şirket yönetimi hazırlamak ve sunmak zorundadır. Yani dolayısıyla burada, hele halka açık bir şirkette payları Borsa İstanbul'da işlem gören bir şirkette hiç kimse, hiçbir bilgiyi ve belgeyi hiç kimseden saklayamaz. Dolayısıyla ben tekraren ifade edeyim: Birincisi, Anayasa Mahkemesinin kastı yüzde 50'den az kamu ortaklığı bulunan işletmelerin denetim düzenlemesinin dışında ve herhangi bir düzenleme olmaksızın bırakılmasını önlemektir. Bu önerge Anayasa Mahkemesinin bu talebini karşılamaktadır. Getirilen denetim çerçevesi, Anayasa'nın 165'inci maddesinin ruhuna, 160'ıncı maddesine tamamen muvafıktır, Anayasa'ya aykırılık asla söz konusu değildir. Muhasebe standartları, bağımsız denetim standartları, kurumsal yönetim standartları, riskin önceden belirlenmesi komitesi, denetim komitesi, kurumsal yönetim komitesi gibi birtakım unsurlar -ki bunlar Borsa İstanbul'da işlem gören şirketler için zorunludur- Sayıştay denetiminden beklediğimiz bütün şartları haddizatında sağlamaktadır. Bununla beraber, Sayıştayın herhangi bir şeyi dışarıya taşeronlaştırması asla söz konusu değildir. Önergedeki ifade, Sayıştayın kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak kendisinin bir rapor hazırlayacağı şeklindedir. Dolayısıyla Sayıştayı işlevsiz bırakmak ya da Sayıştayın tamamen kendisine iletilen raporu olduğu gibi iletmesi diye bir şeyden de bahsedilmemektedir.

Bu çerçevede ben getirilen eleştirilere maalesef katılmadığımı ve bu önergenin, hem Anayasa'ya hem de yürürlükteki yasalarla kastedilen hususlara tam manasıyla uygun düşüğünü düşünüyorum, samimi inancım da budur. Umarım değerli milletvekili arkadaşlarım bundan sonra da benim inancımı veya kanaatlerimi sorgulamazlar, en azından benim beyanımı esas kabul ederler.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, arkadaşlarımızın konuşmalarını bitirmesinden sonra bu konuda karşıtlık ve karşı görüş belirtmek veya yaratmak niyetinde olmadığımızı, sadece Anayasa Mahkemesinin kararları üzerine yapılan düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi kararlarının gereksinimlerini karşılaması gerektiğini söylemiştik. Tartışmaların sonucunda somut olarak gördüğümüz bir şey var: Daha önceden Yüksek Denetleme Kurulu kapsamında yapılan inceleme ve denetlemelerin o kurumun kapatılıp da görevlerinin Sayıştaya devredildikten sonra onun maddesinin getirilip Anayasa'ya bir madde olarak eklenmesinden kaynaklanan bir karışıklıktan kaynaklandığını görüş ayrılıklarında görüyoruz ama bu görüş ayrılıklarının burada pek fazla önemi yok. Yani bu durumda buradaki düzenlemelerle ilgili olarak oturulup bundan sonraki bütün denetimlerin de ne şekilde yapılacağını da belirleyen, onları da güvence altına alabilecek bir düzenleme yapılırsa ancak onunla beraber gönderilecek olan bir tasarı bu gereksinimi ortadan kaldırır. Bir daha tekrar edeyim, daha önceden sermayesinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimini Yüksek Denetleme Kurulu yapıyordu, kurum kaldırıldı, görevleri Sayıştaya geldi, maddesi de olduğu gibi Sayıştaya geldi, olay bu. Dolayısıyla Sayıştayla ilgili iki tane ayrı görev tanımının olmuş olması bundan kaynaklanıyor. Dolayısıyla ortaya çıkmış olan bu karmaşayı siz öbür ihtiyacın devam ettiğini varsayıyorsunuz, Anayasa Mahkemesi de diyor ki: "Yok kardeşim, mademki Sayıştay denetimi, Sayıştayın görevleri Anayasa Mahkemesinin 160'ıncı maddesi tayin etmiştir, açıkça belirlenmiştir, o zaman buna uygun olarak bu denetimi planlayacaksın." Şimdi, olay bundan ibaret. Biz ne yaparsak yapalım burada buna çözüm bulamayız ki. O nedenle de yapılacak olay, eğer yeniden yasal düzenlemelerle beraber sistemi doğru dürüst yeniden kurmadığınız takdirde, getirip bir fıkralık bir maddeyle bunu düzenlemeye kalktığınız sürece, her defasında Anayasa Mahkemesine gidecek, yüzde 99 ihtimalle de dönüp geri gelecek. O nedenle, yapılması gereken bundan ibaret değil, söylemeye çalıştığımız olay bu. Bu hâliyle giderse olmaz. Bu hâliyle giderse kesin olarak olmaz. O zaman, Anayasa Mahkemesinin kararında belirtilen bütün unsurları karşılayacak bir düzenleme yapmanız gerekir diyoruz. Yapılmadığı sürece de Anayasa Mahkemesine gidecek diyoruz. İsterseniz sabaha kadar tartışalım, isterseniz üç gün tartışalım. Olay bundan ibaret. Burada bir karar var, burada Anayasa'nın 160'ı var, bir de 165'i var. Böyle olduğu gibi kurumların hepsini birbirine şapur şupur diye yamamaktan kaynaklanan bir terslik var. Daha doğrusu ister istemez iki farklı düşünce var. Ama

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

Sayıştaya mademki verildi bu görev "Sayıştayın görevi bütün, tam olarak denetlemektir." diyor. Sayıştaya "Yarısını denetle, yarısını denetleme." diye bir görev verilmedi deyip 160' ıncı maddeden gidiyor zaten. Dava 160' tan açılmış. O da 2 ve 160' a aykırılıktan dolayı karar veriyor zaten, 165' ten vermiyor ki. Yani bilmem anlatabiliyor muyuz, teknik olarak söylediğimiz konu, sizin yaptığınız bu düzenleme Anayasa Mahkemesinin karar gerekçelerini karşılamıyor. Bunun üzerinde ciddi olarak konuşup, tartışıp genel bir düzenlemeyle beraber bunu yaparsanız eğer "Bak burada sağladık bunları." diyerek belki Anayasa Mahkemesinden, belki Anayasa Mahkemesine bile götürmeye gerek kalmadan bu işi çözmek mümkün olur. Ama böyle çözemezsiniz, söylemeye çalıştığımız bu. Olay bundan ibaret.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Söz talebimden vazgeçiyorum.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bu yeni madde ihdasıdır, bir daha şeye gerek yok.

BAŞKAN – Önerge olarak okuduk.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Önerge olarak yeni madde ihdası.

BAŞKAN - 20' nci madde... Lütfen...

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.45

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.08

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan; Komisyonumuzun 7'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Evet, görüşmelerimizin sonuna geldik. Son bir madde ihdasımız söz konusu tekliften tasarıya taşıyacağımız, bu da asgari ücret düzenlemesi. Bununla ilgili az sonra size önerge dağıtacağım. Teklifte gelen şekilden farklı bir düzenlemeye gidiyoruz.

Sayın Bakana bir söz vereceğim, yeni yapılan düzenlemeyle ilgili öncelikle Komisyonumuzu bir bilgilendirecek ya da önce isterseniz önergeyi okutayım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dağıtılsın önerge.

BAŞKAN – Dağıtacağım, dağıtacağım.

Sayın Bakanım, size söz veriyorum, siz bize yeni düzenlemeye ilişkin bir bilgilendirme yapın lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; öncelikle bu dönemin hem ülkemiz için hem Medisimiz için hem demokrasimiz için hem de ülkemizin geleceği için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum. İnşallah 2015-2019 arasındaki bu Medis, hem memleketimize hem milletimize hem de bizden yarınlara ait sorumluluk bekleyen aziz milletimize büyük hizmetler ortaya koyar.

Bildiğiniz üzere, her yıl asgari ücretle ilgili hem kamu hem işçi hem işveren bir araya gelip adının “Asgari Ücret Tespit Komisyonu” olarak değerlendirildiği bir komisyonda, genelde kanun iki yıla kadar cevaz vermesine rağmen, bir yıl içerisinde bu konunun, asgari ücretin belirlenmesi hususunu kamuoyunun da takibi üzerine gerçekleştirmektedirler.

Asgari ücret, yine bildiğiniz gibi, bir geçim ücreti değildir, aslında bir sosyal taban ücretidir ve o sosyal taban ücretinden değerlendirilen ve bütün tarafların da bunun üzerinden müzakere ettiği Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışması bu sene, daha doğrusu 2 Aralık 2015 tarihinde başladı. 1.300 liralık bir teklif üzerinden, aslen ilk toplantıda hemen hemen gerek işçi tarafımız gerek işveren tarafımız bu konuda ön görüşmelerde mutabakata vardı ama diğer bütün meseleler yaklaşık 4 toplantı olmak üzere devam etti ve 30 Aralık tarihinde hem işçiler, işçi sendikalarımız hem işveren sendikalarımız, yani çalışanlarımız, işverenlerimiz toplandığımız Asgari Ücret Tespit Komisyonunda, Çalışma Bakanlığımızda, uzunca müzakerelerden sonra, 1.300 liralık asgari ücretin belirlenmesi hususunda bir mutabakata varıldı. İşçilerimiz 1.300 lira konusuna katıldıklarını, aslında işverenlerimiz de -yazdıkları şerhte de öyle- katılmalarına rağmen bu konuda birkaç meseleden dolayı olumlu oy kullanamayacaklarını belirttiler. Netice itibarıyla, hem işçilerimizin hem işverenlerimizin ortak kanaatleriyle birlikte, 1.300 liralık asgari ücret -bizim de seçim öncesinde aziz milletimize vaadettiğimiz gibi- hem 3'lü diyalogun ortak kanaatleriyle hem de milletimizin büyük bir kabulüyle birlikte gerçekleşti.

Tabii, çok doğal olarak, bin liradan 1.300 liraya çıkış hem üretim hem istihdam hem de büyüme konusunda özellikle işverenler tarafından ciddi bir şekilde, eğer 2016-2017-2018 ve 2019 bir büyüme yılı olacaksa ve burada Türkiye iyi bir adım atacaksa bu 300 liralık ani çıkışın bir şekilde karşılanması hususu taleplerini ortaya koydular. Bunu, gerçi, Asgari Ücret Tespit Komisyonu başlamadan önce Sayın Başbakanımızın, özellikle Hükümet kurulmadan önce yapmış olduğu bir toplantıda bütün taraflar gerek rekabet gücümüz açısından gerek istihdam açısından bunun önemli olduğunu ve bu konuda Hükümet tarafından bir yaklaşım olursa işletmelerimiz açısından da olumlu bir sonuç doğuracağını ortaya koydular ve değerlendirdiler. Şunu ifade etmek isterim ki: Bu konuda biz de işveren temsilcilerimizle, işçi temsilcilerimizle bu konunun realize edilmesi için, gerçekleştirilebilmesi için birçok toplantı yaptık. Bunu bütün Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz takip etmektedir.

AK PARTİ yaklaşık on üç yıldır bir ekonomik politika ortaya koymaktadır, bir de sosyal politika ortaya koymaktadır. Ama bu dengeyi ortaya koyarken ve gerçekleştirirken mali disiplinden bugüne kadar hiçbir şekilde ayrılmamıştır. Mali disiplini en önemli çıpası olarak değerlendirmiş ve bu konuda gerek Maastrich Kriterleri gerek kendi iç rasyolarımız konusunda çok disiplinli ve dünya tarafından da takdir edilen, bugün birçok rasyosu Avrupa'dan ve dünyanın birçok ülkesinden iyi noktaya gelmiş bir tabloyla Türkiye'yi karşı karşıya bırakmıştır.

Ancak elbette ki bu konuda yaklaşık yükün ne kadar olduğu karşılıklı, taraflarca konuşulmuş. İşveren temsilcileri de, biz de 30 milyar, yani eski parayla 30 katrilyonluk ortada beklenmeyen veya bu 1.300 liranın oluşmasıyla gelen bir maliyetin olduğunu söylemişler, bu maliyetin bir kısmının devlet tarafından karşılanması lazım geldiğini ifade etmişlerdir. Tabii, biz de gerek Maliye Bakanlığımız gerek ekonomi yöneticilerimizle oturduğumuz ve yaptığımız değerlendirmelerde biraz önce bahsettiğim ve bir paragraf olarak da sunduğum bu mali disiplinin ve önümüzdeki, buraya da gelecek olan bütçenin genel bütçe dengesini iyi bir şekilde değerlendirmeliydik. Burada o gün izah ettik. Yani Asgari Ücret Tespit Komisyonundaki biz önerimizi ortaya koyduk. Önerimiz şuydu:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 59

Yaklaşık 110 liralık bir destek, yani asgari ücret alanlara toplam 110 liralık bir destek. Kaç kişiyi bu sağlıyor idi? 8 milyon 770 bin kişilik bir toplamı. Yani asgari ücret ve asgari ücret çerçevesinde kendi çalışanına bir şekilde kendi ücretini takdim eden, iş yerlerini de kapsayan bir öneri ortaya koyduk. Bununla da kalmadık, dedik ki: "Aynı zamanda 2015'i baz alalım, 2016'da, 2015'de bu kritere girenlerin artı yüzde 10 asgari ücretlisinin içerisinde bir çalışanı varsa, yeni alacaksa, biz buna da bu imkânı sağlayalım." Yine başka bir şeyi daha ortaya koyduk, yeni iş yeri açanları da böyle bir anlayışla karşı karşıya bırakalım ve burada önemli bir sektör olan maden sektörünü de, yani özellikle hem kamuda hem de özel sektörde çalışan -ama özel sektör daha çok çünkü onların takdir edersiniz ki kanunu asgari ücretin belirlendiği kanunla aynı değil, ayrı bir madde açmak gerekir- onları da bundan istifade ettirelim. Hem yüzde 10'luk kotadan hem diğer, biraz önce söylediğim ve karşı karşıya kaldığımız o 110 liralık teşvikten. En nihayetinde -bütün bu tartışmalar yapılırken aslında biz bunu bir gece yarısı da Meclise getirdik ama 4 partinin uzlaşması lazım, o uzlaşma çıkmayınca da geri çekmek durumunda kaldık- Sayın Başbakanımızla gerek işçi sendikalarımız gerek işveren sendikalarımız temas oluşturdular, bizlerle temas oluşturdular, bakanlarımızla, milletvekillerimizle temas oluşturdular ve 115 liralık bir dilime kadar bunu çekebileceğimizi... Ama burada bir problem daha var, problem şu: Özellikle biz bu çerçeveyi çizerken küçük, orta boy işletmelerin bundan istifade etmelerini istiyor idik. Bir rakamı vermek istiyorum. Küçük, orta boy işletmeler içerisinde yüzde 72'si asgari ücretli çalıştırıyor. Yani biz onları da -bu Sanayi Bakanlığımızın bilgi sisteminin bir verisidir- muhafaza etmeliyiz ve burada bütün taraflarla yaptığımız değerlendirmeler ve görüşmeler sonucunda bir şey daha ortaya çıktı ki asgari ücret alıp yaklaşık 4 ikramiye alanlar buradan istifade edemiyorlar. Takdir edersiniz ki bunların önemli bir bölümü de örgütlü. Yani sendikal hakların içerisinde olanlar ve karşılıklı müzakereler sonucunda dün Komisyon üyelerimiz de bilsin ki dün 3'lü danışmamız vardı. Yani gerek işveren sendikalarımızın ve işçi sendikalarımızın gerek onun öncesinde -onun konusu başka idi- gerekse onun sonrasında bir değerlendirme daha yapıldı ve ortaklaşa, bugün öğlene kadar bu değerlendirmeler sunuldu. E, bugün Sayın Başbakanımıza tekrar bunu arz ettik ve hep birlikte, Sayın Başbakanımızın da talimatlarıyla birlikte, bu daha önce Meclis Grubumuzda Sayın Başbakanımız tarafından "115 lira" olarak ifade edilen ve bize toplam 10,5 milyara mal olan, yani bütçemize 10,5 milyara mal olan bu desteği başka bir noktaya taşıdık. Kendisine tensipleriyle birlikte 2 asgari ücret yani 2015 yılında bir asgari ücretin toplam miktarı brüt olarak 1.273,5 liradır. 2 brüt asgari ücreti kapsayacak 2.550 liraya kadar 2015'te ücret alan herkesi bu kapsama dâhil ettik, maliyetimizde bir değişme olmadı yani 10,5 milyardı ama artı, bir de yüzde 10 bir kullanım kapasitesi daha olacaktı. İşçi ve işverenlerimiz bu kullanım kapasitesinin de olmaması lazım geldiğini kabul edeceklerini, eğer böyle bir yaklaşım olursa daha adilane olacağını, en üst kesimin zaten bundan daha oran olarak az etkileneceğini, bunun hem kayıt dışını azaltacağını hem istihdama bir olumsuz etkide bulunmayacağını ortaya koyarak böyle bir değerlendirme ortaya koydular.

Şimdi, şunu söylemek isterim: Yaklaşık 13 milyon 761 bin sigortalımız var. Bunun 12 milyon 880 bini özel sektörde ve bu kişilerin yaklaşık yüzde 80'nini kapsayan 10 milyon 996 bin 757 kişi yani 11 milyon kişi bu destekten istifade ediyor. Yani, iş yerlerimiz istifade ediyor, 11 milyon kişi çalıştıran iş yerlerimiz. En üst kesim değil, daha ziyade küçük, orta boy işletmeler, mantığımız da onun üzerine kurguluydu zaten. Ve bizim toplam maliyetimizi de 10,5 olarak hesap etmiştik. Toplam maliyetimiz de 11 milyar 437 milyon olarak belirleniyor. Takdir edersiniz biraz önce bu bilgiyi ayrıntılı olarak sizlere sundum. Bu 11 milyar 437 milyon, 10,5'tan oraya çıktı ama o yüzde 10'luk kapasite artık olmayacak. Yani, çok doğal olarak mevcut bütçe içerisinde, hazırladığımız bütçe içerisinde herhangi bir değişikliğe gitmeden burada yaklaşık 10 milyon 996 bin 757 kişinin çalıştığı iş yerlerine toplam 100 liralık yani bir destekle birlikte asgari ücretin meydana getirdiği artıştan etkilenen işletmelerin gerek istihdam gerek kayıt dışı gerekse büyüme konusunda daha rahat hareket etmelerini teminen böyle bir desteği ortaya koymaya çalıştık. Burada ayrıca, yine bu Yasa'da yeni açılan işletmelere bu 100 liralık destek vardır, burada herhangi bir sınır yoktur. Burada da şunu gözettik: Yani, burada bir sınır koyarsak koyacağımız sınırın bunun ortalama olarak ne kadar olabileceğini de gördük yani her yılın kendi adına rakamlarını aldık ve burada bir ortalama çıkardık. "Eğer bunu koyarsak, bunu bu 2.550 sınırında basarız yani oraya getiririz ve orada bir şekilde bir bant içerisinde çekeriz ve bu da bir kayıt dışılığı sebebiyet verir." diye bir düşünce içerisinde olduk, orayı da açtık yani yeni açılan işletmeler. Ama, buna karşı bir tedbir de oluşturduk yani eğer burada bir muvazaa meydana getirirlerse bu imkânların tamamından faydalanamazlar diye. Yine, yeni açılan işletmelerle ilgili yine bir kriter daha koyduk. Özellikle, ödemeleri konusundaki hassasiyetin bu avantajdan istifade etmek için önemli bir kriter olduğunu da koyduk. Bir taraftan, Sosyal Güvenlik Kurumunun kendi genel bütçe dengesi üzerinden bir değerlendirmeyi sağladık. Diğer taraftan da oradaki işletmelerimizin hem ödemelerine ve taahhüt ettiklerine sadık kaldıkça bu istifadeden... Bunu sadece şunun için söylüyorum: Yeni açılan işletmeler için söylüyorum yani 2016'da yeni tescil edilen işletmeler için söylüyorum; fayda sağlayabilmelerini ortaya koyduk.

Peki, madende ne yaptık? Madende yaptığımız, takdir edersiniz ki 2014, 2015... Arkadaşlarımıza, onlara da hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum çünkü bu konuda ciddi bir çalışma ortaya koydular, TKİ Genel Müdürlüğüyle de rakamlar üzerinde çalıştılar. Özellikle, son dönemdeki birtakım maliyet yükselmelerinden dolayı madende bir istihdam azalması oldu. Biz bu destekleri sağlayarak istihdamın artabileceği konusunda bir şeyimiz de oluştu. Onların 2016 yılı için her bir asgari ücret adına 100 liradan yararlanma kapasitesini 2015'teki asgari çalışanların sayısının yüzde 50'sine çıkardık. Yani, 1,5 kat daha ortaya koyabilirlerse, çalıştırabilirlerse bu 100 liradan istifade etsinler diye. Takdir edersiniz ki gerek enerji politikalarımızın gerek madenlerimizin bu konudaki bir desteğe, böyle bir teşvike de ihtiyacı olduğu da apaçık ortadadır. Şimdilik bizim bu konuda söyleyebileceğimiz ve Plan ve Bütçe Komisyonumuzu bilgilendirebileceğimiz bu teklif üzerindeki değerlendirmeler bunlardır.

Tekrar sabrınız için teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 60

Önce önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/338 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emine Nur Günay
Eskişehir

"Madde 17- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 68 - (1) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2015 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı 85 TL ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2016 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2016 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2016 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.

(2) Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Hazine katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2016 yılı için eksik bildirdiği tespit edilen iş yerlerinden Hazinece karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

(3) İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2016 yılına ilişkin olarak, aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedikleri veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi; Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hallerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmayacaktır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece bu fıkra hükmünden yararlandırılır.

(4) Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi verilmemiş olması halinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki bildirimler esas alınır. 2015 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2015 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

(5) Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin Hazinece karşılanacak tutardan az olması halinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır.

(6) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun Ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan "Linyit" ve "Taşkömürü" çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendinde belirtilen 85 TL günlük kazanç iki kat olarak 2015 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50 sini geçmemek üzere, 2016 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır.

(7) Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

(8) 4734 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında; ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.

(9) 2016 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemlerine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

(10) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kuşoğlu, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, konuyla ilgili sosyal taraflardan bilgi alalım önce.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Duymadınız mı bizim söylediğimizi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Kuşoğlu'nun söz talebi var, karşılayayım. Usulden mi aldı, neden aldı bilmiyorum ki.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 61

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Usulden değil. Sosyal tarafları dinleyelim, işveren, işçi temsilcileri var, Sosyal Güvenlik Kurumu burada, onları da dinleyelim.

BAŞKAN – TESK’i dinleyeceğiz, yani burada esnafın unutulduğunu söylüyorlar. Onun dışında hangi şeyler var acaba şu an? TÜRK-İŞ burada, TESK burada, TİSK burada, DİSK ve HAK-İŞ burada öyle mi?

MUSA ÇAM (İzmir) – DİSK yok.

BAŞKAN – Gelmediler mi onlar?

MUSA ÇAM (İzmir) – Davet edildiler mi onlar?

BAŞKAN – Edildiler, hepsi edildiler.

Naci Bey, önce sizi dinledim.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; hepinizin yakından bildiği gibi, asgari ücretin net olarak 1.300 liraya brüt olarak da 1.647 liraya çıkması sonucunda en düşük BAĞ-KUR sigorta primi 568 lira 22 kuruş çıkmış bulunmaktadır. Bu prim, en düşük BAĞ-KUR sigorta primi 2014 yılında 369 lira 50 kuruş, altı ay sonra 391 lira 23 kuruş, altı ay sonra 414 lira 52 kuruş, altı ay sonra 439 lira 36 kuruş şeklinde uygulanmaktaydı. Yani, esnafın kendisinin üzerine asgari ücretteki değişiklikten sonra gelen yük bir defada 128 lirayı bulmaktadır. Halbuki bu rakam demin de arz ettiğim gibi 2014’te 22 lira, 2015’te de 25 lira şeklinde artmıştı. Dün buraya gelmeden önce yüzlerce telefon bizim santralimizi kilitledi. Esnaf infial içinde haykırıyor, bağırıyor. Şurada ifade edemeyeceğim pek çok ağır laflara tanık oluyoruz. Şimdi, 2015 yılında Yeniden Değerleme Fonu oranının yüzde 5,58 arttığını düşünürsek, enflasyonun da 8,81 olarak açıklandığını düşünürsek, esnafın primine yansıyan bu yüzde 30’u açıklayabilmenin imkânı yoktur. Bu neyi getirecek? Esnaf primini artık ödeyemeyecek. Nüfusu 20 bini aşmayan ilçelerde esnafın ayda 568 lira 22 kuruş olan bu primleri ödemeleri mümkün değil. Ödeyemeyecekler, ödeyemeyince 10 binlerce BAĞ-KUR’lu esnaf ve sanatkâr sistemin dışına itilmiş olacak. Bu ne yapacak? Zaman içerisinde bu borçların büyümesine yol açacak. Oradan sonra bizim camiamız sayın bakanlarımıza, milletvekillerimize, sizlere gelecekler ve yeni bir borç yapılandırması isteyecekler ve yeni bir kısır döngüye girilecek. Bizim önerimiz, işverenlere sağlanan, Sayın Bakanımızın da biraz önce arz ettiği gibi, 100 liralık iyileştirmenin bize de en azından benzer şekilde yansıtılmasıdır. Eğer bu artış normal olsaydı, yani yeniden değerlendirme artış oranında ya da enflasyon oranında, bizim hiçbir talebimiz olmazdı ama bu yüzde 30’luk artışı esnaf ve sanatkârın karşılaması mümkün değildir. Elbette işçilerimizin ücretlerinin 1.300 liraya çıkarılması, iyileştirilmesinden mutluluk duyuyoruz. Ama bir kesimi ödüllendirirken diğer kesimi cezalandıran böyle bir uygulamanın en azından biraz tolere edilmesi gerekirdi, bir tedbir ve bir düzenleme getirilmesi gerekirdi. Bizim istihdamımız, bu dengesizliğin ortadan kaldırılması ve bize bu konuda yardımcı olunmasıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, TÜRK-İŞ’ten...

Kendinizi tanıtır lütfen.

Buyurun.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ ENİS BAĞDADIÖĞLU- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonundan Enis Bağdadiöğlu.

Söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

Ben aynı zamanında Asgari Ücret Tespit Komisyonunda işçi kesimi temsilcisi adına görev yapan temsilciydim. Komisyon çalışmaları devam ederken 1.300 liralık net asgari ücreti Konfederasyonumuz yeterli bulmamakla beraber olumlu bir adım, başlangıç olarak görmüştü. Tabii, bu Komisyon çalışmaları devam ederken biz bunun yansımalarının özellikle sendikal örgütlülük içinde olan iş yerlerinde nasıl olacağı konusunda bir çalışma yaptık. Birtakım olumsuz sonuçlar olabileceği kaygısı duyduk ve o zaman, pek rastlanmayan bir şekilde işçi işveren konfederasyonları bir araya geldi ve 24 Aralık 2015’te ortak bir açıklama yapıldı, denildi ki: Bu gelen yükün sendikal örgütlülüğü muhafaza etmek, iş barışını korumak açısından birtakım ek düzenlemelere ihtiyacımız var ve biz işçi kesimi olarak asgari geçim indirimi ve vergi oranlarıyla vergi tarifeleri üzerinde düzenlemeler yapılarak asgari ücret üzerindeki vergi yükünün azaltılmasını, buradan yola çıkarak da genel olarak ücretler üzerindeki vergi yükünün azaltılmasını talep ettik ortak deklarasyonda. İşveren kesimi de özellikle maliyetlerin azaltılması, istihdama olumsuz etkiye bulunmaması açısından SGK priminde bir indirim talep edildi ve teşvikler istenildi. Bu yöndeki taleplerimizin hazırlanan tasarıda karşılık bulmasını biz olumlu olarak karşılamıştık. Yalnız, bu önergeden önce elimize geçen düzenlemeye baktığımızda birtakım sıkıntılar olacağını gördük. Çünkü, o, sadece asgari ücret düzeyinde gelir elde edenlerle sınırlıydı, sendikal örgütlülük olan yerlerde, ikramiye, sosyal yardım gibi ödemeler bu kapsamda değerlendirilmeyordu. Bu, aslında sendikal örgütlülüğü ortadan kaldıran bir düzenleme olarak algılandı. Aynı zamanda, kayıt dışı istihdama, kayıt dışı ödemeye de yol açacak bir düzenleme olarak görüldü. Bu konuda yine sosyal taraflar olarak bu sakıncaları biz dile getirdik. Bugün öğrendiğimiz, biraz önce okunan önerge bizim dile getirdiğimiz, sakıncalı bulduğumuz hususları kısmen gideriyor. Gönül ister ki bugünkü önergeyle gelen 2.550 liralık sınırın ucunun açık olması, bu kapsamdaki tüm işçileri kapsayacak biçimde değerlendirilmesi. Çünkü endişemiz şudur ki: Belirli bir ücretin altında kaldığında ücret artışları sadece bundan faydalanmak için sınırlı tutulabilir, birtakım sosyal yardım ödemeleri de düşük tutularak bu sınırın altında kalınma yönünde bir eğilim baş gösterebilir. Bu durum bir taraftan kayıt dışılığı artırır, bir taraftan da sendikal örgütlenmede ve işçi kesiminin ücret taleplerinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 62

karşılansında sıkıntılara yol açabilir diye düşündük ama bu yönde bir düzenlemenin gelmesi ve yüce Meclis tarafından yapılmış olmasını biz olumlu karşılıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

İşveren Sendikaları Temsilcisi Sayın Pirlar, buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli vekillerimiz, öncelikle hem şahsım hem Konfederasyonumuz adına Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

Efendim, şöyle arz edeyim: Asgari ücret tartışmaları basından da izledik, her yerde de zaten çok ön plana çıkan tartışmalardı. Konfederasyonumuzun şöyle bir durumu vardı burada: Öncelikle böyle bir ücret artışının yapılmasına, işçilerimizin daha iyi koşullara gelmesine hiçbir zaman karşı değiliz, bunun özellikle altını çizelim çünkü böyle bir yanlış algı var genellikle ama bunun, gelen yükün karşılanması konusunda -çünkü yüzde 30'luk gibi bir yeni yük geliyordu üzerimize- hassasiyetlerimizi bildirdik. Bunun rekabet gücümüze, diğer konularda, istihdama, diğer konulardaki yaklaşımlara olumsuz etkisinin olmaması gerektiğini, bunun da karşılıklı olarak bir konsensüs içerisinde çözülebileceği kanaatini hep bildirdik bu çerçevede. Çünkü yüzde 30'luk bir yükün reel sektör tarafından karşılanmasının da mümkün olmadığını görüyorduk. Kâr hadleri belli, diğer son rakamlar belli. Özellikle, reel sektör olarak adlandıracağımız yahut da örgütlü, daha ön plana çıkarmış sektörün bunları kaldırma gücünün kısıtlı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliyorduk. Tabii ki, aynı şekilde, KOBİ'lerde de, özellikle mikroişletmeler olarak adlandıracağımız işletmelerde de bunun büyük bir yük getireceğini, hatta zaman zaman kapanmalara bile yol açabileceğini düşünüyorduk ve bu bakımdan devletin bu konuda bu artışa yapabileceği katkısını hep talep ettik dönem içerisinde. Dediğimiz gibi, aynı şekilde, işçi kesimiyle, diğer işveren örgütlerimizle birlikte çeşitli ortak açıklamalarımız ve çeşitli girişimlerimiz oldu. Şunu da gözlemledik bu arada: Yani, çok fazla toplantı yapıldı bunlara ilişkin olarak, sağ olsun Sayın Başbakanımız da dâhil olmak üzere Sayın Bakanımızın... Bu arada ona da değineceğim. Bütçenin kısıtlı imkânları içerisinde bize bir kaynak aktarıldı. Burada da onu görüyoruz. Evet, ilk metinde, bu Komisyonun ilk metninde burada bazı sorunlar vardı çünkü geniş bir kitleyi kapsamıyordu ve verilen imkânlar çok sınırlı bir noktada kalıyordu. Ama şimdi asgari ücret iki katına çıkmış, 2.550 lirayı prim bildirimi yapan kişileri kapsadığını görüyoruz yeni önergeyle birlikte. Artı, bununla da, hem de 100 lira gibi bir rakamı görüyoruz ki biz de -açıklıkla söylemek gerekirse- 115 liraydı rakam fakat bunun geniş bir kapsama yayılabilmesi, daha çok işçinin ve iş yerinin yararlanabilmesi bakımından çok olumlu bir adım olarak gördüğümüzü bir kere burada ifade etmek istiyorum. Yalnız, bu süreçlere gelene kadar açık söylemek gerekirse Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımızın gösterdiği iradeye burada teşekkür etmek istiyoruz. Endüstri ilişkileri rejiminin bir sosyal diyalog rejimi olduğunun çok güzel bir örneğini bizlere gerçekten gösterdi. Gece sabahlara kadar süren toplantılarda birlikte, yılbaşı gecesi de dâhil olmak üzere, bu iradeyi göstererek bir noktaya getirdik efendim. Daha iyisi olabilir miydi? Tabii ki olabilir, talep de edebiliriz. Bu gayet doğal bir süreçtir ama gelinen noktada, açık söylemek gerekirse pek çok çalışanımızın ve pek çok iş yerimizin kapsam içine girmesi bu endüstri ilişkilerinin, denge üzerine oturan endüstri ilişkilerinin dengelerinin bozulmaması açısından çok büyük önem ve katkı sağladığını bizim burada vurgulamamız gerekiyor.

Tabii ki şunu da söyleyebiliriz: Kayıtlı sektör bunun tamamı içerisine girdi mi; daha yüksek ücret veren, çalışanına daha yüksek ücret veren kesimler tamamı girdi mi? Hayır, girmede. Gönül ister ki belki kaynak yaratılabilir, daha da iyi imkânlar olabilir. Belki 2.550 lira olan asgari bildirim biraz daha yukarı çekilebilir, böylece kapsam daha genişletilebilir ama devletimizin imkânlarının da bu olduğunu da görüyoruz. Bizim söyleyeceğimiz bu uygulamanın, işveren kesiminin bütün örgütleri adına da rahatlıkla söyleyebilirim bunu çünkü hep birlikte bu süreçten geçtik, yani güzel bir konsensüs de oluştu aramızda, bütün işveren kesimi, hatta işçi kesimi arkadaşlarımızla da birlikte çok güzel bir konsensüsümüz oldu. Yarın da zaten bunun sonuçlarını basında göreceksiniz, onu da ifade etmek istiyorum. Bu anlamda hem Sayın Bakanımıza hem Hükümetimize bu gösterdikleri katkı nedeniyle teşekkür ediyorum efendim.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Pirlar, teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, ilk söz talebi sizindi, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, Komisyon üyesi değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecein bu vakti hayırlı bir maddeyle uğraşıyoruz. Sayın Bakanım, göreviniz yeni, ilk defa da Komisyonumuza geliyorsunuz, hayırlı uğurlu olsun bu vesileyle tekrar.

Sayın Bakanım, bu asgari ücretin 1.300'e çıkarılmasından dolayı sizi tebrik ediyoruz, biz çok memnun olduk. Asgari ücretin artırılmasından dolayı bizim de bir sorumluluğumuz var. Biz seçim bildirgemizde bunun 1.500 lira olmasını en azından talep etmiştik, siz 1.300 lira olmasını istediniz ve 1.300'ü yerine getirdiniz. Onun için tebrik ediyoruz, memnuniyet duyuyoruz. Biz 1.500 lira olsaydı belki bu yükü çok daha farklı bir şekilde düşünecektik, daha üretim amaçlı, üretim yapan firmaları teşvik eder bir tarzda bir yük alma yönüne gidecektik, tüketimi değil, üretimi teşvik edecektik sonuç olarak ama 1.300 lira olmasından büyük memnuniyet duyuyoruz. Böyle bir karar da sonuçta siyasi bir karardır, Hükümetinizin, sizin almış olduğunuz bir karar, bir risk belki bir taraftan da. Onu da destekliyoruz. İlgili tarafların genellikle olumlu bulmalarından da memnuniyet duyuyoruz.

Yalnız şöyle bir şeyimiz var: İçeriğiyle ilgili olarak çok fazla bir şey söylemeyeceğim ama demin TESK Genel Sekreterinin söylediği BAĞ-KUR'luların da bu konudan istifade etmesi mülahazasına biz de katılıyoruz. Bu hem BAĞ-KUR'luların zor durumda olmaları hasebiyle gereken bir konu hem de eşitlik ilkesi gereğince. Çünkü bir taraftan birçok işverene bunu ödüyorsunuz ama o

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 63

tarafından esnafa eşitlik ilkesi gereğince ödeme yapmamış oluyorsunuz. Bu Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı, Anayasa'nın 10'uncu maddesine aykırı. Yine, biliyorsunuz Anayasa'nın sosyal güvenlik hakkıyla ilgili 60 ve 61'inci maddeleri var. 60'inci madde "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir." dedikten sonra, 61'inci madde devlet, harp ve vazife şehitlerinin, dul ve yetimlerinin, malûl ve gazilerin, sakatların, yaşlıların, özel korunmaya muhtaç olanların ancak farklı bir statüde sosyal güvenliğini desteklenmesini öngörüyor. Onun haricinde eşit olanların aynı statüde eşitlik ilkesi gereğince herkesin aynı oranda desteklenmesini öngörüyor. O taraftan da, eşitlik ilkesi açısından da esnaf ve sanatkârların desteklenmesi gerekir, onların da kapsama alınması gerekir düşüncesindeyiz.

Şimdi, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; biraz önce de belirttim. Bu konu, yine, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nu ilgilendiriyor. Yani, yapılan bütün harcamalar bu kanunla ilgili biliyorsunuz; bu sizin tarafınızdan çıkarılan bir kanundu. 5018'in 19'uncu maddesine göre ve son bent hükmüne göre bir artış söz konusu olursa geçici bütçe döneminde veya normal bütçe döneminde -ki şimdi geçici bütçe dönemindeyiz, siz 11 milyar liralık bir yükten bahsediyorsunuz- üç aylık geçici bütçe döneminde en az 2,5 milyar liraya, 3 milyar liraya yakın bir yük söz konusu olacak, bir yük gelecek. Bu yükün karşılanabilmesi için ek bütçe yapılmasını gerektiriyor, yani, bunu bu şekilde değil de ek bütçeyle getirmemiz gerekiyor, ek bütçe yaparak getirmemiz gerekiyor. O da bir kanun konusu, yani, o yokuş yapmak değil, bunu ek bütçeyle getirmek gerekiyor. Maliye Müsteşarımız da biraz sonra gelirse, zannediyorum hak verecektir. Bu prosedüre uygun olması gerekir, 5018 sayılı Kanun'a uygun olması gerekir. Anayasa'nın eşitlik ilkesine, sosyal güvenlik ilkelerine aykırı olmaması gerekir. BAĞ-KUR'uların, esnaf ve sanatkârlarımızın kapsama alınması gerekir. Özellikle, biraz önce TÜRK-İŞ'in söylediğim mülhazalarını da sonuç olarak olumlu bulmalarına rağmen dikkate alınması... Biraz sonraki tartışmalarda ben de o detaya girmek istiyorum.

Bir de Maden Kanunu'yla ilgili biz bugün bir düzenleme daha yaptık Sayın Bakanım. O düzenlemeye göre geçen yıl, daha doğrusu 2014 yılında -şimdi 2016'ya girdik- bir düzenleme yapmıştık, orada madenlerde, yer altı sahalarında çalışan işçilerle ilgili olarak 2 kat asgari ücret uygulaması getirmiştik. Burada da o konuya değiniliyor ve bunun prim belgeleri üzerinden desteklenmesi getiriliyor. Orada da işçilerin işten ayrılmasından, istihdamın azalmamasından dolayı yapılan bir destektir. O da doğrudan doğruya işçilere yönelik olması gerekirken, maalesef, üreticiye yönelik, üretime yönelik, üretim miktarına yönelik getirildi ve büyük bir haksızlık var orada, birilerinin korunması var özellikle, rekabetin ortadan kaldırılması var. Onun da bu paralelde düzenlenmesi gerektiğini tekrar değerli arkadaşlarıma da ifade ediyorum.

Çok teşekkür ederim. Sonradan söz almak istiyorum tekrar.

(Oturum Başkanlığına, Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kuşoğlu.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlar, basınımızın güzide temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, usul nasıl oluyor bilmiyorum. Bizim de bir önergemiz var aslında.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O sonra.

ERHAN USTA (Samsun) – Herhâlde o daha sonra okunacak ama ben yine de görüşümü beyan ederken onu da içerecek şekilde beyan edeceğim.

Şimdi, Sayın Bakanım, öncelikle ben de memnuniyetimi ifade etmek isterim asgari ücretin artırılmasıyla ilgili olarak. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz de seçim beyannamemizde 1.400 lira net asgari ücreti söylemiştik ve bunun bayağı bir hesabını kitabını yaparak beyannamemize de koymuştuk. Bireysel olarak ben de katıldığım hemen hemen bütün ulusal televizyon programlarında, seçim öncesinde bunun, ekonominin rekabet gücüne zarar vermeden bu işin nasıl "manage" edileceğine yönelik olarak da, kamuoyunun da... İşverenlerle de görüştük çünkü o dönem; bizi çağırdılar, İstanbul'a gittik; bir kısım yerlerle de görüştük. Yani, onları bu konuda ikna etme konusunda bir gayretimizin olduğunu da ifade etmek isterim.

Tabii, sizin seçim beyannameniz veya parti programınız açısından bu sıkıntının biraz çekilmesinde belki şöyle bir etken oldu, sayın eski ekonomiden sorumlu bakanımızın şöyle bir ifadesi olmuştu 1 Kasım seçimleri öncesi: "Biz seçim beyannamesini baskıya göndereceğimiz son yarım saate kadar bu 1.300 lira meselesini tartıştık." Yani, orada, hani, şey hassasiyetini söylüyordu, yani "Bunu biz bayağı bir ciddi tartıştık, ettik." şeklinde söylüyordu ve "Bu şekilde, hani, karar verildi, baskıya o şekilde gönderildi."

Tabii, şimdi, sadece "Diğer muhalefet partileri asgari ücreti artırıyor, hadi, biz de asgari ücreti artıralım." şeklinde bir güdüyle böyle bir yola gidildiği zaman, tabii, aksaklıklar oluyor. Ondan sonra bir kısım, tabii, işveren direnciyle karşılaşılmaması normal. Bunun başlı başına, yani, sadece hiçbir şey yapılmaksızın asgari ücretin hakikaten bu şekilde artırılmasının ekonomi üzerinde, özellikle kısa dönemde, olumsuz etkilerinin olacağını öngörmek gerekiyordu.

Mesela, biz bununla ilgili olarak başka bir kısım vergilerde, özellikle işlem vergileriyle ilgili vergilerde, sosyal güvenlik prim yüklerinde bir kısım kolaylıklar sağlayarak buradan getirdiğimiz yükü telafi edeceğimizi ve bunun da bir makroekonomik, ekonomik model çerçevesinde hesabını kitabını da seçim beyannamemize koyduk, bir sürü detay vardı orada. Yani, Adalet ve Kalkınma Partisinin bunu en azından beyannamede yapmadığının o bakanımızın ağızından itirafını duymuş olduk. Sonra yapmıştır, yapmamıştır, onu bilemem. Onu da birazdan söyleyeceğim, geçici bütçe kanunu burada görüşülürken onun yapılmadığını da o gün anladık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 64

Şimdi, dolayısıyla, tabii, bu tür bir mesele, bu 30 milyar yük ekonominin geneli için, aniden bir maliyet şoku. Ekonominin bir anda bunu hazmedebilmesi çok kolay değil. Dolayısıyla, bunun, hakikaten başlangıçta düşünülüp bu yükü bir miktar dağıtmak ve ekonominin rekabet gücüne zarar vermeden bu işi yönetmek gerekiyordu, maalesef orada böyle yeteri kadar bir şey gösterilemedi.

Şimdi, daha sonrasında da olmadığını şuradan anlıyoruz: Burada, yanlış hatırlıyorsam, 10 Aralıkta geçici bütçe yasası geldi. Maliye Bakanımız sizin oturduğunuz yerde oturuyordu. Üç ay için yaklaşık 158 milyar lira civarında bir ödenek talep ediliyordu. Bize bu talep edilen ödeneğin makroekonomik çerçevesine ilişkin, içerisindeki detaylara ilişkin hiçbir şey söylenmedi. Bunu arkadaşlar ezberledi, ben bu tutanakları sürekli okuyorum çünkü. Ama siz bu torbayı görüşürken -bu esnada söyleyeyim, bu arada söyleyeyim- 5'nci Bakansınız, yani, sürekli, her Bakanımıza bir "Hoş geldin." deyip bunları da bir anlatmak durumunda kalıyoruz ama o genel faslı Allah'tan size anlatmıyorum şimdi gecenin bu yarısında. Ancak, bu geçici bütçe yasası esnasında Maliye Bakanımıza -çünkü bunu sizin bilmeniz lazım- "Bu asgari ücret konusunda bir devlet katkısı olacak mı, olmayacak mı? Bu konuda bizim ve kamuoyunun bir fikir sahibi olması lazım. Bakın, bu uygulama 1 Ocak itibarıyla başlayacak. Şu anda bilmiyoruz, belki Hükûmet de bilmiyor ama Hükûmetin, bunun bir an evvel kararını verip buraya bugün bu bilgiyle gelmesi lazım.", sonra bir daha söylemişim Genel Kurulda. Tekrar, şimdi ben soruyorum: "Asgari ücret bu bütçeye nasıl yansıtıldı? İşverenlerin üzerindeki bu yükün bir kısmını devlet üstlenecek mi, üstlenmeyecek mi? Bu konuda bize bilgi verilmesi gerekir." diye biz bunları ikaz ettik. Eğer işimizi gücümüzü böyle, hani, zamanında düzgün bir şekilde, aslında, yapabilmiş olsak bu sıkıntıların hiçbirisi olmayacaktı. 30 Aralıkta o sizin, İç Tüzük'e çok da uygun olmayacak şekilde, o önerge verme şeyi de, o duruma düşülmeden daha önceden bu iş hallolabilecekti aslında. Bu, muhalefetin en azından şurada söylediklerinin bir miktar dikkate alınması işlerimizi, hayatı daha da kolaylaştıracaktı. Fakat bunlar, maalesef, bu Parlamento ortamında bir türlü olmuyor; niye olmadığını da ben, aslında çok da fazla anlayamıyorum.

Şimdi, bizim burada genelini görüşürken -tabii, o zaman siz yoktunuz, bir başka bakanımız vardı- şöyle bir itirazımız oldu, itirazlarımızdan bir tanesi -şu anda o kısmen giderilmiş durumda, bunun da memnuniyet verici olduğunu ifade etmek istiyorum- biz dedik ki: Bizim ekonomimizde kayıt dışılık yüksek, denetimler yetersiz, bu çok belli, bunu herkes biliyor. Dolayısıyla, ayrıca, yani hiç kayda almadan çalıştırma olduğu gibi düşük ücretle göstererek bir kayıt dışılık da var.

Ben yanlış hatırlıyorsam -yani, tabii, bunların teknik bilgileri, bir kısım rakamlar değişebiliyor- yüzde 55'i idi, bizim SSK'ya tabi beyannamelerimizin yüzde 55'i asgari ücrettendi bir ara. Sonradan belki rakam değişmiş olabilir ama bunun yüksek bir oran olduğunu biliyoruz. Asgari ücretten gösteriliyor. Bunların bir kısmı gerçekten asgari ücretli ama bir kısmı daha yüksek ücret alıp asgari ücrettendi. Şimdi, bizim denetleyemediğimiz bir alanda sadece asgari ücrete bu teşvikin verilmesi denetim gücümüzün de zayıf olduğunu düşündüğümüzde kayıt dışılığı teşvik edecek ve adaleti de zedeleyecek, tahrip edecek bir yanının olduğunu ifade etmiştik. Dolayısıyla, bütün ücretlerin bu kapsama alınması gerektiğini biz ifade etmiştik. Şimdi en azından orada, sayıda 2 milyon civarında bir artış oldu. Bu yönüyle aslında en azından bir miktar daha iyi ama yine de bütün ücretlerin kapsanması burada düşünülmesi gereken bir şeydir bana göre. Fakat, şimdi, tabii, Türkiye İşveren Sendikaları bile çok mutlu olduğuna göre, onların mutluluğunun üzerinde bir mutluluğu da ifade etmenin de çok da fazla bir gereği yok, anlaşılan onlar bu işe tamamen razı olmuşlar. Fakat mutlu olmayan bir kesim var, bizim önergemiz de tam da onunla ilgiliydi. Biz, tabii bu önergeyi kanun teklifinin önceki hâline göre, 3,67'e göre vermiştik. Bu, erken, daha önceden verilmiş bir önergeydi. Biz burada şunu ifade ediyoruz: Burada 4'inci maddenin (1)'inci fıkrasının (b) bendindekilere tabi olan sigortalılarda da, onların yükünde de bu kapsamda bir hafifletilme yapılmasının hem adalet anlayışı açısından hem de bunların, toplumun çok da varlıklı veya geliri çok yüksek kesimi olmayan bu kesimin de bir miktar rahatlatılmasının biz uygun olacağını, hatta gerekli olacağını, adalet açısından da, ekonominin geneli açısından da uygun olacağını düşünüyoruz. Hatta Sayın Bakanım, bizim formülasyonumuzda, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim formülasyonumuzda temelde sıkıştığımız kısım bu kesimdi. Yani, hani, diğer tarafı... Çünkü Türkiye'nin, bu ülkenin -bakın, yani, bu saate hani çok fazla bir şey de söylemek istiyorum ama bunu bir miktar da konuşmamız lazım- ücret üzerinden rekabet etmekten vazgeçmesi lazım. Bu bizi aslında çok sıkıştırdı. İşte, o yüzden bizim ihracatımızın sadece yüzde 3,5'u yüksek teknoloji ürünlerden ibaret. Yani, buraya geldik. Şimdi, burada gideceğimiz çok fazla bir alan yok. Çünkü burada şu hâliyle bile bizim asgari ücretimiz bazı Avrupa Birliği ülkelerinin üzerinde. Yani, eski hâliyle bile üzerindeydi. Şimdi, Çin, Hindistan -işte, ne bileyim ben- yeni gelişmekte olan ülkeler, Asya ülkelerinde falan... Yani, onlarla da buradan, ücret üzerinden rekabet edemeyiz. Bu, bizim hem üretimimizi, üretimimizin teknoloji seviyesini geliyor, düşürüyor, çok da gidilecek bir alan yok. O yüzden bizim esas itibarıyla biraz daha kamu kaynaklarımızı, ekonominin üretim seviyesini, üretim teknoloji seviyesini artırmaya yönelik -işte AR-GE'ye, yenilikçiliğe, bunların geliştirilmesine yönelik- iyi programlar dizayn edip buralara para harcamamız lazım ve buralara para harcayarak aslında bu yükü bence bu tür şeyi bile.. Tabii, bir yıllık düşünüyoruz şimdi, gelecek yıl olup olmayacağı da belirsizlik ayrıca, o da ayrı bir şey. Olacak mı olmayacak mı, şimdi o da ayrı bir olay ama bu yükün aslında özellikle büyük firmalar açısından AR-GE yapabilecek nitelikteki firmalar açısından bence bu şekilde, onlara bu tür desteklerimizi vererek hafifletilmesi gerekirdi,

Bakın, yine, şimdi 10,5 milyar lira mı olacak Sayın Bakanım? Ne kadardı, 13 milyar mı yükümüz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – 11, 4 milyar.

ERHAN USTA (Samsun) – 11, 4 milyar yükümüz olacak. Bu 11 milyar 400 milyon yükü -bakın, sakın sözlerim yanlış anlaşılmasın- daha iyi bir şekilde... Bu, tabii, önceden çalışılması lazım. Yani, formüle ederek, bu arada hakikaten Türkiye'nin üretimini ve ihracatını, niteliğini artırma yönünde bu parayı kullanarak, bu kadar para kullanmayla bu işi çok daha güzel halledebilirdik, maalesef bunu yapamadık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 65

Fakat, burada esas sıkışmış olanlar esnaf. Yani, şimdi, esnafa ne AR-GE' si yap diyeceksin? Yani, rekabet gücü bilmem ne zaten zor ayakta duruyor. İşte, hiç olmazsa kimseye yük olmuyor, kendi yağıyla kavruluyor veya işte BAĞ-KUR, çiftçi. Şimdi, bunlar da bir miktar bu anlamda devletin vereceği... Ben, buradan gelecek yükün farkındayım ama hem adalet duygusu hem de bu kesimin daha sıkıntılı olması açısından bunların da kapsanması gerektiğini biz düşünüyoruz.

Şimdi, diğer bir husus da Sayın Bakanım, dikkat ederseniz hem ücretlerin tamamı açısından hem de BAĞ-KUR' luların mesela kapsama alınması veya en azından eskiye göre daha kapsamın genişletilmesi açısından şeyimizi ifade ettik. Yani, kapsam genişletici bir kısım şeyler söyledim. Ancak, burada şu endişemi paylaşmak istiyorum: Şimdi, yeni önergede -yanlış anlamadıysam ben- yeni açılacak iş yerlerinde hem ücret açısından hem de tabii daha önceden eleman olmadığı için sayı açısından herhangi bir sınır yok.

Şimdi, bizim burada temel amacımız, var olan istihdamı mı korumak yoksa yeni istihdamı teşvik etmek mi? Şimdi, yeni istihdamı teşvik etmek, yani asgari ücreti artırarak istihdamı teşvik etmek çok şey gelmiyor en azından. İstihdamı korumaksa, buralarda zaten bir istihdam yok. Yeni açılan firmalar artık yeni çerçeve içerisinde, yeni maliyetler içerisinde kararını verip esasında bir firma açıp açmamaya karar verecek. Hele hele de yani bu bir yıl mı olacak, bir yıldan fazla uzatılacak mı, o belirsizlik içerisinde bence bu yeni istihdamı bu yönüyle teşvik edecek bir şey değil. Bunu verdiğimiz zaman piyango olur. Ha, piyango olsun, Türkiye'de yeni bir üretim yapacak veya ticaretle uğraşacak bir kesime destek verelim. Ancak, Sayın Bakanım yine şunu kabul etmemiz lazım ki: Bizim denetim kapasitemizin sınırlı olması ve çoğu zaman da siyasi güdülerle yeteri kadar denetlememiz nedeniyle bir kısım hususlarda sıkıntıya düşüyoruz. Burada tedbir alınmaya çalışılmış, 2'nci fıkrada, işte "...başka unvan altında açılırsa..." şeklinde. Bu, inanın çok zor. Bakın, bunu 36 ilin -5084 kapsamında- daha sonra 13 ilaveyle 49 il teşvikinde biz yaşadık. Burada dürüst firmaları cezalandıran -adam yapmadı işte, alıp oradan o 36 il veya 49 il kapsama taşımadı- ama daha hileye açık olan, hile yapan firmaları da ödüllendiren bir sonuçla karşılaştık. Sizin Bakanlığınızda da bu bilgiler vardır -belki sorulmamış olabilir, yeni bakan olmanız nedeniyle- hem de Maliye Bakanlığı da buna ilişkin tecrübelerini söyleyeceklerdir bence.

Burada, ben, hani, daraltıcı yönde bir şey teklif ettiğimin farkındayım. Bir siyasetçi olarak çok doğrudur, yanlışır ama burada bir siyasetçi gibi davranmaktan, popülizmden ziyade ülkenin menfaatleri ve dürüstlük, doğruluk adına şey yapmak istiyorum. Dolayısıyla, (b) alt bendi, bu yeni iş yerleriyle ilgili hususu bir miktar gözden geçirmemizin ben yararlı olacağını düşünüyorum. Buradaki hilenin, hile yapmak isteyen insanların, firmaların önüne geçemeyeceğimizi veya çok azının ancak önüne geçebiliriz, çok bildik, tanıdık firmalar olursa, böyle çok göz önündeki firmalar yaparsa onlar ancak olabilir ama diğerlerinin olmayacağını... Çünkü firma açmak kolay, bakın, bir de o var. Yani, hemen bunun başka şekillerde de hep yapıldığını biliyoruz, firma açmak kolay. Onu nasıl iddia edeceksiniz? Adam "Ben bu işi kapattım kardeşim, başka bir şekilde başka bir iş açtım." diyebilir. Bir sürü niza da çıkacaktır ve temel olarak yine başlangıçtaki şeyimi söylüyorum: Bizim burada temel amacımızın istihdamı artırmaktan ziyade, mevcut istihdamı bu gelen çok nedeniyle orada bir tahribat olmasın, onu korumaya yönelik bir şey olduğu için bunun kapsamın dışına çıkartılmasının sanki daha uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

Buyurun Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, geldiğimiz noktayı gördüğümde ben, Cumhuriyet Halk Partisi olarak daha önceden ne kadar güzel düşünmüşüz diye içimden geçirdim.

Şimdi, şöyle bir geçmişten alırsak, niye bunu söylüyorum? Hepimizin bildiği gibi, biz, işte, 7 Haziran seçimleri sırasında asgari ücretin 1.500 lira olması üzerinde çalışma yaptık ve bu yüklerin her iki tarafa da yansıtılmaması konusunda görüşlerimizi ifade ettik. Çünkü burada önemli olan, evet bir yük getiriyordu ama kaynak dediğiniz şey zaten bütçenin olanaklarıdır ve bütçenin olanaklarını ileride artıracak birtakım adımlar atılabilir diye düşünmüştük. Rakamlarını da verdik, ne kadar etki edecek ve bunu artan gelirlerle nasıl bir kısmını karşılayacağız ve nasıl canlanma olacak, bunları anlatmıştık. Ardından 1 Kasım' da farklı bir söylemle iktidar partisi geldi, onun öncesinde "Nasıl yapacaksınız, olmaz." deniyordu ama farklı bir söylem yapılması gerektiği için ve vatandaşın da beklentisi bu yönde olduğu için "Biz yaparız." şeklinde ve 1.300 lira olarak getirildi. Sonra, seçim kazanıldı ve Sayın Ali Babacan "Asgari ücreti komisyon belirleyecek, biz bir şey yapamayız." dedi. Vatandaş "Olmaz, söz verdiniz." deyince bu sefer Sayın Başbakan Davutoğlu "Kesinlikle verdiğimiz sözü tutacağız ve yılbaşından itibaren 1.300 lira olacak." dedi. Tamam. Ardından Komisyon toplandı. Fakat, bu arada, Sayın Bakan Şimşek'in bir ifadesi oldu katıldığı bir toplantıda. Ben de bunu basından, birkaç yerden izledim. Dedi ki: "Şirketler, bütün partiler bol keseden atarken sizin cebinizden hiç tınlamadınız. Şimdi, madem bu sözü tutacağız, bu yük de size kalacak." Tabii, çok büyük tepki gelince hemen ardından "Biz bu yükün bir kısmını karşılayacağız, bu konuda çalışmalar yapılacak." dendi. Yani, aslında Hükümet bunu planlarken veya proje olarak getirirken çok net değildi, sadece bir vaat verilmişti. Hani, bir ifade var ya, kervani yolda düzmek gibi, aynen böyle, adım adım geldi. Zaten gecenin bu saatinde de yeni bir teklifle gelinmesi de bence onu ifade ediyor.

Biz karşı mıyız? Biz asgari ücretin 1.500 lira olmasını ifade etmiştik. Zaten şu anda 1.300 lira olan hâliyle, evet ama enflasyon zaten bir kısmını alıp götürdü.

Gündüz burada bir konuşma geçmişti hatırlarsanız. Gelen asgari ücret artışıyla da enflasyon olumsuz hâle geliyor. Bakın, daha yansımadı bile ama şimdiden sanki enflasyon artışında bir suçlu aramaya bile başladık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 66

Diğer taraftan, şöyle bir inceleme yaptığımızda, evet, özel kesimdeki rakamları verdiniz, doğru ve özel kesimde çalışanların yüzde 57,3'ü asgari ücretin altında çalışıyorlardı ve tabii, bir ücret düşüklüğü ve ücret dağılımının çarpıklığı da burada ifade ediliyor. Rakamlar ona tekabül ediyor.

Yine, özel kesimde ücretli çalışanların yüzde 28'i 10 kişiden daha az, iş gören çalıştırılan yerlerde. Yüzde 34'ü de 10 kişi ile 49 kişi çalıştırılan yerlere ait. Tabii ki düşük ücretliler verimliliği daha az olan küçük firmalarda çalışıyor, bu belli. Zaten esnaflar da bu arada var ve unutulmuş.

Tabii, bölgesel farklılıklar da var. Yani, şimdi, İstanbul ve Ankara'yı ya da Kocaeli'ni hariç tutuyorum. Çünkü burada 1.300 liranın altında yani bu düzenlemeden önce 1.300 liranın altında alanların oranı yüzde 43 ile 49 arasında ama işte Kastamonu, Sinop, Çankırı, Mardin, Şırnak, Batman'da - sayabilirim- yüzde 80'e ve 82'ye çıkıyor, 1.300 liranın altında çalışanların oranı, ücretli çalışanların içerisinde.

Şimdi, şunu da unutmamak lazım: En fazla çalışma saati olan ülkelerden biriyiz çalışma saati açısından, iş görenlerde. Şunu da unutmamak lazım: Üretim girdileri içerisinde verimliliği en fazla olan da iş gücü. Yani, iş gücünün burada çok önemli bir değerinin olduğunun da altını çizmek istiyorum.

Diğer taraftan, şirketlere baktığımızda... Bakın, gündüz de konuşulan bir ifade vardı, bir kere daha üstünde durmak istiyorum. Çünkü, şirketlerin maliyetleri açısından bu konu tabii ki önemli. Bakın, 2006'da şirketlerin kaynak yapısı içerisinde borcun oranı yüzde 57,6. 2009'da küresel krize rağmen çok büyük bir bozulma olmuyor, biraz değişme var; yüzde 58,3. Ama 2014 yılı sonu itibarıyla bakıyorum -elimde bu veri var- kaynaklar içerisinde borcun ağırlığı yüzde 64'e çıkıyor. Şimdi, şirketlerin cirosu artıyor ama bu gelirler giderek borçla karşılanmaya başlıyor, kârlılıkları düşük, öz kaynakları da yetersiz. Tabii ki şirketler kâr edemezse ekonominin de rekabet gücü düşecek, büyüme yavaşlar ve daha fazla ihtiyaç duyarız o zaman borca ve istihdam da tabii ki bunun akabinde azalır. Bu nedenle, tabii, şirketlerin rekabet edebilirliğini de olumsuz etkilememek adına biz zaten zamanında bu yüklerin iki tarafa da yansıtılmamasını ifade etmiştik projemizi, seçim bildirgemizi hazırlarken.

Şimdi, bir şeye daha bakmakta fayda var, şöyle ki: İşverenlerin vergi ve sigorta primlerinde de sağlanacak destekler yapılacak demiştik biz o zamanlar ve yükün işverene yansıtılmaması gerektiğini ifade etmiştik. Ve bu aslında önemli hesaplarla gündeme getirilmişti ve gerçekten bir ihtiyacı karşılıyordu. Diğer taraftan, şu noktaya da değinmekte fayda buluyorum, konuşmamı çok uzatmayacağım ama: Bakın, enflasyona etkisinden de bahsediliyor yani ücretler artınca enflasyona etki edecek. Yani, enflasyona bir tek ücretler mi etki ediyor? Bakın, oligopol piyasası var, spekülasyon var. Bir tarım politikasının olmayışı, bir enerji politikasının olmayışı fiyatlara çok daha fazla etki ediyor. İşte gördük, enerjide yüzde 66, iki yıl içerisinde; bir yılda da yüzde 43'lük bir gerileme varken ulaştırma maliyetleri bile şu anda TÜFE içerisinde 6,4 arttı. Yani, her şeyde, enflasyonun artışında biz ücretlerin, asgari ücretin artışını şimdiden suçlamaya başlamamalıyız diye düşünüyorum.

Aslında, daha söyleyeceğim çok şey var ama onları da madde görüşülürken ifade etsem belki daha az zaman almış olurum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Karabıyık.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, işçi, işveren sendikalarımızın ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun çok değerli yöneticileri; saygıyla selamlıyorum.

Asgari ücretin artırılmasıyla ilgili bir önergeyi görüşüyoruz. Sayın Bakanın verdiği bilgiler için de teşekkür ediyoruz. Son verdiği rakamlara göre 13 milyon 761 bin sigortalı -resmî rakamlara göre- çalışan var, kayıtlı. Aksi olursa TÜRK-İŞ temsilcisi arkadaşlarımız uyarabilirler -İşveren Sendikaları temsilcisi- şu anda yaklaşık olarak Türkiye'de bulunan 3 işçi konfederasyonunun TÜRK-İŞ, DİSK ve HAK-İŞ Konfederasyonunun toplu sözleşme bağtladığı -üye bazını söylemiyorum, istatistikleri- işçi sayısı da 700 bin civarında, belki onun altında yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Altında, yok, üye farklı. Toplu sözleşme bağtlayan işçi sayısı açısından 700 bin ya vardır veyahut da yoktur. Bu, tabii, Türkiye açısından oldukça trajik bir durumdur. Örneğin, ülke nüfusu 1980'de 40 milyon iken 2,5 milyon toplu sözleşme yapan işçi var idi. Ama ülkede bugün nüfusumuz 75, 77, 78 milyon, çalışan sayımız artmış ama toplu sözleşme yapan işçi sayımız maalesef 700 binler civarında. Tabii ki Sayın Bakan da bunları mutlaka önümüzdeki dönemde değerlendirecektir; Türkiye'de neden örgütlülük yok, neden işçiler daha fazla örgütlenemiyorlar, sendikalaşamıyorlar, sendikal haklarını kullanamıyorlar, bunların önündeki engellerin ve yasakların neler olduğunu mutlaka önümüzdeki süreçte bunları değerlendirmek lazım.

13 milyon 760 binden 700 bini çıkardığımız takdirde 13 milyon asgari ücretle geçinen, asgari ücretle yaşamını sürdüren insan var ülkemizde demektir ve bunların aileleri var demektir. O zaman, asgari ücret aslında Türkiye'de en büyük toplu sözleşme demektir yani Türkiye'deki en büyük toplu sözleşme asgari ücrettir. Ve bu da yılda 2 kez belirleniyordu, ocak ayında ve temmuz ayında yürürlüğe giriyor. Aralık ayının son günlerinde genelde, Asgari Ücret Tespit Komisyonu; işçi, işveren ve Hükümet temsilcilerinden oluşan komisyon toplanıyor ve bir yıl sonraki asgari ücreti belirleniyordu. Asgari ücretin tespitiyle ilgili komisyona da itirazlarımız var. Oranın da daha genişletilmesi gerekir. Orası işçi, işverenlerin yanı sıra sadece en büyük işçi konfederasyonunu temsil ediyor. Bunun daha da genişletilmesi, demokratikleştirilmesi diğer konfederasyonların da mutlaka Asgari Ücret Tespit Komisyonunda temsil edilmesi gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 67

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 135 sayılı tavsiye Kararı'nda asgari ücret belirleme uygulaması, yoksulluğun sona erdirilmesi ve tüm işçilerin ve ailelerin gereksinimlerini karşılayabilmelerini sağlamak için geliştirilmiş bir politikanın unsurlarından biri olarak tarif ediliyor. Bizim ülkemizde genel olarak asgari ücretin belirlenmesi bir kişi olarak belirleniyor. Yani, sadece işçi düşünülerek asgari ücret tespit ediliyor. Oysa, biz de biliyoruz ki işçinin bir bölümü bekâr olabilir ama bir bölümü evli; 1, 2, 3, 4, daha fazla, hatta bakmak zorunda olduğu insanların olduğu da muhakkaktır. Dolayısıyla, Türkiye'de asgari ücret belirleme koşulları, maalesef, ne yazık ki Uluslararası Çalışma Örgütü'nün belirlemiş olduğu kriterlere çok yakın noktada değil. İnaniyoruz ki önümüzdeki günlerde, önümüzdeki dönemlerde Türkiye'deki çalışma yaşamının daha demokratikleştirilmesi, örgütlerin önündeki engellerin kaldırılması için hep birlikte elimizden gelen çabayı sarf edeceğiz.

Asgari ücret, burada artırılıyor. Güzel bir şey. Yeterli mi? Tabii ki değil, taraflar da bunu dile getirdiler. Biz, 7 Haziran seçimlerinden önce asgari ücreti 1.500 TL olarak ilan ettik, dedik ki: "Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında asgari ücreti 1.500 lira yapacağız." Diğer partilerden 1.400 var, 1.800 var, kimileri kalktı 2 bin lirayı falan da söyledi ama biz 1.500 lirayı söylediğimizde - Sayın Bakan bir şey söyleyeceğim size- 7 Haziran seçimlerinden önce, Türkiye'de yaklaşık 20-25 ilde temel atmalar ve açılışlar bahane yaparak mitingler yapıldı, bu mitinglerin birçoğunda kürsüde konuşurken Sayın Cumhurbaşkanı "Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı asgari ücreti 1.500 lira yapacaktı" deyip, alanda bulunanlara Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı'nı yuhalattı. Garip bir ruh hâlidir. Sanki asgari ücret 2 bin lira da Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı, Cumhuriyet Halk Partisi seçim bildirgesinde asgari ücreti 1.500 liraya düşürüyormuş da meydanlarda Cumhuriyet Halk Partisini yuhalattılar.

Maliye Bakanımız Sayın Şimşek de dedi ki: "Cumhuriyet Halk Partisi 1.500 liranın kaynağını gösterebilir, ben Cumhuriyet Halk Partisine oy vereceğim." Bunu da söyledi, kayıtlarda var, basın burada.

Şimdi, 7 Haziran seçimleri yapıldı, oldu, bitti, tablo ortaya çıktı ve 1 Kasım'a gittik. 1 Kasım'a giderken bizim seçim bildirgemizde olan birçok şeyi partiniz de, asgari ücret de dâhil olmak üzere, aldı, 1.300 liraya çıkaracağını taahhüt etti ve 1 Kasım seçim sonuçları da sizi tek başınıza iktidara getirdi. Şimdi, onları da uygulamaya başlıyorsunuz. Bu, sevindirici bir iştir ama biz "1.500 liraya çıkaracağız" dediğimiz zaman, Maliye Bakanının "Kaynağını gösterebilirler, ben de oy vereceğim." demesi veya da Sayın Cumhurbaşkanının yaptığı mitinglerde "Cumhuriyet Halk Partisi asgari ücreti 1.500 liraya çıkaracaktı" deyip orada toplanan kitlelere partimizi ve seçim bildirgemizi yuhalatmasının ne kadar yanlış olduğunu, bugün, sizin bizim bulunduğumuz noktaya geldiğinizi, yaklaşmak istediğinizi görüyoruz.

Tabii ki siyaset, oluyor ama tabii ki daha önceki dönemlerde de burada konuştuk, dün ve bugün de konuşuyoruz, siyasetin de bir kuralını, bir kalitesini, seviyesini de tutturmak gerekiyor. Dolayısıyla, bizim söylemlerimize yaklaşılmış olması, 1.300 TL'ye getirilmiş olması sevindiricidir. Keşke imkânlarımızı, olanakları daha fazla seferber edip de daha yüksek rakamlara bunları taşıyabilsek ama esas olan, tabii, burada beni düşündüren -şimdi sizden de cevap isteyeceğiz- yılda 2 kez asgari ücret zamları yapılıyordu aralık ayında, ocak ve temmuz ayında. Şimdi, bu böyle olunca, temmuz ayında bir asgari ücret artışı gerçekleşecek midir, gerçekleşmeyecek midir? Yoksa, bu tam bir 2016 yılını mı kapsayacaktır ve 2017'den itibaren tekrar eskiye dönüp yine 2016'nın sonunda, Aralık ayında Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplanıp 1 Ocak 2017'de ve 1 Temmuz 2017'de mi belirlenecektir? Nasıl, hangi kıstaslara göre yapılacaktır? Bunları, tabii ki öğrenmek isteriz.

Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonumuzun bu konudaki haklı talebini çok meşru görüyoruz. Evet, gerçekten, sosyal güvenlik primiyle ilgili bir artış söz konusu. Bu, aynı zamanda muhtarlarımızda öyle, diğer kesimlerde de böyle bir sıkıntı var, kendi isteğine bağlı olarak sosyal güvenlik primini ödeyen insanlar için de geçerlidir. Bununla ilgili de bir düzenlemenin mutlaka yapılması gerektiğini düşünüyoruz ama Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunu çok direkt ilgilendiren bu konuyla ilgili Sayın Bakanın düşünceleri nelerdir? Onları da öğrenmek isteriz.

Biz, prensip olarak böyle bir yükselişten memnuniyet ve mutluluk duyuyoruz. Özellikle Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ve Türk-İş'in bu konuda bir mutabakat sağlamış olması sevindirici. Tabii ki bu mutabakatın içerisinde Hak-İş'in ve DİSK'in de (Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) olmasını istedik, onların bu konudaki çekinceleri nedir, ne değildir, onu bilemiyoruz. Onların da müşterek olarak burada bulunmalarını isterdik.

Sosyal taraflara, asgari ücretle geçinen arkadaşlarımıza hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çam.

Sayın Bakan, sorulara cevap vermek ister misiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, tüm değerlendirmelere kısa da olsa teker teker cevap vermek isterim, bilgilendirilmeye yönelik sorular da soruldu, genel değerlendirmeler de yapıldı.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzda muhalefet partilerimizin asgari ücretin 1.300 liraya çıkarılmasına sevinmelerine ve mutlu olmalarına biz de teşekkür ediyoruz.

Tabii, şu değerlendirilmelidir ki keşke bunun çok daha üstü olsa ve bunu yapabilirsek ama bunların hepsi bütçe imkânlarıyla doğru orantılıdır ve inşallah, ülkemiz, bir gün bu bütçe imkânlarının çalışan insanımızın, emek ortaya koyan insanımızın daha iyi karşılanmasını sağlayacaktır. Hükûmetimizin de partimizin de genel tavrı, genel değerlendirmesi de bunun üzerindedir.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Genel Sekreterimizin burada ortaya koymuş olduğu değerlendirmeye, elbette ki daha sonra gelen sorulara da tekrara girmemek açısından toplu bir cevap vermek isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 68

Biraz önce bahsettiğim tüm rakamlar, elbette ki çalışanlara ve işçilere ait rakamlardı ve bizim önerimiz de hem asgari ücretin yükselmesinden dolayı kaynaklanan bir öneridir. Ama burada bir rakamı ifade etmek isterim. 2015 Aralık ayında esnafımızın ödediği taban BAĞ-KUR primi 439,3 liradır. Biliyorsunuz ki mevcut asgari ücretin yaklaşık yüzde 34,5'i olarak hesaplanır. Eğer 2016 yılında normal yüzde 11 artış olsaydı yani asgari ücret 1.120 liraya gelmiş olsaydı 1.413 liralık toplam bir brüt asgari ücret olacaktı, esnafımızın ödediği BAĞ-KUR primi ise 487,6 lira olacaktı. Oysa, şimdi, 1.647 liralık brüt asgari ücret üzerinden yine yüzde 34,5 hesabıyla 568,2 lira oldu. Bu, şu demektir: 129,3 bugünkü 1,53 kuruştan bir artış söz konusu oldu, eğer biraz önce Sayın Çam'ın söylediği gibi, ocak ve temmuz aylarında veya aralık ve haziran aylarında iki ayrı noktada bir asgari ücret artışı olsaydı ona yönelik toplam 80 liralık bir fark oluştu. Yani asgari ücretin normal değil de yani enflasyon artı bir ücretle değil de 1.300 liraya direkt çıkmasından etkilendiği nokta 80,6 liradır. Bu önemli midir? Elbette esnafımız için önemlidir. 80 lira değil, 1 lira da önemlidir. Ama bir şeyi de ifade etmek istiyorum: Asgari ücretin 1.300 liraya çıkması için özellikle yapılan tüm değerlendirmelerde ve hesaplamalarda yaklaşık yüzde 08 ile yüzde 1 arasında bir büyüme etkisi olacaktır. Eğer biz, emeklimizin seyyanen aldığı 100 lirayı da ortaya koyarsak yani Hükümetimizin yine vaatlerinden birisi olup da gerçekleştirdiğini koyarsak bunun üzerine bir miktar daha bir büyüme söz konusu olacaktır. Bunun da piyasanın tümüne bir katkısı kadar esnafımıza da bir katkısı var. Ama şunu ifade etmek istiyorum: Arkadaşlarımızla, bürokrat arkadaşlarımızla bunu değerlendiriyorum. Ben Bakanlığa gelmeden önce de böyle bir çalışma söz konusuydu. Şimdi, yine bir başka alanda bu çalışmayı arkadaşlarımız ve bizler değerlendiriyoruz acaba burada ne yapabiliriz, nasıl bir nokta ortaya konulabilir. Çünkü esnaf, hem bizim ekonomimizin bel kemiğidir hem de milletimizin bel kemiğidir. Yani, bizim için esnaf çok önemlidir. Çünkü biz esnafımızın sadece bir ekonomik aktör olduğunu da düşünüyor değiliz. Elbette ekonomik bir aktör ama ekonomik aktör olmasının yanı sıra esnafımız, Türkiye'de hem geleceğimizin hem göreneğimizin hem ananemizin hem bizim mahallemizin, ailemizin, insanımızın, emanetimizin temel sigortalarından bir tanesidir; bunu böyle görürüz. Esnaf temsilcilerimiz bize de ulaştılar, biz onlara ulaştık, karşılıklı konuştuk. İnşallah önümüzdeki günlerde... Tabii, bütçemiz ne ortaya koyar, nasıl bir değerlendirme yapılır... Bunu yaklaşık 80 lira olarak, yani bir fark olarak nitelendirdiğimizde ne ortaya koyabiliriz, bunu gene bir genel bütçe dengemiz içerisinde, önümüzdeki günlerde ortaya koyacağız. Ama, şunu çok net söylerim ki: Esnafımız için 2016 yılı 2015'ten de, 2014'ten de, 2013'ten de hem kendi ticari hacimlerinin yükseldiği hem de çok daha rahat ettikleri bir yıl olacaktır. Çünkü bir taraftan emeklilerimizin bir taraftan dar gelirli asgari ücretlilerimizin ekonomik olarak kendilerini daha rahat hissettikleri, bunu piyasaya, ticari hayata daha iyi nakledebildikleri bir yıl olarak ortaya çıkacaktır. Ama, sözümün sonunda bu konuda şunu söyleyebilirim ki bu konudaki değerlendirmemiz ben gelmeden önce de yapılıyor idi. Çünkü şöyle bir şeyle karşı karşıyayız: BAĞ-KUR'da bir azalma var yani şu anda 2 milyon 800 binin üzerinde bir BAĞ-KUR'lumuz var, daha önce bu 3 milyonun üzerindeydi. Buna ait bir değerlendirmeyi sadece bugüne ait bir fiyat artışı üzerinden değil, belki yapısal olarak tekrar bir ortaya koymak ve bunun üzerinde çalışmak bizim temel sorumluluğumuz olarak ortada durmaktadır.

Yine, özellikle şunu ifade etmek istiyorum ki Maden Kanunu'yla ilgili ve geçici bütçeyle ilgili birtakım değerlendirmeler var. Sayın Bülent Kuşoğlu Bey bu değerlendirmeleri ortaya koymuştu. Şimdi, bizim bu 1.300 lirayla ilgili getirdiğimiz sonucun beyannameleri şubat ayının sonunda verilecek. Bunları mart ayının sonunda biz mahsup edeceğiz. Nisan ayında bunun Hazine'den geri dönüşü bize söz konusu olacak. Yani, şu anda bu konuda geçici bütçeyi etkileyen herhangi bir yük söz konusu değildir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir daha söyleyebilir misiniz Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Şimdi, çok doğal olarak ki bildiğimiz şubat ayının sonunda verilir. Bunların mahsuplaşması mart ayında olacak. Bunların Hazine'den dönüşü de nisan ayında bizim sosyal güvenlik sistemimizin içerisine girecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tahakkuk...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Şimdi, bütün bu tahakkuk dediğimiz şey... Biz yukarıdan aşağıya şubat ayının sonunda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şubatta tahakkuk...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Şubat ayında bunlar beyannameyi verecekler. Biz bunun ona göre mahsuplaşmasını şubat ayının sonunda yapamayacağımız için mart ayında yapacağız. Bunun Hazine'den geri gelmesini isteyeceğimiz ay da nisan ayı. Yani, onun için şu anda mevcut bütçe üzerinde herhangi bir genişlemeyi ortaya koyabilecek... Ya, bu bizden değil, sistemin tekniğinden kaynaklanan bir durumla alakalı olarak şu anda böyle bir ihtiyaç duyuyor değiliz.

Bunun dışında, madenle ilgili şunu ifade etmek istiyorum: Özellikle maden konusunda yani işçilerimize bu imkân sağlansaydı diye bir değerlendirme var. Takdir edersiniz ki... Biz Enerji Bakanımızla birlikte yılbaşında Kozlu'daydık, Zonguldak Milletvekilimiz de bizimle birlikteydi. Bu 2 asgari ücret yani onlara ödenen 2 asgari ücret ve artış, 1.300 lira üzerinden 2.600 lira, daha önce bin lira üzerinden 2 bin lira idi yani toplam yüzde 30'luk bir artış madende çalışan arkadaşlarımıza da geldi. Bu yeter mi? Ya, çok net söyleyeyim, yani 450 metre yerin altına indikten sonra, Allah şahittir ki bunun da yetmeyeceği kanaatini taşıyanlardanım. Yani, bir para ancak bu kadar helal kazanılabilir ve bir para, bir emek ancak bu kadar net bir şekilde alın teriyle ortaya konulabilir. Buradaki asgari ücretin yükselmesinden kaynaklanan etkinin orada da olduğunu... Ama bir şeyi daha sağlamak gerekir ki, orada bize gelen en önemli taleplerden bir tanesi, daha fazla istihdama ihtiyacımız var. Bizim sağlamak istediğimiz, buradan elde edilen ve insanlarımızın çalışmayla sağlayabileceği refah payını, refah gelirini daha fazla artırabilmek ve orada daha fazla insanın çalışabilmesini temin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 69

edebilmek. Yani, bu direkt işverenlere aktarılan bir anlayış olarak görülebilir ama neticede orada istihdamı artırıcı bir etki ortaya koymaya çalışıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, o noktada bizim de zaten talebimiz var.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, tam dediğiniz noktada biz de istihdamı teşvik edebilmek için sizin bu yaptığınız şekilde olması gerektiğini söylüyoruz. Yani, bugün yaptık bir düzenleme daha, o daha önceki bir düzenlemeye atıfta bulunduk. Onun da bu şekilde olması istihdamı teşvik...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Anladım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çünkü şu anda 11 bin küsur olan işçi sayısının 6 binlere düştüğünü biliyoruz. Bunun artması için bu şekilde olması gerekir.

BAŞKAN – Şimdi, tabii, Sayın Bakanın o düzenlemeden haberi olmayabilir, önergeyle yapmıştık.

Şöyle bir şey Sayın Bakanım: Bildiğiniz gibi, bu Soma faciasından sonra maden ocaklarında çalışma şartları iyileştirildi ve ücret iyileştirmesi oldu. Tabii, bu bazı sözleşmeli olarak çalışan özel sektör maden ocaklarında ciddi sıkıntılara yol açtı ve o maden ocaklarının bir kısmı kârlı olmaktan çıktığı için kapanmak zorunda kaldı ya da işçi çıkardı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Doğru, doğru.

BAŞKAN – Bunu düzeltmek için bugün yaptığımız, kabul ettiğimiz yani Komisyonumuzda kabul edilen bir düzenlemeyle o özel sektör maden ocaklarına da bir teşvik öngörüldü. Daha doğrusu, bu konuda Bakanlar Kurulumuza yetki verildi.

Sayın Kuşoğlu'nun dediklerini ben şu şekilde anlıyorum ve müsaade ederse size aktarmış olayım: Bakanlar Kurulumuz -şayet bu Komisyonun kabul ettiği tasarı Genel Kurulda da yasalâşırsa- bu yetkiyi kullanırken aynı mantık içinde hareket ederse daha isabetli davranılmış olur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Anladım.

Çok teşekkür ediyorum ben de. Hemen hemen aynı şeyleri ifade etmiş oluyoruz.

Erhan Bey'in, Sayın Usta'nın değerlendirmeleri var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de eşitlik ilkesiyle ilgili şeyim vardı, hem esnaf sanatkarların alınması hem de sosyal güvenlik açısından.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ona, eşitlik ilkesine de biraz sonra bir cevap vereyim.

Aynı zamanda şunu ifade etmek istiyorum Erhan Bey'le ilgili. Demokrasi, dediğimizi yaptırabileceğimiz bir rejimin adı değildir. Sizler de bizler de halkın önüne çıkıyoruz ama...

MUSA ÇAM (İzmir) – Burada onu yapıyorlar ama.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – ...demokrasinin geldiği yer, elbette ki bunların kurallar, kanunlar ve yasalar çerçevesinde olmasıdır. Bu mesele, asgari ücret meselesi tam da burada bizi bağlamış. Yani, biz bir temsilî demokrasinin içerisinde değiliz bugün. Bizim bugün yaşadığımız demokrasi, müzakereci bir demokrasidir ve katılımcı bir demokrasidir. Asgari ücret meselesinde bunun bir barem daha, bir kademe daha üstündeyiz. Yani, asgari ücreti kanunla bağlarken, onun çalışma şeklini ortaya koyarken sosyal tarafı ve sosyal diyalogları ihmal etmeyen ve bugün bizim çıkarmadığımız ama bize de gelen bir süreç söz konusu. Bizim yapacağımız şudur demokrasilerde: Milletimize öneride bulunmak. Milletimizin bu öneriye karşılığı reyle, oyla ve sandıkladır ve milletimiz 1 Kasım seçiminde buna reyle, oyla ve sandıkla bir karşılık ortaya koymuş ve netice itibarıyla bizim buradan aldığımız destekle elbette ki bu 1.300 lirayı önermek, yasanın, kanunun gerektirdiği şekilde önermek ve bunu orada da tartışmak elbette ki bu sürecin en amir durumlarından bir tanesidir. Biz de bunu sağladık ve şöyle bir şey ifade etmek isterim, Musa Bey de değerlendirmelerinde söyledi: Şimdi, her siyasi partinin kendine ait bir siyaset yapma tarzı var ama AK PARTİ'nin siyaset yapma tarzının diğer siyasi partilerden ayrı olması da çok doğal, çünkü farklılaşma sebepleri muhakkak vardır. 2002'den itibaren AK PARTİ kendine ait bir siyaset tarzı ortaya koyuyor ve çok doğal olarak seçimden önce bu tip yani halka biraz önce bahsettiğiniz konularla ilgili taahhütlerde bulunmaktan çekiniyor ve bunu yapıyor. Bunu çok doğal olarak bu on üç yıllık, on dört yıllık süreç içerisinde hem milletimiz de gördü hem herkes de gördü ve bu konuda AK PARTİ'nin karar organları daha önceki seçimlerde de, 7 Haziran seçimleri öncesinde de elbette ki gerek asgari ücret konusunda gerekse emeklilik konusunda birçok çalışmanın altına imza atılar. Ama, bunu bir seçim stratejisi olarak, bir seçim anlayışı olarak ve daha önce yaptığı gibi diğer siyasi partilerle bir rekabet ortamına dökmek istemedi. AK PARTİ'nin geldiği nokta şu: 7 Hazirandaki seçim sonuçlarından sonra ben de sokaktayım, bütün milletvekillerimiz de sokakta. İnsanlarımızın söylediği şu: "Arkadaş, siz söyleyeceğinizi söyleyin, bir size itimat edeceğiz." Biz bunu kendi içimizde değerlendirdik, bunu yapmalı mıyız, yapmamalı mıyız, böyle bir stratejik değişikliğe gitmeli miyiz, gitmemeli miyiz? Biz bunu yine milletimizle konuştuk. Buna emin olmanızı isterim ki ben çocukluğumdan beri bu kürsülerde siyaset yapan bir adamım, sokakların tozunu yutarak geliyorum, milletin ne dediğini de iyi bilirim ve millet şunu söyledi: "Siz bunu söyleyen arkadaş, ne yaparsanız, ne koyarsanız söyleyin." ve biz bunu parti organlarımızda, parti kurullarımızda yaptığımız bütün toplantılarda yapabileceğimizi ki bunu da aziz milletimiz bugün görüyor, biz bunu yapıyoruz. Ama, biz bunu yaparken de bütün taraflarla, bakın, yani geçen gün de, bugün de hepimiz demokrasinin bütün tezahürünü ortaya koyuyoruz. Hem size hem milletimize hem sosyal taraflara, herkese teker teker anlatarak gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Neticede elbette ki bu konuyu çok net bir şekilde söyleyeyim ki milletimizin talimatıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 70

milletimize ortaya koyduk. Ha, burada bizim kendimize ait düşüncelerimiz var ama özellikle bu konuda da yalnız değiliz, sorumluyuz yani işçi kesimimize sorumluyuz, işveren kesimimize sorumluyuz, millete sorumluyuz, bütçeye karşı sorumluyuz. Bir de "bütçe" denilen bir kavram var. Eğer biz burada bir mali disiplin konusunda negatiflik ortaya koyar, açığı ortaya koyarsak geçmiş dönemlerde olduğu gibi kaşıyla verip kepçeyle alabilecek bir noktaya ulaşırız. Bu da doğru değil, bu da bizim sorumluluğumuz. Siyaseten de bunun bedelini eğer bir yanlış yaparsak yine biz öderiz. Onun için bütün bu sorumlulukların milletimizle, bütün taraflarla, bütün demokratik kesimlerle paylaşılması elbette ki en doğal olanıydı. Biz bunu önerirken, bu taahhütlerde bulunurken, bu vaatlerde bulunurken de bunu yaptık, şu anda bu noktaya gelirken de çok doğal olarak yine bunu işlevsel olarak gerçekleştiriyoruz.

Yine, şunu söylemek istiyorum, bir rakam olarak yani son rakamlar da kayıtlara girsin diye: 5 milyon 300 bin civarında bir asgari ücretlimiz var yani net asgari ücretli olan. Deminki söylediğimiz rakamla bir orantılsak toplam yüzde 39'a geliyor yani bizim asgari ücretli sayımız.

Bir değerlendirme daha geldi. Sayın Karabıyık, zannediyorum, böyle bir değerlendirme yaptı, yine bilgi olarak da aktarmam gerekir. Özellikle 6'ncı bölgede bizim ücretler üzerinden neredeyse prim ve vergi almıyoruz. Yani, bu orada herhangi bir kayıt dışını ortaya koyabilecek -yani prim ve vergi açısından- bir tabloyla bizi hemen hemen karşı karşıya bırakmayacak bir durum oluşturuyor yani şu andaki durumumuz o.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Biliyorum, sadece farkları söylemek istedim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Anladım.

Yine, söylemek isterim ki...

ERHAN USTA (Samsun) – Dediğiniz oran yüzde 41 oluyor, sizin dediğiniz rakam.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – 5 milyon 300'e 13 milyon 770 bin.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, özel sektör açısından...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ama, biz tamamını, evet, özel sektör açısından da oradaki 2 puan bir şey olabilir.

Ve bu değerlendirmeye ilgili şunu söylerim: Bir cümle daha söylediniz yani eski Sayın Ekonomi Bakanımızın bu konuda bunun asgari ücret için Asgari Tespit Komisyonuna geleceğini. Bu, çok doğru, kanun böyle. Yani, ben Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmalarına başlarken de "Biz asgari ücreti 1.300 lira yapacağız." diye gelmedim. Ben bunun bir tarafıyım, kamuyum ve diyorum ki bizim önerimiz budur ve böyle olmasını istiyoruz. Biz oraya "Biz asgari ücreti 1.300 lira yapmak için buradayız." dediğimiz andan itibaren kendileri o tarafın doğal temsilcileri olarak, sadece hukuki değil, doğal temsilcisi olan kişiler konusunda da bir eksik değerlendirme yapmış olduğumuz ortaya çıkardı, doğru da olmazdı. Sayın Bakanımızın da, Sayın Başbakanımızın da söylediği, Sayın Başbakanımızın siyasi taahhüttür, Sayın Babacan'ın söylediği de oranın işleyişine yönelik bir anlayışı ortaya koymaktır.

Asgari Ücret Komisyonu, Sayın Musa Çam'ın söylediği...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakanım, çok kısa hemen yani yanlışın üzerinden gitmeyelim diye. Sayın Bakanım, bugün mutlaka çok çalışmıştır ama en azından yer olarak taze yani burada şimdi bir iki saatlik bir şey. Sayın Bakanım, biz saat ondan beri buradayız. Yani, bu söylediklerinizin karşılığında söylenecek epeyce şeyler var yani bence hiç buralara girmeyelim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben siyasi mülahaza yapmıyorum ama.

ERHAN USTA (Samsun) – Öyle ama. Yani, Asgari Ücret Tespit Komisyonu ile ilgili hiçbir şey söylemedim, mesela bana onu atfen...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sizin için söylemedim ben.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ben de zaten Bakan Sayın Şimşek için söyledim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, ona atfen ona da söylediniz. Yani, bence bunlara girmeyelim. Yani, şurada karşılıklı bir anlayış içerisinde bir şey yapmaya çalışıyoruz. Eski Ekonomi Bakanımızla ilgili hususu ben söyledim ama farklı bir şey anlatıyorsunuz, yanlış oluyor. Yoksa bu iş uzar yani bu işi uzatmadan işi bir an evvel bitirelim diye uğraşıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Evet, Sayın Bakanım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben, netice itibarıyla şöyle tamamlayayım: Elbette ki... Bülent Bey'in bir eşitlik ilkesi değerlendirmesi vardı. Haklısınız, Anayasa'nın da buna ait bir değerlendirmesi var. Ama, bunu biliyorsunuz, mesela biz şu anda normalde SGK primlerinden yüzde 20,5 alınması lazım işveren payının, oysa biz bugün 15,5 alıyoruz. Bu 15,5'ün 5'ini biz teşvik olarak ortaya koyuyoruz, bunu başka anlamda koymuyoruz. Bunu bir destek, bunu bir teşvik olarak ve bir yıllık... Burada kritik bir soru vardı zannediyorum. Bu, sadece ve sadece 2016 yılı için geçerlidir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama, herkes için yapıyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Evet. 2016 yılı için geçerlidir ve ikinci dönemde, ikinci altı ayda oturup bir asgari Ücret Tespit Komisyonu toplayacak mıyız? Hayır, toplamayacağız çünkü bizim taahhüdümüz de bunun 2016 yılı içerisinde 1.300 lira olmasıydı yani açıklığa kavuşması açısından söylüyorum. Yine, bu konuda eğer başka bir değerlendirme varsa bu değerlendirmeleri de yapmaktan büyük bir memnuniyet duyarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

ERHAN USTA (Samsun) – Genel şeylerle ilgili yorumunuzu da alabilir miyiz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 71

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Çok özür diliyorum, haklısınız.

Şimdi, bizim 2016 için -geçen gün ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcımız Sayın Ali Babacan da açıkladı- yüzde 4,5'lik bir planlamamız var, daha netleşme de.

BAŞKAN – Mehmet Şimşek mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) - Özür diliyorum, Mehmet Şimşek.

BAŞKAN – Mehmet Şimşek açıkladı, evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Mehmet Şimşek Bey açıkladı. Yüzde 4,5'lik bir planlamamız var. Elbette ki yüzde 4,5'lik planlama, son çeyrekte yüzde 4 olduğunu da düşünürsek, biraz daha ekonomi ivmemizin büyüyeceği anlamına gelmektedir. Şuna siz de hak verirsiniz: Muhakkak ki yeni açılacak işletmeler hesap kitap yaparlar ama onları caydırıcı değil, daha ziyade onları gönüllendirici -çünkü bu maliyet belki de onlara ağır gelebilir- bir katkının sunulması ki biz bunun hesabını da yaptık yani bizim bütçemize de, maliyetimize de çok büyük bir etki ortaya koymuyor. Ama, o bizim temel görevimizdir, orada haklısınız. Yani, bizim burada eğer bir muvazaa durumu söz konusu olursa, çok doğaldır ki, bu muvazaa durumunu yapmamak için de bütün denetmenlerimizce, Sosyal Güvenlik Kurumunun bütün sisteminde -İş Teftiş olarak- bunun üzerine gitme konusunda kararlılığımız da nettir. Yani, şu çok açıktır: Verilen her verginin hesabının ve harcanan her kuruşun hesabının doğru bir yere gitmesinden sorumlu olarak bizi milletimiz buraya getirmiştir. Biz böyle bir sorumluluğu taşıyoruz.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yalnız, Sayın Bakan, eğer ikinci dönemde Komisyonu yeniden toplanmazsanız eylül ayından itibaren tarife değişikliği nedeniyle dilim atlamaktan ötürü, 1.300 liralık asgari ücret aşağı düşmüş olacak. Dolayısıyla 1.300 liralık net asgari ücretin gereğini yerine getirmemiş olacaksınız.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bitti mi, cevap vereyim mi?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bu kadar.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Biz bunu Asgari Ücret Tespit Komisyonunun asgari ücret açıklamasında zaten kamuoyuna naklettik. Bu doğru. Belki de -asgari ücretle ilgili söylüyorum- aralık ayında, geçen dönemlerde, geçen yıllarda vergi dilimi yüzünden yine eksiklikler söz konusu oluyordu. Ama bu bizim yaptığımız, arkadaşlarımızın yaptığı eylül ayında girmiyor, ekim ayında giriyor. Ama şunu ifade etmek isterim ki, ekim, kasım ve aralık üç ayda gelecek.

Bu konuyu işçi sendikalarımızla tezekkür ettik, konuştuk, Sayın Başbakanımıza arz ettik, ekonomi yönetimiyle beraber bir araya geldik, bunu değerlendirdik ve işçi sendikalarımızla şöyle bir değerlendirmeyi kamuoyunun önünde de açık bir şekilde deklare ettik. Biz bu vergi dilimine girmeden önceki ay sendikalarımızla, işçi sendikalarımızla bir araya geleceğiz, ekonomi yönetimiyle bir araya geleceğiz... Sayın Başbakanımız şu talimatı verdi: Eğer böyle bir şey söz konusuysa rafa kaldırıyor değiliz, onu o zaman geldiğinde -kamuoyuna böyle deklare edebiliriz, ki bu deklarasyonu ortaya koyduk- işçi sendikalarımızla birlikte oturup konuşacağız.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani yapmayacağız, toplanamayacağız anlamına gelmiyor, o gün geldiğinde...

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yalnız, önergede "...teklifin 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi..." diyoruz, bunu "...teklifin 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilerek tasarıya yeni madde ihdası olarak..." şeklinde değiştirerek bu redaksiyonla önergeyi kabul ettik.

Devam ediyoruz. Diğer önergeyi okutuyorum, bu da önemli bir önerge.

Buyurun:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/338 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 17'nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Gereğini arz ve talep ederiz.

Erhan Usta
Samsun

Mehmet Günel
Antalya

"Geçici Madde 69- 8 4'üncü maddenin 1. fıkrasının (b) bendine tabi olan sigortalılar da bu maddenin 1. fıkrasında yer alan günlük 3.67 TL'lik hazine desteğinden yararlandırılır."

BAŞKAN – Sayın Usta, bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

ERHAN USTA (Samsun) – Aslında fikrimizi söyledik.

Çok kısa olarak ifade edeyim: Tabii, bu 3,67 teklifin önceki hâline göreymi, şimdi bu şey kabul edildikten sonra 3,33 olarak değiştirilebilir. Esnaf ve çiftçi kesimine yüklenen bu yükün de hafifletilmesinin, Hazine desteğinden onların da yararlanmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 72

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Daha önce de ifade ettim. Bunu daha sonra değerlendireceğiz, onun için katılmıyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani içerik olarak katılıyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Daha sonra değerlendireceğiz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- Bu Kanunun;

a) 3 üncü ve 5 inci maddeleri yayımını izleyen ayın birinde,

b) 6 ncı maddesi yayımını izleyen ayın onbeşinde,

c) 7 ncı, 21 inci, 22 ncı, 23 üncü ve 24 üncü maddeleri 1/1/2016 tarihinde,

ç) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/414 esas numaralı Kanun Tasarısının yürürlük maddesinin, Tasarı ile 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29 uncu maddesine eklenen fıkranın ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa eklenen geçici 68 inci maddenin yürürlüklerinin 1.1.2016 tarihi şeklinde, diğer maddelerinin yayımı tarihinde yürürlüğü girmesi şeklinde düzenlenmesini arz ve teklif ederim.

Emine Nur Günay
Eskişehir

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) - Katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Son maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bir önerge daha vardı Başkanım, o önergeyi geçtiniz mi, vaz mı geçtiniz?

BAŞKAN – Hangisi efendim?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Murakıplarla ilgili...

BAŞKAN – Ona katılım olmadığı için -375 sayılı Kanun yoktu- önümüzdeki hafta değerlendirelim dedik efendim.

Değerli üyeler, görüşülmekte olan tasarı metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlam açıklığı kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen maddelere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesine; ayrıca, muhalefet şerhlerinin 11 Ocak 2015 Pazartesi günü saat 12.00'e kadar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Salı, salı Sayın Başkan...

BAŞKAN - ...verilmesine, özel sözcüler olarak Mehmet Şükrü Erdoğdu, Emine Nur Günay, Alpaslan Kavaklıoğlu, Faruk Çaturoğlu, Salih Cora ve Yusuf Beyazıt'ın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum ve birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 23.58